455

Kurt Vonnegut

Galápagos

Prolific autor de **best-seller**-uri, cunoscut publicului cititor român din traducerile romanelor **Fii binecuvîntat, domnule Rosewater sau nu strica orzul pe gîşte** şi **Abatorul 5,** Editura Univers, 1980 şi, respectiv, 1983, **KURT VONNEGUT** îşi pune încă o dată în valoare în **Galápagos,** volum apărut în 1985, acea infailibilă tehnică scriitoricească care i-a asigurat întotdeauna succesul. Problematica cea mai acută a lumii contemporane, aspectele cele mai arzătoare privind destinul omenirii în epoca actuală sînt decantate într-o naraţiune construită pe un debordant joc al fanteziei, pe acea labilă linie de demarcaţie dintre science-fiction şi fantastic, comic şi absurd.

GLOBUS

EDITURA UNIVERS

Lei 16,50

11

KURT VONNEGUT

Galápagos

988

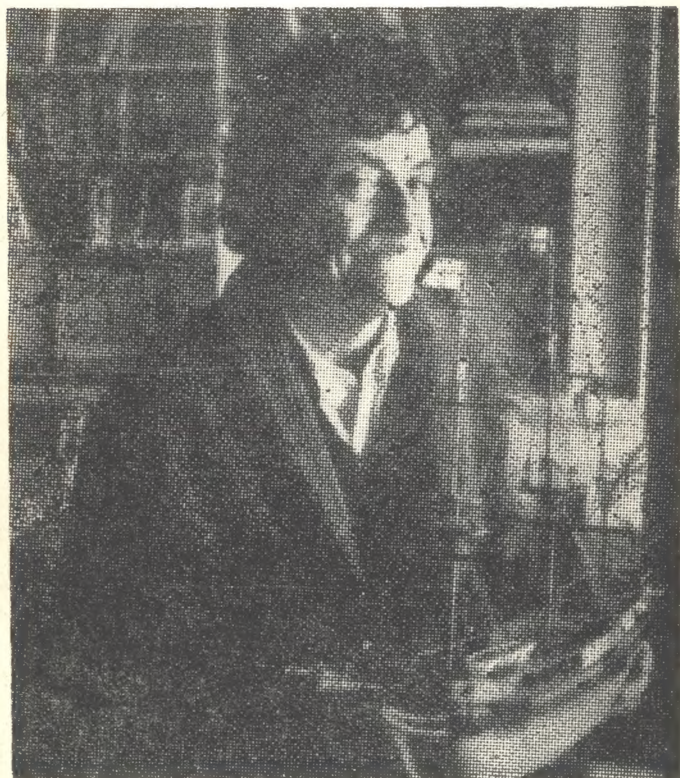

KURT VONNEGUT

Galápagos

colecţia GLOBUS / Editura Univers

GLOBUS

Kurt Vonnegut

Galápagos

În românește
de
VIRGILIU ȘTEFĂNESCU - DRĂGĂNEȘTI

EDITURA UNIVERS

București
1988

Coperta colecţiei de ION STATE
Grafica : **Mircea Dumitrescu.** Ilustraţia : **Al. Traian Filip**

KURT VONNEGUT
GALAPAGOS
Dell Publishing Co., Inc.
New York

În amintirea lui Hillis L. Howie,
(1903—1982) naturalist amator —
Un om bun, care
m-a luat împreună cu cel mai bun prieten al meu, Ben Hitz,
şi cu cîţiva alţi băieţi
şi ne-am dus departe în Vestul Sălbatic al Americii
pornind din Indianopolis, Indiana,
în vara anului 1938.

Dl. Howie ne-a făcut cunoştinţă cu adevăraţii amerindieni
şi ne-a obligat să dormim în aer liber în fiecare noapte
şi să ne îngropăm gunoiul,
şi ne-a învăţat cum să călărim caii,
şi ne-a spus numele multor plante şi animale,
şi ce trebuiau să facă acestea
pentru a se menţine în viaţă
şi a se reproduce.

Într-o noapte, dl. Howie ne-a speriat de moarte
într-adins,
miorlăind ca o pisică sălbatică în apropierea taberei noastre.
O pisică sălbatică adevărată i-a răspuns cu miorlăitul ei.

În ciuda a tot ce se petrece,
cred, totuși, că oamenii au o inimă cu adevărat bună.

ANNE FRANK (1929—1944)

CARTEA ÎNTÎI

CARE ERA SITUAȚIA

1

CARE ERA SITUAȚIA :

Acum un milion de ani, în anul 1986 e.n., Guayaquil era principalul port maritim al micuței democrații sud-americane a Ecuadorului, a cărui capitală era Quito, localitate aflată la o mare înălțime în Munții Anzi. Guayaquil era așezat la două grade sud de ecuator, brîul imaginar al acestei planete, de la care își luase numele însăși țara. Era întotdeauna foarte cald în regiunea unde se găsea orașul, iar atmosfera foarte umedă, deoarece Guayaquil fusese construit în zona de acalmie ecuatorială, într-un ținut mlăștinos, unde musteau izvoarele și prin care curgeau spre mare apele amestecate ale mai multor rîuri ce colectau pîrîurile din munți.

Portul se afla la o distanță de cîțiva kilometri de marea propriu-zisă. Pe apele îngroșate de tot felul de plante, apăreau deseori îngrămădiri plutitoare de ierburi marine, acoperind palisadele portului sau înfășurîndu-se în jurul cablurilor legate de ancorele vapoarelor.

*

În vremea aceea, ființele omenești aveau creiere mult mai mari decît acum, și datorită acestui fapt se puteau ușor înșela asupra unor lucruri care le păreau misterioase. Un asemenea fapt, considerat misterios în anul 1986, era : cum de un mare număr de viețuitoare care nu erau în stare să parcurgă înot distanțe prea mari au putut totuși ajunge în Insulele Galápagos — un arhipelag constituit din vîrfuri vulcanice, situat la vest de Guayaquil și despărțit de continent de o mie de kilometri de apă foarte adîncă și foarte rece, venind direct din Antarctica ? La data cînd ființe omenești au descoperit insulele, acestea erau deja locuite de reptile geko și de iguane, de șobolani populînd cîmpurile cu orez sălbatic și șopîrle ascunzîndu-se în crăpăturile lavei încremenite, alături de păianjeni, furnici, gîndaci, lăcuste, căpușe și chicherițe, fără a mai pomeni și de uriașele broaște țestoase de uscat.

Ce modalitate de transport folosiseră ele oare ?

Mulți oameni de știință și-au putut mulțumi marile lor creiere cu următorul răspuns : Au venit pe plute naturale, alcătuite din ierburi marine.

*

Alții au susținut, însă, că astfel de plute se îmbibau cu apă și putrezeau, fărîmițîndu-se în bucăți, atît de repede încît nimeni nu le văzuse vreodată trecînd dincolo de orizont. În același timp, curentul oceanic dintre arhipelag și continent ar fi purtat orice asemenea plute rudimentare mai curînd spre nord decît spre vest.

Sau, mai afirmau alți savanți, aceste ființe legate de uscat pur și simplu merseseră, fără să-și ude măcar picioarele, folosind un pod natural de pămînt care exista atunci, sau înotaseră, pe distanțe scurte, de la o insulă la alta, formația geologică respectivă dispărînd cu timpul, sub valurile oceanului. Însă oamenii de știință, folosindu-și marile lor creiere și instrumente iscusite, întocmiseră, pînă în anul 1986, hărți ale fundului oceanului și declaraseră că nu găsiseră nici o urmă de existență, în trecut, a vreunei mase de pămînt, de orice natură, între insule și continentul sud-american.

*

Alți oameni, din acea epocă îndepărtată a marilor creiere și a gîndirii imaginative, afirmau că insulele făcuseră cîndva parte din continent și că se desprinseseră de acesta datorită vreunei catastrofe formidabile.

Totuși insulele nu arătau ca și cum ar fi fost rupte din vreun întreg. Erau, în mod clar, vulcani tineri, care fuseseră vomați spre suprafață acolo unde se găseau acum. Mulți dintre ei se născuseră cu atît de puțină vreme în urmă, încît era de așteptat să înceapă să erupă din nou în orice moment. Atunci, în 1986, insulele nu produseseră încă prea mulți corali, așa că nu

aveau lagune albastre și plăji albe, creații plăcute, pe care multe ființe omenești le considerau, în vremea aceea, ca anticipări ale unei vieți ideale de apoi.

Azi, după un milion de ani, insulele într-adevăr posedă plăji albe și lagune albastre. Dar, cînd începe povestea de față, acestea erau, încă, doar niște cocoașe urîte la înfățișare, și movile rotunde, și conuri, și țepușe înalte, de lavă, sfărîmicioase și nelustruite, ale căror crăpături, și gropi adînci, și scobituri, și ponoare erau umplute ochi, nu cu un sol roditor sau cu apă dulce, ci cu cea mai măruntă și mai uscată cenușă vulcanică posibilă.

•

Mai exista o teorie în vremea aceea, și anume că Dumnezeu Atotputernicul crease toate acele viețuitoare anume pentru locul unde le-au găsit exploratorii, așa că nu fusese nevoie să fie aduse de nicăieri.

•

În fine, o altă teorie susținea că viețuitoarele fuseseră mînate pe uscat două cîte două — coborînd pe pasarela de pe Arca lui Noe.

Acum, dacă a existat într-adevăr o Arcă a lui Noe — și e posibil să fi existat —, mi-aș putea intitula această povestire : *O a doua arcă a lui Noe.*

2

NU PAREA CÎTUȘI DE PUȚIN ceva extraordinar, cu un milion de ani în urmă, ca un mascul american, care se numea James Wait și care nu putea înota nici măcar pe o distanță de un metru, să vrea să ajungă de pe continentul sud-american în Insulele Galápagos. Desigur că nu intenționa să călătorească, ghemuit, pe o plută naturală, din ierburi de mare, cu speranța să ajungă undeva cu bine. Tocmai își plătise un bilet la hotelul unde trăsese în centrul orașului Guayaquil, pentru a participa la o croazieră de două săptămîni, anunțată drept călătoria inaugurală a unui nou vas de pasageri numit *Bahía de Darwin* — ceea ce însemna în limba spaniolă „Golful lui Darwin". Această primă călătorie spre Insulele Galápagos a vaporului sus-amintit, care arbora pavilionul statului Ecuador, fusese popularizată și anunțată în presă în toată lumea timp de un an întreg drept „Croaziera secolului spre minunățiile naturii".

Wait călătorea singur. Chelise prematur, era cărnos și flasc. Tenul său avea o culoare neplăcută, asemenea crustei unui pateu pregătit într-o cofetărie ieftină. Purta ochelari bifocali, așa că putea ușor pretinde că trecuse de cinci-zeci de ani, dacă ar fi tras vreun folos din asta. Ceea ce-și dorea însă mult era să pară inofensiv și timid.

Era singurul client din barul hotelului El Dorado, de pe marele bulevard Calle Diez de

Agosto, unde ocupa o cameră. Barmanul, un tînăr de douăzeci de ani, descendent al unei familii nobile și mîndre de incași și care se numea Jesús Ortiz, trase concluzia că persoana posacă și neprietenoasă, care se declarase cetățean canadian, era un om cu sufletul distrus din cauza vreunei mari nedreptăți sau tragedii îngrozitoare. Wait chiar voia ca oricine îl vedea să-și facă această impresie despre el.

Jesús Ortiz, unul dintre cele mai plăcute personaje din povestirea de față, simțea mai curînd milă pentru acest turist singuratic decît desconsiderare și găsea — așa după cum, de altfel, dorea chiar Wait — că era ceva trist în faptul că vizitatorul său tocmai își cheltuise o mulțime de bani la standul din holul hotelului — cumpărînd o pălărie de paie, o pereche de sandale de sfoară și un sort galben, împreună cu o cămașă de bumbac, albastră cu dungi albe și purpurii, pe care o purta în momentul acela. Wait avea o înfățișare plină de demnitate, gîndi Ortiz, cînd sosise de la aeroport într-un costum de om de afaceri. Dar acum, cheltuind o mulțime de bani, se transformase într-o paiață, o caricatură a turistului nord-american ajuns la tropice.

Eticheta cu prețul atîrna încă de tivul noii cămăși transparente a călătorului, așa că Ortiz, foarte politicos și într-o engleză corectă, îi spuse acest lucru.

— A ! Da ? exclamă Wait. El știa însă, prea bine, că eticheta atîrna de cămașă și voia într-adins să rămînă așa. Adoptă, prin urmare, o mimică și execută cîteva gesturi exprimînd o situație jenantă, și totodată făcînd haz de el însuși, dînd impresia că intenționa să-și smulgă eticheta. Dar, brusc, ca și cum ar fi fost năpădit de vreun gînd supărător, de care încerca să scape, se prefăcu că a uitat complet ce voia să facă.

Wait juca de fapt rolul unui pescar, iar eticheta cu prețul cămășii era momeala pe care o folosea, un mod de a încuraja necunoscuții să-i vorbească, să-i spună într-un fel sau altul ceea ce îi spusese și Ortiz : „Scuzați-mă, domnule, dar, fără să vreau, observ..."

Wait își rezervase o cameră la hotel sub numele de Willard Flemming, luat din pașaportul său canadian, care era fals. Era de altfel un escroc, căruia toate escrocheriile îi reușiseră întotdeauna perfect.

Ortiz, personal, nu era amenințat de nici o primejdie din partea lui Wait, dar o femeie neînsoțită, care făcea impresia că ar avea ceva bani, nemăritată și în același timp trecută de vîrsta cînd mai putea avea copii, desigur că era amenințată. Wait făcuse curte și se căsătorise, pînă în momentul acela, cu șaptesprezece asemenea femei — le golise apoi complet casetele de bijuterii și seifurile din bănci, le luase tot ce aveau în conturile bancare și dispăruse fără urmă.

Reușise atît de bine în ceea ce făptuise, încît ajunsese milionar, avînd conturi de eco-

nomii producătoare de dobînzi, sub alte nume, în diferite bănci din toată America de Nord, fără să fi fost vreodată arestat pentru faptele sale. Pe cît știa, nici măcar nu încercase nimeni să-l prindă.

În ceea ce privește modul cum apărea el în ochii poliției, raționamentul său era foarte simplu : nu putea fi și el decît unul dintre cei șaptesprezece soți necinstiți, fiecare purtînd un alt nume, și nu doar un singur delicvent recidivist, al cărui nume adevărat era James Wait.

Este greu de crezut în vremea de față că ar fi putut exista vreodată indivizi de rea credință atît de pricepuți la înșelăciuni ca James Wait — afară doar dacă îmi amintesc că fiecare om matur în acele vremuri avea un creier cîntărind cam trei kilograme ! Nu exista nici o limită pentru planurile diabolice pe care le putea închipui și îndeplini o asemenea mașinărie capabilă să genereze gînduri, cînd această mașinărie era supradimensionată. Prin urmare, pun următoarea întrebare, deși nu e nimeni prin apropiere care să-mi răspundă : Poate oare exista vreo îndoială că asemenea creiere cîntărind cam trei kilograme fiecare au constituit cîndva deficiențe aproape fatale pentru evoluția speței umane ?

O a doua întrebare : ce cauză a putut exista, în acele vremuri îndepărtate, în afară de sistemul nostru nervos extrem de complicat,

pentru relele pe care le vedeam sau de care auzeam aproape absolut pretutindeni ?

Răspunsul meu : Nu a existat nici o altă cauză.

Pămîntul era o planetă foarte nevinovată, cu excepția acelor creiere foarte, foarte mari.

3

HOTELUL EL DORADO era un hotel pentru turiști, nou-nouț, avînd cinci etaje — construit din prefabricate din beton și neornamentat. Avea proporțiile și înfățișarea unei biblioteci, cu partea din față de sticlă, înalt, lat și fără adîncime. Fiecare cameră de dormit avea cîte un perete orientat spre apus, complet din sticlă, din tavan pînă în podele — care da spre portul pentru vase de mare pescaj, dragate în delta care se afla la o depărtare de trei kilometri de chei.

În trecut, portul avea o activitate comercială febrilă și diferite vapoare din toate colțurile lumii aduceau la Guayaquil grîne, îmbrăcăminte, mașini industriale, aparate casnice, precum și alte produse, și duceau din Ecuador, în valoare egală, cafea, cacao și zahăr, precum și petrol și aur, o dată cu obiecte de artă și artizanat, creații ale băștinașilor incași, inclusiv pălăriile de „panama“, care au provenit întotdeauna din Ecuador și nu din Panama.

În momentul povestirii de față se aflau însă numai două vapoare în port, în timp ce James Wait ședea pe un scaun înalt de la bar, sorbind dintr-un pahar înalt un amestec de rom cu Coca-Cola. Nu era un băutor ; de fapt, o dată ce supraviețuia numai datorită istețimii sale, nu-și putea permite riscul să-și deranjeze comutatoarele ultra-sensibile ale marelui său computer din cutia craniană din cauza unor scurtcircuite produse de băuturile alcoolice. Băutura lui era o recuzită de teatru, ca și eticheta cu prețul, prinsă de cămașa sa ridicolă.

Nu se găsea în situația de a putea judeca dacă starea de lucruri din port era normală sau nu. Pînă cu două zile mai înainte nu auzise niciodată de Guayaquil, iar acum era pentru prima oară în viața lui că se afla mai jos de ecuator. În ceea ce îl privea, hotelul El Dorado nu se deosebea cu nimic de toate celelalte hanuri neînsemnate pe care le folosise ca ascunzișuri în trecut — în orășele ca Moose Jaw din Saskatchewan (Canada), San Ignacio din Mexic, Watervliet din statul New York și așa mai departe.

Wait alesese numele orașului unde se afla acum de pe un panou indicînd sosirile și plecările la aeroportul internațional Kennedy din orașul New York. Tocmai își sărăcise și părăsise pe cea de a șaptesprezecea soție — o văduvă de șaptezeci și doi de ani din orășelul Skokie, în statul Illinois, foarte aproape de Chicago. Guayaquil îi sunase în urechi ca ultimul loc unde ea s-ar fi gîndit vreodată să-l caute.

Femeia aceasta era atît de urîtă și de proastă, încît n-ar fi trebuit să se nască niciodată. Și totuși Wait era al doilea bărbat care se căsătorise cu ea.

De altfel, Wait nu avea cîtuși de puțin intenția să rămînă prea mult la hotelul El Dorado, deoarece își cumpărase un bilet pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" de la agenția de turism care avea un mic birou în holul hotelului. Era acum după-amiază tîrziu și atmosfera în oraș era mai fierbinte decît în cotloanele iadului. Nu se simțea nici o adiere de vînt în jurul hotelului, dar Wait nu se sinchisea, deoarece se găsea înăuntru, iar hotelul avea instalații de aer condiționat, și oricum el avea să fie în curînd plecat din acea localitate. Vaporul său, *Bahía de Darwin*, era programat să ridice ancora la amiază chiar în ziua următoare, care era vineri, 28 noiembrie 1986 — cu un milion de ani în urmă.

Golful de la care își luase numele mijlocul de transport al lui Wait se deschidea ca un evantai, pe coasta de sud a insulei Genovesa din Arhipelagul Galápagos. Wait nu mai auzise niciodată pînă atunci de Insulele Galápagos. Se aștepta să semene cu Insulele Hawaii, unde își petrecuse odată una dintre lunile lui de miere sau cu insula Guam, din mijlocul Pacificului, unde găsise odată un bun ascunziș — și unde erau plaje întinse, albicioase, la-

gune albastre, palmieri legănîndu-se în vînt și tinere polineziene cu pielea cafenie.

Funcționara agenției de turism îi dăduse o broșură în care era descrisă croaziera, dar Wait încă nu o citise. O pusese nepăsător pe tejgheaua barului din fața lui. Broșura arăta adevărul în privința aspectului neospitalier al celor mai multe dintre insulele arhipelagului și avertiza viitorii vizitatori în privința a ceea ce funcționara agenției de turism din holul hotelului nu îl avertizase pe Wait, anume că ar fi bine ca turiștii să se bucure de o condiție fizică destul de bună și să poarte bocanci rezistenți și haine proaste deoarece aveau să fie deseori nevoiți să meargă prin apa mării pentru a ajunge la țărm, sau să se cațere pe pereți stîncoși, ca infanteria marină.

*

Golful lui Darwin fusese numit astfel în cinstea marelui om de știință englez Charles Darwin, care vizitase insula Genovesa și cîteva insule din vecinătatea acesteia, pentru o perioadă de cinci săptămîni, cu mulți ani în urmă, în 1835 — cînd era doar un tînăr de douăzeci și șase de ani, cu nouă ani mai tînăr decît Wait. Darwin era în acea vreme naturalistul voluntar, neplătit, care însoțea vasul marinei regale engleze *Beagle* [1], trimis într-o expediție pentru alcătuirea de hărți maritime. *Beagle* urma, astfel, să-l ducă pe Darwin într-o călătorie completă în jurul lumii, care avea să dureze în total cinci ani.

În broșura descriind croaziera, care avea ca scop să încînte pe iubitorii de frumuseți ale naturii, mai curînd decît pe aceia care căutau plăcerea în călătorii, era reprodusă descrierea uneia dintre insulele tipice din Arhipelagul Galápagos, făcută de însuși Darwin. Fusese luată din prima sa carte, *Călătoria vasului Beagle* :

„Nimic nu putea fi mai puțin atrăgător decît prima înfățișare. Un cîmp de lavă neagră de bazalt fărîmițat — aruncat în mijlocul unor valuri cît se poate de agitate și străbătut de o serie de crevase foarte mari — se înfățișează acoperit peste tot de un tufăriș mărunt, ars de soare, în care se observă puține semne de viață. Suprafața uscată și scorojită a pămîntului, fiind înfierbîntată de soarele dogoritor de amiază, dădea atmosferei un caracter închis și înăbușitor asemănător aceleia din jurul unei sobe metalice încinse : ne închipuiam că pînă și tufișurile aveau un miros neplăcut."

Darwin continua : „Toată suprafața locului... pare să fie străbătută de emanații subterane, ca și cum ar fi o sită : ici și colo, în lavă, pe vremea cînd fusese încă moale, apăruseră niște bășici mari ; în timp ce, în alte părți, tavanele peșterilor formate într-un mod asemănător se prăbușiseră, creînd gropi circulare cu pereții drepți." Terenul îi reamintea intens, scria el, „de acele regiuni din Anglia, din comitatul Staffordshire, unde există un mare număr de turnătorii pentru prelucrarea fierului."

[1] *Beagle* — copoi (engl.).

Pe peretele din spatele barului hotelului El Dorado era atîrnat un portret al lui Darwin, încadrat de rafturi şi sticle — o reproducere mărită a unei gravuri de pe o placă de oţel, înfăţişîndu-l nu ca un om tînăr, cum era cînd a vizitat insulele, ci ca un familist corpolent, întors acasă în Anglia, cu o barbă bogată, cum sînt ghirlandele din ramuri de brad la Crăciun. Acelaşi portret putea fi văzut şi pe tricourile care se vindeau la standul din holul hotelului şi din care Wait îşi cumpărase două bucăţi. Aceasta era înfăţişarea lui Darwin cînd fusese, în cele din urmă, convins de prietenii şi rudele sale să-şi formuleze în scris părerile în privinţa modului cum evoluează viaţa pretutindeni pe pămînt, inclusiv cum el însuşi, prietenii săi şi rudele sale şi chiar regina sa, regina Victoria, ajunseseră să arate aşa cum se înfăţişau în secolul al XIX-lea. Ca urmare, el a aşternut pe hîrtie cel mai influent volum ştiinţific care a fost scris vreodată în timpul întregii epoci a marilor creiere luminate. Mai mult decît orice altă lucrare, cartea a contribuit la fixarea părerilor foarte felurite ale oamenilor privitor la cunoaşterea posibilităţilor de a reuşi sau la cauzele nereuşitei în viaţă. Închipuiţi-vă asta! Titlul cărţii era un rezumat al conţinutului său necruţător : *Despre originea speciilor datorită selecţiei naturale sau supravieţuirea raselor favorizate de natură în cadrul luptei pentru existenţă.*

Wait nu citise niciodată această carte, şi nici numele lui Darwin nu însemna nimic pentru el, deşi reuşise cu mult succes să treacă drept un om cultivat uneori. Se gîndea să pretindă în timpul „Croazierei secolului spre minunăţiile naturii“ că ar fi un inginer mecanic, originar din Moose Jaw, comitatul Saskatchewan, şi că soţia îi murise, de curînd, de cancer.

De fapt, studiile sale se întrerupseseră după doi ani de instruire în domeniul reparaţiei şi întreţinerii autovehiculelor la liceul profesional din oraşul său natal Midland City, statul Ohio. Locuia în acea vreme la o familie care îl luase de suflet şi îl creştea, a cincea dintr-o serie de familii la care stătuse pe rînd ; un orfan aşadar în cel mai deplin sens al cuvîntului — fiind produsul unei relaţii incestuoase dintre un tată şi fiica sa, care fugiseră din oraş curînd după ce se născuse el.

Cînd şi el ajunsese destul de mare ca să poată fugi, s-a dus, făcînd autostopul, pînă în insula Manhattan. Acolo s-a împrietenit cu un codoş, care l-a iniţiat cum să poată deveni un versat prostituat homoxesual, cum să-şi lase etichetele cu preţuri agăţate de haine, cum să profite de relaţii amoroase oricînd i se ivea ocazia, şi aşa mai departe. Într-o vreme, Wait fusese un tînăr foarte frumos.

Cînd frumuseţea începu să i se ofilească, se angajă instructor la o şcoală de dans. Avea un simţ natural pentru dans şi i se spusese, pe cînd mai era încă în Midland City, că şi pă-

rinții lui fuseseră foarte buni dansatori. Probabil că moștenise simțul lor pentru ritm. De altfel, la școala de dans a cunoscut-o și s-a căsătorit cu prima dintre cele șaptesprezece soții ale sale, pe care le-a avut pînă în momentul povestirii de față.

În tot cursul copilăriei sale, Wait a fost aspru pedepsit de către părinții săi de suflet pentru toate nimicurile, dar și pentru toate poznele. Toți considerau că din cauza înrudirii părinților săi naturali el avea să devină un adevărat monstru moral.

Așadar, monstrul se afla acum aici — la Hotelul El Dorado — fericit și bogat, totodată în siguranță, pe cîte știa, doritor, în același timp, să-și experimenteze din nou talentele în lupta pentru supraviețuire.

*

În treacăt fie zis, și eu asemeni lui James Wait am fost odată un adolescent fugar.

4

ANGLO-SAXONUL CHARLES DARWIN, un om puțin comunicativ și distins, lipsit de personalitate, asexuat și dovedind un puternic spirit de observație în scrierile sale, ajunsese un erou în orășelul poliglot Guayaquil, în care mișunau tot felul de oameni și care era stăpînit

de tot felul de patimi, deoarece lui Darwin i se datora înflorirea turistică a orașului. Dacă nu ar fi existat Darwin, nu ar fi existat niciodată Hotelul El Dorado și nici vasul *Bahía de Darwin*, care să-l găzduiască pe James Wait și, bineînțeles, nici micul stand de unde acesta să se îmbrace atît de caraghios.

Dacă Charles Darwin nu ar fi declarat că Insulele Galápagos sînt uimitor de instructive, Guayaquil ar fi rămas doar încă unul dintre numeroasele porturi dogorite de soare și murdare din toată lumea, iar insulele n-ar fi valorat pentru Ecuador mai mult decît grămezile de zgură din comitatul Staffordshire din Anglia.

Darwin nu a schimbat insulele ; el a schimbat numai părerea oamenilor despre acestea. Asta arată cît erau de importante unele opinii modeste în trecutul îndepărtat, în epoca marilor creiere mărețe.

De fapt, unele opinii modeste puteau tot așa de bine să cîrmuiască acțiunile oamenilor ca și realitățile concrete. Ele erau, însă, supuse unor răsturnări intempestive așa cum realitățile concrete nu puteau fi niciodată. În felul acesta, Insulele Galápagos puteau fi considerate un iad la un moment dat și un rai în momentul următor, iar Iuliu Cezar putea fi un mare om de stat la un moment dat sau un simplu măcelar în clipa următoare. Tot așa, moneda de hîrtie a Ecuadorului putea fi schimbată pe alimente, adăpost și îmbrăcăminte într-o zi și să fie bună numai pentru a fi aș-

ternută pe pardoseala unei colivii de păsări, în ziua următoare, sau universul putea fi creat de Atotputernicul Dumnezeu acum pentru a se spune apoi imediat că se născuse dintr-o explozie colosală — și așa mai departe.

Mulțumită scăderii puterii creierului, oamenii nu mai sînt distrași acum — de către prichindeii făuritori ai opiniei publice — de la principalele lor preocupări legate de viață.

▪

Oamenii albi au descoperit Insulele Galápagos în anul 1535, cînd o corabie spaniolă a dat peste ele din întîmplare, fiind abătută din drumul său de o furtună. Pe atunci nu trăia nimeni în acele insule și nici nu s-au găsit vreodată urme ale vreunei așezări omenești.

Respectiva nefericită corabie nu voia nimic altceva decît să-l ducă pe episcopul de Panama în Peru, fără a se îndepărta de coastele Americii de Sud. S-a pornit însă o furtună, care în mod brutal a împins corabia spre vest, tot mai spre vest, spre locuri unde opinia generală a lumii susținea că nu există altceva decît mare și iar tot mai multă mare.

Cînd însă furtuna s-a potolit, spaniolii au constatat că își aduseseră episcopul într-o regiune de coșmar pentru marinari, unde fragmentele de uscat erau o adevărată batjocură, neexistînd locuri sigure pentru ancorare, fără copaci care să ofere umbră, fără apă dulce, fără fructe legănîndu-se pe ramuri și fără nici un fel de ființe omenești. Spaniolii s-au pomenit izolați într-o regiune fără vînturi și cu proviziile de apă și de hrană pe isprăvite. Oceanul era nemișcat și lucios ca o oglindă. Au coborît atunci la apă una din bărcile de salvare și au vîslit din greu, trăgînd după ei corabia și pe conducătorul lor spiritual, reușind să-i scoată astfel de acolo.

Nici nu le-a trecut prin gînd să proclame insulele dominion spaniol, după cum n-ar fi proclamat nici iadul dominion spaniol, dacă l-ar fi găsit acolo. Iar, după aceea, timp de trei secole în șir, după ce opinia oamenilor, bine cîntărită, a permis ca arhipelagul să apară pe hărți, nici o țară din lume nu și-a manifestat dorința să-l stăpînească. În fine, în 1832, una dintre cele mai mici și mai sărace țări de pe planeta noastră, anume Ecuadorul, a cerut popoarelor lumii să adere la opinia sa, și anume : că insulele constituiau de fapt o parte a Ecuadorului.

Nimeni nu a obiectat în nici un fel. La vremea aceea, faptul părea o declarație inofensivă și chiar comică. Era ca și cum Ecuadorul, într-un acces de nebunie imperialistă, ar fi anexat teritoriului său un nor trecător de asteroizi.

Dar, după aceea, tînărul Charles Darwin, numai trei ani mai tîrziu, a început să-i convingă pe alții că bizarele plante și animale care găsiseră modalitatea de a supraviețui pe acele insule le făceau extrem de valoroase, dacă lumea vroia să privească lucrurile așa cum o făcea el — dintr-un punct de vedere științific.

Un singur cuvînt descrie într-un mod corespunzător transformarea de către Darwin a insulelor din ceva fără valoare în ceva nepreţuit : *magie*.

*

Aşa e ! Iar pînă la vremea sosirii lui James Wait la Guayaquil veniseră în acel port atît de mulţi oameni de ştiinţă interesaţi în istoria naturală a planetei noastre, în drumul lor spre Insulele Galápagos, pentru a vedea ce văzuse Darwin şi a simţi ceea ce simţise Darwin, încît trei vapoare de croazieră îşi stabiliseră portul lor de bază la Guayaquil, cel mai nou dintre acestea fiind *Bahía de Darwin*. Existau totodată şi mai multe hoteluri moderne pentru turişti, dintre care cel mai nou era El Dorado. Se găseau şi magazine cu suveniruri şi mici prăvălioare cu articole elegante şi scumpe, precum şi restaurante pentru turişti atît în susul, cît şi în josul arterei principale : Calle Diez de Agosto.

Totuşi, iată cum stăteau lucrurile : cînd James Wait ajunsese în Guayaquil, o criză financiară mondială, o neaşteptată reconsiderare a unor opinii omeneşti privind valoarea banilor, acţiunilor, titlurilor de stat, ipotecilor şi a altor valori asemănătoare, simple petice de hîrtie, ruinase comerţul turistic nu numai în Ecuador, dar, practic, pretutindeni. Ca urmare, numai El Dorado rămăsese singurul hotel deschis la Guayaquil, iar *Bahía de Darwin* singurul vapor de pasageri încă pregătit să plece în croazieră.

El Dorado rămăsese deschis numai ca loc de adunare pentru turiştii care aveau bilete pentru „Croaziera secolului spre minunăţiile naturii", deoarece aparţinea aceleiaşi societăţi din Ecuador care era şi proprietara vaporului. Dar acum, la mai puţin de douăzeci şi patru de ore înainte de pornirea în croazieră, nu se aflau decît şase oaspeţi, împreună cu James Wait, în hotelul cu două sute de paturi. Ceilalţi cinci oaspeţi erau :

* Zenji Hiroguchi, în vîrstă de douăzeci şi nouă de ani, un geniu japonez în construirea computerelor ;

Hisako Hiroguchi, în vîrstă de douăzeci şi şase de ani, soţia lui, care avea o sarcină foarte înaintată, profesoară de ikebana, arta japoneză privind aranjarea florilor ;

* Andrew MacIntosh, în vîrstă de cincizeci şi cinci de ani, financiar american şi om întreprinzător, moştenitor al unei mari averi, văduv ;

Selena MacIntosh, în vîrstă de optsprezece ani, fiica acestuia, oarbă din naştere

Şi Mary Hepburn, în vîrstă de cincizeci şi unu de ani, o văduvă americană din orăşelul Ilium, statul New York, pe care de fapt nu o văzuse nimeni din hotel, deoarece rămăsese tot timpul în camera ei de la etajul al cincilea şi îşi luase toate mesele acolo sus, din momentul în care sosise la Guayaquil, singură, noaptea precedentă.

Cei doi al căror nume este precedat de un asterisc vor fi morţi înainte de apusul soarelui.

Acest mod convențional de a preceda numele unor persoane de un asterisc va continua în tot decursul povestirii mele, după cum va fi cazul, atrăgînd astfel atenția cititorului asupra faptului că unele personaje se vor găsi, în scurt timp, față în față cu testul final darwinian al tăriei și voinței.

Mă găseam acolo și eu, dar absolut invizibil.

5

BAHÍA DE DARWIN era de asemenea sortit pieirii, dar încă nu era pregătit ca numele să-i fie precedat de un asterisc. Soarele avea să mai apună încă de cinci ori mai înainte ca motoarele să-și înceteze funcționarea pentru totdeauna și aveau să mai treacă zece ani pînă cînd să se scufunde pe fundul oceanului. *Bahía de Darwin* nu era numai cel mai nou, mai mare, mai rapid și mai luxos vapor de croazieră care își avea baza în portul Guayaquil. Era singurul construit anume pentru turismul spre insulele Galápagos, iar destinul lui, din momentul în care i-a fost încheiată chila, se știa că avea să fie o navigare agitată și repetată spre insulele amintite și înapoi, un du-te-vino permanent între insule și portul de plecare.

Fusese construit în șantierele navale din portul Malmö, în Suedia, unde și eu personal am lucrat la construcția lui. Echipajul redus, constituit din suedezi și ecuadorieni, care l-au condus de la Malmö la Guayaquil afirmase că furtuna grozavă prin care trecuse în Atlanticul de Nord, cu ocazia acelei prime călătorii, avea să fie, de altfel, ultima mare furtună și vreme rece cu care vaporul avea să aibă de-a face vreodată.

Bahía de Darwin consta dintr-un restaurant, o sală mare de lectură, un club de noapte și un hotel pentru o sută de turiști. Era dotat cu o instalație radar și un radiolocator sub apă, precum și cu un pilot electronic automat, care îi arăta în mod permanent poziția pe suprafața pămîntului, cu o eroare de mai puțin de o sută de metri. Era atît de perfect automatizat, încît o singură persoană de pe puntea de comandă, fără ca nimeni să se afle în sala motoarelor sau pe punte, putea pune în funcțiune motoarele, ridica ancora, ambreia arborele elicei și porni vasul, ca și cum ar fi fost un automobil dintre cele mai simple. Avea optzeci și patru de toalete cu apă curentă și douăsprezece bideuri, precum și telefoane instalate în saloanele comune și pe puntea de comandă, cu ajutorul cărora se putea comunica telefonic, prin satelit, oriunde pe glob.

Avea și o instalație de televiziune, pentru ca pasagerii să poată fi ținuți la curent cu știrile zilnice din toată lumea.

Proprietarii vasului, doi bătrîni frați germani, care locuiau în orașul Quito, se lăudau că *Bahia de Darwin* nu va fi niciodată ruptă de restul lumii nici măcar pentru o clipă. Ce știau însă ei ?

•

Vaporul avea șaptezeci de metri lungime. Corabia pe care călătorise Darwin ca naturalist fără plată, *Beagle,* avea o lungime de numai douăzeci și opt de metri.

Cînd *Bahía de Darwin* a fost lansat la Malmö, o cantitate de o mie o sută de tone metrice de apă sărată a trebuit să-și găsească un alt loc unde să se deplaseze. Eu eram deja mort atunci.

Cînd corabia *Beagle* a fost lansată la Falmouth, în Anglia, numai două sute cincisprezece tone metrice de apă sărată au trebuit să-și găsească un alt loc unde să se deplaseze.

Bahía de Darwin era o motonavă metalică. *Beagle* era o corabie cu pînze, construită din trunchiuri de copaci și avea zece tunuri pentru a respinge atacurile piraților și sălbaticilor.

•

Cele două vase de croazieră mai vechi, cu care *Bahía de Darwin* urma să intre în concurență ieșiseră din activitate mai înainte de a putea începe lupta. Amîndouă avuseseră toate locurile reținute pentru încă multe luni viitoare, dar, la data la care ne referim, fuseseră copleșite de anulările reținerilor. Amîndouă se aflau în acel moment ancorate în apele liniștite

și retrase ale ținutului mlăștinos, care nu se putea vedea din oraș, undeva departe de orice drum sau locuințe. Proprietarii vaselor le despuiaseră de instalațiile electronice și alte accesorii de valoare — prevăzînd începutul unei lungi perioade de anarhie.

Ecuadorul, ca și insulele Galápagos, de altfel, avea în cea mai mare parte un sol constituit din lavă și cenușă vulcanică, așa că nu putea să-și hrănească singur cele nouă milioane de locuitori. Din punct de vedere financiar, statul era falimentar, așa că nu putea cumpăra alimente din alte țări care aveau sol fertil din belșug. În consecință, portul maritim Guayaquil era mort, iar populația începea să moară de foame.

Afacerile erau afaceri.

•

Țările vecine, Peru și Columbia, erau și ele falite. Singurul alt vas în rada portului Guayaquil, în afară de *Bahía de Darwin,* era un cargobot columbian, ruginit, numit *San Mateo,* părăsit acolo din lipsa mijloacelor financiare pentru a cumpăra alimente sau combustibil. Era ancorat nu prea departe de țărm și se afla acolo de atîta timp, încît în jurul lanțului ancorei sale se înfășurase o mare cantitate de ierburi marine, care formaseră o adevărată plută. Un pui de elefant ar fi putut ajunge în Insulele Galápagos pe o plută de mărimea aceleia.

Mexicul, Chile, Brazilia și Argentina erau și ele falite — tot așa Indonezia, Filipinele, Pakistanul, India, Thailanda, Italia, Irlanda, Belgia și Turcia. Națiuni întregi ajunseseră deodată în aceeași situație ca vasul *San Mateo,* incapabile să cumpere cu moneda lor națională de hîrtie sau metalică, sau cu făgăduielile lor scrise de a plăti mai tîrziu, nici măcar cele mai simple produse de primă necesitate. Oameni, concetățeni și străini deopotrivă, posedînd orice produse pentru asigurarea existenței pe care le puteau vinde, refuzau să le dea în schimbul banilor țărilor respective. Ei le spuneau dintr-o dată acelora care nu aveau decît hîrtii pe care le considerau că reprezintă bogății : „Treziți-vă, tembelilor ! Ce oare v-a făcut să credeți că hîrtia e chiar atît de prețioasă ?“

▪

Existau, încă, din belșug hrană și combustibil și altele necesare pentru toate ființele omenești de pe această planetă, oricît de numeroase ajunseseră în vremea aceea. Totuși milioane și milioane de oameni începeau să moară de foame. Cei mai sănătoși puteau rezista fără hrană numai vreo patruzeci de zile, după care avea să urmeze moartea și pentru ei.

Și această foamete nu era decît tot un produs al creierelor supradimensionate, după cum era și Simfonia a IX-a a lui Beethoven.

Totul venea din capetele oamenilor. Oamenii nu făcuseră altceva decît să-și schimbe

părerea în privința bogăției pe care o putea reprezenta hîrtia, dar, din punct de vedere practic, planeta ar fi putut fi tot așa de ușor izbită și scoasă din orbita sa de un meteor de mărimea Luxemburgului.

6

ACEASTĂ CRIZĂ FINANCIARĂ, care nu ar mai putea nicidecum să aibă loc astăzi, nu era decît ultima dintr-o serie de catastrofe ucigătoare aparținînd secolului al douăzecilea, care luaseră naștere în întregime în creierele omenești. Datorită violenței pe care oamenii o practicau față de ei înșiși și unii față de alții, ca și față de toate viețuitoarele de altfel, un vizitator dintr-o altă planetă ar fi putut presupune că lumea s-a țicnit și că oamenii se aflau în starea aceea de nebunie deoarece Natura era pe cale să-i ucidă pe toți.

Dar planeta, acum un milion de ani, era tot atît de jilavă și capabilă să hrănească oamenii ca și astăzi — și, din acest punct de vedere, unică în întreaga Cale Lactee. Tot ce se schimbase între timp a fost doar părerea oamenilor privitor la planeta lor.

Spre cinstea omenirii care trăia atunci : Tot mai mulți oameni afirmau că, desigur, creierele lor erau lipsite de judecată, nu meritau încredere, erau dezgustător de periculoase și complet obtuze față de realitate — că nu erau bune absolut de nimic.

În microcosmosul de la Hotel El Dorado, de exemplu, văduva Mary Hepburn, care își luase toate mesele numai în camera sa, își blestema, *sotto voce*, creierul, pentru sfatul pe care i-l dădea, în acel moment, și anume să se sinucidă.

„Ești dușmanul meu", șoptea ea. „De ce oare mai vreau să port în ființa mea un dușman atît de groaznic ?" Mary fusese profesoară de biologie într-un liceu de stat din orășelul Ilium, statul New York, pierit acum un sfert de veac, și astfel cunoștea bine foarte ciudata poveste a evoluției unei viețuitoare, atunci dispărute, numită „elanul irlandez". „Dacă mi s-ar da să aleg între un creier ca tine și coarnele unui elan irlandez", îi spunea ea sistemului său nervos central, „aș alege coarnele elanului irlandez."

Aceste animale aveau, în mod obișnuit, coarnele de mărimea unor candelabre din saloanele de bal. Elanii aceștia constituiau niște exemplare fascinante, spunea ea elevilor săi, pentru felul cît de mult poate tolera natura unele greșeli, evident ridicole, în procesul evoluției. Elanul irlandez a supravețuit două milioane și jumătate de ani, în ciuda faptului că enormele sale coarne erau nepotrivite pentru luptă sau apărare și îl împiedicau să-și caute hrana în codri deși sau în tufărișuri compacte.

*

Mary își învățase de asemenea elevii că creierul omenesc era cel mai admirabil produs al

evoluției omului făcut pentru supraviețuire. Dar acum marele ei creier o îndemna să ia sacul de polietilen pentru îmbrăcăminte, în care își ținea rochia roșie de seară, din dulapul camerei ei aici la Guayaquil, și să și-l înfășoare în jurul capului, lipsindu-și astfel celulele corpului de oxigen.

*

Înainte de aceasta, minunatul ei creier încredințase unui hoț la aeroport o valiză cu toate articolele de toaletă și hainele care i-ar fi fost potrivite pentru hotelul la care venea. Acesta fusese bagajul ei de mînă în călătoria cu avionul de la Quito la Guayaquil. Cel puțin, îi mai rămăsese conținutul unui alt geamantan, pe care îl dăduse la bagaje, neputîndu-l lua cu ea în avion, și în care își pusese rochia de seară din dulap, pe care o adusese pentru seratele de pe *Bahía de Darwin*. Avea de asemenea cu ea și un costum special, tălpile și masca pentru înotul subacvatic, două costume de baie, o pereche de ghete rezistente pentru excursii pe jos, precum și o salopetă de camuflaj, cumpărată din prisosul de echipament pentru unități de comando aparținînd corpului de infanterie marină al Statelor Unite, salopetă pentru plimbările pe malul mării și în care era îmbrăcată în momentul de față. În ceea ce privește costumul cu pantaloni pe care îl purtase în timpul zborului de la Quito : Marele ei creier o convinsese să-l trimită la spălătoria hotelului și să se încreadă în directorul hotelului, care

avea o mină veșnic tristă și care o asigurase că îi va fi înapoiat în dimineața următoare, la timp pentru a-l purta la micul dejun. Dar, spre marea jenă a directorului, și costumul acela dispăruse.

Însă cel mai mare rău pe care i-l făcuse creierul, în afara faptului de a o sfătui să se sinucidă, a fost stăruința acestuia ca ea să vină la Guayaquil în ciuda tuturor știrilor privitoare la criza financiară de pe întreaga planetă, în ciuda siguranței aproape depline că „Croaziera secolului spre minunățiile naturii", cu toate locurile reținute numai cu o lună mai înainte, avea să fie contramandată din cauza lipsei de călători.

Colosalul ei mecanism de gîndire putea fi și meschin, în același timp. Nu vroia să-i permită să coboare în salonul de mese în costumul de camuflaj al trupelor de comando, pe motivul că toți pasagerii, chiar dacă nu se găsea mai nimeni în hotel atunci, aveau s-o considere caraghioasă într-un asemenea veșmînt. Creierul ei îi spunea : „Vor rîde de tine pe la spate și te vor socoti trăsnită și demnă de milă. De altfel ți-ai trăit viața. Ți-ai pierdut soțul și slujba ta de profesoară și nu ai copii și nici altceva pentru ce să trăiești, așa că eliberează-te de suferință cu ajutorul sacului pentru rochia de seară. Ce-ar putea fi mai ușor ? Ce-ar putea fi mai lipsit de orice durere ? Ce-ar putea fi mai rațional ?"

Să fim însă drepți cu creierul ei : Desigur, nu era în întregime vina acestuia că anul 1986 fusese, la drept vorbind, un an absolut îngrozitor pînă la acea dată. Anul începuse, de altfel, cît se poate de promițător, soțul lui Mary, Roy, părînd să aibă o sănătate perfectă și avînd o slujbă sigură, ca inginer constructor de mașini la Societatea GEFF, principala industrie din Ilium. Pe de altă parte, Asociația Culturală Kiwanis dăduse un banchet în onoarea ei și îi oferise și o plachetă, pentru a o sărbători la împlinirea a douăzeci și cinci de ani de învățămînt merituos, fiind în același timp votată și de elevi ca profesoara lor cea mai populară timp de doisprezece ani la rînd.

La începutul anului 1986, Mary îi spusese soțului său :

— Vai, Roy — avem atît de multe lucruri pentru care trebuie să-i fim recunoscători sorții : sîntem atît de norocoși prin comparație cu cei mai mulți oameni. Aș putea plînge de fericire.

El îi răspunsese, cuprinzînd-o cu amîndouă brațele :

— Atunci, hai, dă-i drumul, începe să plîngi !

Ea avea cincizeci și unu de ani și el cincizeci și nouă, și amîndoi iubeau mult viața în aer liber, le plăcea să facă excursii pe jos, schi, alpinism, canotaj, jogging, ciclism și înot, așa că amîndoi aveau corpuri zvelte și pline de tinerețe. Nu fumau, și nici nu beau, și mîn-

cau mai cu seamă fructe proaspete și legume, și puțin pește, din cînd în cînd.

Își administraseră bine și banii, aplicînd și economiilor, în domeniul financiar, același regim de alimentație rațională și mișcare pe care și-l aplicau și lor înșiși.

Povestea înțelepciunii lor în materie fiscală, pe care Mary ar fi putut-o spune, referindu-se atît la ea însăși, cît și la Roy, l-ar fi impresionat, fără îndoială, profund pe James Wait.

*

De altfel Wait, jefuitorul văduvelor, își făcea tot felul de planuri în privința lui Mary Hepburn, în timp ce sta în seara aceea la barul hotelului El Dorado, deși încă n-o cunoscuse și nici nu aflase nimic sigur în privința situației ei materiale. Îi citise numele în registrul hotelului și ceruse tînărului director unele informații în privința ei.

Deși puține, datele pe care acesta a putut să i le furnizeze l-au mulțumit. Timida și singuratica profesoară de școală din camera de sus, cu toate că era mai tînără decît toate nevestele pe care le sărăcise pînă atunci, i se contura clar ca o pradă firească. Avea deci să o urmărească îndeaproape, în toată voia, în timpul „Croazierei secolului spre minunățiile naturii".

*

Aș vrea să-mi permiteți să introduc o notă personală aici : Cînd eram în viață, primeam deseori sfaturi din partea marelui meu creier,

care, din punct de vedere al supraviețuirii mele ca individ, sau al supraviețuirii neamului omenesc, ca să spunem așa, pot fi, numai cu bunăvoință, considerate cel mult foarte discutabile. De exemplu : M-a îndemnat să mă înrolez în Corpul de Infanterie Marină al Statelor Unite și să mă duc să lupt în Vietnam.

Îți mulțumesc foarte mult, mare creier al meu.

7

MONEDELE NAȚIONALE ale tuturor celor șase vizitatori de la Hotelul El Dorado — cei patru americani, dintre care unul pretindea că ar fi canadian, și cei doi japonezi — continuau să fie tot așa de puternice ca și aurul, după cum erau pretutindeni pe planeta Pămînt.

Și în cazul acesta : Valoarea banilor lor era imaginară. Ca și modul de a înțelege natura universului însuși și dorința puternică de a poseda dolari americani și yeni.

Astfel, dacă Wait, care nici nu știa măcar că în acel moment se dezlănțuise o gravă criză financiară, și-ar fi jucat comedia ca supus canadian atît de departe, încît ar fi venit cu dolari canadieni în Ecuador, nu ar fi fost tot atît de bine primit, după cum a fost. Deși Canada nu dăduse faliment, imaginația oamenilor în tot mai multe țări, inclusiv însăși Canada, fă-

cea ca ei să se simtă puțin dispuși să vîndă orice bunuri utile primind în schimb dolari canadieni.

O degradare asemănătoare privitor la presupusa valoare a unei monede se petrecea și cu lira engleză, francul francez și cel elvețian și marca vest-germană. Moneda Ecuadorului, numită *sucre*, denumită astfel în onoarea lui Antonio José de Sucre (1795—1830) — eroul național luptător pentru independență — ajunsese să valoreze mai puțin decît o coajă de banană.

■

Sus, în camera ei, Mary Hepburn se întreba dacă nu cumva avea o tumoare la creier, motiv pentru care creierul ei îi dădea mereu cele mai proaste sfaturi. Era firesc să bănuiască așa ceva, deoarece ceea ce îl ucisese pe soțul său, Roy, numai cu trei luni mai înainte, fusese o tumoare la creier. Tumoarea nu se mulțumise de altfel numai să-l omoare. A trebuit să-i zăpăcească mai întîi memoria și să-i nimicească rațiunea.

A trebuit, de asemenea, să se întrebe, cînd tumoarea începuse să-și arate efectele, dacă nu cumva aceasta îl făcuse pe Roy să-i înscrise pe amîndoi la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii", în acel ianuarie plin de făgăduinți al anului devenit atît de groaznic pentru ei în cele din urmă.

■

Iată cum a aflat ea că soțul ei îi înscrisese la croazieră : Se întorsese acasă de la școală

într-o după-amiază, gîndind că Roy era încă la birou, la Societatea GEFF. El își termina întotdeauna lucrul cu o oră mai tîrziu decît ea. Dar, poftim, el era deja acasă, de unde trase concluzia că plecase de la fabrică la amiază. Or, Roy era omul care își adora munca, legată de construcția de mașini. În toți cei douăzeci și nouă de ani de cînd lucra la Societatea GEFF, el nu se învoise niciodată, nici măcar pentru o oră, de la slujbă, — nici pentru motive de sănătate, fiindcă nu era niciodată bolnav, și nici pentru nimic altceva.

Mary îl întrebă dacă nu era cumva bolnav, la care el îi răspunse că nu se simțise niciodată mai bine în viața lui. Era întotdeauna mîndru de el, într-un fel pe care Mary îl asemăna cu acela al unui adolescent, săturat de a mai fi considerat, mereu, ca un băiat cuminte. Roy era un om ale cărui cuvinte erau întotdeauna măsurate și bine alese, niciodată puerile sau nechibzuite. Dar în acel moment el vorbi pe un ton incredibil, însușindu-și totodată o mină prostească, potrivită pentru ceea ce spunea și adresîndu-i-se lui Mary ca și cum ar fi fost mama lui, care avea să-l dojenească acum : „Azi, am tras chiulul de la slujbă."

Fără îndoială că tumoarea îi dictase atunci aceste cuvinte, se gîndi Mary, în momentul de față, la Guayaquil. Iar tumoarea n-ar fi putut alege o zi mai proastă pentru hoinăreală fără nici un rost, fiindcă în noaptea precedentă suflase un crivăț care înghețase totul, iar după aceea urmase o zi întreagă de lapoviță mînată

de vînt. Roy, însă, umblase nepăsător în sus și în jos pe Clinton Street, strada principală din Ilium, intrînd în toate magazinele pe rînd și spunînd vînzătoarelor și vînzătorilor că a tras chiulul de la slujbă.

Mary a încercat să se bucure de isprava lui Roy, spunînd, și căutînd să se arate convinsă, că era momentul ca el să-și caute o destindere și să se amuze puțin — deși se amuzau foarte mult și bine la fiecare sfîrșit de săptămînă, precum și în timpul concediilor, și chiar și la locul de muncă, în măsura în care se putea. Totuși ea simțea un aer nesănătos în această evadare neașteptată. Roy însuși, în timpul cinei, luată devreme, dădea impresia că era uimit de ceea ce se întîmplase în după-amiaza aceea. Dar ce făcuse, făcuse. Nu credea, însă, să mai repete escapada, așa că puteau uita cele petrecute, afară doar că din cînd în cînd după aceea mai rîdeau uneori de isprava lui.

Însă, mai tîrziu, cu puțin înainte de a se duce la culcare, în timp ce stăteau cu privirea pierdută la jarul strălucitor din căminul de piatră, pe care îl construise cu propriile sale mîini bătătorite, Roy spuse :

— Mai e ceva.

— Anume, ce mai e ? întrebă Mary.

— Privitor la după-amiaza de azi, răspunse el. Unul dintre locurile unde am intrat era o agenție de voiaj.

Exista o singură asemenea agenție în Ilium și nu o ducea prea bine.

— Și ? continuă ea.

— Ne-am înscris la o excursie, spuse el. Vorbea, parcă sforțîndu-se să-și amintească un vis.

— Toate cheltuielile sînt incluse în cost. Am perfectat totul. În luna noiembrie, tu și cu mine plecăm cu avionul în Ecuador și o să participăm la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii".

•

Roy și Mary Hepburn au fost chiar primii amatori care au răspuns reclamelor și programului de publicitate anunțînd întîia călătorie a vaporului *Bahía de Darwin,* care exista, în acel moment, numai sub forma unei chile și a unui teanc de planuri pe șantierul din Malmö, în Suedia. Agenția de voiaj din Ilium abia primise un afiș anunțînd croaziera, iar proprietarul agenției tocmai fixa cu scoci afișul pe perete, cînd Roy Hepburn intră în biroul său.

•

Mi-aș permite să inserez aici o notă personală : Lucram atunci ca sudor la Malmö, aproximativ de vreun an, dar *Bahía de Darwin* încă nu ajunsese la stadiul de construcție care să necesite serviciile mele. Dar aveam, literalmente, să-mi pierd capul din cauza acelei fecioare de oțel abia la venirea primăverii. Întrebare : Cine oare nu și-a pierdut capul primăvara ?

Dar să mergem mai departe :

Afișul agenției de turism sosit la Ilium înfățișa o pasăre extrem de ciudată stînd pe marginea unei insule vulcanice și privind la o motonavă albă și frumoasă ce trecea pe lîngă insulă și învolbura oceanul.

Pasărea era neagră și părea să fie de mărimea unei rațe grase. Avea însă un gît lung și flexibil ca un șarpe. Totuși, cel mai ciudat lucru în privința păsării era că părea să nu aibă aripi, ceea ce era aproape adevărat. Această pasăre era proprie Insulelor Galápagos, în sensul că se găsea numai acolo și nicăieri în altă parte pe glob. Avea aripi micuțe și strîns lipite de corp, pentru a putea înota tot atît de iute și de adînc ca și peștii. Felul ei de a prinde peștii se dovedea mult mai bun decît modul în care erau nevoite să procedeze atîtea alte păsări care se hrănesc cu pește, trebuind să aștepte ca acesta să vină la suprafață și atunci să se năpustească asupra lui cu ciocul larg deschis. Această pasăre foarte întreprinzătoare era numită de oameni „cormoranul nezburător". Ea putea coborî în apă pînă la adîncimea unde se afla peștele și nu mai trebuia să aștepte ca acesta să facă vreo greșeală fatală.

Cîndva în decursul evoluției, strămoșii acestei păsări au început, desigur, să se îndoiască de utilitatea aripilor lor, tot așa după cum în anul 1986 ființele omenești începeau să-și pună serios problema dacă mai era de dorit să aibă creiere mari.

Dacă Darwin avea dreptate în ceea ce privește legenda selecției naturale, cormoranii cu aripi mici, pornind de la țărm și lunecînd pe apă ca vasele de pescuit, desigur că au prins întotdeauna mai mult pește decît cei mai mari vînători dintre păsările zburătoare. În felul acesta, cormoranii fără aripi s-au împerecheat între ei, iar puii lor care aveau aripile cele mai mici au devenit și cei mai buni pescari, și așa mai departe.

*

Absolut același lucru s-a petrecut și cu oamenii, însă nu în privința aripilor, bineînțeles, deoarece ei nu au avut aripi niciodată — dar, în schimb, în privința brațelor și creierelor lor. Astfel, acum oamenii nu mai trebuie să aștepte ca peștii să muște din vreo momeală sau să intre prostește în vreun năvod sau orice altceva. Cînd cineva vrea un pește în zilele noastre, coboară la fund ca să-l prindă, în marea adîncă și albastră, așa cum fac rechinii.

E atît de ușor acum.

8

ÎNCĂ DIN LUNA IANUARIE a acelui an, mai multe motive ar fi trebuit să-l împiedice pe Roy Hepburn să se înscrie la croazieră. Nu se întrevedea, desigur, în acel moment că se apropie o criză economică mondială și că lo-

cuitorii Ecuadorului vor fi muritori de foame la data cînd vaporul urma să plece în croazieră. Dar exista problema slujbei lui Mary. Ea încă nu știa că era pe cale să fie pusă pe liber, să fie silită să se pensioneze înainte de termen, așa că, pe bună dreptate, nu-și putea da seama cum ar putea să-și ia un concediu de trei săptămîni în ultima parte a lui noiembrie și în prima parte a lui decembrie, exact la mijlocul unui semestru de învățămînt.

În același timp, deși nu mai fusese niciodată acolo, ajunsese să se plictisească enorm de Insulele Galápagos. Exista o asemenea bogăție de filme, și diapozitive, și de cărți, și articole despre acele insule, pe care le folosise de repetate ori în cadrul lecțiilor ei, încît nu-și mai putea închipui nimic surprinzător ce ar putea vedea acolo. Dar ce știa ea !

Mary și Roy nu părăsiseră niciodată Statele Unite de cînd se căsătoriseră. Dacă era vorba să se înhame la drum și să facă o excursie cu adevărat încîntătoare, se gîndea ea, atunci prefera să meargă în Africa, unde vederea animalelor sălbatice te putea înfiora, iar situatiile în care te puteai găsi apăreau mult mai periculoase deoarece îți puneau viața în primejdie. Cînd aflai tot ce se putea afla și făceai tot ce se putea face în Insulele Galápagos, viețuitoarele de acolo îți apăreau doar ca o ceată destul de tembelă în comparație cu rinocerii, hipopotamii, leii, elefanții, girafele și cîte alte sălbăticiuni din Africa.

Perspectiva călătoriei o făcu să mărturisească unei prietene apropiate : „Așa, dintr-o dată, am căpătat senzația că nu mai vreau să mai văd nici o pasăre-smintită cu labe albastre în viața mea !“

Ce știa ea ce o așteaptă !

•

Mary își înăbușea însă reticențele privitor la croazieră, cînd vorbea cu Roy, avînd siguranța că el însuși avea să-și dea seama că suferise o ușoară tulburare mintală. În luna martie, însă, Roy își părăsise slujba, iar Mary înțelese că avea să fie pusă în disponibilitate în luna iunie. Astfel, data croazierei apăru bine aleasă din punct de vedere practic. Iar excursia însăși îi apărea colosală în închipuirea tot mai dezordonată a lui Roy, drept „...singurul lucru bun pe care trebuie să-l așteptăm cu nerăbdare“.

•

Iată ce s-a întîmplat cu slujbele lor : Societatea GEFF își concediase aproape toți salariații, atît funcționari cît și muncitori, urmînd să-și modernizeze filiala din Ilium. O societate japoneză, Matsumoto, se ocupa de operațiunea respectivă. Matsumoto efectua și automatizarea vasului de croazieră *Bahía de Darwin*. Era aceeași societate pentru care lucra și * Zenji Hiroguchi, tînărul și genialul specialist în computere, care avea să locuiască împreună

cu soția sa la Hotelul El Dorado la aceeași dată ca și Mary.

Cînd Societatea Matsumoto avea să termine instalarea computerelor și roboților, numai doisprezece oameni aveau să poată opera totul. Ca urmare, locuitorii destul de tineri pentru a mai putea avea copii, sau cel puțin visuri ambițioase de viitor, părăseau orașul în masă. Era, după cum avea să spună Mary Hepburn la a optzeci și una aniversare a ei, cu două săptămîni mai înainte de a fi mîncată de un mare rechin alb, „...ca și cum legendarul vrăjitor din Hameln, care fermecase copiii cîntîndu-le din fluier, și-i luase cu el, trecuse și prin orașul Ilium". Dintr-o dată, aproape că nu mai exista nici un copil de școală în Ilium, iar orașul ajunsese la faliment fiindcă nu mai avea contribuabili. Drept urmare, liceul lui Mary urma să-și promoveze ultima serie de elevi în luna iunie din acel an.

*

În luna aprilie, medicii au stabilit diagnosticul lui Roy, declarînd că are la creier o tumoare inoperabilă. „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" deveni astfel singurul lucru pentru care mai trăia.

— Mă pot agăța cel puțin de lucrul acesta, Mary. Noiembrie nu e prea departe, nu-i așa ?

— Nu, îi răspunse ea.

— Pot rezista pînă atunci.

— Poți rezista încă mulți ani, Roy, adăugă ea.

— Numai croaziera asta s-o mai apuc, spuse el. Să văd și eu pinguini la ecuator. Asta-mi va fi mai mult decît de-ajuns.

*

În timp ce Roy făcea tot mai multe greșeli în tot ce spunea, avea totuși dreptate în privința pinguinilor de pe Insulele Galápagos. Păreau cam slabi sub fracul lor de ospătari șefi. Trebuiau să fie așa. Dacă ar fi fost înfofoliți în grăsime ca rudele lor de pe banchizele de gheață din sud, la o distanță de o jumătate de glob, s-ar fi transformat în friptură în momentul cînd ar fi venit pe țărmul de lavă să-și depună ouăle și să-și crească puii.

Ca și strămoșii cormoranilor nezburători, și strămoșii pinguinilor renunțaseră la fascinația zborului — preferînd să prindă, în schimb, mai mult pește.

Cîteva cuvinte acum privitor la entuziasmul înșelător de acum un milion de ani, în legătură cu preluarea cît mai multor activități omenești de către mașini : Ce a putut însemna această acțiune altceva decît încă o recunoaștere de către oameni a faptului că aveau un creier care nu era bun de nimic ?

9

ÎN TIMP CE ROY HEPBURN MUREA, și în timp ce întreg orașul Ilium murea, ca să spunem lucrurilor pe nume, și în timp ce atît omul, cît

și orașul erau uciși datorită unor acțiuni vrăjmașe sănătății și fericirii omenirii, marele creier al lui Roy era convins că el fusese unul dintre marinarii Statelor Unite, prezenți la experiențele cu bomba atomică efectuate în anul 1946 pe atolul Bikini, situat tot pe linia ecuatorului ca și Guayaquil. Era pornit să-și dea în judecată guvernul cerîndu-i milioane de dolari despăgubiri, după cum spunea, deoarece radiațiile la care fusese supus acolo îl împiedicaseră și pe el și pe Mary să aibă copii, iar acum îi provocaseră cancerul la creier.

Roy dăduse de lucru marinei americane, dar în alte privințe procesul său împotriva Statelor Unite ale Americii nu era întemeiat, deoarece el se născuse în 1932, iar avocaților guvernului nu le era deloc greu să dovedească acest lucru. Însemna deci că ar fi avut paisprezece ani la data presupusei sale iradieri.

Acest anacronism nu-l împiedicase însă să păstreze vii în memorie faptele îngrozitoare pe care guvernul american îl silise să le comită împotriva așa-numitelor animale inferioare. După cum povestea el, lucrase realmente singur, mai întîi bătînd țăruși în pămînt pe toată suprafața atolului și apoi legînd diferite soiuri de animale de țăruși. „Socotesc că m-au ales tocmai pe mine", spunea el, „fiindcă animalele au avut totdeauna încredere în mine."

Asta era chiar adevărat. Animalele îi arătau încredere. Deși nu primise nici o educație superioară în afară de liceu, cu excepția programului de instructaj pentru tehnicieni organizat

de Societatea GEFF, și deși Mary primise titlul de *master*[1] în zoologie la Universitatea din Indiana, Roy se pricepea mult mai bine cum să se poarte cu animalele decît Mary. El putea de exemplu să le vorbească păsărilor în propria lor limbă, ceea ce ea n-ar fi reușit niciodată, deoarece se știa bine că înaintașii ei, pe ambele ramuri ale familiei, fuseseră complet afoni. Orice cîine sau oricare alt animal domestic, chiar și un cîine de pază de la Societatea GEFF, sau vreo scroafă cu purcei, oricît ar fi fost de dușmănos, în decurs de cinci minute sau chiar și mai puțin, devenea prietenul lui Roy.

Așadar lacrimile lui Roy erau explicabile cînd își amintea cum legase animalele de toți țărușii. Această crudă experiență fusese făcută cu animale, fără îndoială, cu oi, și porci, și vite, și cai, și maimuțe, și rațe, și găini, și gîște, dar desigur nu cu o întreagă grădină zoologică, așa cum relata Roy. După cum povestea tuturor, el priponise de țărușii respectivi și păuni, și pantere asiatice, și gorile, și crocodili, și albatroși. În marele său creier, Bikini devenise o replică perfectă a Arcei lui Noe. Din fiecare soi de viețuitoare fuseseră aduse pe acel atol cîte două exemplare, pentru a fi supuse unui bombardament atomic.

*

Cel mai smintit amănunt din povestirea aceasta, care lui nu-i părea deloc smintit, era

[1] Titlu universitar, intermediar între licență și doctorat (engl.).

desigur următorul : „Şi Donald se afla acolo." Donald era un cîine de vînătoare de culoare aurie, care hoinărea prin împrejurimile casei soţilor Hepburn, în Ilium, cînd Roy povestea cele de mai sus. Probabil că se afla chiar în faţa casei lor într-un asemenea moment. Donald avea, de altfel, numai patru ani.

„A fost foarte, foarte greu", obişnuia Roy să spună, „dar partea cea mai grea a fost să-l leg pe Donald de unul din ţăruşii de pe insulă. Am tot amînat s-o fac pînă cînd n-am mai avut încotro. Ultimul lucru pe care a trebuit să-l fac a fost să-l leg pe Donald de unul din aceşti ţăruşi. M-a lăsat să-l leg şi după aceea mi-a lins mîna şi a dat din coadă. I-am spus atunci, şi nu mi-e ruşine să mărturisec că plîngeam : «Cu bine, bătrîne prieten. Te duci acum spre o altă lume. Desigur că este o lume mai bună, deoarece nici o altă lume nu ar putea fi atît de crudă ca aceasta»."

•

În timp ce Roy începuse să povestească toate acestea, Mary îşi ţinea încă lecţiile în fiecare zi a săptămînii, asigurîndu-şi puţinii elevi care îi mai rămăseseră că trebuie să-i mulţumească lui Dumnezeu pentru marile lor creiere. „Aţi vrea mai curînd să aveţi gîtul girafei, sau capacitatea cameleonului de a se camufla, sau pielea groasă a rinocerului, sau coarnele elanului irlandez ?" îi întreba ea, continuînd apoi cu alte exemple asemănătoare.

Şi aşa îşi debita mereu vechea ei pălăvrăgeală.

De la şcoală se ducea acasă, la Roy şi la poveştile lui, care dovedeau cît de amăgitor poate fi un creier omenesc. Nu se interna în spital decît pentru scurte perioade de timp, cît era necesar unor controale. Era ascultător. Nu mai avea voie să conducă maşina şi înţelegea acest lucru, nearătîndu-se supărat cînd Mary îi ascundea cheile de la *jeep*-ul său cu şase locuri. Roy îi spuse chiar că ar trebui, poate, să-l vîndă, o dată ce nu aveau să mai facă excursii cu maşina. Prin urmare, Mary nu a mai avut nevoie să angajeze o soră să-l supravegheze cît era la şcoală. Iar unii pensionari din vecinătate erau bucuroşi să cîştige cîţiva dolari ţinîndu-i tovărăşie şi avînd grijă să nu-şi facă vreun rău, într-un caz sau altul.

De altfel, Roy nu le pricinuia nici un fel de necazuri. Îşi petrecea multă vreme în faţa televizorului şi îi făcea multă plăcere să se joace ore întregi, fără să iasă din curte, cu Donald, cîinele de vînătoare auriu, care murise, pasămite, pe atolul Bikini.

•

În timp ce Mary îşi ţinea ceea ce avea să fie ultima ei lecţie despre Insulele Galápagos, se opri pentru cîteva clipe în mijlocul unei propoziţii, cuprinsă de un gînd îndoielnic, care dacă ar fi fost exprimat prin cuvinte ar fi putut suna cam în felul următor : „Poate sînt doar o femeie ţicnită care, umblînd la întîmplare pe

stradă, am ajuns pînă aici și am intrat în clasa asta, unde am început să explic acestor tineri misterele vieții. Ei mă cred, deși nu am dreptate în absolut nici o privință.“

Probabil că s-a mai întrebat în sinea ei și de ce toți așa-zișii mari dascăli ai trecutului, deși aveau creiere sănătoase, s-au dovedit totuși a fi tot atît de inconștienți ca și Roy față de ceea ce se petrecea realmente în jurul lor.

10

CÎTE INSULE GALÁPAGOS EXISTAU, oare acum un milion de ani ?

Erau treisprezece insule mari, șaptesprezece mici și trei sute optsprezece insulițe minuscule, unele nefiind altceva decît niște stînci înălțîndu-se doar cu unul sau doi metri deasupra suprafeței oceanului.

Acum sînt paisprezece insule mari, șapte mici și trei sute douăzeci și șase insulițe minuscule. Vulcanii sînt încă destul de activi. Am să fac o glumă : zeii sînt încă mînioși.

Iar cea mai nordică dintre toate insulele, tot atît de singuratică, tot atît de îndepărtată de celelalte, rămîne încă Santa Rosalia.

•

Da, cu un milion de ani în urmă, la 3 august 1986, un bărbat numit * Roy Hepburn zăcea pe

patul de moarte în plăcuta și îngrijita sa căsuță din Ilium, statul New York. Acum, ajuns chiar la capătul vieții, ceea ce deplîngea cel mai mult era faptul că nici el și nici soția lui, Mary, nu au putut avea copii. Nu-și putea îndemna soția să încerce să aibă copii cu altcineva după plecarea lui din viață, deoarece ea încetase să mai ovuleze.

— Noi, neamul Hepburn, ne-am stins acum ca și păsările dodo, spuse el, și continuă să bată cîmpii înșirînd numele multor altor viețuitoare care deveniseră neroditoare, rămurele fără frunze pe arborele evoluției. Elanul irlandez, spunea el. Ciocănitoarea cu ciocul de fildeș, spunea el. *Tyrannosaurus rex*, spunea el, și tot așa mai departe. Chiar și pînă la capăt, simțul său sec al umorului se manifestă viu și spontan. Astfel Roy făcu două adăugiri glumețe la lugubrul apel nominal, amîndouă fiind într-adevăr fără progenitură : „Variola“, glăsui el, și apoi „Președintele George Washington“.

•

Pînă la capătul vieții a crezut cu toată convingerea că guvernul țării sale îl ucisese iradiindu-l. Roy îi spusese lui Mary, și doctorului, și sorei, care erau lîngă patul lui, căci sfîrșitul putea interveni, era clar, în orice moment acum :

— Numai de-aș ști dacă toate s-au întîmplat așa fiindcă Dumnezeu Atotputernicul s-a supărat cumplit pe mine !

Mary crezu că aceste cuvinte aveau să fie ultimele rostite de Roy. Într-adevăr arăta ca mort după aceea.

Dar, zece secunde mai tîrziu, buzele sale albăstrii se mişcară iar. Mary se aplecă asupra lui, cît mai aproape, pentru a-i desluşi vorbele. Avea să fie foarte bucuroasă pentru tot restul vieţii ei că nu le-a pierdut.

— Am să-ţi spun ce este sufletul omului, Mary, şopti el cu ochii închişi. Animalele nu au suflet. Sufletul este acea parte a fiinţei tale care îşi dă seama cînd creierul tău nu mai funcţionează cum trebuie. Eu am ştiut asta întotdeauna, Mary. Nu am putut face nimic, dar mi-am dat întotdeauna seama de asta.

Şi deodată o sperie pe Mary şi pe toţi cei din cameră atît de tare, încît erau să-şi piardă minţile cu toţii. Se ridică drept în pat, cu ochii holbaţi şi privirea aprinsă.

— Adu Biblia ! porunci el cu un glas care răsună în toată casa.

Era singura dată cînd religia, sub aspectul ei formal, era menţionată în tot decursul bolii sale. Nici el şi nici Mary nu erau bisericoşi şi nu se rugau nici în împrejurări tragice ; totuşi aveau undeva, în casă, o Biblie. Mary, însă, nu era deloc sigură unde se putea afla.

— Adu Biblia ! repetă el. Femeie, adu Biblia !

Niciodată nu i se mai adresase pînă atunci numind-o „femeie".

Mary se duse să o caute. O găsi în camera de musafiri, alături de cartea lui Darwin *Călătoria vasul Beagle* şi de *Povestea a două oraşe* de Charles Dickens.

Roy se ridică în capul oaselor şi i se adresă din nou lui Mary numind-o „femeie" :

— Femeie ! — porunci el, pune-ţi mîna pe Biblie şi spune după mine : „Eu, Mary Hepburn, fac acum două făgăduieli solemne iubitului meu soţ pe patul său de moarte".

Ea spusese ce i se ceruse. Se aştepta, şi de fapt spera, ca făgăduielile să fie atît de stranii, poate ceva în legătură cu darea în judecată a guvernului, încît să nu poată să îndeplinească nici una dintre ele. Dar nu avea să fie atît de norocoasă.

Prima făgăduială era să facă tot posibilul să se recăsătorească cît mai curînd, fără să-şi piardă timpul jeluindu-se şi plîngîndu-şi soarta.

A doua era să se ducă la Guayaquil în luna noiembrie şi să participe la „Croaziera secolului spre minunăţiile naturii" în numele amîndurora.

— Sufletul meu te va însoţi pas cu pas tot drumul, spuse el.

Apoi muri.

*

Aşa că iat-o ajunsă la Guayaquil, bănuind că şi ea avea o tumoare la creier. Creierul ei o îndemnă să se ducă la dulap, de unde scoase sacul de plastic de pe rochia roşie pentru seară, căreia îi spunea „rochia Jackie". Îi dăduse acest nume deoarece una dintre tovarăşele sale de călătorie trebuia să fie Jacqueline Kennedy

Onassis, iar Mary vroia să apară elegantă pentru ea.

Însă, stînd în fața dulapului, Mary știa bine că văduva Onassis nu putea, cu siguranță, să fie atît de trăsnită încît să vină la Guayaquil — cu alte cuvinte, într-un oraș unde soldații patrulau pe străzi, stăteau de veghe pe acoperișurile caselor ori săpau tranșee pentru pușcași sau instalau mitraliere prin parcuri.

În timp ce trăgea în jos sacul, Mary scăpă rochia de pe umeraș și o lăsă să alunece pe podea. Părea o băltoacă roșie. Nu o ridică de jos, deoarece socotea că nu-i mai trebuiesc lucrurile pămînești. Dar ea nu era încă sortită să primească la rîndul ei un asterisc înaintea numelui. Mary avea să mai trăiască încă treizeci de ani. Mai mult, avea să dea o utilizare unor anumite substanțe vitale de pe planeta Pămînt în așa fel, încît avea să devină, în mod categoric, cea mai importantă experimentatoare din istoria neamului omenesc.

11

DACĂ MARY HEPBURN AR FI FOST într-o stare de spirit care s-o îndemne să tragă cu urechea în loc de a se gîndi să se omoare, ar fi putut să-și lipească urechea de peretele din fundul dulapului și ar fi auzit murmure în camera alăturată. Nu știa nimic despre vecinii săi, nici din dreapta și nici din stînga, deoarece

în seara precedentă, cînd sosise ea, nu era încă nici un alt turist în hotel, iar ea nici nu-și părăsise camera de cînd sosise acolo.

Autorii murmurelor erau * Zenji Hiroguki, genialul specialist în computere, și Hisako, soția sa însărcinată, care era profesoară de ikebana, arta japoneză a aranjării estetice a florilor.

Vecinii din partea cealaltă erau Selena MacIntosh, o adolescentă oarbă, fiica lui *Andrew MacIntosh, și Kazakh, cîinele care o călăuzea, tot de sex feminin. Mary nu o auzise lătrînd, fiindcă Kazakh nu lătra niciodată.

Kazakh nu lătra și nu se juca niciodată cu alți cîini, nici nu adulmeca nimic, nefiind atrasă de mirosuri sau zgomote mai deosebite, și nici nu fugărea animalele care reprezentaseră prada naturală a strămoșilor ei, deoarece, pe vremea cînd era doar o cățelușă încă micuță, ființele omenești cu creiere mari o trataseră cu dușmănie și nu-i dăduseră de mîncare cînd făcea ceva ce nu avea voie. Stăpînii ei i-au arătat de la început pe ce fel de planetă se afla : o planetă unde pornirile canine naturale erau potrivnice legii — absolut toate.

Oamenii îi înlăturaseră organele sexuale ca să nu mai fie tulburată de cerințele respective. Și tocmai mă gîndeam să adaug că personajele din povestirea mea se vor reduce în curînd la un singur mascul și o mulțime de femele, inclusiv o cățelușă. Kazakh nu mai era de fapt o femelă, datorită operației suferite. Ca și Mary Hepburn, ea ieșise din jocul evoluției

speței sale. Ea nu mai avea să-și transmită genele nimănui.

*

De partea cealaltă a camerei Selenei și a lui Kazakh, cu care de altfel comunica printr-o ușă permanent deschisă, se afla apartamentul robustului tată al Selenei, întreprinzătorul om de afaceri * Andrew MacIntosh. Acesta era văduv. El și văduva Mary Hepburn s-ar fi putut înțelege foarte bine, doarece amîndoi iubeau cu pasiune viața în aer liber. Nu aveau însă să se întîlnească niciodată. După cum am mai spus, * Andrew MacIntosh și * Zenji Hiroguchi aveau să moară înainte de apusul soarelui.

Întîmplător, lui James Wait i se dăduse o cameră pentru o singură persoană la etajul întîi, cît mai departe de ceilalți vizitatori. Marele său creier îl felicita pentru faptul să reușise să facă impresia unui om inofensiv și oarecare, dar se înșela în această privință. Directorul hotelului își dăduse seama că trebuia să fie un escroc de un fel sau altul.

*

Directorul hotelului, numit * Siegfried von Kleist, un individ sinistru, de vîrstă mijlocie, aparținea vechii, și în general prosperei, comunități germane din Ecuador. Cei doi unchi ai săi după tată, care locuiau în Quito, erau proprietarii hotelului, precum și ai vaporului *Bahía de Darwin*. Ei îi lăsaseră în grijă hotelul numai pentru două săptămîni, care aproape trecuseră

în momentul de față, pentru a supraveghea primirea călătorilor pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". În general era un om trîndav, deoarece moștenise o avere considerabilă, însă fiindu-i rușine de unchii săi, ca să spunem așa, acceptă să „contribuie cu greutatea poziției sale" în această afacere de familie, cu totul deosebită.

Era necăsătorit și nu avea urmași, așa că nu prezenta nici o însemnătate din punct de vedere al evoluției speciei. Ar fi putut să fie și el considerat ca un posibil viitor soț pentru Mary Hepburn. Dar și el era sortit pieirii. * Siegfried von Kleist avea să supraviețuiască apusului soarelui, dar la trei ore după aceea avea să se înece într-un val uriaș al oceanului.

Era acum ora patru după-amiază. Acest băștinaș hun, de origine ecuadoriană, cu ochii săi albaștri spălăciți și mustață cu vîrfurile lăsate în jos, arăta de fapt ca și cum se aștepta să moară în seara aceea, deși nu putea prevesti viitorul mai mult decît as fi putut eu. Amîndoi simteam în după-amiaza aceea că planeta noastră se clătina pe axa sa și că ne puteam astepta să se întîmple orice.

*Zenji Hiroguchi și *Andrew MacIntosh, în treacăt fie zis, aveau să moară loviți de gloanțe.

*

* Siegfried von Kleist nu prezintă importanță pentru povestirea mea, dar singurul său urmaș, fratele său Adolf, care era cu trei ani mai mare decît el și în același timp celibatar la

rîndul său, desigur că prezintă. Adolf von Kleist, căpitanul vaporului *Bahía de Darwin*, va deveni, de fapt, strămoșul tuturor ființelor omenești de pe suprafața pămîntului, în prezent. Cu ajutorul lui Mary Hepburn, el va deveni un nou Adam, ca să spunem așa. Profesoara de biologie din Ilium, însă, deoarece încetase să mai ovuleze, nu mai avea să devină, nu mai putea să devină Eva lui. Așa că ea a trebuit să apară, în schimb, mai mult ca o zeitate.

Iar acest extrem de important frate al neînsemnatului director de hotel tocmai sosea în acel moment pe aeroportul internațional de la Guayaquil, venind cu un avion aproape gol, de la New York, unde se ocupase de reclamele pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii".

•

Dacă Mary ar fi ascultat conversația dintre soții Hiroguchi, prin peretele dulapului din camera ei, nu ar fi înțeles ce îi supără, deoarece murmurele lor erau în japoneză, singura limbă pe care o vorbeau fluent. * Zenji stăpînea puțin engleza și rusa. Hisako știa puțină chineză. Nici unul dintre ei nu vorbea nici spaniola, nici limba checiua — graiul băștinașilor incași —, nici germana și nici portugheza, limbile cele mai obișnuite în Ecuador.

Și ei, după cum s-a dovedit, erau amărîți de isprava pe care presupusele lor creiere minunate fuseseră în stare să le-o facă. Se simțeau cu totul nerozi fiindcă se lăsaseră atrași în acest coșmar, mai ales că * Zenji era considerat

de foarte mulți ca unul dintre cei mai inteligenți oameni din lume. Și din greșeala lui, și nu a ei, deveniseră, de fapt, prizonierii energicului * Andrew MacIntosh.

Iată cum s-au petrecut lucrurile. * MacIntosh vizitase Japonia cu fiica sa oarbă și cîinele ei, cu aproape un an în urmă. Îl cunoscuse pe * Zenji și văzuse activitatea sa minunată, pe care o desfășura ca inginer salariat al Societății Matsumato. Din punct de vedere al realizărilor tehnologice, * Zenji, deși în vîrstă de numai douăzeci și nouă de ani, devenise bunic. Cîțiva ani mai înainte crease un computer de buzunar în stare să facă traduceri în mai multe limbi, pe care îl numise „Gokubi". Apoi, cînd tatăl și fiica MacIntosh au vizitat Japonia, * Zenji inventase un model pilot pentru o nouă generație de aparate capabile să efectueze traduceri simultane orale, pe care îl numise „Mandarax".

Ca urmare, * Andrew MacIntosh, a cărui firmă bancară pentru investiții realiza capitaluri pentru afaceri și pentru sine din vînzarea acțiunilor societăților și titlurilor de stat, îl luă deoparte pe tînărul *Zenji și-i spuse că era un prost să lucreze ca salariat și că el, * MacIntosh, l-ar putea ajuta să înființeze o societate proprie, care l-ar face aproape imediat miliardar, socotind în dolari, sau trilionar, socotind în yeni japonezi.

* Zenji i-a răspuns, însă, că ar vrea să-i dea cîtva timp răgaz ca să reflecteze asupra propunerii.

Această conversație de tatonare a avut loc într-un restaurant japonez unde se servea *sushi*. *Sushi* era un amestec de pește crud cu pilaf de orez rece, un fel de mîncare foarte popular cu un milion de ani în urmă. Nimeni nici nu visa pe vremea aceea că în curînd oamenii vor ajunge să nu mai mănînce aproape nimic altceva decît pește crud.

Rumenul, zgomotosul și întreprinzătorul american și inventatorul japonez, rezervat și delicat aproape ca o păpușă, se înțelegeau cu ajutorul computerului Gokubi, căci nici unul dintre ei nu vorbea limba celuilalt îndeajuns de bine. Pe vremea aceea existau mii și mii de Gokubi folosite în toată lumea. Cei doi oameni nu puteau folosi însă aparatul Mandarax, deoarece singurul Mandarax care funcționa era bine păzit în biroul lui * Zenji la Societatea Matsumoto.

Ca urmare a discuției lor, marele creier al lui * Zenji începu să se hrănească cu gîndul că ar putea deveni și el tot atît de bogat ca și cel mai bogat om din țara lui, care era împăratul Japoniei.

Cîteva luni mai tîrziu, în luna ianuarie a anului următor, același ianuarie în care Mary și Roy Hepburn credeau că aveau atît de multe motive să fie recunoscători sorții, * Zenji a primit o scrisoare de la * MacIntosh invitîndu-l ca peste zece luni să fie oaspetele său, mai întîi la moșia pe care o avea lîngă localitatea Mérida, în peninsula Yucatan din Mexic, iar, după aceea, și în prima călătorie a vasului de

lux ecuadorian numit *Bahía de Darwin*, la finanțarea căruia participase și * MacIntosh.

Financiarul scrisese în scrisoarea sa, care a trebuit să-i fie tradusă lui * Zenji, căci era redactată în limba engleză : *Să folosim această ocazie pentru a ne putea cunoaște cu adevărat.*

*

Ceea ce urmărea el să obțină de la * Zenji, probabil în Yucatan, sau cu siguranță în timpul „Croazierei secolului spre minunățiile naturii", era semnătura lui * Zenji pe un contract, prin care era numit conducătorul unei noi societăți, ale cărei acțiuni avea să le pună pe piață * MacIntosh.

Ca și James Wait, * MacIntosh era un pescuitor de tot felul de posibilități. El spera să prindă în undiță oameni dispuși să-și investească banii, folosind drept momeală, în locul unei etichete cu prețul pe ea, care să atîrne de cămașă, un geniu japonez în computere.

Acum îmi dau seama că povestea pe care trebuie să v-o spun și care se întinde de-a lungul unui milion de ani nu se schimbă deloc, de la început pînă la sfîrșit. Și la început ca și la sfîrșit, mă găsesc vorbind despre ființele omenești, indiferent de mărimea creierului lor, ca despre un neam de pescuitori.

*

Așadar era în noiembrie acum și soții Hiroguchi se aflau în Guayaquil. Urmînd sfatul lui * MacIntosh, * Zenji își mințise patronii în pri-

vînța locului unde se ducea. Îi făcuse să creadă că era extenuat din pricina efortului depus pentru a construi Mandarax-ul și că atît el, cît și Hisako doreau să petreacă două luni liniștiți, departe de orice le-ar fi putut aminti de muncă, și izolați, totodată, de toată lumea. El reuși să le introducă în marile lor creiere următoarele informații false : închiriase o goeletă, cu tot echipajul respectiv, al cărei nume nu vroia să-l dezvăluie, și avea să pornească dintr-un port mexican, al cărui nume iarăși nu vroia să-l dezvăluie, într-o croazieră în insulele Mării Caraibilor.

Or, deși lista pasagerilor pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" fusese adusă la cunoștința publicului prin nenumărate reclame, patronii lui * Zenji n-au aflat niciodată că salariatul lor cel mai productiv și soția lui erau și ei așteptați pe vasul respectiv. Ca și James Wait, călătoreau sub nume false.

Și, tot ca și James Wait, cei doi soți se volatilizaseră.

Oricine i-ar fi căutat nu ar fi putut să-i găsească nicăieri. Orice căutare întreprinsă de către oameni cu creiere mari nici măcar nu ar fi fost pornită pe continentul potrivit.

12

ÎN CAMERA LOR DE LA HOTEL, vecină cu a lui Mary Hepburn, soții Hiroguchi continuau să murmure în limba lor, vorbind despre

* Andrew MacIntosh, pe care îl considerau de fapt un maniac cu idei fixe. Lucrul acesta era însă o exagerare. * MacIntosh era desigur un om neobișnuit, lacom și repezit, dar nu era un alienat. Cele mai multe dintre lucrurile despre care marele său creier credea că se petrec se petreceau în realitate. Cînd i-a adus pe Selena și Kazakh, împreună cu soții Hiroguchi, de la Mérida la Guayaquil, cu avionul său particular *Learjet,* pilotat de el însuși, știuse că orașul avea să fie supus legii marțiale — sau se va găsi în orice caz într-o stare foarte apropiată de așa ceva —, că toate magazinele aveau să fie închise, că tot mai mulți flămînzi se vor învîrti peste tot prin oraș și că *Bahia de Darwin,* probabil, nu va mai pleca în croazieră conform programului, și așa mai departe.

Mijloacele de comunicare de la proprietatea sa din Yucatan îl ținuseră informat la zi în privința a tot ce se petrecea în Ecuador sau în oricare alt loc de care ar fi putut fi interesat. În același timp, îi ținuse pe soții Hiroguchi, dar nu și pe fiica sa oarbă, Selena, în întuneric, ca să spunem așa, privitor la ceea ce îi aștepta, probail, în viitor.

Scopul adevărat pentru care venise în Ecuador și pe care îl dezvăluise fiicei sale, dar nu și soților Hiroguchi, era să cumpere cît mai multe proprietăți ecuadoriene la prețuri derizorii, inclusiv, poate, chiar și Hotelul El Dorado și *Bahia de Darwin* — o dată cu mine de aur, terenuri petrolifere și așa mai departe. Pe deasupra, intenționa să-l lege pe * Zenji Hiroguchi

de dînsul pentru totdeauna, asociindu-și-l în toate aceste afaceri de perspectivă și împrumutîndu-i bani, pentru ca și el să devină un mare proprietar de bunuri economice în Ecuador.

* MacIntosh le spusese soților Hiroguchi să rămînă în camera lor de la El Dorado — întrucît le va aduce vești minunate. Toată după-amiaza vorbise la telefon, chemînd o serie de financiari și bănci din Ecuador, așa că veștile pe care avea să le aducă erau privitoare la proprietățile pe care el și soții Hiroguchi le vor putea considera ca ale lor în decurs de una sau două zile.

După care avea să spună :

— Și acum, la dracu' cu „Croaziera secolului spre minunățiile naturii".

•

Soții Hiroguchi nu mai puteau crede în nici un fel de vești bune pentru ei, dacă le erau date de * Andrew MacIntosh. Ei socoteau, cu toată convingerea, că acesta nu era în toate mințile — o opinie greșită care, în mod ironic, le fusese impusă chiar de aparatul inventat de * Zenji, și anume de Mandarax. În momentul acela existau zece asemenea aparate în lume, nouă rămase la Tokio, iar al zecelea, cel pe care îl adusese * Zenji cu el, pentru croazieră. Mandarax, spre deosebire de Gokubi, nu era numai un aparat care efectua traduceri, dar mai putea de asemenea diagnostica cu multă precizie o mie din cele mai obișnuite maladii

care-l puteau afecta pe *Homo sapiens,* inclusiv douăsprezece tipuri de surmenaj nervos.

De fapt, ceea ce făcea Mandarax-ul în domeniul medicinei nu era decît un lucru extrem de simplu. Mandarax era programat să facă ceea ce făceau doctorii adevărați, adică să pună o serie de întrebări, fiecare răspuns sugerînd întrebarea următoare, ca de exemplu : „Aveți poftă de mîncare ?", după care urma „Intestinele vă funcționează în mod normal ?" și, probabil, „Cum arată scaunul dvs. ?", și așa mai departe.

În Yucatan, soții Hiroguchi folosiseră un asemenea lanț amănunțit de întrebări și răspunsuri, descriind pentru Mandarax comportamentul lui * Andrew MacIntosh. Aparatul oferi, în final, pe ecranul său cam de mărimea unei cărți de joc, următoarele cuvinte în japoneză : *Personalitate patologică.*

•

Din nefericire pentru soții Hiroguchi, dar nu și pentru Mandarax, care nu putea simți nimic și nici nu se sinchisea de nimic, computerul nu era programat să explice că, prin comparație cu cele mai multe, aceasta era o afecțiune oarecum ușoară, iar aceia care o aveau erau rareori internați într-un spital, că de fapt se numărau printre oamenii cei mai fericiți de pe pămînt — și că boala lor pricinuia suferință doar celor din jurul lor și aproape niciodată și lor înșiși. Un doctor adevărat ar fi putut continua spunînd că milioanele de oameni

care se întîlneau zilnic pe stradă aparţineau unei categorii incerte, despre care era greu de spus cu suficientă siguranţă dacă manifestau o personalitate patologică sau nu.

Dar cei doi Hiroguchi erau necunoscători în probleme medicale, aşa că, aflînd diagnosticul, reacţionară ca şi cum ar fi fost vorba de o boală îngrozitoare. Drept urmare, căutau să se îndepărteze într-un fel sau altul de * Andrew MacIntosh şi să se întoarcă repede la Tokio. Totuşi continuară să rămînă dependenţi de * MacIntosh, oricît de mult doreau să nu mai fie. Aflaseră de la posomorîtul director al hotelului, cînd i-au vorbit prin intermediul Mandarax-ului, că toate zborurile civile din Guayaquil fuseseră anulate şi că nici una dintre societăţile care aveau avioane pentru asemenea zboruri nu mai răspundeau, pe cît se părea, la apelurile telefonice.

Drept urmare, această situaţie a lăsat îngroziţilor soţi Hiroguchi numai două căi posibile de a se salva din Guayaquil : fie cu *Learjet,* avionul particular al lui MacIntosh, fie călătorind cu *Bahía de Darwin,* dacă vaporul avea să părăsească într-adevăr portul, în ziua următoare — lucru din ce în ce mai puţin probabil.

13

* ZENJI HIROGUCHI a conceput aparatul cu un milion şi cinci ani în urmă, după care,

acum un milion de ani, acest tînăr geniu a conceput aparatul Mandarax ; iar la vremea cînd a conceput Mandarax-ul, soţia lui era pe cale să dea naştere primului lui copil, o fiinţă omenească.

Existase oarecare îngrijorare în privinţa genelor pe care mama copilului — Hisako — le-ar fi putut transmite fătului, deoarece mama ei fusese expusă unor iradieri cînd Statele Unite ale Americii au lansat o bombă atomică asupra Hiroshimei, în Japonia. Ca urmare, s-a analizat o mostră din lichidul amniotic al lui Hisako, încă de pe cînd erau la Tokio, pentru a se căuta indicii dacă ar fi fost posibil ca viitorul copil să fie anormal. Întîmplător, lichidul avea un procentaj de salinitate identic cu conţinutul de sare al oceanului în care avea să dispară *Bahía de Darwin.*

Analizele au declarat fătul normal şi au dezvăluit şi secretul sexului acestuia. Avea să vină pe lume ca fetiţă, aşadar încă un personaj feminin în această povestire.

*

Analizele nu au putut detecta mici defecte în făt, ca de exemplu că ar putea fi afon, după cum era Mary Hepburn, ceea ce nu a fost cazul, sau că ar putea să aibă o piele fină, mătăsoasă, ca pielea de focă, îmblănită, după cum avea, de fapt, să se dovedească a fi cazul.

Singura fiinţă omenească pe care * Zenji Hiroguchi avea s-o conceapă vreodată a fost o

fetiță drăgălașă, cu pielea îmblănită, pe care el nu avea însă să o vadă niciodată.

Fetița avea să se nască pe insula Santa Rosalia, în extremitatea nordică a Insulelor Galápagos, și avea să primească numele de Akiko.

Cînd Akiko deveni adultă, pe insula Santa Rosalia, avea să semene foarte mult cu mama ei pe dinăuntru, dar va avea o piele diferită. Secvența evolutivă de la Gokubi la Mandarax, dimpotrivă, însemna o îmbunătățire radicală în conținutul obiectului, dar cu foarte puține schimbări perceptibile la ambalaj. Akiko era ferită de arsuri de soare și de apa rece, cînd înota, precum și de zgîrieturi, cînd se așeza sau se întindea pe suprafața lavei întărite — în vreme ce pielea subțire a mamei sale era complet lipsită de apărare împotriva acestor accidente obișnuite ale vieții pe insula respectivă.

În schimb aparatele Gokubi și Mandarax, oricît de diferite erau pe dinăuntru, aveau niște carcase aproape identice, confecționate dintr-un material plastic foarte rezistent, avînd înălțimea de doisprezece, lățimea de opt și grosimea de doi centimetri.

Orice prostănac putea vedea deosebirea dintre Akiko și Hisako, dar numai un expert putea deosebi un aparat Gokubi de unul Mandarax.

*

Atît Gokubi, cît și Mandarax aveau la spate butoane plate, fixate în carcasă și funcționînd

prin apăsare, cu ajutorul cărora oricine putea comunica cu oricare din programele care fuseseră introduse în aparatele respective. Pe partea frontală a fiecăruia dintre ele exista cîte un ecran identic, pe care puteau fi făcute să apară imagini, și care funcționa totodată și ca o fotocelulă solară, încărcînd o serie de baterii minuscule, care erau toate la fel și în Gokubi și în Mandarax.

Fiecare aparat avea cîte un microfon de mărimea unei gămălii de ac, așezat în colțul de sus din dreapta ecranului. Cu ajutorul acestuia, Gokubi și Mandarax percepeau limba ce se vorbea, după care, conform instrucțiunilor primite de la butoanele lor, traduceau cele auzite în cuvinte care apăreau pe ecranul respectiv.

Persoana care se folosea de oricare din cele două aparate trebuia să lucreze cu mîinile tot atît de repede și delicat precum un prestidigitator, dacă vroia ca dialogul în cele două limbi să decurgă, cîtuși de puțin, în mod normal. Dacă eram un vorbitor de limbă engleză care vorbea ca un portughez, să zicem, trebuia să țin aparatul într-o poziție apropiată de gura portughezului, dar avînd ecranul destul de aproape de ochii mei pentru a putea citi traducerea scrisă în limba engleză a ceea ce îmi spunea el. Apoi trebuia să-i schimb locul repede, pentru ca aparatul să mă poată auzi pe mine, iar portughezul să poată citi pe ecran ceea ce îi spuneam eu.

Nimeni dintre oamenii care trăiesc azi nu mai are mîini destul de agile și nici un creier suficient de mare pentru a manipula un Gokubi sau un Mandarax. Nimeni nu mai poate pune ață într-un ac, sau cînta la pian, sau să se scobească în propriul lui sau ei nas, după cum ar fi cazul.

•

Gokubi putea efectua traduceri numai în zece limbi, Mandarax putea efectua traduceri în o mie de limbi. Aparatului Gokubi trebuia să i se spună ce limbă aude. Mandarax putea identifica oricare dintre cele o mie de limbi, după ce auzea numai cîteva cuvinte, și începea traducerea acelor cuvinte în limba celui care manipula aparatul, fără să i se specifice limba respectivă.

Amîndouă aparatele erau și ceasuri de mare precizie și calendare perpetue. Ceasul din Mandarax-ul lui * Zenji Hiroguchi a rămas în urmă numai cu optzeci și două de secunde din momentul cînd * Zenji a fost înregistrat la Hotelul El Dorado și pînă cu treizeci și unu de ani mai tîrziu, cînd Mary Hepburn a fost mîncată, împreună cu aparatul, de un mare rechin alb.

Gokubi măsura timpul cu aceeași precizie, dar în toate celelalte privințe Mandarax își întrecea cu mult părintele. Nu numai că Mandarax putea opera cu de o sută de ori mai multe limbi decît predecesorul său și

diagnostica, în mod corect, mai multe boli decît majoritatea medicilor din acele vremuri, dar aparatul putea de asemenea enumera, la comandă, evenimente importante care au avut loc în orice an i se cerea. Dacă apăsai pe butoane, indicînd anul *1802*, de exemplu, anul nașterii lui Charles Darwin, Mandarax avea să-ți spună că Alexandre Dumas și Victor Hugo se născuseră tot atunci, că Beethoven își terminase Simfonia a II-a, că Franța înăbușise o răscoală a negrilor în Santo Domingo, că Gottfried Treveranus inventase termenul *biologie* și că Legea sănătății și moralei ucenicilor fusese votată în Anglia, și așa mai departe. Tot în același an Napoleon devenise Președinte al Republicii Italiene.

Mandarax cunoștea de asemenea regulile a două sute de jocuri și putea recita principiile stabilite de cincizeci de mari maeștri pentru cincizeci de arte și meșteșuguri diferite. Putea de asemenea să-și amintească, la comandă, oricare din douăzeci de mii de citate celebre din literatură. Așa că, dacă apăsai butoanele de la spatele aparatului, formînd cuvîntul *Apus de soare*, de exemplu, următoarele sentimente nobile aveau să apară pe ecranul respectiv :

La apus de soare luceafărul apare
Și-s pe covertă strigat, răspicat !
Să nu plîngă nimeni pe dig după mine,
Spre largul mării cînd m-am îndreptat.

ALFRED, LORD TENNYSON (1809—1892)

•

Mandarax-ul lui * Zenji Hiroguchi urma să fie abandonat timp de treizeci și unu de ani pe insula Santa Rosalia, împreună cu soția lui * Zenji, care era însărcinată, cu Mary Hepburn și oarba Selena MacIntosh, cu căpitanul Adolf von Kleist și alte șase persoane, de sex feminin. Însă, în aceste împrejurări speciale, Mandarax, ce e drept, nu a fost de mare ajutor.

Inutilitatea tuturor cunoștințelor pe care le deținea aparatul îl înfuria atît de tare pe căpitan, încît acesta amenință să-l arunce în ocean. În ultima zi a vieții sale, cînd avea optzeci și șase de ani, iar Mary optzeci și unu, Kleist avea să-și ducă la îndeplinire amenințarea. Ca noul Adam al omenirii, s-ar putea spune, ultima sa faptă a fost să arunce Mărul Cunoașterii în marea albastră și adîncă.

•

În împrejurările cu totul aparte în care trăiau pe insula Santa Rosalia, sfaturile medicale ale Mandarax-ului apăreau categoric ca o luare în batjocură. Cînd Hisako Hiroguchi căzu într-o stare de deprimare care avea să dureze pînă la moartea ei, să dureze aproape douăzeci de ani, Mandarax i-a recomandat noi divertismente, noi prieteni, schimbarea peisajului natural și, dacă se poate, și a profesiunii, precum și medicamente cu litiu. Cînd rinichii Selenei MacIntosh au început să funcționeze defectuos, la vîrsta de numai treizeci și opt de ani, Mandarax i-a recomandat să i se caute un donator potrivit pentru ea, cît de curînd posibil. Pe cînd avea șase ani, Akiko, fiica îmblănită a lui Hisako, s-a îmbolnăvit grav de pneumonie — în mod evident luată de la o focă îmblănită, care era cea mai bună prietenă a ei. Mandarax i-a recomandat tratament cu antibiotice. La vremea aceea, Hisako și oarba Selena locuiau împreună și o creșteau amîndouă pe Akiko, ca și cum ar fi fost soț și soție.

Cînd Mandarax era solicitat să contribuie cu citate din literatura universală care să poată fi folosite la sărbătorirea vreunui eveniment oarecare, pe mormanul de zgură care era insula Santa Rosalia, aparatul aproape întotdeauna venea cu lucrurile cele mai nepotrivite. Iată care i-au fost gîndurile cînd, la douăzeci și patru de ani, Akiko a dat naștere fiicei sale, tot îmblănită — prima membră a celei de a doua generații de ființe omenești născute pe insula Santa Rosalia.

Pe cel mai înalt deal, spînzurat de-aș fi,
Mamă iubită ! Vai, mamă iubită !
Știu a cui dragoste, tot m-ar însoți,
Mamă iubită ! Vai, mamă iubită !

RUDYARD KIPLING (1865—1936)

sau

În pîntecele-ntunecat unde-ncepui să trăiesc
Viața scumpă-a mamei mele a făcut din
mine-un om.
În lunile cînd crește orice ființă omenească,
Frumusețea-i a hrănit lutul meu neînsemnat.

Nu pot vedea, nici respira, nici trupul să mi-l mişc,
Decît prin moartea a ceva ce-a fost fiinţa ei.

JOHN MASEFIELD (1878—1967)

sau

Doamne, care-orînduieşti acestei omeniri
Trude binefăcătoare şi duioase griji!
Ţi-aducem mulţumiri pentru ceea ce leagă
Mama de copilul pe care-l poartă-n pîntec.

WILLIAM CULLEN BRYANT (1794—1878)

sau

Cinsteşte pe tatăl şi pe mama ta; ca să trăieşti ani mulţi pe pămîntul pe care Domnul Dumnezeul tău ţi-l dă ţie.

BIBLIA

Tatăl fiicei lui Akiko era cel mai mare dintre fiii căpitanului; el se numea Kamikaze şi avea treisprezece ani.

14

AVEAU SĂ FIE MULTE NAŞTERI, dar nu s-a oficiat niciodată nici o căsătorie formală în timpul primilor patruzeci şi unu de ani de vieţuire în colonia din insula Santa Rosalia, din care se trage toată omenirea de acum. Desigur că s-au constituit perechi chiar de la început. Hisako şi Selena au format o pereche pentru tot restul vieţii lor. Căpitanul şi Mary

Hepburn au format o pereche în timpul primilor zece ani pe insulă — pînă cînd ea a comis o faptă pe care căpitanul a considerat-o absolut de neiertat, şi anume: folosirea fără aprobare a sămînţei lui. În fine, celelalte şase femele, care trăiau împreună, ca o familie, s-au constituit şi ele în perechi în cadrul comunităţii lor foarte intime.

Cînd a fost oficiată prima căsătorie în Santa Rosalia, între Kamikaze şi Akiko, în anul 2027, toţi primii colonişti dispăruseră de mult în şerpuitorul tunel albastru care duce spre Viaţa de Apoi, iar Mandarax zăcea pe fundul Oceanului Pacific acoperit de cochilii de crustacee. Dacă Mandarax ar fi rămas printre oameni, ar fi avut de spus numai lucruri neplăcute despre căsătorie, ca de exemplu:

Căsătoria este o comunitate constînd dintr-un stăpîn, o stăpînă şi doi sclavi, ceea ce face, în total, doi.

AMBROSE BIERCE (1842—?)

Căsătoria din dragoste este ca oţetul provenit din vin —
O băutură tristă, acră, sobră — cu timpul
E subţiată de la sublima sa aromă cerească
La un miros gospodăresc foarte obişnuit.

LORD BYRON (1788—1824)

şi tot aşa mai departe.

Ultima căsătorie între oamenii din Insulele Galápagos, şi astfel ultima pe pămînt, a fost

contractată pe insula Fernandina, în anul 23 011. Nimeni astăzi nu mai are nici un fel de idee despre ce este o căsătorie. Trebuie să spun că cinismul pe care Mandarax-ul îl nutrise față de această instituție, în zilele de glorie ale acesteia, era în mare măsură justificat. Propriii mei părinți s-au nenorocit căsătorindu-se, iar Mary Hepburn, cînd ajunsese o femeie bătrînă în Santa Rosalia, i-a spus odată îmblănitei Akiko că ea și Roy fuseseră, foarte probabil, singura pereche căsătorită fericită în tot orășelul Ilium.

Ceea ce făcea căsătoria foarte dificilă în acele vremuri îndepărtate era iarăși același inventator de multe și mari necazuri : creierul supradimensionat. Acest computer belaliu avea prea multe păreri contradictorii privitor la prea multe probleme diferite, toate exprimate simultan, și trecea de la o părere la alta sau de la un subiect la altul atît de repede, încît o discuție între un soț și o soție, într-o atmosferă de tensiune, se putea termina ca o bătaie între orbi, care se deplasează pe patine cu rotile.

În acel moment, soții Hiroguchi, de exemplu, ale căror murmure Mary le auzise prin peretele din spatele dulapului pentru haine, își schimbau cu iuțeala fulgerului părerile atît despre ei înșiși, cît și ale unuia despre celălalt, despre iubire și sex, despre muncă și lume și așa mai departe, contrazicîndu-se neîncetat.

O clipă Hisako socotea că soțul ei era foarte idiot și că atît ea, cît și fătul ei de sex feminin vor trebui să scape de el. Dar în clipa următoare gîndea că avea o minte strălucită, după cum spunea toată lumea despre el, și că ea nu mai trebuia, prin urmare, să se îngrijoreze, fiindcă *Zenji avea să le scoată din această situație încurcată foarte ușor și în curînd.

În același răstimp, *Zenji o blestema în sinea lui fiindcă era atît de neajutorată, fiindcă se dovedea o povară apăsătoare, dar în momentul următor își jura în gîndul lui să-și dea și viața, la nevoie, pentru zeița care era Hisako și fiica ei încă nenăscută.

La ce ajuta această nestatornicie emoțională, ca să nu-i spunem sminteală, din capetele ființelor despre care se presupunea că trebuie să rămînă împreună, cel puțin timpul necesar creșterii unui pui de om — ceea ce însemna cam paisprezece ani sau așa ceva ?

*

*Zenji se trezi la un moment dat rostind într-un moment de tăcere :

— Altceva te frămîntă. Vroia să spună că altceva mai personal decît încurcătura generală în care se aflau o preocupa acum și o preocupase de vreme destul de îndelungată.

— Ba nu, spuse ea. Răspunsul ei era o altă ispravă a creierelor mari ale oamenilor. Ei găseau că era mai ușor să facă ceea ce Mandarax nu ar fi putut face niciodată, și anume să mintă și iar să mintă

— Ai ceva pe suflet de vreo săptămînă încoace, spuse el. De ce nu-mi mărturisești ? Spune-mi ce este.

— Nu e nimic, îi răspunse ea.

Cine ar vrea să-și petreacă paisprezece ani cu un computer de felul acesta, cînd nu poți fi niciodată sigur dacă îți spune adevărul sau nu ?

Vorbeau în limba japoneză și nu în engleza americană colocvială de acum un milion de ani, pe care o folosesc eu de-a lungul acestei povestiri. Întîmplător * Zenji se juca nervos cu Mandarax, trecîndu-l dintr-o mînă într-alta, și fără să vrea, îl pusese să traducă ceea ce spunea fiecare dintre ei în limba băștinașilor navaho.

*

— Ei bine — dacă trebuie să știi —, spuse Hisako în cele din urmă, cînd eram în Yukatan mă jucam într-o după-amiază cu Mandarax pe *Omoo,* cum se numea iahtul lung de o sută de metri aparținînd lui * MacIntosh. Tu erai ocupat să cobori în adîncul mării în căutarea unei comori scufundate.

De fapt, * MacIntosh îl pusese pe * Zenji să facă aceasta, deși * Zenji nu știa să înoate : anume să coboare în costum de scufundător la o adîncime de patruzeci de metri, unde zăcea un galion spaniol și să aducă la suprafață niște vase și cîteva ghiulele de tun. * MacIntosh o îndemnase și pe fiica sa oarbă, Selena, să înoate pe sub apă, legîndu-i încheietura mîinii

drepte de glezna lui dreaptă cu o coardă de nailon de trei metri.

— Din întîmplare am descoperit ceva ce poate face Mandarax și ceea ce tu uitaseși să-mi spui că poate să facă, continuă Hisako. Poți să ghicești ce ar putea fi ?

— Nu, nu pot, îi răspunse soțul ei. Era rîndul lui să mintă.

— Mandarax, reluă ea, se dovedește a fi un foarte bun profesor în ceea ce privește arta aranjamentului florilor. Era, evident, lucrul de care Hisako fusese foarte mîndră că îl putea face chiar ea. Dar respectul său de sine îi fusese rău zdruncinat de descoperirea că o mică cutie neagră nu numai că putea învăța pe alții să facă ceea ce îi învăța ea, dar că putea face acest lucru într-o mie de limbi diferite.

— Aveam de gînd să-ți spun. Vroiam să-ți spun, zise * Zenji. Aceasta era însă o altă minciună, iar faptul că ea descoperise prin încercări că Mandarax cunoștea ikebana era tot atît de neadevărat ca și cînd ea ar fi putut ghici cifrul secret cu ajutorul căruia se deschide ușa de fier a subsolului unde se păstrează tezaurul unei bănci. Fusese întotdeauna rezervată în ce privește manipularea Mandarax-ului și avea să-și mențină această atitudine pînă la moarte.

Dar, al naibii să fiu dacă, jucîndu-se într-o zi cu butoanele aparatului, cînd era pe iahtul *Omoo*, n-a auzit, deodată, Mandarax-ul spunîndu-i că aranjamentele de flori cele mai reușite se sprijineau pe unul, două sau cel mult trei elemente fundamentale. În cazul aranjării

a trei elemente, spunea Mandarax, toate trei puteau fi la fel, sau două din cele trei puteau fi la fel, dar niciodată nu trebuia ca toate trei să fie diferite. Mandarax îi indica raporturile ideale dintre înălțimile elementelor în cazul aranjamentelor bazate pe un singur element, precum și între elementele și diametrele și înălțimile vazelor sau cupelor cu flori — sau uneori coșulețelor.

Ikebana se dovedi a fi tot atît de ușor codificată ca și practica medicinii moderne.

* Zenji Hiroguki nu programase el personal Mandarax-ul să predea ikebana sau tot ce știa aparatul. El lăsase acest lucru pe seama subalternilor săi. Subalternul care programase Mandarax-ul să predea ikebana dusese, pur și simplu, un magnetofon la renumita clasă de ikebana a lui Hisako, și apoi lăsase ca totul să decurgă în mod normal.

•

* Zenji îi spusese lui Hisako că programase Mandarax-ul să predea ikebana ca o surpriză plăcută pentru d-na Onassis, căreia intenționa să i-l dăruiască în cea din urmă seară a „Croazierei secolului spre minunățiile naturii".

— Am creat acest aparat pentru ea, deoarece este considerată o mare iubitoare a tot ce este frumos.

Din întîmplare acesta era adevărul, dar Hisako nu l-a crezut. Așa de rău ajunsese omenirea cu mult timp în urmă, în 1986. Nimeni nu mai credea pe nimeni, deoarece se spuneau numai minciuni pretutindeni.

— A, da, spuse Hisako. Sînt sigură că ai făcut asta pentru doamna Onassis și pentru a cinsti pe soția ta totodată. M-ai așezat, desigur, printre geniile nemuritoare ale omenirii. Se referea, astfel, la marii gînditori pe care îi putea cita Mandarax.

Ea devenise, ce-i drept, urîcioasă acum și vroia să minimalizeze valoarea realizărilor lui * Zenji, tot așa după cum și el, după părerea ei, i le minimaliza pe ale ei.

— Trebuie să fiu grozav de proastă, spuse ea, — o afirmație pe care Mandarax o traduse cu exactitate în limba navaho scrisă. Mi-a trebuit un timp inadmisibil de lung ca să-mi dau seama cîtă răutate și cît dispreț pentru alții zac în tot ceea ce faci tu.

— Tu, domnule doctor * Hiroguchi, continuă ea, crezi că toți oamenii, afară de tine, nu fac altceva decît să ocupe un spațiu pe această planetă și că noi ceilalți nu facem decît mult prea mult zgomot, irosim resurse naturale de preț, avem prea mulți copii și împrăștiem numai gunoi în jurul nostru. Așa că planeta ar deveni un loc mult mai plăcut dacă acele cîteva servicii idioate pe care sîntem în stare să le efectuăm pentru unii ca tine ar fi preluate de mașini. Iar cît despre acel minunat Mandarax, cu care îți scarpini urechea acum, ce este acest aparat altceva decît o scuză pentru ca un ma-

niac egocentric, cu spirit meschin, să nu plătească niciodată, sau nici măcar să mulțumească vreunei ființe omenești care cunoaște limbi străine, sau matematică, sau istorie, sau medicină, sau literatură, sau ikebana, sau orice altceva.

Deja mi-am exprimat părerea în ceea ce privește cauza nebuniei din vremea aceea îndepărtată, de a pune mașinile să facă tot ceea ce făceau ființele omenești — și vorbesc cu toată seriozitatea cînd spun : totul. Vreau doar să adaug că tatăl meu, care era un autor de romane științifico-fantastice, a scris odată un roman despre un om de care rîdea toată lumea fiindcă făcea roboți pentru sporturi. El a construit un robot care juca golf și trimitea mingea în gaura spre care era țintită, dintr-o singură lovitură ; de asemenea a construit un robot care, jucînd baschet, arunca mingea exact în coș de fiecare dată ; a realizat și un robot care juca tenis și avea întotdeauna un serviciu care nu putea fi parat ; și așa mai departe.

La început, nimeni nu putea să vadă nici o întrebuințare pentru astfel de roboți. În treacăt fie zis, însăși soția inventatorului l-a părăsit pe acesta în același fel în care și soția tatălui meu l-a părăsit pe tata — iar copiii inventatorului au încercat să-l interneze într-un ospiciu. Atunci el a propus agențiilor de reclame comerciale folosirea roboților săi pentru promovarea vînzării automobilelor, berei, lamelor de ras, ceasurilor de mînă, parfumurilor sau a orice altceva. S-a îmbogățit, după spusele

lui, deoarece o mare mulțime de entuziaști suporteri ai sporturilor vroiau să se comporte exact ca roboții din reclame.

Nu mă întrebați de ce.

15

ÎN ACEST TIMP, * Andrew MacIntosh se afla în camera fiicei sale oarbe, așteptînd să sune telefonul — pentru a-i aduce vestea bună pe care vroia apoi s-o împărtășească și soților Hiroguchi.

Vorbea fluent spaniola și fusese în legătură telefonică toată după-amiaza cu birourile sale din insula Manhattan și cu oficialitățile și bancherii ecuadorieni speriați. Trata afacerile din camera fiicei sale, fiindcă vroia ca și ea să audă ceea ce făcea el. Tatăl și fiica erau foarte apropiați. Selena nu-și cunoscuse niciodată mama, deoarece aceasta murise la nașterea ei.

Mă gîndesc acum la Selena, cu ochii ei verzi, fără expresie, un experiment, parcă, al naturii — căci orbirea ei era moștenită și putea fi transmisă mai departe. Împlinise optsprezece ani la Guayaquil și avea înaintea ei cei mai buni ani pentru reproducere. Avea deci să fie în vîrstă de numai douăzeci și opt de ani cînd Mary Hepburn o va întreba dacă ar vrea să ia parte la experiențele neautorizate, întreprinse de ea în insula Santa Rosalia, cu sperma căpi-

tanului. Selena avea să o refuze. Dacă ar fi găsit, însă, ceva avantaje în faptul de a fi oarbă, poate că le-ar fi transmis mai departe.

*

Sosită la Guayaquil, tînăra Selena n-avea cum să știe, în timp ce îl asculta pe sociabilul său tată inițiind și tratînd afaceri la telefon, că soarta ei era să-și trăiască viața împreună cu Hisako Hiroguchi, care se afla acum la o depărtare de numai două camere de a ei și împreună cu care avea să crească un copilaș cu pielea îmblănită.

În Guayaquil, ea era perechea perfectă a tatălui ei, care, pe cît se părea, poseda întreaga planetă pe care trăiau și care putea face orice îi plăcea, oricînd îi plăcea și oriunde îi plăcea. Marele ei creier îi spunea că avea să treacă prin viață fără nici un fel de griji și distrîndu-se din plin, în interiorul unui fel de sfere ideale electromagnetice create de personalitatea autoritară a tatălui ei, care avea să continue s-o ocrotească chiar și după moartea lui — cu alte cuvinte chiar și după ce avea să-i vină și lui rîndul să intre în tunelul albastru care ducea spre Viața de Apoi.

*

Mai înainte să uit, încă ceva: Pe insula Santa Rosalia, faptul de a fi oarbă îi dădea Selenei un mare avantaj asupra tuturor celorlalți coloniști, ceea ce îi producea o mare bucurie, dar, totuși, simțea că această stare de

fericire nu merita să fie transmisă unei alte generații :

Mai mult decît oricui altcuiva de pe insulă, Selenei îi făcea multă plăcere să mîngîie blana micuței Akiko.

*

* Andrew MacIntosh comunicase marilor bancheri din Ecuador că era pregătit să transfere imediat, oricărei bănci de încredere din Ecuador ce i-ar fi fost indicată, cincizeci de milioane de dolari americani, încă la fel de valoroși ca și aurul. Cea mai mare parte a presupusei bogății deținute de băncile americane în acel moment devenise cu desăvîrșire imaginară, imaterială și lipsită de orice bază, așa încît orice fracțiune a acesteia putea fi imediat transferată Ecuadorului, sau oricărui alt loc de pe glob unde se putea primi un ordin bancar prin telegraf sau prin radio.

* MacIntosh aștepta să i se comunice din Quito ce anume proprietăți erau ecuadorienii dispuși să treacă pe numele lui, al fiicei sale și al soților Hiroguchi, și asta imediat, în schimbul sumei de mai sus.

Nici nu aveau să fie măcar propriii săi bani. Aranjase să-i împrumute, sub orice formă era necesar, de la banca Chase Manhattan, care găsise banii undeva, sub o formă oarecare, și îi împrumuta acum lui.

Dacă se încheia tranzacția, Ecuadorul putea transfera telegrafic sau prin radio fracțiuni

din suma fantomă în țările roditoare și căpăta hrană bună în schimb.

Iar populația avea să consume toată hrana, înfulecînd în grabă, hap ! hap !, aceasta transformîndu-se apoi în nimic altceva decît excremente și amintiri. Ce se va alege însă, după aceea, de micul Ecuador ?

*

Telefonul pe care îl aștepta * MacIntosh trebuia să vină la ora cinci și treizeci fix. Mai avea de așteptat o jumătate de oră pînă atunci, așa încît comandă să i se aducă în cameră doi mușchi *filet mignon* în sînge, cu garniturile respective. Se găseau încă o mulțime de bunătăți la El Dorado, păstrate pentru călătorii care urmau să sosească spre a participa la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii", și în special pentru doamna Onassis. Soldații ridicau în acel moment garduri de sîrmă ghimpată în jurul hotelului la o depărtare de cîteva zeci de metri, în toate direcțiile — pentru a apăra alimentele din cămările acestuia.

Același lucru se petrecea și în port. Anume, se ridica un gard de sîrmă ghimpată în jurul vaporului *Bahía de Darwin*, care, după cum știau toți locuitorii din Guayaquil, fusese astfel aprovizionat încît să poată servi trei mese bogate pe zi, pentru cunoscători rafinați — fiecare diferită de cealaltă — timp de paisprezece zile, pentru un număr de o sută de călători. Oricine ar fi privit frumosul vapor de pasageri și ar fi făcut un mic calcul aritmetic ar fi

putut gîndi în felul următor : „Sînt lihnit de foame, și soția și copiii mei sînt lihniți de foame, și mama și tatăl meu sînt lihniți de foame — și în hotel se află patru mii două sute de meniuri bogate și delicioase."

*

Omul care aduse în camera Selenei cina constînd din cei doi mușchi *mignon* își făcuse și el asemenea calcule și deținea totodată în marele său creier un inventar al bunătăților comestibile existente în magazia hotelului. Lui, personal, nu îi era deocamdată foame, deoarece salariații hotelului El Dorado erau încă bine hrăniți. Familia lui — o familie mică, prin comparație cu normele ecuadoriene —, constînd dintr-o soție însărcinată, mama ei, tatăl lui și un nepot orfan pe care îl creștea el, era și ea destul de bine hrănită în acel moment. Ca toți ceilalți salariați, și el fura pentru familia sa alimente din proviziile hotelului.

Omul se numea Jesús Ortiz, și era tînărul barman incas care îl servise, cu puțin mai înainte, pe James Wait, jos, la bar. Fusese obligat să preia slujba de chelner, responsabil cu servitul mesei în camere, de către * Siegfried von Kleist, directorul, care la rîndul lui preluase ocupația de barman. Hotelul își redusese brusc personalul. Cei doi chelneri care trebuiau în mod obișnuit să servească mesele în camere păreau să fi dispărut. Nu era mare pagubă că dispăruseră, deoarece nimeni nu se

mai aștepta la prea multe mese servite în camere. Dar mai era încă posibil ca în acest moment să doarmă pe undeva.

Prin urmare, marele creier al lui Ortiz se gîndea la acești doi mușchi la grătar în vreme ce aștepta în bucătărie, apoi în timp ce urca cu ascensorul și în fine străbătînd coridorul unde se afla camera Selenei. Salariații hotelului nu mîncau și nici nu furau hrană de calitate superioară. Se mîndreau cu aceasta. Ei păstrau tot ce era de primă calitate pentru persoana pe care o numeau „Señora Kennedy", de fapt doamna Onassis — un termen folosit de ei în sens colectiv, pentru toți vizitatorii influenți, bogați și de vază care mai erau încă așteptați să sosească.

Creierul lui Ortiz era atît de mare, încît putea să imagineze filme în care el, jucînd rolul principal, împreună cu familia lui apăreau ca milionari. Tînărul acesta, doar cu puțin mai mare decît un băiețandru, era atît de naiv, încît credea că visul lui s-ar putea adeveri — deoarece el, unul, nu avea nici un fel de vicii, și vroia să muncească din greu — numai dacă ar putea căpăta cîteva sugestii cum să reușească în viață din partea unor persoane care erau deja milionari.

Jos, la bar, încercase deja, fără prea mult succes, să capete unele sfaturi despre cum să ajungă să trăiască bine de la James Wait, care, deși nu făcea deloc impresie bună și inspira chiar hazul, avea totuși, după cum Ortiz putuse observa în mod direct, un portofel bine

căptușit cu legitimații bancare de credit și bancnote americane de cîte douăzeci de dolari.

Ortiz gîndea, în același timp, astfel în privința celor doi mușchi la grătar, cînd bătu la ușa Selenei : cei dinăuntru îi meritau și tot așa avea să-i merite și el, o dată ce va fi ajuns milionar. Era doar un tînăr extrem de inteligent și întreprinzător. Lucrînd în hotelurile din Guayaquil de cînd avea zece ani, ajunsese să vorbească fluent șase limbi, ceea ce însemna mai mult de jumătate din numărul limbilor pe care le folosea aparatul Gokubi și de șase ori mai multe limbi decît știau James Wait și Mary Hepburn, de trei ori mai multe decît cunoșteau soții Hiroguchi și totodată de două ori mai multe limbi decît cunoșteau cei doi MacIntosh. Era, pe de altă parte, un bun bucătar și cofetar și se înscrisese la două cursuri serale, unul de contabilitate și altul de drept comercial.

Ca urmare, era dispus să-i placă orice vedea și auzea cînd Selena îi dădu drumul în cameră. Știa deja că ochii ei verzi erau nevăzători. Astfel ar fi fost păcălit. Ea nu arăta și nici nu se comporta ca și cum ar fi fost oarbă. Era foarte frumoasă. Marele lui creier îl făcu, chiar, să se îndrăgostească de ea.

*

* Andrew MacIntosh stătea lîngă peretele de sticlă al camerei privind — peste terenul mlăștinos și cartierul cu case mici și dărăpănate —

Bahia de Darwin, pe care se aștepta să-l vadă devenind proprietatea lui, sau poate a Selenei, sau a soților Hiroguchi, mai înainte de apusul soarelui. Persoana care trebuia să-l cheme la telefon la ora cinci și treizeci, șeful unui consorțiu al bancherilor din Quito, constituit anume pentru starea de urgență existentă, era Gottfried von Kleist, președintele consiliului celei mai mari bănci din Ecuador și unul dintre unchii directorului hotelului El Dorado și ai căpitanului vaporului *Bahía de Darwin*, Gottfried fiind proprietar, în același timp, împreună cu fratele său mai mare, Wilhelm, al vaporului și al hotelului.

Întorcîndu-se să se uite la Ortiz, care tocmai intrase în cameră cu cei doi mușchi *mignon*, * MacIntosh își repeta în minte primele cuvinte pe care avea să i le spună la telefon lui Gottfried von Kleist în limba spaniolă : „Înainte de a-mi spune și restul veștilor bune, dragul meu coleg, dă-mi te rog cuvîntul tău de onoare că vaporul din depărtare la care mă uit acum admirativ de la etajul cel mai de sus al propriului meu hotel este propriul meu vapor.

▪

* MacIntosh era desculț și îmbrăcase numai o pereche de pantaloni scurți kaki, avea prohabul descheiat și nu purta chiloți pe de desubt, așa încît penisul nu îi era cu nimic mai ascuns decît pendula unui mare orologiu bătrînesc.

▪

Aici fac o pauză pentru a-mi exprima uimirea față de puținul interes pentru reproducere pe care îl arăta * MacIntosh — deși se dovedise a fi reușit colosal în viață din punct de vedere biologic — cu tot exhibiționismul pe care îl manifesta în privința sexualității și mania de a trece în proprietatea sa cît mai multe dintre bunurile care pot asigura existența omenească pe această planetă. Cei mai vestiți deținători de strategii de supraviețuire, în acele vremuri îndepărtate, aveau foarte puțini copii. Erau, desigur, și excepții. Aceia care, însă, se reproduceau pe scară largă și care se poate spune că doreau să posede mari bogății pentru a asigura o viață comodă descendenților lor reușeau să facă în mod obișnuit niște schilozi din copiii lor din punct de vedere psihologic. Moștenitorii erau în cele mai multe cazuri niște nepricopsiți, ușor de jumulit de către indivizi și individe tot atît de nesățioși ca și tatăl care le-a lăsat mult prea mult din tot ceea ce o vietate omenească ar vrea să aibă sau ar avea nevoie vreodată.

* Andrew MacIntosh nici măcar nu se mai sinchisea dacă trăia sau murea — după cum dovedea entuziasmul lui pentru zborurile cu delta-planoare, pentru cursele de automobile sau alte asemenea sporturi.

Prin urmare, trebuie să spun că în vremurile acelea îndepărtate creierele omenești deveniseră niște prolifice și iresponsabile generatoare de sugestii despre ceea ce putea face

cineva cu viaţa lui, astfel încît acţiunile întreprinse pentru profitul generaţiilor viitoare păreau nişte jocuri fără rost, ca multe dintre acelea care sînt practicate de către un mic număr de entuziaşti :. — ca, de exemplu, pocherul sau polo călare sau bursa de acţiuni, sau ca scrierea de romane ştiinţifico-fantastice.

Tot mai mulţi oameni în acele vremuri îndepărtate, şi nu numai * Andrew MacIntosh, găsiseră că asigurarea supravieţuirii speciei umane era o treabă cît se poate de plicticoasă. Pentru ei era ceva mult mai amuzant, ca să spunem aşa, să bată la nesfîrşit o minge de tenis.

•

Cîinele Kazakh, ochiul călăuzitor al oarbei, şedea pe bancheta pentru bagaje de la capătul patului deosebit de mare al Selenei. Kazakh era o femelă din ramura germană a cîinilor ciobăneşti. Se simţea în largul său şi liberă să stea cum îi plăcea, deoarece în acel moment nu simţea pe ea harnaşamentul de care se ţinea Selena. Micul ei creier, stimulat de mirosul fripturii, o făcu să-şi îndrepte spre Ortiz ochii căprui şi mari, plini de speranţă, dînd în acelaşi timp din coadă.

Cîinii în vremea aceea erau mult superiori oamenilor, cînd se punea problema de a deosebi diferite mirosuri. Mulţumită Legii selecţiei naturale a lui Darwin, toate fiinţele omeneşti au acum simţul mirosului tot atît de ascuţit ca şi al lui Kazakh. Şi chiar au depăşit

cîinii într-o privinţă : Pot mirosi obiectele şi pe sub apă.

Cîinii încă nu pot înota sub apă, deşi au avut timp un milion de ani să poată învăţa acest lucru. Umblă ca nişte nătîngi încoace şi încolo, acum mai mult ca oricînd. Încă nu pot prinde nici măcar peşte. Şi ar mai trebui să spun că şi tot restul regnului animal a făcut uimitor de puţin pentru a-şi îmbunătăţi metodele de supravieţuire în acest lung răstimp, cu excepţia neamului omenesc.

16

CEEA CE * ANDREW MACINTOSH i-a spus în acel moment lui Jesús Ortiz a fost ceva atît de ofensator şi — considerînd chinurile foamei care pusese atunci stăpînire pe întregul Ecuador — atît de primejdios, încît marele său creier era cu siguranţă foarte grav bolnav — dacă cele ce aveau să urmeze puteau fi socotite cît de cît un indiciu privitor la starea sănătăţii mintale a milionarului. Insulta revoltătoare pe care avea s-o adreseze prietenului şi inimosului chelner nu era, totuşi, intenţionată.

* MacIntosh era un om de înălţime mijlocie, care părea alcătuit din cutii, avînd un cap ca o cutie mai mică şi un trup ca o cutie mai mare ; braţele şi picioarele îi erau foarte groase. Era un om tot atît de viguros şi capabil, în sporturile şi activităţile în aer liber, după

cum fusese și Roy, soțul lui Mary Hepburn, dar totodată și foarte dornic să accepte unele riscuri înfricoșătoare, ceea ce Roy nu arătase niciodată. Omul avea dinții atît de mari și de un alb imaculat, și îi expuse atît de bine cînd îi vorbi lui Ortiz, încît îi reamintiră acestuia de clapele unui pian cu coadă.

* MacIntosh îi spuse chelnerului în limba spaniolă :

— Ia capacul de pe cei doi mușchi și pune-i pe podea pentru cîine. Și cară-te de aici.

•

Vorbind acum despre dinți : N-au existat niciodată dentiști în Santa Rosalia sau în vreuna din celelalte colonii omenești din Insulele Galápagos. După cum stăteau lucrurile cu un milion de ani în urmă, orice bărbat sau femeie se aștepta să ajungă fără dinți la vîrsta de treizeci de ani, după ce pînă atunci sufereau foarte des de dureri atît de cumplite, de parcă le plesnea țeasta de chinuri. Și acest fapt înseamnă în prezent mult mai mult decît o grea lovitură adusă vanității omenești, căci dinții fixați în gingii vii reprezintă în momentul de față singurele unelte ale oamenilor.

E un fapt adevărat. În afară de dinți, oamenii nu mai au acum nici un fel de unelte.

•

Mary Hepburn și Căpitanul aveau dinți buni cînd sosiseră în Santa Rosalia — deși depășiseră cu mult vîrsta de treizeci de ani —, datorită vizitelor lor regulate la dentiști, care înlăturau cu ajutorul frezei dentare ceea ce era putreziciune, drenau abcesele și așa mai departe. Cei doi nu mai aveau însă dinți cînd au murit. Pe altă parte, Selena MacIntosh era atît de tînără cînd a murit, în urma unui pact sinucigaș cu Hisako Hiroguchi, încît mai avea o mulțime de dinți în gură, dar, în orice caz, nu chiar toți dinții. Hisako era, însă, complet fără dinți atunci.

Dacă ar fi să critic corpurile omenești așa cum se înfățișau ele acum un milion de ani — adică acel fel de corp pe care îl aveam și eu —, considerînd că ar fi niște mașini urmînd să fie puse în vînzare pe piață, aș avea de făcut două observații esențiale — dintre care una cu siguranță că am făcut-o deja în povestirea de față : „Creierul omenesc este mult prea mare pentru a fi de utilitate practică.“ Cealaltă observație ar fi : „Ceva merge prost în privința dinților noștri. În mod obișnuit aceștia nu durează nici pe departe toată viața. Cărui lanț de evenimente, în evoluția omului, trebuie oare să-i mulțumim pentru gura plină de ceramică în descompunere, pe care o avem ?

Ar fi frumos să putem spune că Legea selecției naturale, care a încărcat omenirea cu atît de multe favoruri într-un timp atît de scurt, s-a preocupat și de problema dinților. Într-un fel a făcut aceasta, dar soluția s-a dovedit draconică. Nu a avut grijă ca dinții să fie mai rezistenți. Pur și simplu a redus în felul acesta durata medie a vieții omului la vreo treizeci de ani.

•

Dar să ne întoarcem la Guayaquil și la momentul în care * Andrew MacIntosh îi spune lui Jesús Ortiz să pună mușchii *mignon* pe dușumea :

— Mă scuzați, n-am înțeles, domnule ?! spuse Ortiz în englezește.

— Pune-le pe amîndouă în fața cîinelui, îi repetă * MacIntosh. Prin urmare Ortiz se conformă, marele său creier intrînd într-o derută totală și silindu-l să-și reconsidere complet părerea pe care o avea despre el însuși, despre umanitate, despre trecut și viitor, ca și despre esența întregului univers.

Mai înainte ca el să fi avut timp să-și reia poziția verticală, după ce servise cîinele, * MacIntosh îi mai spuse încă o dată :

— Cară-te de aici.

•

Mă doare și acum, la un milion de ani după acea întîmplare, să scriu despre o asemenea comportare mizerabilă din partea unui om.

La un milion de ani distanță în timp, simt că trebuie să cer iertare în numele neamului omenesc. Nu pot spune nimic altceva.

•

Dacă Selena constituia un experiment al Naturii în privința orbirii, atunci tatăl ei era un experiment al Naturii în ceea ce privește lipsa de omenie. Jesús Ortiz era experimentul Naturii în privința admirației față de bogați, iar

eu eram experimentul Naturii în privința dorinței nesățioase de a observa totul ; tatăl meu era un experiment al Naturii în privința cinismului, iar mama un experiment al Naturii în privința optimismului ; căpitanul vasului *Bahía de Darwin* experimentul Naturii în privința încrederii de sine nefondate, iar James Wait era experimentul Naturii în privința lăcomiei fără nici un scop ; Hisako Hiroguchi era experimentul Naturii în privința stării de deprimare, iar Akiko era experimentul Naturii în privința apariției unor noi specimene împlănite, și așa mai departe.

Toate acestea îmi amintesc de unul din romanele tatălui meu, *Epoca monștrilor plini de speranțe*. Era povestea unei planete unde umanoizii au ignorat problemele cele mai serioase de supraviețuire pînă în ultimul moment. Și atunci, cu toate pădurile distruse, toate lacurile otrăvite de ploaia acidă și toate rezervele de apă freatică devenite nepotabile din cauza deșeurilor industriale, ca și multe alte situații asemănătoare, umanoizii s-au trezit că deveniseră părinții unor copii cu aripi, sau cu coarne de cerb, sau aripi de pește, avînd o sută de ochi, sau neavînd nici unul, cu creiere enorme sau fără creiere, și așa mai departe. Toate acestea erau experimente ale Naturii privind vietăți care, printr-un noroc, puteau să fie niște cetățeni ai planetei mai buni decît umanoizii. Cei mai mulți dintre cei născuți astfel au murit sau au trebuit să fie împușcați, sau tratați în alt mod, dar cîțiva s-au dovedit a fi,

cu adevărat, promițători și s-au căsătorit între ei și au avut pui asemănători lor.

Am să numesc epoca în care am trăit eu acum un milion de ani : „Epoca monștrilor plini de speranțe", în care cei mai mulți monștri reprezentau ceva nou în privința caracterului mai curînd decît a corpului. Asemenea experimente nu mai au loc în prezent, nici în privința corpului și nici a caracterului.

•

Marile creiere în acele vremuri îndepărtate nu erau numai capabile de acte de cruzime de dragul cruzimii. Ele puteau de asemenea simți tot felul de dureri la care animalele inferioare erau complet insensibile. Nici o altă specie de animale de pe pămînt nu ar fi putut simți ceea ce simțea Jesús Ortiz în timp ce cobora cu ascensorul în holul mare al hotelului, anume că fusese mutilat sufletește de cuvintele pe care i le adresase * MacIntosh. Nici nu mai putea fi măcar sigur că mai rămăsese ceva din ființa lui de pînă atunci care să-l facă să merite să mai trăiască.

Iar creierul îi era atît de răscolit, încît îl făcea să vadă, în acel moment, tot felul de închipuiri în interiorul craniului său, pe care nu le-ar putea vedea niciodată animalele inferioare, toate la fel de imaginare, fiind numai produse ale gîndirii omenești, ca și cei cincizeci de milioane de dolari pe care * Andrew MacIntosh era gata să-i transfere imediat din Manhattan în Ecuador în momentul cînd avea

să primească, prin telefon, comunicarea necesară în acest scop. Îi apăru astfel în minte o imagine a Señorei Kennedy, Jacqueline Kennedy Onassis, care nu se deosebea cu nimic de imaginile pe care le văzuse reprezentînd-o pe Fecioara Maria. Ortiz era romano-catolic. Toată lumea era romano-catolică în Ecuador. Toți cei din neamul von Kleist erau romano-catolici. Chiar și canibalii din pădurile ploioase ale Ecuadorului, puțin cunoscuții „kankabono" erau romano-catolici.

Această Señora Kennedy era frumoasă, și tristă, și pură, și blîndă, și atotputernică. În mintea lui Ortiz totuși, ea prezida totodată peste o mare mulțime de zeități minore, care și ele aveau să ia parte la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii", și printre care se numărau și cei șase oaspeți aflați deja în hotel. Ortiz nu se așteptase la nimic altceva decît bunătate din partea fiecăruia dintre ei, și credea, după cum crezuseră cei mai mulți ecuadorieni pînă cînd foametea începu să se facă simțită, că venirea turiștilor în Ecuador avea să însemne un moment glorios în istoria națiunii lor, și că tot belșugul care se putea închipui avea să se reverse asupra lor.

Dar acum adevărul în legătură cu unul din acești presupuși minunați vizitatori : * Andrew MacIntosh mînjise imaginea mintală nu numai a tuturor celorlalte zeități minore, dar chiar și a înseși Señorei Kennedy.

Așa că pe portretul înfățișînd bustul Señorei apărură deodată colți ca ai unui vampir, iar

pielea obrajilor începu să-i atîrne în jos, doar părul rămînîndu-i cum era. Imaginea devenise deodată un craniu care rînjea, prevestind nimic altceva decît ciumă și moarte pentru mica țară a Ecuadorului.

*

Imaginea devenise înspăimîntătoare, iar Ortiz nu o putea face să-i dispară din minte. Se gîndi că poate să scape de obsesie ieșind în căldura de afară, așa că traversă holul cel mare, neluînd în seamă chemările lui * Siegfried von Kleist, care se afla în spatele tejghelei barului. * Von Kleist îl întreba ce se întîmplase cu el, unde se ducea, și așa mai departe. Ortiz era cel mai bun salariat al hotelului și cel mai devotat, inventiv și veșnic plin de voioșie, așa că * von Kleist avea într-adevăr nevoie de el.

*

Iată motivul pentru care directorul hotelului nu avea copii, deși era heterosexual, iar sperma sa arăta perfect la microscop și așa mai departe : Exista o șansă de cincizeci la sută că ar putea fi purtător al unei boli a creierului, incurabile, necunoscute în prezent, numită coreea lui Huntington. În vremurile acelea îndepărtate, această boală era una din cele o mie de boli foarte frecvente pe care Mandarax le putea diagnostica.

Nu e decît o chestiune de pur noroc — asemeni jocului de ruletă la cazinou — faptul că

în prezent nu mai există purtători de coreea lui Huntington. Aceeași întîmplare oarbă făcuse ca * Siegfried von Kleist să fie un purtător al bolii în acele vremuri îndepărtate. Tatăl său a aflat că era purtător al acestei boli numai spre mijlocul vieții, după ce se reprodusese de două ori.

Aceasta însemna, desigur, că fratele lui * Siegfried, mai fermecător, mai înalt și mai în vîrstă, numit Adolf, căpitanul vaporului *Bahía de Darwin*, se putea să fie și el purtător al bolii. Drept urmare, * Siegfried, care avea să moară fără urmași, și Adolf, care în cele din urmă avea să devină prăsila întregului neam omenesc, refuzaseră amîndoi, din admirabile rațiuni altruiste, să se angajeze în împreunări cu consecințe importante din punct de vedere biologic, acum un milion de ani.

*

* Siegfried și Adolf țineau secret faptul că ar putea avea această deficiență codificată în genele lor. Acest secret îi cruța, desigur, de complicații personale — dar ocrotea și toate rubedeniile lor. Dacă toată lumea ar fi știut că frații ar putea transmite coreea lui Huntington progeniturilor lor, toți membrii familiei von Kleist ar fi fost, probabil, în mare dificultate de a contracta căsătorii bune, chiar dacă nu exista nici o posibilitate ca și ei să fie purtători ai bolii.

Care era situația : Boala, dacă o aveau, ar fi fost moștenită de cei doi frați de la bunica lor

dinspre tată, care era cea de a doua soție a bunicului lor după tată, care a avut numai un copil, pe tatăl lor, sculptorul și arhitectul ecuadorian Sebastian von Kleist.

Cît de gravă era oare această deficiență ? Ei bine, era mult mai rău chiar decît a avea un copil cu blană în loc de piele omenească.

De fapt, dintre toate bolile groaznice pe care le cunoștea Mandarax, coreea lui Huntington poate că era cea mai gravă. Era, desigur, cea mai ticăloasă, cea mai dezgustătoare dintre toate surprizele pe care le putea avea cineva. De obicei se ținea ascunsă și nu putea fi descoperită de nici unul dintre testele obișnuite, pînă cînd nefericitul sau nefericita care moștenise boala înainta mult în anii maturității. Tatăl celor doi frați, de exemplu, a trăit o viață fără nori și productivă pînă ce a ajuns la vîrsta de cincizeci și patru de ani — cînd dintr-o dată a început să danseze pe loc fără să se poată stăpîni și să vadă în jurul său obiecte care de fapt nu existau. Își ucise, într-o bună zi, soția — fapt pe care familia izbuti să-l mușamalizeze. Crima a fost anunțată poliției — și considerată de această autoritate ca un accident domestic.

*

Ca urmare a celor de mai sus, de douăzeci și cinci de ani cei doi frați se așteptau să-și piardă mințile în orice moment și să înceapă să danseze și să aibă vedenii. Fiecare dintre ei avea cincizeci la sută șanse de a face așa ceva.

Dacă vreunul înnebunea, aceasta ar fi fost o dovadă că ar fi putut transmite maladia unei alte generații. Dacă vreunul dintre ei ajungea la bătrînețe fără să-și piardă mințile, faptul putea dovedi că nu era purtător al maladiei și, prin urmare, nici descendenții săi nu ar fi fost. S-ar fi ajuns la concluzia că ar fi putut să se reproducă fără consecințe nefaste.

După cum s-a constatat cu trecerea timpului, ca atunci cînd dai cu banul, Adolf von Kleist, căpitanul vasului, nu era purtător al virusului, dar fratele său era. Cel puțin sărmanul * Siegfried nu avea să sufere mult. L-a cuprins nebunia cînd mai avea doar cîteva ceasuri de trăit — în după-amiaza zilei de joi, 27 noiembrie, 1986. Stătea în picioare, servind la barul hotelului El Dorado, avînd în fața lui pe James Wait, așezat pe un scaun înalt, iar în spatele său atîrna pe perete portretul lui Charles Darwin. Tocmai îl văzuse pe Jesús Ortiz, cel mai de încredere salariat al său, ieșind din hotel pe ușa din față într-o stare de extremă tulburare sufletească, pricinuită de vreun motiv oarecare.

Or, chiar în momentul acela marele creier al lui * Siegfried îi provocă o sincopă de nebunie, care dură de altfel numai o clipă, revenindu-și apoi la starea normală.

*

În faza de început a bolii, singura fază în care nefericitul frate mai putea fi conștient, era încă posibil ca sufletul lui să-și dea seama

că creierul său devenise primejdios și că îl putea ajuta să păstreze o aparență de sănătate mintală numai prin puterea voinței. Își impuse, așadar, o înfățișare calmă și încercă să se reîntoarcă la treburile obișnuite întrebîndu-l ceva pe Wait.

— Cu ce vă ocupați dumneavoastră, domnule Flemming ? îl întrebă el. Cînd Siegfried spuse acestea, cuvintele îi răsunară în urechi ca urletele iadului, ca și cum ar fi răcnit, cît îl ținea gura, într-un butoi gol de oțel. Siegfried devenise extrem de sensibil la zgomote.

La rîndul său, răspunsul lui Wait, deși rostit încet, îi spărgea totuși timpanele.

— Am fost inginer, zise Wait. Dar am pierdut interesul pentru profesiunea mea și pentru tot ce mă înconjoară după moartea soției mele, ca să vă spun adevărul. Cred că, în momentul de față, mă puteți socoti doar ca un om care nu face altceva decît să supraviețuiască.

•

Astfel, Jesús Ortiz ieși din hotel după ce fusese atît de dezgustător insultat de * Andrew MacIntosh. Avea de gînd să rătăcească pe străzile din jurul hotelului pînă ce se va liniști întrucîtva. Dar descoperi îndată că sîrma ghimpată și soldații transformaseră spațiul din jurul hotelului într-un cordon sanitar ocrotitor. Necesitatea acestei bariere era într-adevăr evidentă. Mari mulțimi de oameni de toate vîrstele, de partea cealaltă a împrejmuirii de

sîrmă ghimpată, îl priveau tot atît de grăitor ca și Kazakh, cîinele călăuză, sperînd ceea ce nu se putea spera, și anume că le-ar putea da de mîncare.

Nu depăși gardul de sîrmă ghimpată și se învîrti de mai multe ori în jurul hotelului. La fiecare al treilea ocol trecea prin fața ușii deschise a spălătoriei. Acolo, înăuntru, se găsea un cofraj de oțel, de culoare cenușie, fixat pe perete. Știa ce conținea : legăturile firelor telefonice ale hotelului cu lumea exterioară. Un bun cetățean de acum un milion de ani ar fi putut gîndi referindu-se la cutia respectivă : „Ceea ce a împreunat societatea de telefoane nici un om să nu mai dezbine."

Și acest sentiment cinstit sălășluia și în creierul lui Jesús Ortiz. Niciodată n-ar produce el vreo stricăciune unui cofraj atît de important pentru atît de mulți oameni. Dar creierele oamenilor, în acele vremuri de demult, erau atît de mari, încît ele puteau să-i înșele deseori pe posesorii lor. Creierul său îi sugeră să rupă toate legăturile telefonice chiar în clipa cînd trecu pentru prima oară prin fața spălătoriei, dar era conștient de faptul că sufletul său se opunea cu tot dinadinsul unei comportări cetățenești distructive. Așa că, pentru a-l împiedica să devină inert, creierul lui Ortiz continua să-l asigure : „A ! Nu ! — desigur, noi nu am face niciodată așa ceva".

La al patrulea ocol, creierul îl conduse pe Ortiz în spălătorie, și îi găsi și o justificare pentru faptul că a intrat acolo. Ca un adevărat

bun cetățean, intrase să caute costumul cu pantaloni verzi ai unei cliente a hotelului, Mary Hepburn, costum care, pe cît se pare, dispăruse într-un alt univers în noaptea precedentă.

În momentul următor, Ortiz deschise cofrajul și distruse toate legăturile telefonice. În cîteva clipe, un creier tipic de acum un milion de ani transformase pe cel mai cumsecade cetățean din Guayaquil într-un terorist smintit.

17

PE INSULA MANHATTAN, un agent de publicitate american, de vîrstă mijlocie, contempla prăbușirea capodoperei sale, denumită : „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". Se mutase recent în noile sale birouri din coronamentul marelui zgîrie-nori al Societății Chrysler, unde fusese mai înainte sala de expoziție a unei societăți constructoare de harpe, care dăduse faliment — ca și orașul Ilium, și Ecuadorul, și Filipinele, și Turcia, și cîte încă altele. Numele agentului era Bobby King.

El se afla în același fus orar ca și Guayaquil, așa că o linie trasă drept spre sud, pornind din cuta adîncă de pe fruntea sa și mergînd pînă imediat dincolo de ecuator și-ar fi găsit celălalt capăt într-o cută, și mai adîncă, de pe fruntea lui * Andrew MacIntosh în Guayaquil. Acesta se străduia să repună în stare de funcțiune un telefon mort, răcnind

în el. De altfel, * MacIntosh ar fi putut la fel de bine ține lipită de capul său cubic o iguana marină împăiată, din Insulele Galápagos în timp ce striga tot mai poruncitor :

— Alo ! Alo !

Bobby King chiar avea o iguană marină din Galápagos, împăiată, pe biroul său ; de fapt îi amuzase pe mulți dintre clienții săi, pretinzînd că o confundă, deseori, cu telefonul, ducînd-o la ureche și spunînd : „Alo ! Alo !"

Nu se găsea însă, desigur, într-o dispoziție sufletească favorabilă glumelor. Din partea sa, făcuse tot atît de mult ca și Charles Darwin pentru a face Insulele Galápagos celebre, cu ajutorul unei campanii de publicitate și reclame, dusă timp de zece luni, care convinsese milioane de oameni de pretutindeni pe pămînt că prima călătorie a vaporului *Bahía de Darwin* avea să fie cu adevărat „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". Cu ajutorul reclamelor făcuse vestite multe dintre viețuitoarele insulelor : cormoranii nezburători, păsările smintite cu labe albastre, păsările-fregate hoațe, și încă multe altele.

Clienții săi erau Ministerul Turismului din Ecuador, Liniile Aeriene Ecuadoriene, precum și proprietarii Hotelului El Dorado și ai vasului de croazieră *Bahía de Darwin*, unchii, pe linie paternă, ai lui * Siegfried și ai căpitanului Adolf von Kleist. În treacăt fie zis, nici directorul hotelului și nici căpitanul nu aveau nevoie să muncească pentru a-și cîștiga existența. Erau fabulos de bogați datorită averii

moștenite, dar socoteau că trebuie totuși să-și găsească o ocupație.

Acum îi apărea limpede lui King, deși nu i se spusese încă direct, că munca lui fusese zadarnică. „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" nu va mai avea loc.

Cît despre iguana marină împăiată, de pe birou : El făcuse din acea reptilă un animal totemic pentru croazieră — pusese să se zugrăvească imaginea iguanei pe ambele laturi ale prorei *Bahiei de Darwin* și o făcuse să apară în chip de logogramă în fiecare anunț și la începutul oricărui material de publicitate.

În mod natural, vietatea putea avea o lungime de mai bine de un metru și arăta tot atît de înspăimîntătoare ca un dragon chinezesc. În fapt, totuși, nu era mai periculoasă pentru orice fel de vietăți, cu excepția algelor marine, decît ar fi fost un lebărvurșt. Iată cum se prezintă felul său de viață acum, care este identic cu felul său de viață cu un milion de ani în urmă :

Iguana nu are dușmani, așa că stă pe loc nemișcată privind îndelung, nu prea departe înainte, la nimic, nevrînd nimic, netulburată de nimic, pînă ce flămînzește. Atunci se îndreaptă legănîndu-se spre malul oceanului și înoată încet, fără să arate vreun fel de îndemînare pentru înot, pînă la o distanță de cîțiva metri de țărm. Acolo coboară la fund ca un submarin și se îndoapă cu alge, care sînt nedigerabile în acel moment. Acestea trebuiesc gătite pentru a deveni digerabile.

Ca urmare, iguana marină reapare la suprafață, înoată la mal și se întinde, din nou, la soare pe lava împietrită. Își folosește trupul ca o oală de bucătărie cu capac, înfierbîntîndu-se din ce în ce mai mult, în timp ce razele soarelui coc algele înghițite. Tot timpul privește la nimic și nu prea departe, ca și mai înainte, dar cu următoarea deosebire : din cînd în cînd scuipă apă sărată tot mai fierbinte.

În timpul milionului de ani pe care l-am petrecut pe aceste insule, Legea selecției naturale nu a găsit nici o cale pentru a îmbunătăți, și nici, dacă e vorba pe-așa, spre a înrăutăți acest program ciudat de supraviețuire.

•

King știa că șase persoane ajunseseră de fapt în Guayaquil și că se aflau la Hotelul El Dorado chiar în acel moment, încă așteptînd să ia parte la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". Faptul nu îl deranja prea mult. El presupusese că toți aceia care aveau să ajungă acolo prin aranjamente personale și nu transportați de el, aveau să renunțe să se mai ducă la Guayaquil, din moment ce veștile din părțile acelea erau atît de proaste.

King avea numele celor șase. Unul îi era complet necunoscut, un canadian cu numele de Willard Flemming. Acesta era, desigur, James Wait. King nu-și putea închipui cum se strecurase persoana aceasta pe lista de pasageri care, cu excepția lui Mary Hepburn și

a unui medic veterinar japonez însoțit de soția sa, trebuia să fie alcătuită numai din celebrități și somități foarte în vogă.

Îl uimea faptul că Mary Hepburn se găsea în Ecuador fără soțul ei, Roy. Încă nu aflase de moartea acestuia. Știa ceva despre soții Hepburn, chiar dacă nu însemnau absolut nimic pe o listă plină de celebrități, datorită faptului că fuseseră primii care se înscriseseră pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". La vremea aceea, King avea încă motive să aibă îndoieli că vreun personaj cu adevărat celebru ar putea fi atras să participe la excursie.

La data cînd soții Hepburn se înscriseseră ca participanți, lui King îi venise ideea să-i transforme în mini-celebrități, într-un fel sau altul, introducîndu-i în programe de dezbateri la televizor, luîndu-le interviuri pentru presă și alte acțiuni asemănătoare. Nu avea să-i întîlnească personal, dar vorbise cu Mary la telefon, sperînd totuși, deși nu avea de ce, că ar putea găsi ceva interesant în legătură cu soții Hepburn, chiar dacă aveau meseriile cele mai comune într-un oraș industrial anost, cu proporția cea mai ridicată de șomeri din toată țara. Vreunul dintre ei avea poate vreun strămoș sau vreo rudă celebră, sau Roy s-ar fi putut să fie un erou în vreun război oarecare, sau s-ar fi putut ca ei să fi cîștigat lozul cel mare la cine știe ce loterie, sau s-ar fi putut să fie eroii vreunei tragedii recente, sau altceva de felul acesta.

Astfel, unele fragmente din convorbirile lui King cu Mary din luna ianuarie se desfășuraseră în felul următor :

— Să vedeți — sînt o rudă îndepărtată a unuia dintre primii colonizatori ai statului Kentucky, Daniel Boone, îi spuse ea. Numele meu de fată a fost Boone și m-am născut în statul Kentucky.

— Minunat, aprobă King. Sînteți cumva stră-stră-stră-strănepoata lui, sau cum ?

— Nu cred să fie o înrudire chiar atît de directă, preciză ea. Nu am dat prea mare importanță legăturii, așa că nu am căutat s-o stabilesc exact.

— Dar numele dumneavoastră de domnișoară era Boone, nu-i așa ?

— Da, dar e numai o coincidență. Numele tatălui meu era Boone, dar nu era nici un fel de rudă cu Daniel Boone. Eu sînt înrudită cu Daniel Boone prin mama mea.

— Dacă numele tatălui dumneavoastră a fost Boone și era din Kentucky, trebuia să se înrudească cu Daniel Boone într-un fel sau altul, nu credeți ? întrebă King mai departe.

— Nu neapărat, continuă ea, fiindcă, știți tatăl meu era antrenor de cai. Venise din Ungaria și se numea Miklós Gömbös. Și-a schimbat însă numele în Michael Boone.

În privința premiilor sau a distincțiilor pe care atît ea, cît și Roy ar fi putut să le cîștige, Mary spuse că soțul ei merita o mulțime dintre acestea pentru activitatea de excepție pe care o desfășurase la Societatea GEFF, dar

conducerea respectivă nu făcuse așa ceva decît pentru cadrele de conducere.

— Nici măcar unele medalii militare — sau ceva de genul acesta ? continuă el să întrebe.

— A fost în marină, răspunse ea ; dar nu a luat parte la lupte.

Dacă King i-ar fi chemat la telefon trei luni mai tîrziu și ar fi dat peste Roy la telefon, desigur că acesta i-ar fi împuiat urechile cu tragicele sale acțiuni în timpul experiențelor cu bomba atomică în oceanul Pacific.

— Aveți, desigur, copii ? întrebă atunci King.

— Nu în sensul obișnuit al cuvîntului, răspunse Mary. Eu însă îmi consider fiecare elev ca pe un copil al meu, iar Roy e foarte activ ca cercetaș. Și el își consideră fiecare cercetaș din unitatea lui ca pe un fiu al său.

— Comportarea dumneavoastră e mai mult decît minunată, conchise King. Iar convorbirea a fost încîntătoare și sper că, atît dumneavoastră, cît și soțului dumneavoastră, excursia vă va face o mare plăcere.

— Sînt sigură de acest lucru, replică Mary Hepburn. Totuși, trebuie să-mi fac mare curaj să-i spun directorului liceului că am nevoie de un concediu de trei săptămîni chiar în mijlocul semestrului.

— Veți avea o mulțime de lucruri minunate de povestit elevilor dumneavoastră cînd o să vă întoarceți, reluă King. Așa că va fi bucuros să vă acorde concediul. În treacăt fie zis, King nu vizitase personal niciodată Insulele Galápagos și nici nu avea să le vadă vreodată. Ca

și Mary Hepburn, văzuse o mulțime de fotografii despre insule.

— Apropo !... spuse Mary în momentul în care King era gata să închidă telefonul. M-ați întrebat de distincții, și premii, și medalii, și altele asemănătoare...

— Da ! Și ? întrebă King.

— Sînt pe cale să primesc un fel de premiu, sau, în orice caz, ceea ce mie mi se pare ca un premiu. N-ar trebui să știu despre ce e vorba, așa că probabil e mai bine să nu vă spun nimic.

— Sînt mut ca un pește, o asigură King.

— Tocmai am aflat de acest lucru din întîmplare, reluă Mary. Anul acesta elevii din ultima clasă intenționează să-mi dedice mie anuarul lor de absolvire a școlii. În dedicație mi-au dat o poreclă pe care s-a întîmplat s-o văd într-o tipografie, unde mă dusesem să iau niște anunțuri de naștere pe care mă rugase o prietenă să i le aduc. A născut doi gemeni — un băiat și o fată.

— A ! Bun ! exclamă King.

— Puteți ghici ce poreclă mi-au dat acești tineri drăguți ? continuă Mary.

— Nu ! răspunse King.

— Mama-Natură Personificată, zise, mai departe, Mary.

▪

În Insulele Galápagos nu există morminte. Oceanul primește toate trupurile, ca să le dea folosința pe care o vrea el. Dar, dacă ar fi să existe o piatră de mormînt pentru Mary Hep-

burn, nici o altă inscripție nu i s-ar potrivi mai bine ca aceasta: „Mama-Natură Personificată". În ce fel semăna ea cu Mama-Natură? Cu toată deznădejdea totală care domnea pe insula Santa Rosalia, ea încă dorea să se nască acolo copii. Nimic nu o putea împiedica de a face tot posibilul pentru ca viața să continue mereu și mereu și mereu.

18

CÎND BOBBY KING AFLĂ că Mary Hepburn era una dintre cele șase persoane destul de nefericite care ajunseseră la Guayaquil, el își aminti din nou de ea, pentru prima oară după multe luni. El se gîndi că poate Roy se afla cu ea, deoarece îi făcuseră impresia că formează o pereche care nu se despărțea niciodată și că numele lui Roy fusese omis din greșeală de directorul Hotelului El Dorado, ale cărui comunicări, transmise prin telex, deveneau tot mai înnebunitoare din oră în oră.

*

În treacăt fie zis, King aflase despre mine, deși nu după nume.

Știa că în timpul construirii vaporului fusese omorît un muncitor.

Nu voia însă să se facă publicitate în jurul acestei știri, care putea să însemne pentru superstițioși că *Bahía de Darwin* avea o stafie

la bord, așa cum nici familia von Kleist nu dorea să se știe că unul dintre membrii săi fusese odată internat într-un spital ca suferind de coreea lui Huntington și că și alți doi dintre membrii familiei aveau, în proporție de cincizeci la sută, șansa de a fi purtători ai acestei maladii.

*

Oare i-a spus vreodată căpitanul lui Mary Hepburn, în timpul anilor cît au fost împreună pe Santa Rosalia, că s-ar putea ca el să fie purtător al coreei lui Huntington? Nu! El i-a destăinuit acest îngrozitor secret numai după ce au rămas părăsiți acolo timp de zece ani, iar căpitanul și-a dat seama că Mary procedase ușuratic cu sperma lui.

*

Din cei șase oaspeți de la El Dorado, King cunoștea numai doi: pe * Andrew MacIntosh și fiica sa oarbă Selena — și, desigur, pe Kazakh, cîinele Selenei. Oricine îi cunoștea pe MacIntosh — tatăl și fiica — cunoștea și cîinele, deși Kazakh, datorită chirurgiei și dresajului, nu mai avea de fapt nici o personalitate. Familia MacIntosh frecventa mai multe restaurante, ai căror proprietari erau clienții lui King; iar * MacIntosh, dar nu și cîinele și fiica sa, participase la discuții la televizor cu unii dintre clienții săi. King urmărise programele respective împreună cu Selena și cîinele

la un televizor de control, din spatele scenei unde aveau loc discuțiile. Impresia sa era că fiica nu avea cu nimic mai multă personalitate decît cîinele, cînd nu se afla lîngă tatăl său. Și nu era în stare să vorbească de nimic altceva decît de tatăl ei.

Era evident că lui * Andrew MacIntosh îi plăcea grozav să apară la televizor în cadrul programelor de dezbateri. Era un invitat foarte apreciat, fiindcă avea o comportare absolut revoltătoare. Susținea sus și tare că viața era grozav de plăcută dacă puteai să cheltuiești bani cu nemiluita. Compătimea și zeflemisea oamenii care nu erau bogați, și așa mai departe.

Datorită vieții aspre din Santa Rosalia, Selena avea să-și formeze un caracter foarte mult deosebit de al tatălui ei, înainte de a coborî și ea prin tunelul albastru spre Viața de Apoi. Avea de asemenea să stăpînească fluent limba japoneză.

În epoca marilor creiere, viața oamenilor se putea sfîrși în chipurile cele mai diferite.

Uitați-vă, de exemplu, la viața mea.

*

După Roy și Mary Hepburn, persoanele următoare care s-au înscris pe lista de călători pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ au fost MacIntosh — tatăl și fiica — și soții Hiroguchi. Aceasta a fost în luna februarie. Soții Hiroguchi aveau să fie oaspeții lui * MacIntosh și aveau să călătorească sub nume false, pentru ca patronii lui * Zenji Hiroguchi să nu descopere că aceasta din urmă era în tratative de afaceri cu * MacIntosh.

Pentru King și * Siegfried von Kleist și oricine altcineva care avea vreo legătură cu croaziera, soții Hiroguchi erau soții Kanzaburo, iar * Zenji era medic veterinar.

Asta însemna că o jumătate din oaspeții de la El Dorado nu erau cine se credea că erau. Pe deasupra acestor înșelăciuni puse la cale de marile creiere, salopeta cumpărată de Mary Hepburn din stocurile militare de prisos avea încă brodat deasupra buzunarului de la piept, din partea stîngă, numele fostului posesor : Kaplan. Cînd ea și cu James Wait aveau să se întîlnească în cele din urmă în barul hotelului, el îi va da numele său fals, iar ea îi va da numele ei adevărat, dar el va continua, cu toate acestea, să-i spună „D-na Kaplan“ și să preamărească neamul evreiesc, și așa mai departe.

Mai tîrziu, aveau să fie cununați de către căpitanul vaporului pe puntea superioară a vasului *Bahía de Darwin* și, după cîte știa ea, ea deveni soția lui Willard Flemming, iar. după cîte știa el, el deveni soțul lui Mary Kaplan.

Acest gen de zăpăceală ar fi imposibil în lumea de astăzi, deoarece nimeni nu mai are vreun nume — și nici vreo profesiune sau o poveste a vieții despre care să vorbească. Tot ceea ce cineva mai posedă, în privința identității sale, este un miros care, de la naștere și pînă la moarte, nu mai poate fi schimbat.

Oamenii sînt cine sînt, și asta e totul. Legea selecției naturale a făcut ființele omenești absolut cinstite în această privință. Fiecare este exact ceea ce pare să fie.

*

Cînd * Andrew MacIntosh s-a înscris cu trei cabine de lux pentru prima călătorie a vasului de croazieră *Bahía de Darwin*, Bobby King avea motive să fie indus în eroare. * MacIntosh avea un iaht particular, numit *Omoo*, care era aproape tot atît de mare ca și vaporul de croazieră, așa că s-ar fi putut duce în Insulele Galápagos pe cont propriu — fără să se supună contactelor apropiate cu străinii și regulilor care aveau să fie impuse de „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". Călătorii care participau la croazieră nu puteau coborî pe țărm oricînd ar fi vrut. Trebuiau să fie escortați și supravegheați permanent de ghizi, care fuseseră instruiți de oameni de știință de la Centrul de Cercetări „Darwin" de pe insula Santa Cruz — toți ghizii posedînd licențe în una sau alta din științele naturale.

Prin urmare, cînd King, făcînd vizitele sale obișnuite pe la restaurante și cluburi, i-a văzut într-o noapte pe * MacIntosh și pe fiica acestuia împreună cu cîinele și alte două persoane luînd un supeu tîrziu, într-un local de noapte celebru, numit „Elaine's", s-a oprit la masa lor să le spună cît era de încîntat că participau la croazieră. Ținea foarte mult să afle de ce mergeau în excursie — ca să poată folosi motivele lor ca argumente pentru a atrage și alte celebrități.

Numai după ce i-a salutat pe * MacIntosh și fiica sa, King și-a dat seama cine erau celelalte două persoane de la masă. Le cunoștea pe amîndouă îndeajuns ca să le poată vorbi și lor, ceea ce a și făcut. Doamna era femeia cea mai admirată de pe planeta Pămînt, doamna Jacqueline Bouvier Kennedy Onassis, iar însoțitorul ei în seara aceea era marele dansator Rudolf Nureyev.

Nureyev, în treacăt fie zis, era un fost cetățean sovietic, căruia i se acordase azil politic în Marea Britanie. Eu eram încă în viață atunci, și eram un cetățean al Statelor Unite ale Americii căruia i se acordase azil politic în Suedia.

Da, și în același timp, amîndurora ne plăcea să dansăm.

*

Cu riscul de a face aluzie la faptul că * MacIntosh poseda un iaht transoceanic, King îl întrebă ce găsise atît de atrăgător la vaporul *Bahía de Darwin*. * MacIntosh, care era foarte inteligent și foarte citit, îi ținu un adevărat discurs despre pagubele pe care oamenii ignoranți le aduceau Insulelor Galápagos, cînd coborau pe țărm nesupravegheați. Tema aceasta fusese preluată dintr-un articol apărut în re-

vista *National Geographic,* pe care * MacIntosh o citea din scoarță în scoarță în fiecare lună. Ceea ce susținea revista era că Ecuadorul va avea nevoie de o marină militară de mărimea flotelor unite ale întregii lumi pentru a împiedica diferiții turiști că coboare pe țărmurile insulelor și să facă tot ce le place, deoarece fauna extrem de plăpîndă a insulelor putea fi ocrotită numai dacă oamenii luați individual puteau fi educați să adopte o atitudine reținută, în comportarea lor. „Nici un bun cetățean al planetei noastre", glăsuia articolul, „nu ar trebui să coboare pe țărm decît însoțit de un ghid bine instruit."

*

Cînd Mary Hepburn, căpitanul von Kleist, Hisaki Hiroguchi, Selena, * MacIntosh și toți ceilalți au eșuat lîngă insula Santa Rosalia, n-au putut avea un ghid instruit cu ei. Așa că în primii cîțiva ani petrecuți acolo au făcut un adevărat prăpăd în lumea fragilă a animalelor de pe insulă.

Abia în ultimul moment și-au dat seama că își distrugeau propriul lor mediu înconjurător — că nu erau niște simpli vizitatori.

În restaurantul „Elaine's", * MacIntosh îi făcu pe ascultătorii săi uimiți să se înfurie, povestindu-le despre bocancii vizitatorilor care zdrobeau cuiburile iguanelor ascunse printre ierburi, despre degetele lacome care furau ouăle păsărilor-smintite, și cîte și mai cîte al-

tele. Cea mai mișcătoare poveste de cruzime, iarăși preluată din *National Geographic,* relata despre unii vizitatori care luau în brațe pui de focă îmblăniți și-i țineau la piept ca și cum ar fi fost bebeluși — de dragul de a se fotografia cu ei. Cînd puișorul era înapoiat mamei sale, povestea * MacIntosh cu multă amărăciune, foca refuza să-și mai alăpteze puiul deoarece îi fusese schimbat mirosul.

— Așadar, ce se întîmplă cu acel pui drăgălaș care a avut marea cinste de a fi fost luat în brațe de o inimoasă iubitoare a naturii ?..., întrebă * MacIntosh. Va muri de foame — numai fiindcă i-a plăcut cuiva să se fotografieze cu el.

Așa că răspunsul pe care îl dădu la întrebarea lui Bobby King a fost că participînd la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" dădea un exemplu bun, pe care spera să-l urmeze și alții.

*

Mie însă îmi apare o glumă faptul că acest om s-a înfățișat ascultătorilor săi ca un ocrotitor înfocat al comorilor naturii, din moment ce un mare număr dintre societățile în care deținea funcția de membru în consiliile de administrație sau la care era unul dintre cei mai mari acționari cauzau poluări notorii apei, solului sau atmosferei. Dar pentru * MacIntosh faptul nu era o glumă, o dată ce venise pe această lume incapabil de a avea vreun sen-

timent pentru ceva, orice ar fi fost. Pentru a-și ascunde această deficiență, el devenise un mare actor, pretinzînd chiar și față de el însuși că se interesa, cu toată pasiunea, de tot felul de probleme.

Cu aceeași convingere puternică, el dăduse mai înainte fiicei sale o explicație cu totul diferită motivului pentru care se duceau în Insulele Galápagos la bordul *Bahíei de Darwin*, în loc de a se duce cu iahtul lor *Omoo*. Soții Hiroguchi s-ar fi putut simți prinși ca într-o capcană pe *Omoo*, neavînd pe nimeni altcineva cu care să poată sta de vorbă în afară de * MacIntosh și fiica sa. S-ar fi putut să fie cuprinși de panică, în aceste împrejurări, iar * Zenji ar fi putut refuza să mai trateze afacerea propusă și să ceară să fie debarcați în primul port de unde puteau lua avionul înapoi spre casă.

Ca atît de multe alte mari personalități patologice, deținătoare ale puterii acum un milion de ani, el făcea aproape orice numai cedînd unor impulsuri, fără intervenția vreunui sentiment. Explicațiile logice ale acțiunilor sale, inventate pe îndelete, apăreau întotdeauna după comiterea faptelor.

În epoca marilor creiere, acest fel de comportament trebuie să fie considerat ca rezultatul istoric al războiului în care am avut onoarea să lupt și eu, și care a fost războiul din Vietnam.

19

ASEMENI MAJORITĂȚII marilor personalități patologice, nici * Andrew MacIntosh nu se sinchisea niciodată prea mult dacă ceea ce spunea era adevărat sau nu — și în felul acesta apărea extrem de convingător. O impresionă atît de puternic pe văduva Onassis, ca și pe Rudolf Nureyev, încît ambii îi cerură lui Bobby King informații suplimentare privitor la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“, pe care acesta li le și expedie printr-un curier special în dimineața următoare.

Printr-un mare noroc, în seara aceleiași zile avea să se prezinte la televizor, în cadrul programului instructiv, un film documentar despre viața păsărilor-smintite cu labe albastre, de pe insulele amintite, așa încît King anexă și cîte un bilet informîndu-i că ar putea să-l urmărească, dacă vor. Păsările respective aveau să devină de o importanță hotărîtoare pentru supraviețuirea micii colonii omenești de pe insula Santa Rosalia. Dacă aceste păsări nu ar fi fost atît de idioate, atît de incapabile de a înțelege că ființele omenești erau periculoase, primii coloniști ar fi murit, cu siguranță, de foame.

*

Momentul culminant al filmului respectiv, ca și punctul culminant al conferințelor lui Mary Hepburn despre Insulele Galápagos la liceul din Ilium, era secvența înfățișînd dansul

ce preçeda împerecherea păsărilor-smintite cu labe albastre. Dansul se desfăşura astfel :

Pe scoarţa de lavă a pămîntului se vedeau două dintre aceste mari păsări marine umblînd încoace şi încolo. Erau cam de mărimea cormoranilor nezburători şi aveau aceleaşi gîturi lungi, de forma unor şerpi, ca şi cormoranii, precum şi ciocuri ascuţite asemeni peştilor vîrf-de-lance. Dar nu renunţaseră la zbor, aşa că aveau aripi mari şi puternice. Picioarele şi labele lor prevăzute cu membrane erau strălucitoare şi albăstrui, cum e cauciucul.

Păsările prindeau peştii repezindu-se asupra lor din înălţimea cerului.

Peşte ! Peşte ! Peşte !

Cele două păsări arătau la fel, deşi una era masculul şi cealaltă femela. Păreau să aibă preocupări deosebite şi nu arătau nici cel mai mic interes una pentru alta — deşi nici una dintre ele nu prea avea ce face pe crusta de lavă, deoarece nu mîncau nici insecte şi nici seminţe de plante. Nu căutau nici materiale pentru cuiburi, deoarece era mult prea devreme pentru aşa ceva în jocul dragostei.

Masculul încetă la un moment dat să mai facă ceea ce făcea cu atîta hărnicie, adică nimic. Observă prezenţa femelei. Îşi întoarse însă capul în altă parte, apoi o privi din nou, rămînînd nemişcat şi nescoţînd nici un sunet. Amîndoi aveau glasuri, dar în nici un moment în timpul dansului dragostei vreunul nu ar fi scos vreun sunet.

Femela se uită într-o parte şi într-alta, apoi privirea ei o întîlni şi pe a lui, ca din întîmplare. În momentul acela se găseau la cinci metri depărtare unul de altul sau chiar mai mult.

Cînd Mary prezenta la liceu filmul cu dansul, obişnuia să spună, cînd ajungea la scena aceasta, ca şi cum ar fi vorbit în numele femelei : „Ce naiba ar putea să vrea de la mine acest individ necunoscut ? Într-adevăr ! Ce ciudat !"

Masculul îşi ridică o labă albastră strălucitoare. Îşi răsfiră degetele în aer, laba lui luînd înfăţişarea unui evantai de hîrtie.

Mary Hepburn, iarăşi substituindu-se femelei, obişnuia să spună : „Ce vrea să fie asta ? Una din minunile lumii ? Oare îşi închipuie el că are singura labă albastră din toată insula ?"

Masculul puse laba pe pămînt şi o ridică pe cealaltă, apropiindu-se astfel cu un pas de femelă. Apoi îi arătă prima labă, din nou, apoi iarăşi pe cea de a doua, privind-o drept în ochi tot timpul.

Mary vorbea iar în numele păsării : „Am să plec de aici." Dar femela nu plecă de acolo. Părea lipită de crusta de lavă în timp ce masculul îi arăta cînd o labă, cînd pe cealaltă, apropiindu-se de ea mereu.

Apoi, deodată, femela îşi ridică şi ea una dintre labele ei albastre şi Mary spunea atunci : „Crezi că ai nişte labe nemaipomenit de fru-

moase. Privește-o pe aceasta a mea, dacă vrei să vezi o labă frumoasă. Și mai am încă una“.

Femela puse laba pe pămînt și o ridică pe cealaltă, apropiindu-se și ea de mascul cu un pas.

După aceasta, Mary nu mai zicea nimic. Glumele antropomorfice nu-și mai găseau locul. De-acum înainte revenea păsărilor să-și continue singure reprezentația. Înaintînd una spre alta în același mod grav și solemn, nici una dintre ele grăbindu-și sau încetinindu-și mișcările, ajunseră, în cele din urmă, cu pieptурile lipite și degetele alăturate.

La liceul din Ilium elevii știau că nu trebuie să se aștepte să vadă cele două păsări acuplîndu-se. Filmul era foarte bine cunoscut, deoarece ani și ani de-a rîndul Mary îl arătase în sala de festivități a liceului la începutul lunii mai, ca o ceremonie educativă de primăvară, așa încît toți știau că păsările nu vor fi arătate și acuplîndu-se.

Totuși ceea ce cele două păsări făceau pe ecran era extrem de erotic. Cînd ajungeau piept lîngă piept și-și atingeau degetele de la labe, își îndreptau gîturile, curbate în mod obișnuit, făcîndu-le drepte ca prăjinile care susțin drapelele. Își dădeau apoi capul pe spate cît se putea de mult. Își apăsau între ele gîturile lungi și părțile de dedesubt ale maxilarelor. Formau amîndouă împreună un adevărat turn — o singură construcție, ascuțită la vîrf și sprijinindu-se pe patru labe albastre.

În felul acesta se solemniza nunta.

Nu erau de față martori și nici alte păsări-smintite care să le laude că făceau o pereche frumoasă și dansaseră foarte frumos. În filmul pe care Mary Hepburn obișnuia să-l arate la liceu, și care era același cu cel despre care Bobby King socotea că le-ar face plăcere doamnei Onassis și lui Rudolf Nureyev să-l vadă în cadrul programului educativ al televiziunii, singurii martori erau membrii cu creiere mari ai echipei de filmat.

Titlul filmului era *Ațintiți spre cer*, același nume cu care oamenii de știință cu mari creiere au marcat momentul cînd ciocurile ambelor păsări erau ațintite în direcția exact opusă atracției gravitației.

Iar doamna Onassis a fost atît de impresionată de film, încît a dat dispoziții secretarei sale să-l cheme la telefon pe Bobby King în dimineața următoare pentru a-l întreba dacă era prea tîrziu să rezerve două camere de lux, cu vedere în exterior, pe puntea principală a vaporului *Bahía de Darwin* pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“.

20

MARY HEPBURN OBIȘNUIA să dea elevilor săi note mai mari dacă vroiau să scrie vreo poezioară sau o compunere despre dansul dragostei. Cam vreo jumătate dintre ei scriau

ceva, iar vreo jumătate dintre aceștia socoteau dansul o dovadă că animalele se închinau lui Dumnezeu. Celelalte răspunsuri erau de toate felurile. Un elev compuse o poezie pe care Mary avea să și-o amintească toată viața și pe care o înregistră pe Mandarax. Elevul se numea Noble Claggett, și avea să fie ucis în războiul din Vietnam — dar poezia lui va rămîne în Mandarax, împreună cu fragmentele din operele celor mai mari scriitori care au trăit vreodată. Poezia suna astfel :

Desigur că te iubesc,
Să avem deci un copil,
Care va spune exact
Ce-au spus părinții lui ;
„Desigur că te iubesc,
Să avem deci un copil,
Care va spune exact
Ce-au spus părinții lui ;
Desigur că te iubesc
Să avem deci un copil,
Care va spune exact
Ce-au spus părinții lui...“
Et caetera.

NOBLE CLOGGETT (1947—1966)

Unii elevi cereau voie să scrie ceva despre vreo altă viețuitoare de pe Insulele Galápagos și Mary, ca o profesoară binevoitoare, răspundea, desigur, „Da“. În acest caz, alternativele preferate erau marile păsări-fregate, răutăcioase și prădalnice.

Aceste replici ale lui James Wait în lumea păsărilor se hrăneau cu peștele pe care îl prindeau păsările-smintite cu labe albastre, iar materialele pentru cuiburi și le procurau din cuiburile pe care le construiau aceleași păsări de mai sus. O anumită categorie de studenți găseau procedeul hazliu, însă aproape întotdeauna cei care gîndeau astfel trebuiau să fie băieți.

O anumită caracteristică fizică, unică, a masculilor din clasa marilor fregate trebuia să atragă neapărat atenția masculilor speciei umane care încă nu ajunseseră la maturitate și erau preocupați de activitățile erectile ale organelor lor sexuale. Astfel, fiecare mare pasăre-fregată mascul căuta în perioada rutului să atragă atenția femelelor umflîndu-și o bășică roșie, strălucitoare, aflată la baza gîtlejului. La vremea rutului, o colonie tipică de asemenea păsări semăna, cînd era privită de sus, cu o enormă petrecere pentru copii, la care fiecare dintre ei primise cîte un balon roșu. Insula apărea astfel presărată cu mari păsări-fregate masculi, cu capetele date pe spate și cu însemnele lor de soți umflate pînă la punctul de a plesni — în timp ce femelele se roteau pe deasupra lor.

Una cîte una acestea se lăsau să cadă de sus, după cum își alegeau o bășică roșie sau alta.

Cînd Mary Hepburn termina prezentarea filmului privitor la marile păsări-fregate și se ridicau storurile de la geamurile sălii de clasă,

aprinzîndu-se apoi iarăși luminile, cîte cineva din clasă, aproape întotdeauna un mascul, întreba, uneori dintr-un strict interes științific, alteori ca un clovn, sau cu o amărăciune izvorîtă din ură și teamă față de femei :

— Întotdeauna femelele caută să le aleagă pe cele mai mari ?

Așa că Mary era gata cu răspunsul, tot atît de întemeiat, cuvînt cu cuvînt, ca orice alt citat cunoscut de Mandarax :

— Pentru a răspunde la întrebarea aceasta, ar trebui să stăm de vorbă cu marile păsări-fregate femele ; însă nimeni nu a făcut încă acest lucru, pe cîte știu. Totuși sînt unii cercetători care și-au dedicat toată viața studiului acestei păsări și, după părerea lor, femelele aleg bășicile roșii care se află pe locurile cele mai bune pentru așezarea cuiburilor. Această explicație pare logică din punct de vedere al condițiilor de supraviețuire, înțelegeți ?

Și aceasta ne aduce înapoi la misterul cu adevărat de nepătruns al dansului dragostei păsărilor-smintite cu labe albastre, care, pe cît se pare, nu are nici o legătură cu problemele de supraviețuire a speciei, de așezare a cuiburilor sau de pescuit. Cu ce trebuie atunci să fie pus în legătură ? Să îndrăznim să-l numim „religie“ ? Sau, dacă ne lipsește curajul necesar, s-ar putea să-i spunem cel puțin „artă“ ?

— Aștept comentariile dumneavoastră, vă rog.

•

Dansul dragostei păsărilor-smintite cu labe albastre, pe care doamna Onassis vroia dintr-o dată să-l vadă atît de mult cu ochii ei, nu s-a schimbat cîtuși de puțin într-un milion de ani.

Totodată aceste păsări nu au învățat să se teamă de ceva. Și nici nu au arătat cea mai mică tendință să renunțe la zbor și să devină viețuitoare submarine.

În ceea ce privește semnificația dansului dragostei al păsărilor-smintite cu labe albastre : Păsările sînt niște enorme molecule cu labe albastre strălucitoare și nu au de ales în ce privește comportamentul lor. Datorită propriei lor naturi, ele trebuie să danseze exact după cum dansează.

Ființele omenești au fost și ele niște molecule care puteau executa multe, foarte multe feluri diferite de dansuri, sau chiar puteau refuza să danseze — după cum le făcea sau nu plăcere. Mama mea dansa valsul, tangoul, rumba, charleston-ul, Lindy săltat, jitterbug-ul tremurat, dansul japonez Watusi precum și twist-ul. Tatăl meu refuza să danseze, oricare ar fi fost dansul, el avînd acest privilegiu.

21

CÎND DOAMNA ONASSIS a declarat că vroia să participe la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“, toată lumea a venit atunci să participe la croazieră, așa că Roy și Mary

Hepburn au fost aproape complet dați uitării, o dată cu lamentabila lor cabină modestă din pîntecele vaporului. La sfîrșitul lunii martie, King a putut publica o listă de călători avînd în frunte pe doamna Onassis și urmată de nume aproape tot atît de strălucite ca și al ei — Dr. Henry Kissinger, Mick Jagger, Paloma Picasso, William F. Buckley Jr. și, desigur, * Andrew MacIntosh, Rudolf Nureyev și Walter Cronkite, și așa mai departe. * Zenji Hiroguchi, călătorind sub numele de Zenji Kenzaburo, era menționat pe lista respectivă ca un vestit expert, de renume mondial, în bolile animalelor, pentru a fi pus mai mult sau mai puțin pe același plan cu ceilalți călători.

Două nume, însă, au fost omise din delicatețe, ca să nu ridice jenanta întrebare : cine erau acele persoane cu adevărat, deoarece, la drept vorbind, nu erau nimeni. Era vorba de Roy și Mary Hepburn, care ocupau o mică și lamentabilă cabină în pîntecele vaporului.

Dar, în felul acesta, lista puțin modificată deveni lista oficială. Așa că, în momentul în care Liniile Aeriene Ecuatoriana trimiseră în luna mai cîte o telegramă tuturor acelora de pe lista pe care o avea, aducîndu-le la cunoștință că se va organiza un zbor special peste noapte pentru oricare dintre turiștii care s-ar întîmpla să fie în New York City în seara din ajunul plecării în croazieră a vasului *Bahia de Darwin*, Mary Hepburn nu a figurat printre acela care au primit telegrama. Cîteva limuzine speciale aveau să vină să-i ia de la orice

adresă ar fi avut în New York City, pentru a-i duce la aeroport. Fiecare loc din avion putea fi transformat în pat, iar locurile din categoria „clasa turistică" fuseseră înlocuite cu mese de cabaret și un parchet de dans, unde un grup al ansamblului de balet ecuadorian Folklórico avea să prezinte dansuri specifice ale diferitelor triburi de incași, inclusiv dansul focului al puțin cunoscuților kanka-bono. Se vor servi mese rafinate, cu vinuri demne de cele mai mari restaurante din Franța. Toate acestea vor fi oferite pe gratis, dar Roy și Mary Hepburn nu aveau să audă niciodată nimic despre cele de mai sus.

Da, și nu au primit niciodată scrisoarea pe care toți ceilalți turiști au primit-o în luna iunie — din partea domnului Doctor José Sepulveda de la Madrid, președintele Ecuadorului, invitîndu-i la un mic dejun oficial, în onoarea lor, la Hotelul El Dorado, urmat de o paradă, în care vor merge în trăsuri trase de cai, împodobite cu flori, de la hotel pînă în port, unde aveau să se îmbarce pe vapor.

Mary nu primi nici telegrama pe care King o trimisese tuturor celorlalți la 1 noiembrie, care confirma că norii de furtună apăruți la orizontul economic erau într-adevăr îngrijorători. Economia Ecuadorului rămînea însă stabilă, așa că nu exista nici un motiv să se creadă că *Bahia de Darwin* nu va porni în croazieră așa după cum fusese programat. Ceea ce scrisoarea însă nu spunea, deși King cunoștea faptul, era că lista pasagerilor fusese redusă

aproximativ la jumătate datorită anulării participărilor din aproape toate țările reprezentate în croazieră, în afară de Japonia și Statele Unite ale Americii. Prin urmare aproape toți din cei care aveau încă intenția să participe la excursie urmau să folosească acea cursă aeriană specială rezervată pentru participanții din New York City.

Însă chiar în clipa aceea secretara lui King intră în birou să-i spună că auzise la radio că Departamentul de Stat tocmai recomandase cetățenilor americani să nu călătorească spre Ecuador în momentul de față.

Asta era tot ce se alegea, prin urmare, din ceea ce King considera cea mai minunată croazieră pe care o organizase vreodată. Fără să aibă nici o idee despre ceea ce se numește arhitectura navală, el reușise să facă vaporul mai atrăgător, convingînd pe proprietari să nu-i pună numele, cum aveau intenția, *Antonio José de Sucre,* ci *Bahía de Darwin.* El transformase ceea ce ar fi fost doar un eveniment de rutină, o excursie de două săptămîni pînă în insulele respective și înapoi, în croaziera secolului spre minunățiile naturii. Cum realizase el o asemenea minune ? Numai denumind-o „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ și doar atît.

Dacă *Bahía de Darwin* nu va porni în „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ în ziua următoare la amiază, fapt ce îi părea sigur acum lui King, unele efecte secundare ale publicității făcute de el aveau totuși să rămînă.

Familiarizase publicul cu foarte multe probleme ale istoriei naturale cu ajutorul reclamelor publicate, anunțînd minunățiile pe care doamna Onassis, și Dr. Kissinger, și Mick Jagger, și alții, asemenea acestora, aveau să le vadă. Crease, totodată, două noi personaje celebre : pe Robert Pépin, bucătarul șef, pe care King îl declarase drept „cel mai mare bucătar șef din Franța“, după ce îl angajase să gătească mesele pentru participanții la prima călătorie a vaporului, și pe căpitanul Adolf von Kleist, căpitanul vasului *Bahía de Darwin,* care, datorită nasului mare și aerului său că ar ascunde de lume vreo formidabilă tragedie personală, a apărut în programele de dezbateri de la televizor drept un comedian de prim rang.

King păstra în dosarele sale o transcriere a discuției căpitanului, în cadrul *Spectacolului de astă-seară,* cu Johnny Carson autorul programului. În acest spectacol, ca și în toate celelalte, căpitanul apărea într-o strălucire orbitoare, în uniforma sa albă și aurie, pe care o purta în calitate de amiral în rezervă în Marina ecuadoriană.

Textul transcrierii interviului suna astfel :

Carson : Parcă „Von Kleist“ nu are chiar rezonanța unui nume sud-american.

Căpitanul : E un nume incas — unul din cele mai obișnuite nume incase, de fapt, așa cum este „Smith“ sau „Jones“ în limba engleză. Ați citit, desigur, istoriile exploratorilor spanioli

care au distrus imperiul incas fiindcă era categoric ne-creștin...

Carson : Da... Și ?

Căpitanul : Presupun că le-ați citit.

Carson : Le țin pe noptieră — împreună cu *Extaz și eu,* autobiografia lui Hedy Lamarr.

Căpitanul : Atunci știți că la fiecare trei incași arși pe rug pentru erezie unul se numea von Kleist.

Carson : Cît e de mare flota Ecuadorului ?

Căpitanul : Patru submarine. Stau permanent sub apă. Nu ies la suprafață niciodată.

Carson : Nu ies la suprafață niciodată ?

Căpitanul : Nu ies ani și ani de-a rîndul.

Carson : Dar țin legătura cu baza prin radio ?

Căpitanul : Nu țin. Ele păstrează o tăcere totală prin radio. Este o idee proprie de-a lor. Noi am fi bucuroși să primim din partea submarinelor comunicări, dar acestea preferă să păstreze tăcere prin radio.

Carson : Dar de ce rămîn sub apă atît de mult timp ?

Căpitanul : Trebuie să-i întrebați dumneavoastră personal pe comandanții lor despre asta. Ecuadorul e o democrație, știți. Chiar și noi, care sîntem în marina militară, avem o foarte mare latitudine în privința a ceea ce putem sau nu putem face.

Carson : Sînt unele persoane care cred că Hitler s-ar putea să mai fie în viață și să trăiască în America de Sud. Credeți că există vreo posibilitate în acest sens ?

Căpitanul : Știu că sînt unele persoane în Ecuador cărora le-ar plăcea grozav să-l aibă la masă.

Carson : Simpatizanți naziști, desigur.

Căpitanul : Nu știu nimic despre așa ceva. E însă posibil, adică presupun.

Carson : Dacă ar fi bucuroși să-l aibă la masă pe Hitler...

Căpitanul : Atunci ar trebui să fie neapărat canibali. Mă gîndeam la cei din tribul kanka-bono. Aceștia sînt bucuroși să aibă aproape pe oricine la masă. Ei sînt — care e cuvîntul englezesc ? Îmi stă pe limbă...

Carson : Cred că renunț la cuvîntul acesta.

Căpitanul : Sînt — sînt — kanka-bono sînt...

Carson : Nu vă grăbiți.

Căpitanul : Aha ! Sînt „apolitici". Acesta-i cuvîntul. Asta sînt kanka-bono : apolitici.

Carson : Dar sînt cetățeni ai Ecuadorului ?

Căpitanul : Da. Desigur. V-am spus că Ecuadorul e o democrație. Un canibal, un vot.

Carson : Am o întrebare pe care mai multe doamne m-au rugat să v-o pun, dar poate că este prea personală...

Căpitanul : Desigur : De ce un bărbat chipeș, fermecător ca mine, nu a gustat niciodată bucuriile căsătoriei ?

Carson : Și eu, de altfel, am avut pînă acum oarecare experiență în această problemă — după cum poate știți, sau poate nu știți.

Căpitanul : Fiindcă nu ar fi ceva cinstit din partea mea față de femeia care mi-ar fi soție.

Carson : Cred că discuția devine prea personală. Să vorbim mai bine despre păsările-smintite cu labe albastre. Poate că e momentul acum să prezentați filmul pe care l-ați adus.
Căpitanul : Ba nu ! Sînt perfect dispus să discut imposibilitatea mea de a contracta o căsătorie. Nu ar fi cinstit din partea mea să mă căsătoresc cu cineva, deoarece în orice moment mi s-ar putea da comanda vreunui submarin.
Carson : În care caz ar trebui să coborîți sub apă și să nu mai ieșiți la suprafață niciodată.
Căpitanul : Așa cere tradiția.

•

King oftă din greu. Lista călătorilor se afla pe biroul său, avînd tăiate de pe ea cam jumătate din nume — mexicani, argentinieni, italieni și filipinezi și așa mai departe, toți destul de neghiobi ca să-și păstreze averile în monedele lor naționale. Numele rămase, în afară de cele șase persoane deja în Guayaquil, erau toate din New York City, deci ușor de contactat prin telefon.

— Cred că trebuie să chemăm la telefon o mulțime de lume, îi spuse King secretarei. Ea se oferi să telefoneze celor în cauză. King însă spuse :

— Nu.

Era o obligație pe care nu se simțea liber să o treacă asupra altcuiva. El fusese de altfel acela care convinsese toate celebritățile de pe listă să ia parte la croazieră, care făcuse curte celor mai renumite personalități cum numai un îndrăgostit ar fi putut s-o facă. Prin urmare acum avea să le comunice vestea proastă tot personal, așa cum trebuia să o facă un adevărat iubit care are simțul răspunderii. Cel puțin nu avea să se ostenească prea mult ca să vorbească cu cei mai mulți dintre ei. Erau în total patruzeci și doi, socotind și soții sau însoțitorii care nu contau separat. Participanții formaseră cîteva grupuri pentru a cina împreună — fapt relatat în coloanele din presa zilei respective rezervate știrilor din lumea mondenă — pentru a petrece în mod plăcut cele cîteva ceasuri pînă cînd limuzinele aveau să sosească să-i transporte pe pernele lor comode la Aeroportul Internațional Kennedy — pentru zborul special de la ora zece spre Guayaquil, organizat de Ecuatoriana.

Cel puțin nu trebuia să discute problema restituirii banilor care reprezentau costul excursiei. Excursia nu i-ar fi costat nici măcar un gologan — și participanții primiseră deja gratuit și bagajele cu toate lucrurile necesare la fața locului, articolele de toaletă și, în plus, pălăriile de panama.

Ca o distracție tristă, în fond, atît pentru el cît și pentru secretara sa, King se amuză repetînd gluma cu iguana marină împăiată. O luă de pe birou și o ținu lipită de ureche ca pe un receptor telefonic, zicînd :

— Doamna Onassis, mi-e teamă că am o veste care vă va dezamăgi. Pînă la urmă nu veți mai putea vedea dansul dragostei executat de păsările-smintite cu labe albastre.

•

Telefoanele de scuze ale lui King nu mai erau decît o formalitate curtenitoare. Nimeni nu se mai gîndea să se îmbarce în avion la ora zece în seara aceea. La ora zece în seara aceea, în treacăt fie zis, * Andrew MacIntosh, * Zenji Hiroguchi și * Siegfried, fratele căpitanului, aveau să fie morți și să-și fi încheiat scurtele lor călătorii prin tunelul albastru spre Viața de Apoi.

Toți turiștii de pe lista de călători cărora King le-a vorbit își făcuseră deja alte planuri pentru următoarele două săptămîni. Mulți aveau să meargă la schi în schimb, în interiorul granițelor Statelor Unite, care le ofereau toată siguranța. La o cină, într-un grup de șase persoane, se și hotărîseră să meargă cu toții la o fermă îmbelșugată, care avea și terenuri de tenis, la Phoenix, statul Arizona.

Ultima convorbire telefonică pe care a avut-o King înainte de a pleca de la birou a fost cu cineva cu care devenise foarte bun prieten în ultimele zece luni, și care era doctorul Teodoro Donoso, un poet și medic din Quito, care îndeplinea funcția de ambasador al Ecuadorului la Națiunile Unite. Își luase diploma în medicină la renumita Universitate Harvard, după cum făcuseră studii superioare în Statele Unite și alți ecuadorieni cu care King avusese de-a face. Astfel, căpitanul vaporului *Bahía de Darwin,* Adolf von Kleist, absolvise Academia Navală a Statelor Unite din Annapolis. Fratele căpitanului, * Siegfrid, absolvise Facultatea

pentru hoteluri a Universității Cornell, din orașul Ithava, statul New York.

Cînd doctorul Donoso ridică receptorul, King auzi o mare gălăgie venind de la ceea ce părea o petrecere zgomotoasă care avea loc la ambasadă, gălăgie pe care ambasadorul o curmă închizînd o ușă.

— Ce sărbătorește lumea acolo ? întrebă King.

— Este ansamblul Folklórico, răspunse ambasadorul. Fac repetiții cu dansul focului, dansul tribului Kanga-bono.

— Ei nu știu că excursia s-a contramandat ? întrebă King.

S-a constatat că se știa acest lucru, dar dansatorii intenționau să rămînă în Statele Unite cu scopul de a cîștiga ceva dolari pentru familiile lor de acasă, dînd reprezentații la cluburi de noapte și teatre cu un dans național pe care Bobby King îl făcuse celebru prin campania sa publicitară — dansul focului, dansul tribului Kanka-bono.

— Sînt și kanka-bono adevărați în trupa respectivă ? întrebă King.

— Personal nu cred să existe nici un kanka-bono autentic nicăieri, reluă ambasadorul. El scrisese, de fapt, un poem de douăzeci și șase de versuri, intitulat *Ultimul kanka-bono,* despre stingerea unui mic trib în jungla ploioasă a Ecuadorului. La începutul poemului erau unsprezece kanka-bono. La sfîrșitul poemului mai rămăsese doar unul, și nici acesta nu se simțea prea bine. Poemul era, desigur, o crea-

ție a închipuirii, deoarece poetul, ca și cei mai mulți ecuadorieni, nu văzuse niciodată un kanka-bono. El auzise că tribul se redusese la numai paisprezece membri, așa încît dispariția lor totală datorită pătrunderii civilizației părea inevitabilă.

N-avea autorul cum să știe că în decurs de mai puțin de un secol sîngele fiecărei ființe omenești avea să fie în cea mai mare parte sînge de kanka-bono, amestecat cu puțin von Kleist și Hiroguchi.

Iar această uimitoare întorsătură a evenimentelor avea să fie determinată, în mare măsură, de una din cele două personaje care erau absolut „nimeni“ pe lista originală de călători pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“. Aceasta era Mary Hepburn. Celălalt „nimeni“ era soțul ei, care a jucat și el un rol crucial în formarea destinului omenirii reținînd, cînd era în pragul dispariției sale din viață, o cabină mică și ieftină în pîntecele vaporului care efectua croaziera.

22

CELE DOUĂZECI ȘI ȘASE DE VERSURI de jelanie ale ambasadorului Donoso pentru *Ultimul kanka-bono* erau de fapt premature, ca să nu spunem mai mult decît atît despre ele. El ar fi trebuit, mai curînd, să deplîngă

pe hîrtie „Ultimul locuitor al continentului sud-american“, și „Ultimul locuitor al continentului nord-american“, și „Ultimul locuitor al continentului european“, și „Ultimul locuitor al continentului asiatic“.

În orice caz el a ghicit însă bine ce avea să se întîmple cu moralul locuitorilor Ecuadorului, în răstimp de aproximativ o oră, cînd i-a spus la telefon lui Bobby King :

— Toți cei din Ecuador vor cădea ca trăsniți auzind că doamna Onassis nu mai vine la Guayaquil.

— E nemaipomenit cît de mult se poate schimba o situație numai în treizeci de zile, îi spuse King. „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ era considerată doar ca unul din multele evenimente pe care ecuadorienii trebuiau să le aștepte cu mult interes. Apoi brusc rămăsese singurul eveniment.

— E ca și cum am pregăti un bol mare de cristal cu punci cu șampanie, spuse Donoso, și, deodată, peste noapte bolul s-ar transforma într-o găleată ruginită cu nitroglicerină. Adăugă apoi că „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ amînase cu cel puțin o săptămînă sau două confruntarea Ecuadorului cu problemele sale economice, de nerezolvat. Guvernele din Columbia, la nord de Ecuator, și din Peru, la sud și răsărit, deja fuseseră răsturnate și erau în prezent dictaturi militare. Noii conducători ai Peru-ului, totodată, pentru a abate marile creiere ale poporului lor de la toate suferin-

țele pe care le încerca în acel moment, era chiar pe punctul de a declara război Ecuadorului.

•

— Dacă doamna Onassis s-ar duce acum acolo, spuse Donoso, lumea ar primi-o ca și cum ar fi o salvatoare, o făcătore de minuni. Lumea s-ar aștepta ca ea să cheme urgent vapoare încărcate cu alimente la Guayaquil — și ca bombardierele Statelor Unite să lanseze cu parașutele cereale, lapte și fructe proaspete pentru copii.

Nimeni astăzi, trebuie să spun, nu se mai așteaptă să fie salvat de la nimic, o dată ce copilul a depășit vîrsta de nouă luni. Atît durează copilăria oamenilor în vremea de azi.

•

Personal, am fost salvat de la nesăbuință și viață nepăsătoare pînă la vîrsta de zece ani — pînă cînd mama ne-a părăsit, pe tata și pe mine. După acea dată am devenit complet independent. Mary Hepburn nu a devenit independentă de părinții ei decît după ce și-a luat diploma de *master* în biologie, la vîrsta de douăzeci și doi de ani. Părinții lui Adolf von Kleist, căpitanul vaporului *Bahía de Darwin*, plăteau cu regularitate cauțiune pentru ca fiul lor să nu fie arestat pentru datorii făcute la joc de cărți și pentru conducerea mașinii în stare de ebrietate, pentru agresiuni violente, rezistență

brutală la arestări, vandalism și multe altele, pînă la vîrsta de douăzeci și șase de ani — cînd, pe neașteptate, tatăl său a suferit un atac provocat de coreea lui Huntington și și-a omorît soția. Numai atunci a început Adolf să-și asume răspunderea pentru greșelile pe care le comitea.

În vremurile de demult, cînd copilăriile erau deseori atît de prelungite, nu era deloc surprinzător faptul că mulți oameni căpătaseră un obicei pe care îl păstrau apoi viața întreagă : de a crede că și după moartea părinților lor, cineva veghea permanent asupra lor — Dumnezeu, sau vreun sfînt, sau înger păzitor, sau stelele, sau orice altceva.

Oamenii nu mai au asemenea iluzii astăzi. Ei află foarte de timpuriu în ce fel de lume trăiesc și rari sînt acei adulți care să nu fi văzut cîte un copil sau un părinte neatent mîncat de viu de vreo balenă ucigașă sau vreun rechin.

•

Acum un milion de ani aveau loc discuții aprinse dacă era bine sau nu ca oamenii să folosească mijloace mecanice pentru a împiedica sperma de a fecunda ovulele sau a înlătura ovulele fecundate din utere — pentru ca numărul oamenilor să nu depășească disponibilul de alimente.

Situația aceasta este reglementată în prezent fără ca nimeni să intervină împotriva ordinii

naturale. Balenele ucigașe și rechinii mențin populația la un nivel convenabil și plăcut, așa că nimeni nu moare de foame.

•

Mary Hapburn nu preda numai biologia generală la liceul din Ilium, ci și un curs de sexologie umană. Faptul acesta a impus necesitatea descrierii diferitelor metode de control al nașterilor, pe care ea personal nu le-a practicat niciodată, deoarece soțul ei i-a fost și singurul amant pe care l-a avut vreodată, iar atît ea, cît și Roy doriseră să aibă copii de la începutul căsniciei lor.

Ea, care nu reușise niciodată să rămînă însărcinată, în ciuda multor ani de intense intimități sexuale cu Roy, trebuia să-și avertizeze elevele și elevii cît era de ușor ca o ființă umană de sex feminin să rămînă însărcinată în urma unui contact cu o persoană de sex masculin, oricît de pasager, de vag sau în aparență lipsit de orice consecințe ar fi putut să pară acest act. După ce, însă, își ținuse lecțiile un număr oarecare de ani, cele mai multe dintre povestirile ei pline de avertismente se refereau la anumite eleve pe care le cunoscuse personal — chiar la liceul din Ilium.

Nu trecea nici un semestru la liceu fără să apară cel puțin un caz de sarcină nedorită, iar în timpul memorabilului semestru de primăvară din anul 1981 au apărut șase asemenea cazuri. Și ce este adevărat este că jumătate din acești copilași care aveau copilași simțeau o

iubire puternică pentru acela cu care se împerecheaseră. Dar cealaltă jumătate se jura, în ciuda dovezilor contrare, care pot fi numite chiar copleșitoare, că niciodată, pe cît își aduceau aminte, nu întreprinseseră nici un fel de acțiuni care ar fi putut duce la apariția unui copil.

Iar Mary avea să spună unei colege la sfîrșitul memorabilului semestru de primăvară din anul 1981 :

— Pentru unele persoane, a rămîne însărcinată este tot atît de ușor ca și a căpăta o răceală.

Desigur, există o oarecare analogie în această comparație : Răcelile și copilașii se datorează unor germeni care nu au nevoie de nimic altceva decît de o membrană mucoasă.

•

După zece ani petrecuți pe insula Santa Rosalia, Mary Hepburn avea să descopere personal cît este într-adevăr de ușor ca o virgină adolescentă să poată fi lăsată însărcinată de sămînța unui mascul, care căuta numai o ușurare sexuală și nimic altceva, și care nici măcar nu o plăcea.

23

ASTFEL, FĂRĂ SĂ NUTRESC nici cea mai vagă bănuială că el avea să devină strămoșul întregii omeniri, am pătruns în capul căpitanului Adolf von Kleist, în timp ce mergea cu

un taxi de la Aeroportul Internațional din Guayaquil spre vasul *Bahia de Darwin*. Nu știam că omenirea avea să fie redusă la un punct infim printr-o întîmplare și apoi, iarăși printr-o întîmplare, să poată să se dezvolte din nou. Eu credeam că haosul în care se găseau miliarde de mari creiere care băteau cîmpii în toate felurile și în toate chipurile și se reproduceau și iar se reproduceau avea să continue tot așa iarăși la nesfîrșit. Nu părea probabil ca un individ oarecare să prezinte vreo importanță într-o asemenea învălmășeală furtunoasă.

Faptul că mi-am ales capul căpitanului drept vehicul era, așadar, totuna cu a pune o monedă într-o mașină automată într-un enorm cazinou pentru jocuri de noroc și a primi pe loc cîștigul cel mare.

Ceea ce mă atrăsese mai mult ca orice a fost însă uniforma lui. Adolf von Kleist purta uniforma albă, cu fireturi aurii, a unui amiral în rezervă. Eu unul fusesem un simplu soldat, și prin urmare eram curios să știu cum arăta lumea pentru cineva care avea un rang militar și o poziție socială foarte înaltă.

Dar am rămas complet derutat constatînd că marele său creier se gîndea la meteoriți. Acestea erau experiențele pe care le făceam deseori în acele vremuri îndepărtate. Obișnuiam să pătrund în capul cuiva care se găsea, după părerea mea, într-o situație deosebit de interesantă și descopeream că marele creier al acelei persoane se gîndea la diferite probleme care

nu aveau nimic de-a face cu situația în care se afla în acel moment.

Iată care era legătura dintre căpitanul von Kleist și meteoriți : Acordase foarte puțină atenție celor mai mulți dintre profesorii săi de la Academia Navală a Statelor Unite și o absolvise ultimul din clasa sa. De fapt, dacă n-ar fi intervenit părinții săi pe căi diplomatice, ar fi trebuit să fie exmatriculat, căci fusese prins copiind la unul din examenele privind navigația cerească. Totuși fusese impresionat o dată de una din prelegeri care trata tema meteoriților.

Profesorul spusese că ploile violente de mari meteoriți din spațiul cosmic fuseseră un lucru obișnuit în unele perioade ale evoluției pămîntului și că ciocnirile lor fuseseră probabil atît de groaznice, încît pricinuiseră distrugerea multor forme de viață, inclusiv a speciei dinozaurilor. El adăugă că ființele omenești aveau toate motivele să se mai aștepte ca asemenea mici corpuri cerești să se izbească de planeta noastră oricînd, și că ar trebui să se inventeze aparate pentru a discerne între eventuale rachete inamice și meteoriți.

Altfel, asemenea urgii fără noimă, venind din spațiul cosmic, ar putea dezlănțui Al Treilea Război Mondial.

Acest avertisment apocaliptic convenea atît de bine dispozitivului de fire încîlcite ale creierului căpitanului, chiar și mai înainte de declanșarea nebuniei tatălui său, datorată coreei lui Huntington, încît Adolf avea să creadă în-

totdeauna, după aceea, că acesta va fi, cel mai probabil, felul în care avea să fie nimicită omenirea : de către meteoriți.

În mintea căpitanului acest mod era mult mai onorabil, mai poetic și chiar mai frumos pentru sfîrșitul omenirii decît un Al Treilea Război Mondial.

•

Cînd am ajuns să-i cunosc mai bine marele său creier, am înțeles că era o anumită logică în ceea ce gîndea căpitanul despre meteoriți, în timp ce privea din automobil la orașul Guayaquil, cu mulțimile sale flămînde, aflate sub regimul legii marțiale. Chiar și fără strălucirea unui potop de meteoriți, pentru cei din Guayaquil lumea părea că se sfîrșește.

•

Într-un anumit sens, omul acesta fusese deja lovit de un meteorit : uciderea mamei sale de către tatăl său. Iar sentimentul lui că viața era un coșmar fără sens și că nimeni nu observa și nici nu se sinchisea de ceea ce se petrecea în jur îmi era de fapt foarte comun și mie.

Tot așa simțisem și eu după ce am împușcat o bunică în Vietnam. Era și ea tot fără dinți și încovoiată, după cum avea să fie și Mary Hepburn la sfîrșitul vieții sale. Am împușcat-o fiindcă tocmai îmi ucisese, cu o singură grenadă de mînă, pe cel mai bun prieten

al meu, care era și cel mai mare dușman al meu din plutonul din care făceam parte.

Acest episod m-a făcut să-mi pară rău că trăiesc, m-a făcut să invidiez pietrele. Aș fi vrut, mai curînd, să fiu doar o piatră integrată Ordinii Naturale.

•

Căpitanul s-a dus de la aeroport de-a dreptul la vapor, fără să se oprească la hotel pentru a-și vedea fratele. Băuse șampanie în timpul lungului său zbor, venind de la New York City, așa că îi plesnea capul de durere.

Ca urmare, cînd am urcat cu el pe puntea vaporului *Bahía de Darwin,* mi-a devenit limpede că funcțiile sale de căpitan, precum și funcțiile sale ca amiral în rezervă erau pur și simplu de paradă. Alții aveau să se ocupe de conducerea vaporului, controlul funcționării mașinilor, ca și de menținerea disciplinei echipajului, precum și de alte activități, în timp ce el va întreține distinșii pasageri. Știa foarte puțin privitor la problemele tehnice și de navigație ale vaporului și nici nu socotea necesar să-și bată capul cu ele. De asemenea, cunoștea vag Insulele Galápagos. Făcuse vizite oficiale, în calitate de amiral, la baza navală de pe insula Baltra și la Stațiunea de Cercetări „Darwin“ de pe insula Santa Cruz — și în acest al doilea caz, doar ca pasager la bordul unui vapor al cărui comandant era numai cu numele. Celelalte insule ale arhipelagului îi erau *terra incognita.* Ar fi fost un ghid mai

util pe pîrtiile de schi din Elveția, să zicem, sau pe covoarele cazinoului de la Monte Carlo, sau pentru vizitarea grajdurilor de pe lîngă terenurile de polo călare de la Palm Beach.

Dar și în acest caz, iarăși, — ce importanță avea ce știa sau nu știa el ? Pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" aveau să fie aduși ghizi și conferențiari instruiți la Stațiunea de Cercetări „Darwin", deținători de titluri universitare în științele naturale. Căpitanul intenționa să-i asculte cu atenție și să învețe și el ceva despre insulele respective, în același timp cu restul călătorilor.

•

Stînd în craniul căpitanului sperasem să aflu ce însemna a fi un adevărat comandant. Am aflat în schimb ce însemna a fi un fante monden. Cînd am urcat pe pasarela vaporului am fost primiți cu toate onorurile posibile cerute de respectul militar. Dar, o dată la bordul vasului, nici ofițerii și nici membrii echipajului nu ne-au cerut nici un fel de instrucțiuni, căci erau prinși cu ultimele pregătiri pentru primirea doamnei Onassis și a celorlalți oaspeți.

După cîte știa căpitanul, vaporul urma să ridice ancora în ziua următoare. Nu fusese informat altfel. Deoarece se înapoiase în Ecuador numai de o oră și încă avea stomacul plin de mîncarea bună înghițită la New York și o durere de cap teribilă datorată șampaniei, îi

mai trebuia încă timp pînă să-și dea seama în ce situație îngrozitoare se aflau atît el, cît și vaporul său.

•

Mai există încă o deficiență omenească pe care Legea selecției naturale trebuie să o remedieze : Cînd oamenii din vremea de azi au burțile pline, sînt exact ca și strămoșii lor de acum un milion de ani : sînt foarte înceți în a-și da seama de unele situații îngrozitoare în care se pot găsi. Asta se întîmplă cînd uită să se ferească de rechini și balene.

Această încetineală era un defect care avea urmări deosebit de tragice acum un milion de ani, deoarece persoanele care erau cel mai bine informate despre starea planetei, ca * Andrew MacIntosh, de exemplu, și destul de bogate și puternice pentru a încetini risipa și distrugerile care aveau loc erau, prin definiție, bine hrănite.

Prin urmare totul era întotdeauna perfect în ceea ce îi privea pe ei.

Cu toate computerele și instrumentele pentru măsurători și noile colectoare de știri, estimatoarele, băncile care stocau informatii, bibliotecile si experții pentru toate problemele, pe care îi aveau la dispoziție, pîntecele lor surde și oarbe rămîneau judecătorii supremi în privința adevăratei gravități a unei probleme oarecare, ca de exemplu distrugerea pădurilor Americii de Nord și Europei din cauza ploilor acide.

Iată astfel ce fel de sfaturi a dat și continuă să dea un pîntece bine îndopat, sfaturi pe care pîntecele plin al căpitanului i le-a dat acestuia cînd secundul de pe *Bahía de Darwin*, Hernando Cruz, i-a spus că nici unul din ghizii angajați nu s-a prezentat pe vas, și nici nu s-a auzit nimic de ei, iar o treime din oamenii echipajului dezertase pînă în acel moment, gîndindu-se că ar fi mai bine să aibă grijă de familiile lor: „Ai răbdare. Zîmbește. Fii încrezător. Totul va ieși pînă la urmă cît se poate de bine, într-un fel sau altul."

24

MARY HEPBURN VĂZUSE și apreciase comica apariție a căpitanului, în cadrul programului de televiziune *Spectacolul de astă-seară*, ca și, încă o dată, în *Bună dimineața, America*. Datorită acestora, ea avea impresia că îl cunoaște deja, întrucîtva, mai înainte chiar ca marele ei creier să o determine să se ducă la Guayaquil.

Căpitanul apăruse în cadrul programului *Spectacolul de astă-seară* la două săptămîni după moartea lui Roy, și a fost prima ființă omenească în stare să o facă să rîdă cu hohote după acel trist eveniment. Se afla în camera de zi a micuței sale locuințe, cu toate casele din jurul casei ei goale și scoase la vînzare, cînd se pomeni deodată rîzînd cu hohote de

ridicola flotă de submarine a Ecuadorului, ale cărei tradiții cereau să rămînă mereu scufundată și să nu mai iasă niciodată la suprafață.

S-a gîndit atunci că von Kleist semăna foarte mult cu Roy în ceea ce privește dragostea pentru natură și mașini. Altfel, de ce ar fi ales el să fie căpitanul vaporului *Bahía de Darwin?* Ca urmare, marele ei creier o îndemnă să se adreseze cu glas tare imaginii căpitanului, de pe ecranul cu raze catodice, spre marea jenă a sufletului său, deși nu era nimeni de față să o audă:

— Ai vrea, cumva, să te însori cu mine?

*

Avea însă să se constate ulterior că ea știa ceva mai mult despre mașini decît știa el, numai datorită conviețuirii ei cu Roy. După ce Roy murise și, de exemplu, mașina de tăiat iarbă nu mai voia să pornească, Mary s-a priceput să schimbe bujia și să o facă să funcționeze — un lucru pe care căpitanul nu ar fi reușit să-l facă niciodată.

De asemenea, avea mult mai multe cunoștințe privitoare la Insulele Galápagos. Astfel, Mary a fost cea care a identificat corect insula pe care aveau să rămînă izolați de restul lumii. Căpitanul, căutînd să mai adune mici rămășițe de respect de sine și autoritate după ce marele său creier încurcase teribil toate treburile, a declarat că insula unde ajunseseră era Rábida, ceea ce, desigur, nu era și pe care, în orice caz, nu o văzuse niciodată.

Ceea ce îi permise lui Mary să identifice insula Santa Rosalia a fost marele număr de soiuri de cintezoi de acolo. Aceste neînsemnate păsărele, în treacăt fie zis, atît de neinteresante pentru cei mai mulți turiști și pentru elevii lui Mary, au produs aceeași emoție tînărului Charles Darwin ca și marile broaște țestoase de uscat sau păsările-smintite sau iguanele marine, sau orice alte viețuitoare de pe Insulele Galápagos.

Care era situația : cintezoii semănau foarte mult între ei, dar erau de fapt împărțiți în treisprezece specii, fiecare cu alimentația sa aparte și metoda sa aparte de a-și procura hrana.

Nici una însă dintre specii nu avea vreun fel de rude apropiate pe continentul sud-american sau altundeva. Și e posibil ca strămoșii lor să fi sosit aici cu arca lui Noe sau pe o plută naturală, deoarece nu stătea de loc în firea acestor păsări să pornească într-un zbor de o mie de kilometri peste oceanul atît de întins.

Nu existau ciocănitori pe insule, dar exista o specie de cintezoi care mîncau tot ce ar fi mîncat și o ciocănitoare. Nu puteau să ciocănească copacii, așa că apucau o rămurică sau un ghimpe de pe un cactus cu micul lor cioc bont și o foloseau pentru a scoate insectele afară din ascunzătorile lor.

O altă varietate de cintezoi era un soi de vampiri, care supraviețuiau ciugulind gîtul

lung al unei păsări-smintite pînă cînd pe gîtul acesteia apăreau mici mărgeluțe de sînge ; ei sugeau apoi, spre deplina lor mulțumire, acest aliment minunat. Ființele omenești dăduseră acestor cintezoi numele de *Geospiza difficilis.*

Locul preferat unde acești stranii cintezoi își așezau cuiburile, Grădina Raiului lor, era insula Santa Rosalia. Mary n-ar fi auzit niciodată de insula aceea, atît de depărtată de restul arhipelagului și atît de rar vizitată de cineva, dacă acolo nu ar fi existat adevărate roiuri de *Geospiza difficilis.* Ba cu siguranță, nici n-ar fi vorbit prea mult despre aceste păsări, dacă vampirii nu ar fi fost singurii cintezoi pentru care reușise să stîrnească interesul elevilor săi.

Oricît era ea de mare profesoară, nu le putea cîștiga atenția decît descriind păsările ca „viețuitoarele ideale pentru a deveni răsfățatele contelui Dracula". Acest conte, absolut imaginar, după cum știa prea bine, era pentru cei mai mulți elevi ai ei un personaj mult mai important decît, de exemplu, George Washington, care nu era decît întemeietorul țării lor.

Ei știau chiar mai mult despre Dracula decît știa ea, așa că Mary putea duce mai departe gluma admițînd că lui Dracula s-ar fi putut să nu-i placă prea mult *Geospiza difficilis* ca pasăre favorită, la urma urmei, deoarece el, pe care Mary îl numea *„Homo transylvaniensis"*, dormea tot timpul zilei, în timp ce *Geo-*

spiza *difficilis* dormea toată noaptea. „Așa că, poate", hotăra Mary prefăcîndu-se că se întristează, „cel mai potrivit favorit pentru Contele Dracula rămîne numai vreun membru al familiei *Desmodontidae* — termenul științific pentru denumirea «liliacului vampir»."

•

Mary își încununa gluma spunînd :

— Dacă s-ar întîmpla să vă găsiți pe insula Santa Rosalia și ați omorît vreun exemplar de *Geospiza difficilis,* ce trebuie să faceți pentru a fi siguri că pasărea rămîne moartă pentru totdeauna ? Răspunsul, pe care îl dădea tot ea, era :

— Trebuie să-l îngropați numai la o răscruce de drumuri, cu un mic țăruș străpungîndu-i inima. [1]

•

Ceea ce i-a apărut totuși de neînțeles tînărului Charles Darwin a fost faptul că aceste păsărele se comportau în feluri foarte diferite unele de altele, în timp ce, în alte părți ale globului pămîntesc, pentru fiecare fel de comportare, exista cîte o singură specie aparte. Era încă dispus să creadă, dacă această idee

[1] Așa se îngropau sinucigașii în evul mediu, pentru a nu mai reînvia la Judecata de Apoi — conform superstițiilor religioase.

făcea sens, că Dumnezeu Atotputernicul a creat toate viețuitoarele exact așa după cum le-a găsit naturalistul în călătoria sa în jurul lumii. Dar marele creier al lui Darwin nu putea să nu se întrebe de ce Creatorul, în cazul Insulelor Galápagos, a atribuit toate funcțiile imaginabile pe care le avea o păsărică de uscat numai unui cintezoi, deseori prost adaptat funcțiilor respective ? Ce l-ar fi împiedicat pe Creator, dacă socotea că insulele trebuie să aibă o pasăre de tipul ciocănitorii, să creeze o adevărată ciocănitoare și aici ? Dacă socotea că un vampir era o idee bună, de ce nu a dat această treabă unui liliac vampir în loc să o dea unui cintezoi ? Pentru numele cerului ! De ce să creeze un cintezoi vampir ?

•

Mary obișnuia să prezinte aceeași problemă intelectuală elevilor ei, încheind : „Acum comentariile voastre, vă rog."

•

Cînd a coborît pe țărm prima dată, aproape de locul unde eșuase *Bahía de Darwin,* Mary s-a poticnit. Sprijinindu-se în mîini spre a-și amortiza căderea, și-a zgîriat falangele degetelor de la mîna dreaptă. Accidentarea nu a fost însă dureroasă și, examinîndu-și în treacăt degetele lovite, observă că își făcuse numai niște zgîrieturi din care apăruseră cîteva mărgeluțe de sînge.

În clipa aceea însă un cintezoi, cu desăvîrșire netemător, a coborît din zbor pe unul din degetele ei. Mary nu a rămas deloc surprinsă, deoarece auzise deseori povestiri despre cintezoi așezîndu-se pe capetele sau mîinile oamenilor sau pe cești din care se bea ceva și așa mai departe. Se gîndi deci să primească cu plăcere acest fel de a i se ura bun venit în Insulele Galápagos, și își ținu mîna nemișcată, vorbindu-i drăgălaș :

— Care din cele treisprezece soiuri de cintezoi ești tu ? întrebă ea.

Ca și cum i-ar fi înțeles întrebarea, pasărea îi arătă căruia din soiuri îi aparținea, sorbindu-i mărgelușele roșii de pe falangele degetelor.

Mary își mai roti o dată privirea peste cuprinsul insulei fără să-și închipuie că avea să-și petreacă restul vieții sale acolo, oferind mii de mese cintezoilor vampiri. Îi spuse apoi căpitanului, pentru care își pierduse orice respect :

— Spui că asta este insula Rábida ?

— Da, răspunse el. Sînt foarte sigur de lucrul acesta.

— Ei bine, mi-e greu să-ți spun următoarele după toate cele prin cîte ai trecut pînă acum, dar iarăși greșești, replică ea. Asta trebuie să fie Santa Rosalia.

— Cum poți fi atît de sigură ? întrebă el.

Și ea îi răspunse :

— Păsărica asta mi-a spus chiar acum acest lucru.

25

PE INSULA MANHATTAN, Bobby King stinse lumina în biroul pe care îl avea la ultimul etaj al Blocului Chrysler, spuse bună seara secretarei sale și plecă acasă. El nu va mai reapărea în această povestire. Nimic din ceea ce a făcut din acel moment pînă cînd, după mulți ani de activitate, a intrat și el în tunelul albastru care duce spre Viața de Apoi, nu va avea nici cea mai mică legătură cu viitorul rasei omenești.

În Guayaquil, în același moment în care Bobby King a ajuns acasă, * Zenji Hiroguchi își părăsea camera în care locuia la Hotelul El Dorado, mînios pe soția sa însărcinată. Ea îi spusese unele lucruri de neiertat privitor la motivele care l-au determinat să creeze aparatul Gokubi și apoi aparatul Mandarax. * Zenji apăsă butonul pentru a chema ascensorul și plesni din degete respirînd foarte scurt.

Deodată îi apăru înainte, în coridor, ieșind din camera sa, * Andrew MacIntosh, persoana pe care vroia cel mai puțin s-o întîlnească — pricina tuturor necazurilor, în ceea ce îl privea.

— A ! Bine că te văd, îi spuse * MacIntosh. Tocmai vroiam să-ți spun că avem oarecare necazuri cu telefoanele. Îndată ce vor fi reparate, voi avea niște vești foarte bune pentru dumneata.

* Zenji, ale cărui gene dăinuiesc și în prezent, fusese atît de zdruncinat de discuția cu soția sa și acum de întîlnirea cu * MacIntosh, încît simțea că nu putea să scoată nici măcar un cuvînt. Așa că formă următoarea comunicare în limba japoneză pe claviatura Mandarax-ului și dispuse ca aparatul să transpună pe micul său ecran următorul text, în limba engleză, pentru * MacIntosh : *Nu pot să stau acum de vorbă. Sînt foarte necăjit. Te rog, lasă-mă singur.*

Ca și Bobby King, în treacăt fie zis, * MacIntosh nu va mai avea nici un fel de influență asupra viitorului rasei omenești. Dacă fiica sa ar fi consimțit, zece ani mai tîrziu, cînd se afla pe insula Santa Rosalia, să fie însămînțată artificial, lucrurile ar fi putut lua o altă întorsătură. Cred că se poate afirma cu toată certitudinea că lui i-ar fi plăcut foarte mult să participe la genul de experiențe făcute de Mary Hepburn cu sperma căpitanului. Dacă Selena ar fi fost aventuroasă, toți oamenii de azi s-ar fi putut să descindă, așa cum descindea el, din vitejii războinici scoțieni care respinseseră legiunile romane invadatoare cu atîta timp în urmă. Ce ocazie pierdută ! După cum afirma Mandarax :

Dintre vorbele triste ce s-au rostit sau scris,
Știți, cele mai triste-s : „s-ar fi putut să fie !"

JOHN GREENLEAF WHITTIER (1807—1892)

— Cu ce-aș putea fi de ajutor ? întrebă * MacIntosh. Aș face orice să te ajut. Doar spune-mi ce.

* Zenji constată că nici nu putea clătina măcar din cap. Tot ce a putut face drept răspuns a fost să-și închidă strîns ochii.

În momentul acela sosi ascensorul, iar * Zenji avu deodată senzația că țeasta avea să-i plesnească în momentul în care * MacIntosh intră în ascensor o dată cu el.

— Ascultă..., îi spuse * MacIntosh în timp ce coborau. Sînt prietenul dumitale. Poți să-mi spui orice. Dacă te deranjez, poți să-mi spui deschis să mă car la naiba și voi fi primul care să te înțeleg. Fac și eu greșeli. Sînt doar om.

Cînd au ajuns jos în holul de la intrare, marele creier al lui * Zenji îi dădu sfatul nepractic, chiar copilăresc, că ar trebui să fugă de lîngă * MacIntosh... că ar putea să-l întreacă pe acest american atletic, mergînd foarte repede.

Așa că ieși imediat pe ușa din față a hotelului, și se pomeni în porțiunea din Calle Diez de Agosto care fusese închisă publicului, cu * MacIntosh mergînd lîngă el.

Cei doi traversaseră holul și ieșiseră afară în apusul de soare atît de repede, încît nenorocosul frate al lui von Kleist, * Siegfried, care se afla dinapoia tejghelei în barul hotelului, nici nu mai avu timp să strige după ei pentru a-i avertiza să nu iasă afară. El le-a strigat prea tîrziu :

— Vă rog, domnilor ! Vă rog ! În locul dumneavoastră, n-aș ieși afară din hotel.

Fugi apoi după ei.

Multe evenimente care vor avea repercusiuni un milion de ani mai tîrziu se desfășurau atunci într-un mic spațiu restrîns pe planeta noastră într-un timp foarte scurt. În timp ce nenorocosul frate von Kleist alerga după * MacIntosh și * Hiroguchi, fratele norocos făcea un duș în cabina sa, situată imediat în partea din spate a punții de comandă a vaporului *Bahía de Darwin*. El nu făcea nimic deosebit de important pentru viitorul omenirii, în afară de faptul că supraviețuia, nimic decît că se menținea în viață, în schimb secundul său, care se numea Hernando Cruz, era pe cale să treacă la o acțiune care va influența radical mersul lucrurilor.

Cruz ieșise afară din cabina de comandă, pe puntea superioară, și privea îndelung, în acel moment, la singurul vapor care mai putea fi văzut acolo: fregata columbiană *San Mateo*, de mult ancorată în estuarul rîului. Cruz era un om scund și îndesat, chel și cam de vîrsta căpitanului. Făcuse cincizeci de croaziere pînă în Insulele Galápagos și înapoi, pe alte vapoare. Făcuse parte din echipajul redus care adusese vasul *Bahía de Darwin* de la Malmö. El supraveghease totodată dotarea vasului cu tot ce-i trebuia, în portul Guayaquil, în timp ce așa-zisul căpitan efectua un turneu de publicitate în Statele Unite ale Americii. Secundul Cruz își înmagazinase în marele său creier informații precise asupra fiecărei părți componente a vaporului, începînd cu puternicele motoare diesel din cala vasului pînă la congelatorul din spatele barului, în salonul principal al vaporului. Mai mult, cunoștea capacitatea și slăbiciunile fiecărui membru al echipajului, și cîștigase respectul tuturor.

El era adevăratul căpitan care comanda de fapt vasul, în timp ce Adolf von Kleist, care se desfăta acum făcînd duș și cîntînd, avea doar rolul să încînte călătorii la vremea mesei și să danseze cu toate doamnele în fiecare seară.

Pe Cruz nu-l interesa cîtuși de puțin vaporul *San Mateo*, la care, din întîmplare, se uita acum, și nici marea îngrămădire de plante marine care se prinseseră de lanțul ancorei vasului. Acest mic vapor ruginit devenise un obiect atît de fix și permanent acolo, încît ar fi putut fi luat oricînd drept o stîncă pustie. Acum însă observă că un mic petrolier venise alături de *San Mateo* și îl alimenta, așa cum și-ar fi alăptat o balenă puiul. Micul vas îi pompa motorină printr-un tub flexibil. Asta însemna viață și vigoare pentru motorul lui *San Mateo*.

Ce se întîmplase era doar că proprietarii lui *San Mateo* primiseră o mare sumă de dolari americani în schimbul unei cantități substanțiale de cocaină din Columbia, și aduseseră prin contrabandă dolarii respectivi în Ecuador, unde erau negociați nu numai pentru motorină, dar și pentru cea mai prețioasă dintre toate mărfurile, și anume alimentele, care reprezentau combustibil pentru ființele omenești. Prin urmare, într-o anumită măsură, comerțul internațional continua să funcționeze.

Cruz nu putea ghici amănuntele practicilor corupte care făcuseră posibilă alimentarea cu combustibil și cu produse alimentare a vasului *San Mateo,* dar cu siguranță că reflecta asupra corupției în general, în sensul că : Oricine avea fonduri lichide, fie că le merita sau nu, putea obține orice dorea. Căpitanul de sub duș era o asemenea persoană, în timp ce el, Cruz, nu era. Toate economiile lui Cruz, adunate cu mari sacrificii în tot decursul vieții, păstrate, toate, în moneda națională, *sucre,* se transformaseră în gunoi.

El invidia bucuria pe care o simțea echipajul de pe *San Mateo,* acum că se întorcea acasă. De cînd se sculase, în zorii zilei, Cruz se gîndise serios să se ducă acasă și el. Avea o soție însărcinată și unsprezece copii într-o casă frumoasă, în afara orașului, lîngă aeroport, și toți erau speriați. Era limpede că aveau neapărat nevoie de el lîngă ei și, totuși, pînă în acest moment, faptul de a părăsi, indiferent din ce motive, vaporul, de care era strîns legat prin simțul datoriei, îi părea ca un fel de sinucidere, o renegare a tot ce era minunat în caracterul și reputația sa.

Acum, însă, se hotărîse să părăsească *Bahía de Darwin,* orice ar fi fost. Mîngîie parapetul din bare metalice, care înconjura puntea superioară, și își spuse încet în spaniolă : „Noroc bun, prințesa mea suedeză. Te voi păstra în visurile mele."

Cazul lui semăna foarte mult cu acela al lui Jesús Ortiz, care întrerupsese legăturile tele-

fonice ale hotelului El Dorado. Marele său creier ascunsese de sufletul său, pînă în ultimul moment posibil, concluzia la care ajunsese, și anume : că sosise momentul să acționeze într-un mod anti-social.

*

Fapta lui Cruz l-a lăsat pe Adolf von Kleist comandant absolut al vasului, deși acesta habar n-avea de navigație, de Insulele Galápagos sau de manevrarea și întreținerea unui vapor de mărimea *Bahíei de Darwin.*

Combinarea incompetenței căpitanului cu hotărîrea lui Hernando Cruz de a rămîne să-i ajute pe aceia care erau carnea și sîngele său, deși fapta lui putea fi considerată drept subiect de comedie proastă în momentul acela, s-a dovedit totuși de o valoare incalculabilă pentru omenirea din vremea de azi. Să lăsăm, însă, la o parte comedia. Să lăsăm la o parte și problemele presupus serioase.

Dacă „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" s-ar fi realizat conform planului, împărțirea sarcinilor între căpitan și secundul său ar fi fost cea obișnuită în conducerea atîtor organizații de acum un milion de ani, care aveau un conducător numai cu numele, specializat în pălăvrăgeală socială, și un așa-zis secund, împovărat cu răspunderea de a înțelege cum trebuie să funcționeze toate în practică și cu ceea ce se petrecea în fapt.

Cele mai bine conduse națiuni au asemenea împerecheri simbiotice sus la vîrf. Și cînd mă gîndesc la greșelile sinucigașe pe care națiunile le comiteau în vremurile vechi, înțeleg că acele societăți omenești încercau să-și ducă existența avînd doar un Adolf von Kleist la conducerea supremă, fără a avea alături de el și un Hernando Cruz. Mult prea tîrziu, locuitorii supraviețuitori ai unei asemenea națiuni se tîrau de sub ruinele a ceea ce creaseră chiar ele și își dădeau seama, în tot decursul agoniei lor pe care singuri și-o provocaseră, că nu fusese absolut nimeni la conducerea supremă care să fi înțeles care era mersul natural al evenimentelor, care erau problemele de rezolvat, ce se petrecea, de fapt, cu lumea lor.

26

FRATELE VON KLEIST cel norocos, strămoșul comun al tuturor oamenilor care trăiesc acum, era înalt și slab și avea un nas ca un cioc de vultur. Avea un cap mare și păr ondulat, care fusese auriu, dar care acum era alb. Fusese numit comandantul vaporului *Bahía de Darwin*, înțelegerea fiind ca secundul său să hotărască în problemele serioase, tot așa cum Siegfried fusese numit directorul hotelului : Unchii săi din Quito vroiseră ca o rudă apropiată să aibă grijă de oaspeții lor de vază și de valoroasele lor proprietăți.

Căpitanul și fratele său aveau case frumoase, situate în cețurile reci de pe înălțimile din jurul orașului Quito, pe care, de altfel, nu mai aveau să le vadă niciodată. Ei moșteniseră, de asemenea, o avere considerabilă de la mama lor, care fusese ucisă, precum și de la cele două perechi de bunici. Mai nimic din ce aveau nu era păstrat în *sucre* fără valoare. Aproape toată averea lor, constînd din dolari americani și yeni japonezi, era administrată de banca Chase Manhattan din New York City.

Dansînd în cabina dușului, căpitanul se gîndea că nu avea prea multe treburi din cauza cărora să se îngrijoreze, oricît de tulbure părea situația din Guayaquil. Orice s-ar fi întîmplat, Hernando Cruz știa ce avea de făcut.

Marele său creier inventă ceva ceea ce el crezu că poate fi o idee bună pe care să i-o comunice lui Cruz, după ce se ștergea de apă. Dacă unii membri ai echipajului ar fi dat semne că sînt gata să dezerteze, Cruz le putea aminti că *Bahía de Darwin* era considerat vas de război, ceea ce însemna că dezertorii aveau să sufere pedepsele severe prevăzute de regulamentele marinei militare.

Era o lege aspră, dar căpitanul avea dreptate, deoarece pe hîrtie vasul aparținea Marinei militare a Ecuadorului. Însuși căpitanul, în rolul său de amiral, salutase includerea vaporului în forțele de luptă, cînd fusese adus de la Malmö în timpul verii. Punțile vasului încă nu fuseseră acoperite cu covoare, iar pereții săi de oțel nevopsit erau prevăzuți din loc în loc

cu găuri acoperite, prin care se puteau trece țevi de mitraliere, lansatoare de rachete și navete cu bombe de adîncime și alt armament în cazul cînd ar izbucni cumva vreun război.

Vasul devenea atunci un vas înarmat, pentru transporturi de trupe, prevăzut, după cum spusese căpitanul în cadrul programului *Spectacolul de astă-seară*, „...cu zece sticle de Dom Pérignon și un bideu pentru fiecare sută de soldați."

•

Căpitanului i-au mai trecut cîteva idei prin cap, pe cînd făcea duș, dar toate îi aparțineau lui Hernando Cruz. De exemplu : Dacă s-ar contramanda croaziera, ceea ce părea aproape o certitudine, Cruz, împreună cu cîțiva oameni, urma să ancoreze vasul undeva departe, în regiunea de mlaștini, unde să nu-l ajungă tîlharii. Cruz nu vedea nici un rost ca și căpitanul să participe la o manevră de felul acesta.

Dacă s-ar fi dezlănțuit iadul și nu s-ar fi găsit nici un loc sigur pentru vapor nicăieri în apropierea orașului, Cruz se gîndea să plece departe, la baza navală din insula Baltra din Arhipelagul Galápagos. Nici în acest caz, Cruz nu găsea vreo rațiune ca și căpitanul să însoțească vaporul.

Sau, dacă celebritățile din New York City aveau totuși să sosească în dimineața următoare, ceea ce părea de necrezut, atunci era neapărat nevoie ca von Kleist să fie pe puntea vaporului pentru a le saluta și liniști. În timp ce se

așteptau oaspeții, Cruz avea să ancoreze *Bahía de Darwin* la o oarecare depărtare de țărm, așa cum era vasul de comerț colombian *San Mateo*. Avea să aducă vasul înapoi la chei numai cînd celebritățile aveau să fie deja acolo, gata să se îmbarce. Avea apoi să le ducă în siguranță în largul oceanului, cît de repede posibil, și pe urmă, în funcție de ultimele știri, va putea să realizeze, de fapt, croaziera făgăduită și să viziteze insulele. Mai probabil, însă. Va debarca oaspeții în vreun alt port, mai sigur decît Guayaquil, dar fără îndoială nu în vreun port din Peru, Chile sau Columbia, cu alte cuvinte nicăieri pe întreaga coastă de vest a Americii de Sud. Locuitorii din toate aceste țări erau într-o situație cel puțin tot atît de disperată ca și cei din Ecuador.

Rămînea ca o posibilitate statul Panama.

Dacă se constata că era necesar, Hernando Cruz intenționa să ducă celebritățile pînă la San Diego, în California. Fără îndoială, pe vas se găseau hrană, combustibil și apă mai mult decît ar fi fost necesar pentru o călătorie chiar și atît de lungă. Iar celebritățile vor putea telefona prietenilor și rudelor în timpul călătoriei, spunîndu-le că oricît ar fi de proaste știrile din restul lumii ei aveau tot ce le dorea inima, ca de obicei.

•

Un singur plan, în caz de urgență, la care căpitanul nu se gîndise cînd își făcea dușul, a fost acela ca el însuși să preia comanda totală

a vaporului, avînd-o numai pe Mary Hepburn ca să-l ajute, atunci cînd va împotmoli vasul lîngă insula Santa Rosalia, care avea să devină leagănul întregii omeniri.

Iată un citat prea bine cunoscut de Mandarax :

O mică neglijență poate duce la un mare necaz... din lipsa unei caiele s-a pierdut o potcoavă, din lipsa unei potcoave s-a pierdut apoi calul, din lipsa calului s-a pierdut și călărețul ! [1]

BENJAMIN FRANKLIN (1706—1790)

În același timp o mică neglijență poate duce și la rezultate bune. Datorită absenței lui Hernando Cruz de pe *Bahía de Darwin*, specia umană a fost salvată. Cruz nu ar fi putut face niciodată vaporul să eșueze pe Santa Rosalia.

Iar acum iată-l că pleacă repede de pe chei, în automobilul său Cadillac El Dorado cu portbagajul ticsit pînă la refuz cu delicatese destinate „Croazierei secolului spre minunățiile naturii". El furase acele alimente pentru familia lui, în zorii zilei, cu mult înainte de sosirea armatei și a mulțimii flămînde.

Vehiculul său, pe care îl cumpărase din șperțurile primite cu ocazia dotării complete și aprovizionării vaporului *Bahía de Darwin*, avea același nume ca și hotelul — același nume ca și orașul legendar al enormelor bogății și ma-

---

[1] Învățătură populară englezească : calul nemaiputînd fugi, călărețul a fost prins și ucis de tîlhari.

rilor perspective pe care strămoșii săi spanioli le-au căutat mult, dar nu le-au găsit niciodată. Strămoșii săi obișnuiau să tortureze incașii — să-i facă să mărturisească unde era El Dorado.

Este greu să ne mai închipuim vreun om torturînd vreun alt om în ziua de azi. Cum ai putea, de altfel, prinde pe cineva pe care ai vrea să-l torturezi, doar cu aripioarele pe care le ai și cu gura ? Cum ai putea organiza prinderea unor oameni acum cînd aceștia pot înota extrem de repede și rămîne sub apă cît timp vor ? Acela pe care ai vrea să-l prinzi nu numai că ar arăta sub apă la fel ca toți ceilalți oameni, dar s-ar putea ascunde, la orice adîncime, aproape pretutindeni.

*

Hernando Cruz își făcuse datoria față de omenire.

Aviația militară peruviană avea să-și facă și ea în curînd datoria, dar nu mai înainte de ora șase seara în aceeași zi, cînd *Andrew MacIntosh și *Zenji Hiroguchi aveau să fie morți — oră la care Peru avea să declare război Ecuadorului. Peru ajunsese în stare de faliment cu paisprezece zile înaintea Ecuadorului, așa încît foametea era mult mai înaintată acolo. Trupele de uscat părăseau armata ducîndu-se acasă și soldații își luau armele cu ei. Nu se mai putea conta decît pe mica Aviație militară peruviană, pe care junta militară o menținea

devotată dîndu-le aviatorilor cea mai bună hrană care încă se mai putea găsi.

Ceea ce făcea ca Aviația militară să fie o unitate militară cu un moral foarte ridicat era faptul că avioanele sale, cumpărate pe credit și livrate înainte ca Peru să ajungă în stare de faliment, erau foarte moderne. Peruvienii aveau opt avioane de vînătoare-bombardiere, noi și de fabricație franceză, iar în plus, fiecare dintre acestea era dotat cu cîte o rachetă americană aer-sol avînd un creier japonez care putea îndrepta racheta asupra instalațiilor care emiteau semnale radar sau în direcția de unde veneau undele calorice emise de motoare, urmînd instrucțiunile pilotului. La rîndul său, pilotul primea instrucțiuni de la computerele de la sol și din carlinga avionului. Focosul fiecărei rachete purta un exploziv de tip nou, provenind din Israel, capabil să producă devastări de pînă la o cincime din distrugerile cauzate de bomba lansată de Statele Unite care o omorîse pe mama lui Hisako Hiroguchi în cel de-Al Doilea Război Mondial.

Acest nou exploziv era considerat ca o mare binecuvîntare de către oamenii de știință militari, posesori de creiere mari. În măsura în care omorau lumea cu arme convenționale în loc de arme nucleare, ei erau lăudați ca bărbați de stat umanitariști. În măsura în care nu foloseau arme nucleare, pe cît se vede, nimeni nu se gîndea să dea numele care se cuvenea tuturor uciderilor care aveau loc neîncetat de la sfîrșitul celui de-Al Doilea Război Mondial și care constituiau fără îndoială cel de-Al Treilea Război Mondial.

•

Junta peruviană a invocat următorul motiv oficial pentru declararea războiului : Insulele Galápagos erau de drept ale Perului și prin urmare Peru avea să le reia în stăpînirea sa.

•

Nimeni astăzi nu mai este îndeajuns de priceput ca să poată fabrica felurile de arme pe care chiar cele mai sărace națiuni le aveau acum un milion de ani și care erau folosite în permanență.

În tot timpul vieții mele, nu a existat o singură zi în care, undeva pe această planetă, să nu aibă loc cel puțin trei războaie.

Iar Legea selecției naturale era neputincioasă în fața noilor tehnologii. Nici o femelă, oricărei specii de viețuitoare i-ar fi aparținut ea, decît dacă, poate, ar fi fost rinocer, nu putea spera vreodată să dea naștere unui pui impermeabil la foc, bombe sau gloanțe.

Tot ceea ce Legea selecției naturale a putut produce în vremea mea a fost cîte un om căruia să nu-i fie teamă de nimic, chiar dacă existau o mulțime de lucruri de care putea să-i fie teamă. Am cunoscut cîțiva oameni de felul acesta în Vietnam — în măsura în care acest fel de oameni puteau fi cunoscuți. Și un asemenea om era și * Andrew MacIntosh.

27

SELENA MACINTOSH nu avea să știe niciodată cu certitudine că tatăl ei era mort, pînă cînd avea să se întîlnească cu el la capătul îndepărtat al tunelului albastru, în Viața de Apoi. Tot ce putea ști cu siguranță era că * MacIntosh plecase din camera ei de la El Dorado și că schimbase cîteva cuvinte cu * Zenji Hiroguchi afară, pe coridor. Apoi cei doi au coborît cu ascensorul împreună. După aceea ea nu a mai primit nici o știre despre nici unul dintre ei.

În ce o privește pe Selena, iată povestea orbirii ei : *Suferea de retinitis pigmentosa,* boală cauzată de o genă deficitară moștenită pe linie femeiască. O moștenise de la mama ei, care putea să vadă perfect de bine și care ascunsese tatălui Selenei certitudinea că purta gena susamintită.

Mandarax cunoștea și această boală deoarece era una dintre cele o mie de boli grave ale lui *Homo sapiens.* Cînd Mandarax a fost întrebat de această boală de către Mary, pe Santa Rosalia, a declarat cazul Selenei ca fiind un caz grav, deoarece era oarbă din naștere. În mod obișnuit, spuse Mandarax, fiul lui Gokubi, *retinitis pigmentosa* permite ca gazdele sale (bărbați sau femei) să vadă lumea perfect, uneori chiar pînă la vîrsta de treizeci de ani. Mandarax a confirmat totodată ceea ce și Selena îi spusese lui Mary, și anume că, dacă va avea un copil, existau cincizeci la sută șanse să

fie orb. Și că dacă acel copil era de sex feminin — fie că mai tîrziu orbea sau nu — și ajungea mare și se reproducea, erau cincizeci la sută șanse că și copilul său avea să fie orb.

*

E uimitor ca două asemenea rare deficiențe ereditare, *retinitis pigmentosa* și coreea lui Huntington, să fi fost motive de îngrijorare pentru primii coloniști umani ai insulei Santa Rosalia, avînd în vedere că aceștia erau numai în număr de zece.

După cum am spus deja, din fericire căpitanul nu s-a dovedit să fie purtător de boli. Selena era, desigur, o asemenea purtătoare. Dacă s-ar fi reprodus, cred că omenirea nu ar suferi totuși de *retinitis pigmentosa* în prezent — mulțumită Legii selecției naturale, și în același timp rechinilor și balenelor ucigașe.

*

Iată cum au murit tatăl Selenei și * Zenji Hiroguchi, în timp ce aceasta și cîinele ei Kazakh ascultau larma pe care o făcea mulțimea din stradă : Au fost împușcați în cap, pe la spate, așa că nu și-au dat seama, cîtuși de puțin, ce i-a lovit. Iar soldatul care i-a împușcat este o altă persoană căreia trebuie să i se recunoască meritul că a făcut un lucru foarte mărunt ale cărui efecte sînt încă vizibile după un milion de ani. Nu mă refer la faptul că i-a împușcat pe cei doi. Mă refer la faptul că a spart ușa

din spate a unui magazin de suveniruri căruia îi fusese devalizată vitrina și care se afla peste drum de El Dorado.

Dacă nu ar fi prădat acea prăvălie, este aproape sigur că astăzi nu ar mai exista ființe omenești nicăieri pe suprafața pămîntului. Vorbesc serios. Toți cei care trăiesc azi ar trebui să mulțumească lui Dumnezeu că acest soldat nu era întreg la minte.

Se numea soldat Geraldo Delgado și dezertase de la unitate, luînd cu el trusa pentru prim-ajutor, gamela și cuțitul de tranșee, pușca automată de asalt, două grenade și mai multe cartușiere cu muniții, și alte lucruri asemănătoare. Avea numai optsprezece ani și era schizofrenic paranoic. Nu ar fi trebuit să i se dea niciodată arme încărcate.

Marele său creier îi spunea tot felul de lucruri care nu erau adevărate — de exemplu, că era cel mai mare dansator din lume, că era fiul lui Frank Sinatra, că oamenii invidioși pe talentul său de dansator încercau să-i distrugă creierul cu ajutorul micilor aparate de radio, și cîte și mai cîte.

Delgado, amenințat să moară de foame ca mulți alți oameni din Guayaquil, credea că marea lui problemă sînt dușmanii cu radiouri mici. Cînd sparse ușa din spate a ceea ce era în mod clar o prăvălie cu suveniruri devalizată, locul unde intrase nu era, pentru el, o prăvălie. Pentru el era sediul principal al ansamblului Baletul Folklórico din Ecuador, și gîndea că i se oferea acum ocazia să dovedească într-adevăr că este cel mai mare dansator din lume.

*

Sînt încă foarte mulți oameni care au halucinații astăzi, persoane care reacționează pătimaș față de tot felul de lucruri care însă nu se petrec în realitate. Comportarea aceasta ar putea fi o moștenire de la tribul Kanka-bono. Dar acest fel de oameni nu mai pot avea arme acum, și te poți îndepărta repede de ei înot. Chiar dacă ar găsi o grenadă sau mitralieră, sau un cuțit sau orice alt obiect rămas din vremuri de demult, cum le-ar putea ei folosi vreodată, avînd numai niște aripioare și gura pentru a le apuca ?

*

Cînd eram copil în Cohoes, mama m-a luat o dată să văd circul din Albany, deși nu ne permiteam să facem asemenea cheltuieli, iar tata era împotriva circurilor. Am văzut acolo foci și morse dresate care puteau ține în echilibru mingi pe nas, sau suna din corn, sau bate din labe la o anumită comandă și cîte încă altele.

Dar ele n-ar fi putut încărca și folosi o mitralieră, sau trage acul de la o grenadă de mînă și s-o arunce cu precizie la o anumită depărtare.

*

Iată mai întîi cum un om nebun ca Delgado a intrat în armată: Arăta normal și s-a comportat normal cînd a vorbit cu ofițerul care făcea recrutările, tot așa cum m-am comportat și eu cînd m-am înrolat în Corpul de Marină al Statelor Unite. Delgado fusese recrutat în vara precedentă, cam pe vremea cînd a murit Roy Hepburn, pentru a servi o perioadă scurtă, cît avea să dureze „Croaziera secolului spre minunățiile naturii". Unitatea lui trebuia să fie o trupă cu aspect strălucitor și bine instruită, ai cărei soldați să defileze țanțoși și mîndri prin fața doamnei Onassis și a celorlalți oaspeți. Aveau să poarte arme de asalt și căști de oțel și toate cele cuvenite, dar, desigur, nu aveau să aibă și muniții asupra lor.

Delgado se pricepea de minune să bată pasul de defilare, să facă să strălucească nasturii de alamă și să lustruiască perfect bocancii. Dar în acel moment Ecuadorul era în fierbere din cauza crizei economice, așa că soldaților li s-au distribuit muniții.

Tînărul s-a dovedit un dureros exemplu de transformare rapidă, dar, în fond, așa se transformă toți soldații. Și eu cînd am terminat instrucția în tabăra recruților Marinei și am fost trimis în Vietnam și mi s-au dat muniții, nu mai semănam aproape deloc cu animalul inofensiv care fusesem în viața civilă. Și am făcut lucruri chiar mai rele decît Delgado.

*

Acum, să continui: Prăvălia în care a pătruns prin spargere Delgado se afla într-un bloc de unități comerciale, închise, peste drum de hotelul El Dorado. Soldații care întinseseră sîrma ghimpată în jurul hotelului consideraseră magazinele ca făcînd parte din bariera pe care o ridicaseră ei. Așa că, spărgînd ușa din spate a uneia din prăvălii și apoi descuind și crăpînd ușa din fața prăvăliei, numai cît un fir de păr și pîndind afară, Delgado făcuse o spărtură în barieră, pe unde ar mai fi putut trece și altcineva. Această spărtură a fost contribuția lui la viitorul omenirii, deoarece nu peste multă vreme niște persoane deosebit de importante vor trece pe acolo și vor ajunge apoi în hotel.

*

Cînd Delgado se uită prin crăpătura ușii, el văzu doi dintre dușmanii săi. Unul dintre ei legăna în mînă un mic aparat de radio cu care i-ar fi putut tescui creierii — sau, cel puțin, așa credea soldatul. Aparatul era Mandarax, iar cei doi presupuși dușmani erau * Zenji Hiroguchi și * Andrew MacIntosh. Aceștia mergeau repede prin spatele baricadei, după cum erau îndreptățiți s-o facă, deoarece erau vizitatori ai hotelului.

* Hiroguchi fierbea încă de mînie, iar *MacIntosh îl dojenea fiindcă ia viața prea în serios. Mergînd așa, au ajuns și în dreptul prăvăliei unde ședea la pîndă Delgado. Atunci acesta

ieşi pe uşa din faţă şi îi împuşcă pe amîndoi considerîndu-se în legitimă apărare.

Prin urmare de-acum înainte nu mai trebuie să pun asteriscuri înaintea numelor lui Zenji Hiroguchi şi Andrew MacIntosh. Am făcut aceasta pentru a reaminti cititorilor că ei erau doi dintre cei şase vizitatori de la El Dorado care aveau să fie morţi înainte de apusul soarelui.

Ei muriseră acum, iar soarele apunea asupra unei lumi în care acum un milion de ani, oamenii credeau că numai cei apţi puteau supravieţui.

Delgado, supravieţuitorul, dispăru din nou în prăvălie şi se îndreptă spre uşa din dos unde se aştepta să mai găsească duşmani pe care să-i înlăture.

Dar nu găsi decît şase copilaşi cerşetori, de culoare cafenie — toţi fetiţe. Cînd acest înfricoşător şi straniu militar se repezi asupra fetiţelor ieşind afară din prăvălie şi ameninţîndu-le cu arma sa ucigaşă, ele erau prea flămînde şi prea resemnate să primească moartea ca să mai fugă de el. În schimb îşi deschiseră gura — îşi rostogoliră ochii lor căprui, se bătură pe stomac şi îşi arătară cu degetul gîtlejul pentru a arăta cît erau de flămînde.

Copiii din întreaga lume făceau aceste gesturi cerînd de mîncare în vremurile îndepărtate, şi nu numai în acea alee dosnică din Ecuador.

Delgado îşi continuă atunci drumul şi nu avea să fie apoi niciodată prins şi pedepsit, sau internat în vreun spital, sau tratat în vreun alt

fel. Nu era decît un soldat oarecare într-un oraş în care mişunau soldaţii, şi nimeni nu-i distingea faţa, care, în umbra căştii de oţel, nu arăta cu nimic altfel decît a oricui altcuiva. Iar ca un mare supravieţuitor ce era, avea să violeze o femeie ziua următoare şi să devină tatăl unuia dintre ultimele zece milioane de copii, sau aşa ceva, care mai aveau să se nască pe continentul sud-american.

■

După ce Delgado se îndepărtă de acolo, cele şase fetiţe intrară în prăvălie, căutînd alimente sau ceva ce s-ar fi putut schimba contra alimente. Erau orfane, venite din marea pădure ploioasă ecuadoriană, de dincolo de munţi, dinspre răsărit — de departe, de foarte departe. Părinţii lor muriseră din pricina insecticidelor răspîndite din avioane, iar un pilot pentru zborurile din regiunea de junglă le adusese la Guayaquil, unde deveniseră copiii străzilor.

Aceşti copii erau în cea mai mare parte incaşi, dar aveau în acelaşi timp şi strămoşi negri — sclavii africani care evadaseră în pădurea ploioasă cu mult timp în urmă.

Aceste fetiţe erau din tribul Kanka-bono. Ele aveau să ajungă la vîrsta feminităţii în Santa Rosalia, unde, împreună cu Hisako Hiroguchi, aveau să devină mamele întregii omeniri de acum.

■

Totuşi, înainte de a ajunge la Santa Rosalia trebuiau să ajungă în primul rînd la hotel.

Iar soldații și baricadele le-ar fi oprit, cu siguranță, să ajungă acolo, dacă soldatul Geraldo Delgado nu le-ar fi deschis drumul prin prăvălia de suveniruri.

28

COPILELE ACESTEA AVEAU să devină șase Eve pentru acel Adam care avea să fie căpitanul von Kleist pe insula Santa Rosalia, și ele nu ar fi ajuns la Guayaquil dacă n-ar fi fost pilotul pentru cursele spre pădurile ecuatoriale, care se numea Eduardo Ximénez. În primăvara precedentă, în ziua care a urmat înmormîntării lui Roy Hepburn, Ximénez zbura cu avionul său amfibie, de patru persoane, pe deasupra pădurilor ploioase, lîngă izvoarele rîului Tiputini, care curge spre Atlantic și nu spre Oceanul Pacific, mai apropiat. El tocmai transportase un antropolog francez și echipamentul necesar spre a supraviețui, undeva, în josul rîului, la frontiera cu Peru, unde francezul proiectase să înceapă cercetările sale asupra enigmaticului trib Kanka-bono.

Ximénez avea ca obiectiv următor Guayaquil, la cinci sute de kilometri depărtare și de partea cealaltă a două bariere de munți înalți și stîncoși. Din Guayaquil urma să ia cu avionul lui doi milionari argentinieni sportivi și să-i ducă la aerodromul de pe insula Baltra din Arhipelagul Galápagos, unde cei doi în-

chiriaseră un vas de pescuit oceanic, cu tot echipajul respectiv. Dar ei nu vroiau să prindă orice fel de pește. Sperau să prindă cu ajutorul unor cîrlige speciale niște rechini albi din cei mari, din soiul acelorași animale marine care aveau să o înghită, treizeci și unu de ani mai tîrziu, pe Mary Hepburn precum și pe căpitanul von Kleist și aparatul Mandarax.

Ximénez văzu de sus următoarele litere desenate cu piciorul în noroiul de pe malul rîului : S.O.S. El ameriză pe rîu și își urcă apoi pe mal avionul, care rula legănîndu-se precum o rață.

Coborînd din avion a fost întîmpinat de un preot romano-catolic, originar din Irlanda, în vîrstă de optzeci și doi de ani și numit Părintele Bernard Fitzgerald. Acesta trăia printre kanka-bono de o jumătate de veac. Cu el se aflau cele șase fetițe, ultimele kanka-bono. Împreună cu ele scrisese inițialele S.O.S. pe malul rîului.

Întîmplător, Părintele Fitzgerald avea un străbunic comun cu John F. Kennedy, primul soț al doamnei Onassis și al treizeci și cincilea președinte al Statelor Unite. Dacă s-ar fi împreunat cu o incasă, ceea ce nu a făcut niciodată, toți oamenii care trăiesc acum ar putea pretinde că au în vine sînge albastru irlandez — nu că cineva, astăzi, ar face prea mult caz că are o origine sau alta.

După numai nouă luni de viață, ființele omenești chiar uită cine le-a fost mamă.

Fetițele învățau să cînte coruri bisericești cu Părintele Fitzgerald cînd toți ceilalți membrii ai tribului fuseseră stropiți cu ploaie insecticidă. Unele dintre victime erau încă pe moarte, așa că bătrînul preot avea să rămînă cu ele. El voia totuși ca Ximénez să ducă fetițele undeva unde cineva putea avea grijă de ele. În felul acesta, în numai cinci ore fetițele au fost duse, pe calea aerului, din Epoca de Piatră în Epoca Electronică, de la bălțile cu apă dulce din junglă la mlaștinile cu apă sălcie din Guayaquil. Ele vorbeau numai limba kanka-bono, pe care numai cîteva rude muribunde, din junglă și, după cum avea să se afle mai tîrziu, un singur om alb din Guayaquil, bătrîn și murdar la suflet, o puteau înțelege.

Ximénez era din Quito, așa că nu avea o locuință proprie unde să poată găzdui fetițele în Guayaquil. El, personal, închiriase o cameră la Hotelul El Dorado, aceeași cameră care avea să fie mai tîrziu ocupată de Selena MacIntosh și cîinele ei. Urmînd sfatul poliției, Ximénez duse fetițele la un orfelinat lîngă catedrala din centrul orașului, unde călugărițele acceptară să-și ia răspunderea pentru găzduirea lor. Era încă hrană din belșug pentru toată lumea, în momentul acela.

Ximénez se duse apoi la hotel, unde spuse povestea orfanelor barmanului de acolo, care

era Jésus Ortiz, omul care, mai tîrziu, avea să desființeze toate legăturile telefonice ale hotelului cu lumea exterioară.

*

Prin urmare Ximénez apărea ca un aviator care a jucat un rol foarte mare în ce privește viitorul omenirii. Un alt aviator care a jucat un rol important a fost un american numit Paul W. Tibbets. Acesta lansase bomba atomică care a lovit-o pe mama lui Hisako Hiroguchi în cel de-Al Doilea Război Mondial. Oamenii ar fi probabil tot atît de păroși, după cum sînt astăzi, chiar dacă Tibbets nu ar fi lansat bomba. Însă nu există nici o îndoială că au devenit păroși mai repede din cauza lui.

Orfelinatul a dat sfoară în țară că este în căutarea unei persoane care ar putea vorbi limba kanka-bono, pentru a servi ca interpret. Și astfel s-a prezentat un bătrîn bețiv și potlogar, care trăia din furtișaguri, un alb pur sînge, și, fapt uimitor, el era chiar unul din bunicii fetiței cele mai deschise la culoare. Cînd era doar un flăcăiandru, se dusese să caute minereuri de preț în pădurile ploioase, și trăise printre kanka-bono timp de trei ani. El fusese acela care îl întîmpinase pe Părintele Fitzgerald în numele tribului cînd preotul sosise în junglă venind din Irlanda.

Numele bătrînului era Domingo Quezeda și era de familie foarte bună. Tatăl său fusese șeful Catedrei de Filozofie a Universității Centrale din Quito. Dacă i-ar încînta idea, atunci

oamenii de azi ar putea susține că descind dintr-o lungă linie de aristocrați spanioli intelectuali.

*

Cînd eram doar un băiețel în Cohoes și nu puteam descoperi nimic în viața micii noastre familii cu care să mă pot mîndri, mama mi-a spus odată că în vinele mele curge sîngele unor nobili francezi — probabil că, spuse ea, aș fi locuit într-un castel, pe o moșie întinsă, dacă n-ar fi fost Revoluția franceză. Asta era pe linia strămoșilor ei. Eram, de asemenea, oarecum înrudit, prin ea, a continuat mama, cu Carter Braxton, unul dintre semnatarii Declarației de Independență a Statelor Unite. Ar trebui să-mi țin capul sus, îmi spuse ea, datorită sîngelui care curgea în vinele mele.

M-am gîndit că toate acestea însemnau ceva foarte frumos. Așa că m-a dus și l-am deranjat pe tata, care scria ceva la mașina de scris, întrebîndu-l pe cine moșteneam eu pe linia înaintașilor lui. Nu știam atunci ce era aceea spermă, așa că nu i-am putut înțelege răspunsul decît mulți ani mai tîrziu. „Băiatul meu", îmi spusese el, „tu descinzi dintr-o lungă linie de mormoloci microscopici descurcăreți și hotărîți — absolut toți campioni."

*

Bătrînul Quezeda, care puțea ca un cîmp de bătălie, le spuse fetițelor că nu se pot încrede decît în el, un lucru de care i-a fost lesne să le

convingă, deoarece era bunicul uneia dintre ele și singurul om care putea vorbi cu ele. Prin urmare, trebuiau să creadă tot ce le spunea. Nu aveau motive să fie sceptice, deoarece noul lor mediu înconjurător nu avea nimic comun cu marea pădure ploioasă de unde veneau. Ele credeau în multe adevăruri ale lor, pe care erau gata să le apere cu încăpățînare și mîndrie, dar nici unul dintre acestea nu se potrivea cu nimic din ceea ce vedeau atunci în Guayaquil, în afară de un singur adevăr, o străveche credință fatală ce domnea în mediile urbane de acum un milion de ani, anume că : Rudele nu se vor gîndi niciodată să le facă vreun rău. Or, Quezeda de fapt vroia să le expună unor pericole înspăimîntătoare făcîndu-le hoațe și cerșetoare și mai tîrziu, îndată ce avea să fie posibil, chiar prostituate. El vroia să facă acest lucru din dorința de a-și satisface setea marelui său creier pentru respect de sine și băutură. Avea să devină și el, în cele din urmă, un om bogat și important.

Făcea plimbări cu fetițele prin oraș, arătîndu-le, după cum raporta călugărițelor de la orfelinat, parcuri, catedrale, muzee și alte asemenea obiective. În realitate, el le învăța de ce trebuiau să-i urască pe turiști, cum să-i găsească, cum să-i păcălească și unde era cel mai probabil să-și țină aceștia lucrurile de preț. Învățară de asemenea cum să-i descopere pe polițiști mai înainte ca polițiștii să le descopere pe ele și unde erau ascunzișurile bune din centrul orașului în caz că ar fi în primejdie să fie prinse de urmăritori.

Toată purtarea fetițelor a fost „doar prefăcătorie", timp de o primă săptămînă, cît au fost plimbate prin oraș. După aceasta, bunicul Domingo Quezeda și orfanele au dispărut cu desăvîrșire pentru călugărițele de la orfelinat și poliție. Acel ticălos bătrîn, strămoș al întregii omeniri, instalase fetițele într-o magazie goală în apropiere de chei, magazie care întîmplător aparținea unuia dintre cele două vapoare de croazieră mai vechi, cu care *Bahía de Darwin* era destinată să concureze. Magazia era goală, deoarece turismul se redusese în așa măsură încît vaporul cel vechi își încetase complet activitatea.

Cel puțin, în situația lor nefericită, fetițele erau strîns legate între ele. Și în primii lor ani în Santa Rosalia, pînă cînd Mary Hepburn le-a dăruit copiii, strînsa lor prietenie le-a adus cea mai mare fericire : Cel puțin erau strîns legate între ele — își aveau limba lor, credința religoasă, legendele glumețe, cîntecele și încă multe alte tradiții asemănătoare. Iar toate acestea aveau să le lase moștenire copiilor lor în Santa Rosalia cînd vor intra, una cîte una, în tunelul albastru care duce spre Viața de Apoi : cel puțin mîngîierea de a fi împreună, a vorbi limba kanka-bono, a-și păstra religia kanka-bono și legendele glumețe și cîntecele kanka-bono.

*

În timpul zilelor lor grele de demult, petrecute în Guayaquil, bătrînul Quezeda își oferea

trupul său împuțit pentru experimentare în timp ce le instruia, cît erau de mici, în practicile fundamentale ale viitoarei lor meserii și le învăța care era comportarea prostituatelor.

Desigur, fetițele trebuiau, în această situație, să se salveze, chiar cu mult înainte de izbucnirea crizei economice. Frămîntate de gînduri, priveau adesea printr-o fereastră prăfuită a magaziei, care constituia școala lor sinistră, la pupa vaporului *Bahía de Darwin*, ancorat în imediată apropiere, aproape astupîndu-le geamul. Nici nu aveau cum bănui ele atunci că vasul alb și minunat din fața lor avea în curînd să devină pentru ele Arca lui Noe.

*

În cele din urmă fetițele fugiră de la bătrîn. Începură să trăiască singure pe străzi, continuînd să cerșească și să fure. Dar, pentru motive pe care nu le puteau înțelege, vedeau că era tot mai greu să găsească turiști și, nu după mult timp, constatară și că nu mai era nimic de mîncare, nicăieri. Erau flămînde cu adevărat și se adresau tuturor trecătorilor deschizîndu-și larg gurile, rostogolindu-și ochii și arătînd cu degetul micile lor gîtlejuri pentru a-i face să înțeleagă că nu mîncaseră nimic de mult.

Într-o după-amiază, la o oră tîrzie, fetițele au fost atrase de strigătele pe care le scotea o mare mulțime de oameni, adunată în jurul hotelului El Dorado. Au găsit ușa din spate a unei prăvălii cu obloanele trase deschisă și l-au văzut ieșind din prăvălie pe Geraldo Delgado,

care tocmai îi împușcase pe Andrew MacIntosh și Zenji Hiroguchi. Au intrat atunci și ele acolo și au ieșit afară pe ușa din față. Au ajuns astfel dincolo de bariera pe care o ridicaseră soldații și nu au găsit pe nimeni acolo care să le împiedice să intre în Hotelul El Dorado, unde au cerșit imediat îndurarea lui James Wait, care se afla în salonul pentru cocteiluri.

29

MARY HEPBURN se chinuia, în acest timp, să se sinucidă, sus în camera ei, întinsă pe pat și cu sacul de polietilenă pentru „rochia Jackie" tras pe cap. Sacul era complet aburit în interior și Mary avea halucinații închipuindu-se o mare broască țestoasă de uscat răsturnată pe spate, în cala fierbinte și umedă a unei corăbii cu pînze din vremuri îndepărtate. Bătea aerul cu mîinile, absolut zadarnic, cum ar fi făcut și o broască țestoasă de uscat culcată pe spate.

După cum povestise deseori elevilor, corăbiile care traversau Pacificul obișnuiau să se oprească în apropierea țărmurilor Insulelor Galápagos, pentru a prinde broaște țestoase. Acestea nu erau în stare să se apere și puteau trăi culcate pe spate, fără hrană sau apă luni întregi. Broaștele țestoase erau încete la mers, blînde, enorme și în număr mare. Marinarii le răsturnau fără teama de a fi mușcați sau zgîriați cu ghearele și le tîrau la marginea oceanului unde

îi așteptau bărcile corăbiei — folosind ca sănii inutila armură a acestor viețuitoare.

Le înmagazinau apoi, culcate pe spate, în întuneric, nemaidîndu-le nici un fel de atenție, pînă venea momentul să fie consumate. Pentru marinari, frumusețea broaștelor țestoase consta în faptul că reprezentau carne proaspătă care nu trebuia ținută la gheață sau consumată imediat.

În fiecare an cînd era la Ilium, Mary putea fi sigură de revolta vreunui elev sau eleve față de faptul că niște ființe omenești puteau să se poarte atît de crud cu niște viețuitoare atît de încrezătoare în om. Revolta lor îi oferea prilejul să adauge că ordinea naturală s-a comportat aspru cu broaștele țestoase, cu mult mai înainte ca să fi apărut pe pămînt un asemenea animal cum este omul.

Existaseră milioane de broaște țestoase, mișcîndu-se greoi pe orice întindere de uscat, mare sau mică, din zonele temperate, obișnuia să spună Mary.

Dar, cu timpul, cîteva viețuitoare micuțe s-au transformat în rozătoare. Acestea au descoperit și au mîncat ouăle broaștelor țestoase — toate ouăle.

Așa că foarte repede acest eveniment a însemnat sfîrșitul broaștelor țestoase pretutindeni, cu excepția acelora cîtorva insule unde nu au pătruns rozătoarele.

*

Era profetic ca Mary să se închipuie o broască țestoasă de uscat, în timp ce se sufoca, deoa-

rece ceva foarte asemănător cu ceea ce se petrecuse cu broaștele țestoase de uscat cu foarte mult timp în urmă începea atunci să aibă loc cu cea mai mare parte a omenirii.

O nouă vietate, invizibilă ochiului liber, ataca ouăle din ovarele omenești, fenomenul manifestîndu-se pentru prima oară la Tîrgul anual al cărții, de la Frankfurt, în Germania. Femeile venite acolo erau cuprinse de o ușoară febră, care se manifesta și trecea într-o zi sau două, iar uneori le întuneca vederea. După aceea ajungeau în situația lui Mary Hepburn. Nu mai puteau să mai aibă copii. Nu se putea găsi nici o cale de a opri pe loc boala care se răspîndea neîmpiedicată pretutindeni.

Nimicirea aproape totală a puternicelor broaște țestoase de către micile rozătoare apărea, în mod vădit, ca o poveste asemenea aceleia a lui David și Goliat.

Iar omenirea trăia o altă poveste asemănătoare.

•

Mary ajunse atît de aproape de moarte, încît îi apăru înainte tunelul albastru care ducea spre Viața de Apoi. În acel moment sufletul i se revoltă împotriva marelui ei creier, care o dusese atît de departe. Își trase sacul de îmbrăcăminte de pe cap și, în loc să moară, coborî în salonul hotelului, unde îl găsi pe James Wait oferind de la bar alune, măsline, vișine și cepe din cocteiluri celor șase fetițe kanka-bono.

Acest tablou de milă stîngace îi va rămîne lui Mary întipărit în minte tot restul vieții. Pentru acest gest, ea întotdeauna îl va considera în viitor pe Wait ca o ființă omenească altruistă, miloasă și iubitoare de oameni. El avea să sufere în curînd un atac de inimă fatal, așa că nu va mai putea interveni cu nimic ca să-i schimbe nobila părere pe care și-o făcuse ea despre acest om dezgustător.

Pe lîngă toate ticăloșiile pe care le făptuise, Wait era și ucigaș.

Comisese crima în felul următor :

Wait era pe atunci un prostituat homosexual și locuia în Insula Manhattan, cînd un plutocrat corpolent îl acostă într-un bar întrebîndu-l dacă știa că încă poartă eticheta cu prețul respectiv agățată de tivul elegantei sale cămăși de catifea albastră, nou cumpărată. Omul avea în vinele sale sînge regal ! Era Prințul Richard de Croația-Slavonia, un descendent direct al lui Jacob I, Regele Angliei, al Împăratului Frederic al Treilea al vechiului Imperiu Germanic, al Împăratului Franz Joseph al Austriei ca și al Regelui Ludovic al XV-lea al Franței. Prințul poseda o prăvălie de antichități în susul bulevardului Madison din New York City și nu era homosexual. Vroia doar ca tînărul Wait să-l gîtuie cu cordonul halatului, slăbind apoi strînsoarea după ce avea să-l aducă cît mai aproape posibil de moarte.

Prințul Richard avea o soție și doi copii, care își petreceau vacanța la schi în Elveția, soția

fiind încă destul de tînără pentru a continua să mai ovuleze, așa că tînărul Wait a împiedicat poate să se mai reproducă încă o serie însemnată din nobilele gene la care ne-am referit mai sus.

Trebuie să mai menționăm ceva : Dacă Prințul Richard nu ar fi fost omorît, el și soția sa ar fi putut fi invitați de Bobby King să participe și ei la „Croaziera secolului spre minunățiile naturii".

▪

Văduva prințului avea să devină o celebră creatoare de modele de cravate, luîndu-și numele de „Prințesa Charlotte", deși era de neam modest, fiica unui constructor de acoperișuri din Insula Staten, din New York City. Nu era îndreptățită să poarte titlul soțului și nici să-i folosească blazonul. Armoariile respective apăreau însă pe toate modelele de cravate pe care le crea.

Răposatul Andrew MacIntosh avea și el o serie întreagă de cravate „Prințesa Charlotte".

▪

Wait îl întinse pe acest grăsan, cu chipul otova și avînd sînge albastru, cu fața în sus, pe un pat cu patru stîlpi și baldachin, care, după cum susținea prințul, aparținuse Eleonorei, Palatină de Neuburg, mama Regelui Iosif I al Ungariei. Wait l-a legat de stîlpii groși ai patului cu funii de nailon, pregătite pe măsură. Fuseseră ținute într-un sertar, mascat de volanul de la picioarele patului. Sertarul era vechi și păstrase ascunse într-o vreme secretele vieții sexuale a Eleonorei, Palatină de Neuburg.

— Leagă-mă bine și strîns, să nu pot să scap, spuse Prințul Richard tînărului Wait, dar nu-mi întrerupe circulația sîngelui. Detest să fac cangrenă.

Marele lui creier îl îndemnase să facă acest lucru cel puțin o dată pe lună, în ultimii trei ani : să angajeze străini care să-l lege și să-l gîtuie numai puțin, fără să-l omoare. Ce mai program pentru a simți că trăiești !

▪

Prințul Richard de Croația-Slavonia, probabil sub privirile stafiilor strămoșilor săi, îl instruise pe tînărul James Wait să-l gîtuie pînă la punctul cînd își pierdea cunoștința. Din acel moment Wait, pe care prințul îl cunoștea numai sub numele de „Jimmy", trebuia să numere încet pînă la douăzeci astfel : „o mie unu, o mie doi..." și așa mai departe.

Probabil, sub privirile Regelui Iacob, ale Împăratului Frederic, ale Împăratului Franz Joseph și ale Regelui Ludovic, Prințul Richard, unul din numeroșii pretendenți la tronul Iugoslaviei, i-a ordonat lui „Jimmy" să nu-i atingă nici o parte a corpului sau îmbrăcămintei, în afară de cordonul din jurul gîtului. Aceasta avea să-i producă un orgasm, dar Wait nu trebuia să ajute procesul cu gura sau cu mîinile.

— Nu sînt homosexual, îi spuse el, așa că te-am angajat ca un fel de valet — nu prosti-

tuat. Probabil va fi greu să crezi, Jimmy, continuă el, dacă tu duci felul de viață pe care socotesc că îl duci, dar ceea ce fac eu este o experiență spirituală, așa că păstrează-o la nivel spiritual. Altfel, nu mai capeți bacșișul de o sută de dolari. M-ai înțeles ? Sînt un om neobișnuit.

▪

El nu-i spuse nimic lui Wait, dar marele său creier îi imagină un adevărat film în timpul cît zăcu inconștient. Îi arăta capătul unei porțiuni tremurînde de tunel albastru, cu un diametru de aproximativ cinci metri, destul de mare ca să permită unui camion să treacă prin el și luminat înăuntru ca pîlnia unui ciclon. Nu vuia ca un ciclon, însă. În schimb, se auzea o muzică nepămîntească venind parcă dintr-o armonică de sticlă, dinspre capătul îndepărtat al tunelului, care dădea impresia să fie cam la o depărtare de aproximativ cincizeci de metri. În funcție de cum se răsucea tunelul, Prințul Richard putea prinde imagini fugitive ale deschiderii de la celălalt capăt al acestuia — un punct auriu și indicii sugerînd un loc cu verdeață.

Era, desigur, tunelul care ducea spre Viața de Apoi.

▪

Wait puse o mică minge de cauciuc în gura acestui pretins eliberator al Iugoslaviei, după cum i se spusese să procedeze, și-i pecetlui gura

cu o mică bucată de bandă adezivă, fixată în prealabil de unul din stîlpii patului.

Apoi îl gîtui pe prinț oprindu-i alimentarea cu sînge a marelui său creier și alimentarea cu aer a plămînilor. În loc, însă, să numere încet pînă la douăzeci după ce prințul își pierduse cunoștința, simțise orgasmul și văzuse tunelul tremurător, el numără pînă la trei sute. Asta însemna cinci minute.

Totul fusese numai ideea marelui creier al lui Wait. Nu fusese ceva ce el vroise să facă cu adevărat.

▪

Dacă ar fi fost adus vreodată în fața judecății pentru crimă sau omucidere, sau oricum ar fi vrut guvernul să denumească altfel crima lui Wait, probabil el s-ar fi apărat acuzînd „un acces de nebunie". Ar fi pretins pur și simplu că marele său creier nu funcționase bine în momentul respectiv. Nu exista nimeni acum un milion de ani care să nu știe ce însemna acest lucru.

Scuzele pentru defecțiuni momentane ale creierului constituiau trăsătura esențială a convorbirilor tuturor oamenilor : „Aoleu !", „Scuzați-mă", „Sper că nu v-am lovit", „Nu pot crede că am făcut așa ceva", „Totul s-a petrecut atît de repede, încît nici nu am avut timp să mă mai gîndesc", „Am făcut o asigurare împotriva unor asemenea accidente", „Cum aș

putea să-mi iert vreodată ce-am făcut ?", „Nu știam că arma era încărcată" și tot așa mai departe.

*

În timp ce tînărul Wait se strecură afară din marele apartament al prințului, situat în elegantul bloc Sutton Place, pe cearșafurile de satin purtînd armoariile princiare se puteau vedea broboane și gogoloașe de spermă umană pline de mormoloci regali, gonind unii după alții fără nici o țintă. Nu furase nimic și nu lăsase amprente. Portarul imobilului, care îl văzuse venind și apoi plecînd, nu a putut da decît foarte puține lămuriri poliției despre înfățișarea lui Wait, afară doar că era un tînăr alb, zvelt și că purta o cămașă de catifea albastră de pe care nu fusese luată eticheta cu prețul.

Mai era însă și ceva profetic în împrăștierea acelor milioane de mormoloci regali pe un cearșaf de satin, fără vreun țel spre care să se îndrepte. În ce privește sperma umană, lumea întreagă, cu excepția Insulelor Galápagos, era pe punctul de a deveni ceva asemănător acelui cearșaf de satin. Să îndrăznesc să adaug : „Cît ai bate din palme" ?

30

VOI PUNE ACUM un asterisc înaintea numelui lui * James Wait, indicînd prin aceasta că, după * Siegfried von Kleist, va fi rîndul lui

să moară. * Siegfried va intra primul în tunelul albastru, cam într-o oră și jumătate din acest moment al povestirii de față, iar * Wait va urma cam în paisprezece ore, după ce mai întîi se va fi căsătorit cu Mary Hepburn, pe puntea de sus a vaporului *Bahía de Darwin*, departe în largul mării.

*

Mandarax cita, în vremurile de demult :

Totul este bine cînd se sfîrșește bine.

JOHN HEYWOOD (1497 ?—1580)

Așa au stat lucrurile și în cazul vieții lui * James Wait. El venise pe lume probabil ca un copil al răului și faptele sale diavolești începuseră aproape imediat. Dar la Guayaquil era foarte aproape de sfîrșitul vieții și rămăsese uimit văzînd bucuria pe care o simțea dînd de mîncare fetițelor kanka-bono. Ele i se arătau nespus de recunoscătoare, iar ajutorul pe care li-l da el era ceva cît se poate de ușor de oferit deoarece barul era perfect aprovizionat cu gustări preparate special și produse picante. Ocazia de a fi mărinimos nu i se mai ivise lui * Wait niciodată pînă atunci, cînd iată că i se oferea acum și îi plăcea nespus. Pentru acești copii, * Wait însemna însăși viața.

Or, în acel moment, îi apăru înaintea ochilor văduva Hepburn, pe care toată după-amiaza sperase să o vadă. Nici nu mai avea nevoie să

caute să-i cîștige încrederea. Ea l-a plăcut imediat pentru că dădea copiilor să mănînce, așa că îi spuse, fiindcă în după amiaza zilei precedente văzuse foarte mulți copii flămînzi în drumul ei, de la Aeroportul Internațional Guayaquil la hotel :

— A ! Ce frumos din partea dumneavoastră ! Ce frumos din partea dumneavoastră ! Ea presupunea atunci, și nu avea să creadă niciodată altfel, că * Wait văzuse copiii afară și îi chemase înăuntru ca să le poată da de mîncare.

— De ce nu pot fi și eu ca dumneavoastră ? continuă Mary. Am stat sus tot timpul, în camera mea, nefăcînd nimic altceva decît să-mi plîng necazurile, cînd ar fi trebuit să fiu jos, aici, ca dumneavoastră — împărțind tot ce avem cu acești sărmani copii din oraș. Mă faceți să mă rușinez de mine însămi — dar de vină e creierul meu care n-a mai funcționat bine în ultimul timp. Uneori îmi vine să-mi omor creierul.

Ea le vorbi fetițelor în limba engleză, o limbă pe care ele nu aveau să o înțeleagă niciodată.

— E bun ce mîncați ? întrebă ea, și : Unde sînt mămicile și tăticii voștri ? și alte întrebări de felul acesta.

Fetițele nu aveau să învețe engleza niciodată, deoarece kanka-bono va fi de la început limba majorității locuitorilor din Santa Rosalia. Într-un secol și jumătate, va fi limba majorității omenirii. Iar patruzeci și doi de ani mai tîrziu, kanka-bono va fi singura limbă a omenirii.

Nu era nici o grabă ca Mary să aducă fetițelor lucruri mai bune de mîncat. O combinație de alune, și portocale, care se găseau din belșug în spatele barului, era ceva ideal. Copilițele scuipau orice nu li se părea bun — vișinele, măslinele verzi și micile cepe pentru cocteiluri. Nu aveau nevoie de nici un ajutor ca să mănînce.

Așa că Mary și * Wait au avut toată vremea, în timp ce le supravegheau, să stea de vorbă unul cu altul, pentru a se cunoaște mai bine.

Astfel * Wait îi spuse lui Mary, printre altele, că el unul avea credința că oamenii au venit pe lume pentru a se ajuta între ei și de aceea și el ajuta acum copiii. Declară apoi că aceștia însemnau viitorul lumii și prin urmare cea mai importantă bogăție naturală a planetei.

— Permiteți-mi să mă recomand, continuă * Wait. Mă numesc Willard Flemming din orașul Moose Jaw, provincia Saskatchewan.

Mary îi spuse cine și ce era și ea : o fostă profesoară, în același timp văduvă.

* Wait o asigură atunci de marea admirație pe care o avea pentru profesori și profesoare, subliniind cît de folositori i-au fost aceștia cînd era elev.

— Dacă n-ar fi fost profesorii și profesoarele mele din liceu, adăugă el, nu m-aș fi dus niciodată la vestitul Massachussets Institute for Technology (MIT). Probabil că nu aș fi urmat nici o universitate și aș fi ajuns doar mecanic de automobile, ca și tatăl meu.

— Şi ce sînteţi acum ?
— Chiar nimic, de cînd mi-a murit soţia de cancer, răspunse el.
— A ! exclamă ea, îmi pare tare rău.
— Nu e nevoie să spuneţi asta. Doar nu aveţi nici o vină, nu-i aşa ?
— Nu, desigur, zise Mary.
— Înainte de moartea soţiei eram inginer constructor de motoare eoliene. Aveam o idee nebunească că sîntem înconjuraţi de acest fel de energie curată şi gratuită. Vi se pare o idee nebunească acest lucru, nu ?
— E o idee minunată, replică ea, e o realitate despre care soţul meu şi cu mine vorbeam deseori.
— Societăţile de energie şi luminat electric mă urau, spuse el, ca şi magnaţii petrolului şi cei ai cărbunelui, precum şi proprietarii trustului energiei atomice.
— Nu mă îndoiesc că vă urau ! spuse Mary.
— Nu e nevoie să se mai îngrijoreze din cauza mea acum, reluă el. M-am retras din activitate după moartea soţiei şi de atunci colind lumea. Nici nu ştiu măcar ce caut. Mă îndoiesc foarte mult că ar exista ceva ce merită găsit. Sînt sigur doar de un singur lucru : Nu voi mai putea iubi niciodată în viitor.
— Totuşi aveţi atît de mult de dat lumii ! reluă ea.
— Dacă ar fi să mai iubesc vreodată, reluă * Wait, nu m-aş putea opri la vreuna din acele păpuşele prostuţe cu păr zbîrlit, pe care băr-

baţii par să le caute acum. N-aş putea suporta o asemenea fiinţă.
— Cred şi eu că nu.
— Am fost prea răsfăţat de viaţă, continuă * Wait.
— Sper că aţi meritat asta, zise ea.
— Şi mă întreb : La ce-mi foloseşte că am acum bani ? reluă el. Sînt sigur că soţul dumneavoastră a fost un soţ tot atît de bun ca şi soţia mea...
— A fost, într-adevăr, un om foarte bun, răspunse Mary, un om cum nu se poate mai minunat.
— Atunci şi dumneavoastră vă puneţi aceeaşi întrebare : La ce sînt buni banii cînd cineva e absolut singur ? Să presupunem că aveţi un milion de dolari.
— Doamne Dumnezeule ! exclamă ea. Nici pomeneală de aşa ceva.
— N-are importanţă, o sută de mii atunci...
— Asta e mai aproape de adevăr, preciză ea.
— N-au nici o valoare acum, nu-i aşa ? reluă el. Ce fericire pot cumpăra banii ?
— Oricum, într-o oarecare măsură, replică ea, o viaţă comodă.
— Îmi închipui că aveţi o casă frumoasă ? reluă el.
— Foarte frumoasă, a fost răspunsul.
— Şi o maşină, sau poate chiar două sau trei; ca şi alte lucruri, desigur, continuă * Wait.
— O singură maşină, preciză Mary.
— Pariez că un Mercedes ? spuse el întrebător.

— E un Jeep, răspunse ea.
— Probabil că aveți și acțiuni și bonuri de tezaur, așa cum am și eu, mai adăugă el.
— Societatea lui Roy practica sistemul de a da salariaților săi acțiuni drept gratificații, îl lămuri Mary.
— Înțeleg, spuse el. Și, desigur, un sistem de asigurări și unul de pensii — precum și toate cele obișnuite ce țin de visul clasei de mijloc de a trăi în deplină siguranță.
— Am lucrat amîndoi, preciză Mary. Așa că am contribuit amîndoi.
— N-aș vrea o soție care să nu lucreze, continuă * Wait. Soția mea a lucrat la societatea de telefoane. După ce a murit, asigurările ei de viață, cumulate, s-au ridicat la o sumă frumușică. Dar pentru mine au însemnat doar plîns și lacrimi. Îmi aminteau doar de cît de goală îmi devenise viața. Ca și cutia ei cu bijuterii, cu toate inelele și broșele și colierele pe care i le dădusem în decursul anilor, fără să avem copii cărora să le poată fi trecute mai departe.
— Nici noi nu am avut copii, spuse Mary.
— Se pare că avem o mulțime de lucruri în comun, continuă * Wait. Cui îi veți lăsa atunci bijuteriile ?
— A !... Nu am prea multe, a fost răspunsul. Cred că singura podoabă de valoare este un șirag de perle pe care mi l-a lăsat mama lui Roy. Are închizătoare cu diamant. De altfel, port bijuterii atît de rar, încît chiar și uitasem de perle pînă în acest moment.
— Sper că, firește, sînt asigurate, mai spuse * Wait.

31

CUM LE MAI PLĂCEA oamenilor să vorbească și să tot vorbească în vremurile acelea de demult ! Toți pălăvrăgeau fără nici un rost toată ziua. Unii făceau asta chiar și în somn. Tatăl meu trăncănea mult în somn — mai cu seamă după ce ne-a părăsit mama. Eu dormeam pe o canapea lîngă camera lui. Și asta se întîmpla în toiul nopții, cînd nu era nimeni în toată casa în afară de noi doi — atunci îl auzeam trăncănind în dormitor. Rămînea liniștit cîtva timp, apoi iar începea să trăncănească.
Uneori, cînd eram în Corpul de marină sau, mai tîrziu, în Suedia, mereu mă trezea cîte cineva să-mi spună să nu mai vorbesc prin somn. Nu-mi puteam aduce aminte niciodată ceea ce spusesem. Trebuia să-i întreb pe alții și totdeauna ce mi se relata era ceva absolut nou pentru mine. Ce ar fi putut să fie cea mai mare parte a trăncănelii, atît noaptea cît și ziua, altceva decît debitarea unor semnale fără rost și nesolicitate de alții, produse de creierele noastre absurd de enorme și active.
Nu era posibil să le astîmpărăm ! Fie că aveam să le dăm ceva de lucru sau nu, creierele

funcționau tot timpul! Iar flecăreala lor era grozav de zgomotoasă! Doamne Dumnezeule, cît putea fi de zgomotoasă!

Cînd încă trăiam, existau niște aparate de radio și casetofoane portabile, pe care unii tineri le duceau cu ei pe oriunde umblau prin orașele din Statele Unite, punîndu-le să cînte muzică atît de asurzitor, încît acopereau bubuitul tunetelor unei furtuni. Aceste aparate se numeau „nitroglicerina cartierelor sărace". Nu era de ajuns acum un milion de ani că aveam acest exploziv în interiorul capetelor noastre.

*

Chiar și după atît de mult timp, sînt încă și acum furios la culme pe o ordine naturală care a putut permite evoluția unui organ atît de derutant, inutil și distrugător, cum erau acele mărețe creiere mari de acum un milion de ani. Dacă ar fi slujit oamenilor să spună doar adevărul, atunci aș putea vedea o rațiune ca fiecare dintre ei să aibă un creier. Dar acele vietăți mințeau permanent! Uitați-vă numai cum * James Wait mințea acum vorbind cu Mary Hapburn!

În acel moment * Siegfried von Kleist se întoarse în barul hotelului, după ce fusese martor la împușcarea lui Zenji Hiroguchi și Andrew MacIntosh. Dacă marele său creier ar fi fost o mașină a adevărului, poate că le-ar fi dat lui Mary și * Wait informațiile la care erau

cu siguranță îndreptățiți și care le-ar fi putut fi foarte folositoare, în cazul în care doreau să supraviețuiască: anume că el, * Siegfried, se găsea în pragul unei prăbușiri mintale, că doi din oaspeții hotelului tocmai fuseseră împușcați, că mulțimea din fața hotelului nu mai putea fi ținută mult la respect, că hotelul nu mai avea nici o legătură cu lumea exterioară și așa mai departe.

Dar nu. El își păstra un aspect exterior liniștit. Nu dorea ca și ceilalți patru oaspeți care îi mai rămăseseră să fie cuprinși de panică. În consecință, aceștia nu vor afla niciodată ce s-a întîmplat cu Zenji Hiroguchi și Andrew MacIntosh. În mod asemănător, nu vor auzi nici știrea, care avea să fie anunțată cam într-o oră, că Peru a declarat război Ecuadorului, veste pe care nu avea să o afle nici căpitanul. Cînd rachetele peruviene aveau să lovească obiectivele fixate în regiunea Guayaquil, oaspeții vor crede ce le va spune căpitanul, adică ceea ce marele creier al acestuia va socoti, cu toată onestitatea, că este adevărul, și nu fiindcă s-ar fi simțit obligat să spună adevărul: anume, că în acel moment orașul era lovit de o ploaie de meteoriți.

Și în măsura în care, după un timp, se găsea cineva în insula Santa Rosalia curios să știe de ce strămoșii lui sau ai ei veniseră acolo — un sentiment de curiozitate care va dispărea, în cele din urmă, numai după vreo trei mii de ani — avea să audă următoarea poveste:

Oamenii au fost izgoniți de pe continent de o ploaie de meteoriți.

Ce spunea Mandarax :

Ferice de națiunea care nu are istorie.

CESARE BONESANA, Marchiz de Beccaria (1738—1794)

Așadar, pe un ton perfect calm, * Siegfried, fratele căpitanului, îl rugă pe * Wait să se ducă sus și să le poftească pe Selena MacIntosh și Hisako Hiroguchi să coboare, ajutîndu-le totodată să-și ducă bagajele.

— Aveți grijă să nu le alarmați, îi spuse el. Spuneți-le că totul e în perfectă regulă. Vă voi conduce pe toți afară din oraș la aeroport, numai ca să fiți în siguranță. Aeroportul Internațional Guayaquil, în treacăt fie zis, avea să fie primul obiectiv care trebuia distrus de rachetele peruviene.

* Siegfried îi dădu Mandaraxul lui * Wait, pentru ca acesta din urmă să poată comunica cu Hisako. * Siegfried luase aparatul de lîngă corpul lui Zenji. Ambele corpuri fuseseră ascunse vederii — în prăvălia cu suveniruri, a cărei ușă fusese spartă. * Siegfried însuși le acoperise cu niște cuverturi, de vînzare ca suveniruri, avînd imprimat pe ele același portret al lui Charles Darwin care atîrna și în spatele barului.

În felul acesta * Siegfried von Kleist îi conduse pe Mary Hepburn, Hisago Hiroguchi, * James Wait și Selena MacIntosh împreună cu cîinele * Kazakh la un autobuz împodobit sărbătorește și parcat în fața hotelului. Autobuzul ar fi trebuit să transporte muzicanții și dansatorii la aeroport pentru spectacolul dat în cinstea celebrităților din New York. Cele șase fetițe kanka-bono au venit și ele cu turiștii, și am pus un asterisc înaintea numelui cîinelui fiindcă avea să fie în curînd tăiat și mîncat de fetițe. Nici cîine să nu fi fost pe vremurile acelea !

Selena vroia să știe unde era tatăl ei, iar Hisako vroia să știe unde îi era soțul. * Siegfried le spuse că plecaseră mai înainte la aeroport. Planul său era să le urce într-un fel sau altul în vreun avion, fie comercial, fie o cursă turistică sau un avion militar, care să-i scoată teferi din Ecuador. Adevărul în privința lui Andrew MacIntosh și Zenji Hiroguchi avea să fie ultimul lucru pe care aveau să-l afle de la el înaintea decolării avionului — moment în care încă le putea fi salvată viața, oricît de înnebunite de durere ar fi fost.

Ca o concesie făcută lui Mary, * Siegfried consimți să ia și cele șase fetițe. Chiar și cu ajutorul Mandaraxului nu putea însă să înțeleagă nimic din limba pe care o vorbeau. Tot ce a putut face aparatul a fost să identifice cîte un cuvînt din douăzeci, probabil pe cele înrudite îndeaproape cu limba quechua, limbajul comun al Imperiului incas. Pe alocuri Mandarax păru să identifice și cîte ceva în limba arabă, limbajul comun al comerțului de sclavi african, din vremurile de demult.

Iată o noțiune folosită de marile creiere, pe care nu am mai auzit-o în ultimul timp : scla-

via umană. Cum ar putea un om ține în sclavie un alt om o dată ce nu are decît niște aripioare și o gură cu care să poată apuca ?

32

CHIAR ÎN MOMENTUL în care toți pasagerii se așezaseră comod în autobuzul din fața hotelului El Dorado, se auzi, prin intermediul mai multor aparate de radio existente în mulțimea adunată acolo, știrea radiodifuzată că : „Croaziera secolului spre minunățiile naturii“ fusese anulată. Știrea însemna pentru mulțimea prezentă, ca și pentru soldați, care nu erau decît civili în uniforme militare, că alimentele din hotel aparțineau acum tuturor. Ascultați ce vă spune cineva care se învîrte pe aici de un milion de ani : cînd cobori pînă în miezul lucrurilor, hrana înseamnă, în ultimă instanță, marea poveste, în toate cazurile.

Ce spunea Mandarax :

Mai întîi vine nutrețul, apoi urmează moralitatea.

BERTOLT BRECHT (1898—1956)

Se porni brusc o năvală violentă spre ușile de intrare ale hotelului, mulțimea înghițind parcă autobuzul, deși nici vehiculul și nici cei din interiorul lui nu prezentau vreun interes

pentru răsculații care nu vroiau decît hrană. Aceștia se izbeau de laturile autobuzului și urlau — înnebuniți la gîndul că alții pătrunseseră deja în hotel și, prin urmare, lor nu le va mai rămîne nimic de mîncare.

A te găsi într-un autobuz într-o asemenea situație era, fără îndoială, înspăimîntător. Acesta putea fi răsturnat ușor. I se putea da foc. Putea fi lovit cu pietre, transformîndu-i-se geamurile în adevărate șrapnele. Locul unde puteai supraviețui era numai pardoseala culoarului dintre băncile vehiculului. Hisako Hiroguchi își îndeplini prima sa faptă intimă cu oarba Selena, instruind-o cu mîinile și murmurîndu-i în japoneză să îngenunche în culoarul dintre bănci, cu capul aplecat. Apoi Hisako îngenunche lîngă ea și * Kazakh, și își petrecu brațul peste spatele Selenei. A ! Cu cîtă tandrețe și-au manifestat Hisako și Selena dragostea una față de cealaltă în anii care au urmat ! Și ce copil frumos și avînd o fire delicată au crescut ele ! Cum le-am mai admirat !

*

* James Wait s-a găsit iarăși în postura de protector al copiilor. Ocrotea cu trupul său înspăimîntatele fetițe kanka-bono îngrămădite pe culoarul din centrul autobuzului. Intenția lui fusese să se salveze doar pe el, dacă putea, însă Mary Hepburn îl apucase de amîndouă mîinile și îl trăsese spre ea așa încît for-

mau împreună o adevărată fortăreață vie. Dacă vor zbura țăndări de sticlă, acestea aveau să se înfigă în trupurile lor și nu în ale fetițelor.

Ce spunea Mandarax :

Omul nu cunoaște o dragoste mai mare decît cea care-l face să-și dea viața pentru semenii săi.

SFÎNTUL IOAN (41 î.e.n.—30 e.n.)

În momentele în care *Wait se găsea în această poziție, inima începu să-i fibrileze — cu alte cuvinte, fibrele inimii începură să se răsucească în mișcări dezordonate, așa încît fluxul sîngelui în sistemul său circulator nu-și mai urma cursul normal. Și în acest caz faptul se datora eredității. El nu avea cum să știe acest lucru, dar tatăl și mama lui *Wait, care erau totodată tată și fiică, muriseră deja amîndoi la data cînd se desfășoară această povestire, datorită unor crize fatale de inimă nu mult după ce împliniseră patruzeci de ani.

Mare noroc a fost pentru omenire că *Wait nu a trăit destul de mult pentru a participa la jocurile împerecherii din insula Santa Rosalia. Totuși și în acest caz, poate, lucrurile nu ar fi avut mare importanță, dacă oamenii de acum ar fi moștenit inima lui asemănătoare unei bombe cu explozie întîrziată, deoarece nimeni nu ar fi trăit azi îndeajuns de mult pentru a ajunge la momentul cînd inima lui ar fi trebuit să explodeze. Oricine ar avea în prezent vîrsta lui *Wait ar fi un adevărat Matusalem al acestor timpuri.

■

Între timp în port, pe chei, o altă gloată, un alt organ intrat în fibrilație în sistemul social al Ecuadorului, despuia *Bahía de Darwin* nu numai de alimente, dar și de aparatele de televiziune și telefonice, precum și de instalațiile sale radar și sonar și aparatele de radio și becurile și busolele și hîrtia igienică și covoarele și săpunurile și cratițele și tigăile și hărțile și saltelele și motoarele exterioare ale bărcilor de salvare pneumatice și așa mai departe.

Acești supraviețuitori flămînzi au încercat să fure chiar și scripetele care cobora sau ridica ancorele, dar în cazul acesta nu reușiră decît să-l strice complet.

Totuși i-au lăsat vaporului bărcile de salvare — jefuite însă de alimentele care le erau necesare în caz de naufragiu.

Iar căpitanul von Kleist, temîndu-se pentru viața lui, fusese nevoit să se cațăre sus pe catarg, în gabie, îmbrăcat numai în lenjeria de corp.

*

Mulțimea de la El Dorado a trecut iute pe lîngă autobuz cum se revarsă valurile mareei — lăsîndu-l întreg și teafăr, ca să zicem așa. Era liber să plece unde vroia. Nu mai rămăsese nimeni în jurul autobuzului în afară de cîțiva oameni care zăceau la pămînt, ici și colo, răniți sau omorîți în năvala năprasnică a mulțimii.

Prin urmare * Siegfried von Kleist, înfrînîndu-și în mod eroic spasmele și neținînd seama de halucinațiile simptomatice ale coreei lui Huntington, s-a așezat la volan pe locul șoferului. Socoti că lucrul cel mai bun pentru cei zece pasageri ai săi era să rămînă pe jos, în culoarul din mijlocul autobuzului, acolo unde se găseau — invizibili din afară, și liniștindu-se unul pe altul cu căldura corpurilor lor.

Porni motorul și constată că avea rezervorul plin cu benzină. Puse în funcțiune aerul condiționat și anunță, în limba engleză, singura limbă comună cu vreunii dintre pasagerii săi, că într-unul sau cel mult două minute atmosfera din autobuz se va răcori. Era o făgăduială pe care și-o putea ține.

Între timp se lăsase amurgul, așa că își aprinse lanternele de poziție.

*

Cam la ora aceea Peru declară război Ecuadorului. Două din avioanele de vînătoare-bombardiere se aflau deja deasupra teritoriului Ecuadorului, unul cu racheta dirijată de semnalele radar emise de la Aeroportul Internațional Guayaquil și celălalt cu racheta dirijîndu-se după semnalele radar emise de baza navală de pe insula Baltra, din Arhipelagul Galápagos, — bîrlogul unei nave-școală cu pînze, a șase vase pentru paza coastelor, două remorchere transoceanice, un submarin pentru patrulare, un doc plutitor și un distrugător în siguranță în docul plutitor. Distrugătorul era

cel mai mare vas al marinei Ecuadorului, în afară de un singur altul — *Bahía de Darwin.*

Ce spunea Mandarax :

Era cel mai bun dintre toate timpurile, era cel mai rău dintre toate timpurile, era vîrsta înțelepciunii, era vîrsta nebuniei, era epoca credinței, era epoca necredinței, era anotimpul Luminei, era anotimpul Întunericului, era primăvara speranței, era iarna disperării, aveam totul înaintea noastră, nu aveam nimic înaintea noastră, ne duceam toți drept spre cer, ne duceam toți de-a dreptul în direcția opusă.

CHARLES DICKENS (1812—1870)

33

UNEORI FAC PRESUPUNERI de tot felul privitor la ceea ce ar fi putut deveni omenirea dacă primii colonizatori care s-ar fi stabilit pe Santa Rosalia ar fi fost cei de pe lista inițială de călători și echipajul pentru „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" — Căpitanul von Kleist, desigur, și Hisako Hiroguchi și Selena MacIntosh, precum și Mary Hepburn, dar, în loc de fetițele kanka-bono, ar fi fost marinarii și ofițerii vasului, și Jacqueline Onassis, și dr. Henry Kissinger și Rudolf Nureyev și Mick Jagger și Paloma Picasso și Walter Cronkite și Bobby King și Robert Pépino, „cel mai

mare șef bucătar al Franței“ și, desigur, Andrew MacIntosh și Zenji Hiroguchi, și așa mai departe.

Insula ar fi putut asigura hrana tuturor acestor persoane — dar cu greu. Ar fi urmat conflicte, cîteva bătăi, cred — chiar cîteva omoruri, dacă hrana sau apa s-ar fi dovedit insuficiente. Și presupun că unii coloniști și-ar fi închipuit că Natura, sau altceva, ar fi fost foarte mulțumită dacă ei ieșeau învingători. Supraviețuirea lor, însă, n-ar fi valorat nici cît o ceapă degerată pentru evoluția omenirii dacă ei nu s-ar fi reprodus, or, cele mai multe dintre femeile de pe lista de pasageri erau trecute de vîrsta cînd mai puteau să aibă copii și, prin urmare, nu mai meritau ca bărbații să se bată pentru ele.

De fapt, în timpul primilor treisprezece ani pe Santa Rosalia, mai înainte ca Akiko să ajungă la pubertate, singurele femei fertile erau Selena, care era oarbă, și Hisako Hiroguchi, care dăduse deja naștere unui copil complet acoperit cu blană și altora trei, care erau normali. Probabil toate femeile ar fi fost însămînțate de învingători, chiar împotriva voinței lor. Dar, în cele din urmă, nu cred că ar fi avut mare importanță care dintre masculi ar fi făcut însămînțarea, Mick Jagger, sau dr. Henry Kissinger, sau căpitanul; sau băiatul de serviciu la cabine. Omenirea ar fi semănat foarte mult cu ceea ce este astăzi.

Cu trecerea timpului, supraviețuitorii nu ar fi fost, totuși, luptătorii cei mai feroci, ci pescuitorii cei mai eficienți. Așa se petrec lucrurile aici, în aceste insule.

*

Existaseră, de asemenea, și niște homari vii, pescuiți în statul Maine, din Statele Unite, care au fost la un pas numai de a-și vedea verificată capacitatea lor de supraviețuire în condițiile de viață din Arhipelagul Galápagos. Înainte de jefuirea vasului *Bahía de Darwin*, se aflau două sute de homari în rezervoarele speciale cu apă sărată și aerisite, din cala vaporului.

Apele din jurul insulei Santa Rosalia erau desigur suficient de reci pentru homari, dar probabil prea adînci. În orice caz, următorul fapt era de reținut în privința lor. Semănau cu ființele omenești, în sensul că puteau mînca aproape orice, dacă erau nevoite să o facă.

Căpitanul von Kleist, cînd era foarte, foarte bătrîn, își amintea de acești homari ținuți în rezervoare. Cu cît îmbătrînea, cu atît mai vii îi erau amintirile privitoare la evenimentele de demult. Și într-o seară, după cină, a amuzat-o grozav pe Akiko, fiica cu blană a lui Hisako Hiroguchi, cu o fantezie științifico-fantastică al cărei subiect era că homarii din Maine ajunseseră, totuși, în insule și că trecuseră un milion de ani, după cum au trecut de fapt, pînă acum — și că homarii deveniseră specia stăpînitoare a planetei, construiseră orașe și teatre și spitale și organizaseră transportul pu-

blic, precum și alte fapte asemănătoare. Își imagina homarii cîntînd la vioară și rezolvînd cazuri de crime misterioase și executînd operații de micro-chirurgie și devenind membri ai cluburilor care împrumută cărți și așa mai departe.

Morala povestirii era că homarii făceau exact ce făcuseră ființele omenești, ceea ce însemna că încurcau nemaipomenit toate treburile. Acum însă toți doreau să redevină homari obișnuiți, în special de cînd nu mai existau ființe omenești în preajma lor care să vrea să-i fiarbă de vii.

Acesta fusese lucrul de care avuseseră să se plîngă în primul rînd : faptul că erau fierți de vii. Or, numai fiindcă nu mai vroiseră să fie fierți de vii, trebuiau acum să îndure concerte ale orchestrelor simfonice, și așa mai departe.

Personajul principal în povestea căpitanului era instrumentistul prost plătit al Orchestrei Simfonice din Homarville care ocupa scaunul al doilea în grupul instrumentiștilor cîntînd la cornul francez, a cărui nevastă tocmai îl părăsise pentru un jucător profesionist de hockey pe gheață.

*

Cînd și-a imaginat povestea, căpitanul nu avea nici cea mai mică idee că, în alte părți ale lumii, omenirea era în pragul dispariției și că alte forme de viață întîmpinau o împotrivire din ce în ce mai slabă, în cazul în care

manifestau tendința de a deveni ele specia dominantă. Căpitanul nu avea să audă niciodată acest lucru, după cum nu avea să audă așa ceva nici altcineva în Santa Rosalia. Vorbesc numai despre dominația vreunei forme de viață foarte mari asupra altora similare. La drept vorbind, cele mai victorioase organisme ale planetei au fost întotdeauna cele microscopice. În toate întîlnirile dintre un David și un Goliat, s-a întîmplat vreodată să învingă Goliat ?

La nivelul ființelor mari, prin urmare, luptătorii vizibili, homarii erau desigur niște candidați slabi pentru a putea deveni tot atît de perfect constructivi sau destructivi ca și omenirea. Dacă, totuși, von Kleist și-ar fi imaginat fabula sa mușcătoare despre caracatițe în loc de homari, poate povestea nu ar fi fost chiar atît de ridicolă. În vremurile acelea de demult, ca și acum, aceste viețuitoare, moi și umede, aveau creiere foarte evoluate, a căror funcție fundamentală era să controleze brațele lor neastîmpărate. Condiția lor, s-ar putea crede, nu era chiar atît de deosebită de aceea a ființelor omenești, care aveau mîini a căror mișcare trebuia controlată. Putem presupune, așadar, că creierele lor ar putea face și alte lucruri cu brațele și creierele pe care le au și nu numai să prindă pește.

Totuși trebuie să văd deocamdată o caracatiță, sau orice fel de altă vietate, dacă e vorba pe așa, care să nu fie extrem de mulțumită să-și petreacă timpul pe pămînt, um-

blînd doar după hrană, renunţînd astfel la acele situaţii de lăcomie şi ambiţie fără margini pe care le trăia neamul omenesc.

*

Acum, în privinţa posibilităţii ca fiinţele omeneşti să se reîntoarcă în trecut, să înceapă să folosească din nou unelte şi să-şi clădească locuinţe şi să cînte la instrumente muzicale şi aşa mai departe, trebuie să spunem următoarele : De data aceasta vor trebui să facă aşa ceva cu ciocurile. Braţele lor au devenit nişte aripioare, în care oasele mîinilor sînt aproape complet prinse ca într-o închisoare şi imobilizate. Fiecare aripioară este încrustată cu cinci protuberanţe pur ornamentale, foarte atrăgătoare pentru membrii sexului opus la vremea împerecherii. Acestea sînt de fapt vîrfurile a patru degete şi al unui deget mare, care au fost absorbite de aripioare. Mai mult, acele părţi ale creierului omenesc care obişnuiau să controleze mişcările mîinilor, pur şi simplu nu mai există, iar craniile omeneşti sînt mult mai fuzelate din această cauză. Cu cît craniul este mai fuzelat, cu atît şi persoana respectivă este un pescuitor mai bun.

Dacă oamenii pot înota acum tot atît de repede şi de departe ca şi focile îmblănite, ce îi împiedică să înoate tot drumul înapoi pînă la continentul de unde au venit strămoşii lor ? Răspuns : nimic.

Mulţi oameni au încercat aceasta sau o vor încerca în perioadele de lipsă de peşte sau de

suprapopulaţie. Dar bacteria care mănîncă ouă omeneşti este mereu acolo gata să-i întîmpine.

Cam atît în privinţa explorărilor.

Apoi încă ceva, totul e atît de liniştit aici, de ce ar vrea cineva să trăiască pe continent ? Fiecare insulă a devenit un loc ideal pentru a creşte copii, cu cocotieri legănîndu-se uşor şi cu plăji largi şi albe — şi lagune albastre cu apă limpede.

Iar toţi oamenii sînt acum cît se poate de inocenţi şi relaxaţi, fiindcă evoluţia şi-a luat mîinile de pe ei.

Ce spunea Mandarax :

Cu fapte-ale muncii, sau minţii
Voi fi ocupat veşnic eu.
Satana îndeamnă la rele
Mîinile ce-s fără treabă.

ISAAC WATTS (1674—1748)

34

ACUM UN MILION DE ANI trăia un pilot peruvian, un tînăr locotenent-colonel care îşi pilota avionul său de vînătoare-bombardier prin brîul de particule microscopice care constituia limita extremă a atmosferei terestre. Se numea Guillermo Reyes, şi putea supravieţui la o asemenea înălţime deoarece costumul şi

casca sa erau prevăzute cu atmosferă artificială. Oamenii erau atît de minunați, atunci, deoarece făceau să se adeverească visuri imposibile.

Colonelul Reyes avusese odată o discuție neconcludentă cu un camarad de arme aviator privitor la faptul dacă putea exista vreo senzație superioară actului sexual. În acest moment era în legătură radio cu același camarad de arme, care se afla departe la baza aeriană din Peru de unde urma să-i comunice momentul cînd Peru avea să declare în mod oficial că se află în stare de război cu Ecuadorul.

Colonelul Reyes pusese deja în stare de funcțiune creierul enormei arme auto-propulsate fixată sub avionul său. Acesta era primul contact al rachetei cu viata dar era deja îndrăgostită la nebuni de discul concav al radarului fixat deasupra turnului de control al Aeroportului Internațional Guayaquil, un obiectiv militar firesc, deoarece Ecuadorul își ținea zece dintre avioanele sale militare acolo. Această formidabilă iubită a radarului, de sub avionul colonelului, semăna cu marile broaste testoase din Insulele Galápagos în sensul că: Își avea toată hrana de care avea nevoie în interiorul carapacei.

Colonelul primi, în fine, mesajul că sosise momentul să lanseze obiectul.

Așadar el lansă obiectul.

Prietenul său de pe pămînt îl întrebă atunci ce a simțit în clipa cînd a dat unui asemenea

obiect libertatea. Iar Reyes îi răspunse că în fine găsise ceva care îi dădea o senzație de satisfacție superioară actului sexual.

•

Sentimentele tînărului colonel în momentul lansării rachetei nu puteau fi, desigur, decît transcendentale, nu puteau fi decît în întregime produse ale marelui său creier, deoarece avionul nici nu se cutremură, nici nu făcu viraje, nici nu urcă brusc, nici nu se lăsă în picaj cînd racheta porni să-și consume aventura sa de dragoste cu radarul.

Avionul își continuă zborul exact ca mai înainte, pilotul automat intrînd imediat în acțiune pentru a face ajustările necesare zborului, în urma schimbării instantanee a greutății și profilului aerodinamic al avionului.

În ceea ce privește, acum, efectele vizibile pentru Reyes: Racheta era mult prea sus pentru a lăsa o dîră de abur, iar gazele produse de combustie erau curate, așa încît, lui Reyes, racheta îi apăru ca o vergea, redusă repede la un punct, apoi la un fir de praf, și în fine la nimic. Dispăru atît de repede, încît era greu de crezut că existase vreodată.

Și asta a fost tot.

Singura urmă a evenimentului petrecut în stratosferă trebuia să rămînă sau în marele creier al lui Reyes sau nicăieri. Era fericit. Era umilit. Era înspăimîntat. Era vlăguit.

Reyes nu era atît de nebun să poată susţine că fapta lui era comparabilă cu acţiunea unui mascul în timpul raportului sexual. Un calculator pe care el nu-l mai putea controla, o dată ce îl pusese în mişcare, stabilise momentul exact al lansării rachetei şi instruise amănunţit mecanismul de lansare fără a mai avea nevoie de vreo îndrumare din partea lui. De altfel, el nici nu ştia nimic despre modul în care funcţiona mecanismul. Astfel de cunoştinţe erau treaba specialiştilor. În război, ca şi în dragoste, el era doar un aventurier fără teamă, care se lăsa la voia întîmplării.

Lansarea proiectilului era, de fapt, din punct de vedere practic, perfect asemănătoare rolului masculilor în procesul reproducerii.

Iată ce se aştepta de la colonel : să livreze marfa cît ai clipi din ochi.

Desigur — iar vergeaua care se redusese, atît de repede, la un punct, apoi la un fir de praf şi în fine la nimic, devenise acum responsabilitatea altcuiva. Toată acţiunea, de acum înainte, avea să revină capătului traiectoriei, unde avea să sosească racheta.

El îşi jucase rolul. Se simţea acum cuprins de o somnolenţă dulce — era mulţumit de el şi mîndru.

•

Mi-e teamă acum să nu-mi prezint într-o lumină greşită povestirea, datorită faptului că doar cîteva personaje erau cu adevărat alie-

naţi mintal, şi să dau astfel impresia că toţi oamenii, acum un milion de ani, erau nebuni. Or, nu aşa stăteau lucrurile. Repet : nu aşa stăteau lucrurile.

Aproape toţi oamenii erau cu mintea întreagă în vremurile acelea îndepărtate şi îi acord bucuros şi lui Reyes aceeaşi stare mintală generală extrem de răspîndită. Marea problemă, repet, nu era nebunia, ci numai faptul că oamenii aveau creiere mult prea mari, care nu judecau decît strîmb şi nu le puteau fi, prin urmare, de nici un folos.

•

Nimeni nu era îndreptăţit să poată revendica, numai pentru el personal, meritul inventării şi construirii rachetei care avea să funcţioneze acum atît de perfect. Proiectilul era realizarea colectivă a tuturor celor care îşi puseseră vreodată marile lor creiere să conlucreze la rezolvarea problemei cum să captureze şi să comprime violenţa împrăştiată care exista în natură şi să o lase să cadă în ambalaje relativ mici asupra duşmanilor lor.

Cînd am fost în Vietnam, eu însumi am experimentat, într-o foarte mare măsură, ce înseamnă unele obiecte din această categorie a visurilor împlinite — cum sînt mortierele, grenadele de mînă sau artileria. Forţele naturii nu ar fi putut deveni niciodată atît de formidabil de destructive în spaţii atît de restrînse fără ajutorul oamenilor.

Deja mi-am spus povestea privitor la bătrîna pe care am împuşcat-o fiindcă a aruncat o

grenadă de mînă. Mai sînt încă o mulțime de alte fapte pe care le-aș putea povesti, dar nici o explozie pe care am văzut-o sau despre care am auzit în Vietnam nu s-ar putea compara cu ceea ce s-a întîmplat cînd racheta peruviană și-a înfipt vîrful nasului, adică partea corpului său care este cea mai bogat dotată cu terminații nervoase sensibile, în discul radarului ecuadorian.

•

În vremea de acum sculptura nu mai prezintă interes pentru nimeni. Cine ar mai putea mînui o daltă sau o lampă de sudură cu aripioarele sau cu gura ?

Dacă ar exista, totuși, un monument aici în aceste insule, comemorînd un eveniment extrem de important din trecut, un asemenea monument ar fi cît se poate de potrivit ; dacă ar reprezenta momentul acuplării rachetei cu discul radarului, de dinaintea exploziei.

Pe soclul de lavă de sub monument s-ar putea grava următoarele cuvinte, exprimînd sentimentele tuturor acelora care au contribuit la proiectarea și fabricarea și vînzarea și cumpărarea și lansarea rachetei, și ale tuturor acelora pentru care explozivele puternice constituie o ramură a industriei mijloacelor de distracție :

...E un sfîrșit
care trebuie să fie dorit din toată inima.

WILLIAM SHAKESPEARE (1564—1616)

35

CU DOUĂZECI DE MINUTE MAI ÎNAINTE ca racheta să-și dea sărutul său francez discului radarului, căpitanul Adolf von Kleist ajunsese la concluzia că putea coborî în siguranță din gabia de pe catargul vaporului *Bahía de Darwin*. Vasul fusese despuiat complet, așa că îi mai rămăseseră chiar mai puține dispozitive și instrumente de navigație decît avusese corabia Majestății Sale *Beagle*, cînd acel viteaz și mic vas cu pînze construit din lemn și-a început călătoria în jurul lumii la 27 decembrie, 1831. *Beagle* avusese cel puțin o busolă și un sextant, precum și navigatori care își puteau imagina cu multă precizie poziția corăbiei în sistemul perfect al întregului univers, datorită cunoștințelor lor privitoare la stele. Mai mult, *Beagle* avea felinare cu ulei și lumînări ca să lumineze noaptea, hamace pentru marinari, și saltele și perne pentru ofițeri. Dacă cineva se hotăra acum să-și petreacă noaptea pe *Bahía de Darwin* trebuia să-și culce capul obosit pe oțelul gol sau poate să facă ceea ce Hisako Hiroguchi obișnuia să facă atunci cînd nu-și mai putea ține ochii deschiși. Hisako se așeza pe capacul scaunului de la toaleta de lîngă salonul principal și își culca apoi capul pe brațele încrucișate și sprijinite pe chiuveta din încăperea respectivă.

•

Am asemuit gloata care a năvălit asupra hotelului cu valul unei maree, a cărui coamă

a trecut vijelios pe lîngă autobuz, pentru a nu se mai reîntoarce. Aș spune că gloata de pe chei semăna mai mult cu un uragan pe mare. Acum acel vîrtej feroce părăsea portul în amurg, alimentîndu-se pe sine, deoarece membrii gloatei meritau să fie ei înșiși prădați, întrucît duceau cu ei homari și vin și aparate electronice și perdele și umerașe pentru haine și țigări și scaune și covoare făcute sul și prosoape și cuverturi de pat și așa mai departe.

Așadar, căpitanul coborî de sus din gabie, rănindu-și, din cauza varangelor, picioarele goale și delicate. Avea acum, pe cît putea să vadă, și vaporul și tot cheiul la dispoziția sa. Se duse mai întîi în cabina sa, deoarece se cățărase pe catarg numai în indispensabili. Spera ca jefuitorii să-i fi lăsat ceva de îmbrăcat. Cînd întoarse însă comutatorul, nu se întîmplă nimic, fiindcă toate becurile dispăruseră.

Oricum, încă exista curent electric, deoarece vaporul avea rezervele sale de baterii electrice, în încăperea mașinilor. Care era situația : Din întîmplare, cei ce furaseră becurile lăsaseră în întuneric încăperea mașinilor mai înainte ca bateriile, generatoarele sau motoarele pentru pornirea mașinilor vasului să fi fost furate. Așadar, într-un anumit fel, ei făcuseră, fără să-și dea seama, un mare serviciu omenirii. Datorită lor vaporul mai putea încă naviga. Fără accesoriile sale pentru navigație, vasul era tot atît de orb ca și Selena MacIntosh, — totuși el rămînea încă cel mai rapid vapor din acea parte a lumii și putea despica apa în plină viteză timp de douăzeci de zile fără realimentare, dacă era nevoie, cu condiția ca lucrurile să decurgă normal în sala mașinilor, cufundată acum într-o beznă neagră ca smoala.

Însă după cum avea să se constate, totuși : După numai cinci zile pe mare, ceva grav avea să se întîmple în sala mașinilor, cufundată într-o beznă neagră ca smoala.

Desigur, în momentele în care bîjbîia prin cabină căutînd ceva îmbrăcăminte pentru a-și ascunde goliciunea, căpitanul nu se gîndea cîtuși de puțin să pornească în călătorie pe mare. Nu mai rămăsese nici măcar vreo batistă sau vreo cîrpă pe undeva. În felul acesta își făcea o primă impresie despre ce înseamnă lipsa de produse textile, ceea ce, în acel moment, părea doar un neajuns, dar care avea să se dovedească o situație dureroasă în timpul celor treizeci de ani de viață pe care îi mai avea înaintea lui. Pur și simplu nu se va mai găsi nici o țesătură cu care să-și apere pielea de soare în timpul zilei și de aerul rece în timpul nopții. Cît de mult atît el cît și restul primilor coloniști în Insulele Galápagos vor ajunge curînd s-o invidieze pe Akiko, fiica lui Hisako, pentru haina ei de blană !

Toți, în afară de Akiko, pînă cînd și Akiko la rîndul ei va avea copilași îmblăniți, vor trebui, în cursul zilei, să poarte pelerine și pălă-

rii improvizate, făcute din pene legate cu mațe de pește.

Ce spunea Mandarax în contrasens :

Omul este un biped fără pene.

PLATON (427?—347 î.e.n.)

Căpitanul rămase calm în timp ce scotocea prin cabină. Din rozeta dușului picura apă, așa că strînse cu putere robinetul. Oricum, măcar atît putea și el îndrepta. Asta arată cît era de stăpînit. După cum am spus deja, aparatul său digestiv mai avea mîncare de digerat. Dar, ce era și mai important pentru liniștea lui, de altfel, era că nimeni nu mai cerea nimic de la el. Cei care jefuiseră vaporul aveau aproape toți multe neamuri, care trăiau într-o lipsă de hrană cumplită, și care începeau să-și rostogolească ochii și să se plesnească pe burți și să-și arate cu degetele gîtlejurile, așa cum făcuseră și fetițele kanka-bono.

Căpitanul nu-și pierduse vestitul său simț al umorului și era acum mai liber decît oricînd să se lase stăpînit de acesta. De hatîrul cui mai trebuia el să pretindă acum că viața însemna ceva serios ? Pe vapor nu mai erau nici măcar șobolani care să-l deranjeze. Pe *Bahía de Darwin* nu fuseseră niciodată șobolani, o altă situație norocoasă pentru omenire. Dacă pe insula Santa Rosalia ar fi coborît și niște șobolani împreună cu primii coloniști, acestora nu le-ar mai fi rămas nimic de mîncare în mai puțin de aproximativ șase luni.

Iar după aceea, șobolanii, după ce ar fi mîncat ce ar mai fi rămas din oameni și apoi s-ar fi mîncat și între ei, ar fi pierit și dînșii.

Ce spunea Mandarax

Șobolanii cu cîini se băteau și pisici ucideau
Și mușcau copilașii în leagăn ;
Și brînza mîncau golind mari butoaie
Și din polonice chiar ciorba sorbeau ;
Spărgeau pline putini cu pește sărat,
În pălării bărbătești făceau cuiburi,
Împiedicînd și femei la taclale
Acoperindu-le glasul complet
Cu-ale lor țipete și chițcăieli,
Cu cincizeci de diezi și bemoli.

ROBERT BROWNING (1812—1889)

Degetele pricepute ale căpitanului, acționînd după capul lui, acum cu totul în întuneric, întîlniră ceva ce avea să se dovedească a fi o jumătate de sticlă de coniac, care se afla pe capacul rezervorului de apă din camera de toaletă.

Era ultima sticlă de băutură încă rămasă pe vapor, iar conținutul ei reprezenta ultima substanță de găsit între pupă și proră și între gabia de observație și fundul calei vasului, pe care vreo ființă omenească o putea metaboliza. Spunînd acestea, desigur, exclud posibilitatea canibalismului. Ignor faptul că însuși căpitanul era cît se poate de comestibil.

Și tocmai cînd degetele căpitanului au apucat strîns gîtul sticlei, în întunericul cabinei,

ceva mare și puternic, venit din afară, dădu vaporului *Bahía de Darwin* o izbitură zdravănă. Totodată : voci bărbătești răsunară pe puntea cu bărcile de salvare, adică puntea de sub cabina căpitanului. Care era situația : Echipajul remorcherului care dusese combustibil și alimente cargobotului *San Mateo*, aparținînd Columbiei, se pregătea acum să lase la apă cele două bărci de salvare ale vaporului *Bahía de Darwin*. Ei îndepărtaseră odgonul de la prora vasului, iar remorcherul își îndreptase prora către estuar, așa încît barca de salvare de la tribordul vaporului să poată fi coborîtă pe apă.

În felul acesta *Bahía de Darwin* rămînea legat de continentul sud-american cu un singur odgon, acela de la pupa vasului. Într-un limbaj poetic, odgonul de la pupă putea fi numit cordonul ombilical de nailon alb al întregii omeniri moderne.

•

Căpitanul a jucat același rol pe *Bahía de Darwin* pe care l-ar fi jucat o stafie care mi-ar fi ținut mie tovărășie, deoarece marinarii care ne-au luat bărcile de salvare n-au bănuit cîtuși de puțin că se mai afla încă un suflet omenesc pe bordul vasului.

Rămînînd iarăși singur, fără a mă pune și pe mine la socoteală, el a reușit să se îmbete. Ce importanță mai avea acel fapt acum ? Remorcherul, cu bărcile de salvare trase în urma lui, ascultătoare, dispăruse în susul rîului.

Cargobotul *San Mateo*, luminat feeric ca un pom de Crăciun, cu discul convex al radarului fixat deasupra punții de comandă învîrtindu-se necontenit, dispăruse în josul rîului, așa încît căpitanul se simți liber să strige de pe punte orice îi plăcea, fără să atragă atenția ostilă a nimănui. Cu mîinile pe roata cîrmei, strigă cît îl ținea gura în seara înstelată : „Om la apă !“ Se referea la el însuși.

Neașteptîndu-se la nimic, căpitanul apăsă butonul de pornire al motorului dinspre babord. Din pîntecele vasului se auzi uruitul înăbușit și profund al unui mare motor diesel, în perfectă stare de funcționare. Apăsă atunci al doilea buton de pornire, dăruind viață și geamănului identic al primului motor. Acești sclavi, care nu se plîngeau de nimic și pe care te puteai bizui, fuseseră născuți la Columbus, în statul Indiana — nu departe de Universitatea din Indiana, unde Mary Hepburn își luase diploma de *master* în zoologie.

Era mică lumea.

•

Faptul că motoarele încă funcționau a însemnat încă un bun motiv ca von Kleist să-și piardă controlul și mințile bînd coniac. El opri apoi motoarele, făcînd astfel un lucru bun. Dacă le-ar mai fi lăsat să funcționeze destul timp pentru a se înfierbînta bine, temperatura lor ridicată ar fi putut atrage atenția aparaturii electronice de pe vreunul dintre avioanele

de vînătoare-bombardiere peruviene, aflate în stratosferă.

În Vietnam aveam aparate pentru detectarea căldurii atît de sensibile, încît ele puteau descoperi prezența oamenilor, sau cel puțin a unor mamifere mai mari, noaptea — deoarece corpurile lor erau doar cu puțin mai calde decît mediul înconjurător.

O dată am cerut executarea unui baraj de artilerie împotriva unui bivol de apă. De obicei aveam de-a face cu oameni în asemenea cazuri — care încercau să se furișeze spre noi și să ne omoare, dacă puteau. Ce mai viață! Tare aș fi vrut să-mi lepăd toate armele și să mă fac pescar în schimb.

•

La același lucru se gîndea și von Kleist sus pe puntea de comandă: „Ce mai viață!" și așa mai departe. Totul îi apărea extrem de caraghios, numai că nu îi venea deloc să rîdă. Se gîndea că viața îi cîntărise meritele și găsise că nu valora mai nimic, așa că încheiase socotelile acum cu el. Ce știa el însă?

Ieși din cabină și se urcă în picioarele goale pe puntea superioară construită din plăci de oțel neacoperit, care se afla în partea din față a punții de comanadă și a cabinelor ofițerilor. Acum, că puntea superioară fusese jefuită de mocheta de pe ea, găurile care fuseseră făcute pentru a fixa postamentele armelor grele erau clar vizibile, chiar și la lumina stelelor. Eu însumi sudasem patru tăblii de oțel pe puntea

superioară. Dar partea la care muncisem eu cel mai mult, și cel mai bine, se găsea adînc în interiorul vasului.

Căpitanul își înălță privirea spre stele și marele său creier îi spuse că planeta lui era doar un neînsemnat fir de praf în cosmos, iar el era un microb pe acel fir de praf, și că nimic nu putea însemna mai puțin în univers decît ce se putea întîmpla cu el. Așa obișnuiau să utilizeze aceste mari creiere ale oamenilor capacitatea lor excesiv de mare: să aiureze în felul arătat. În ce scop oare? Nu veți descoperi pe nimeni avînd asemenea gînduri astăzi.

Căpitanul observă deodată o stea căzătoare — un meteorit arzînd sus, la periferia atmosferei, acolo sus unde locotenent-colonelul Reyes, în costumul său special pentru spațiul cosmic, tocmai primise vestea că Peru se găsea în stare de război declarat cu Ecuadorul. Steaua căzătoare stimulă marele creier al căpitanului făcîndu-l să se mire iarăși, gîndindu-se cît erau de nepregătiți oamenii pentru eventualitatea unei avalanșe de meteoriți care să se abată peste suprafața pămîntului.

În clipa următoare, în afara orașului, la aeroport se produse acea explozie colosală cînd și-au săvîrșit nunta racheta și discul radarului.

•

Autobuzul hotelului — pictat tot pe dinafară cu păsări-smintite cu labe albastre și cu iguane marine și pinguini și cormorani nezburători și așa mai departe, era în acel mo-

ment parcat în fața unui spital. Fratele căpitanului, * Siegfried, era pe punctul de a intra în hol spre a obține ajutor pentru * James Wait, care își pierduse cunoștința. Atacul de cord al lui * Wait necesitase acest ocol în drum spre aeroport, ceea ce, cu siguranță, salvase viața tuturor călătorilor din autobuz.

Uriașa masă de apă a valului de șoc produs de explozie năvăli la fel de densă și de compactă precum zidurile de cărămizi. Cei din autobuz au avut impresia că însuși spitalul a explodat. Geamurile și parbrizul autobuzului au fost suflate în interiorul acestuia, însă, spre norocul celor dinăuntru, erau fabricate din sticlă securit. Așa că nu s-au transformat în șrapnele. În schimb, Mary și Hisako și Selena și * Kazakh și sărmanul * Wait și fetițele kanka-bono și fratele căpitanului au fost împroșcați cu niște particule semănînd cu boabe de porumb alb.

Același lucru se întîmplase și pe *Bahía de Darwin*. Toate geamurile se spărseseră și pretutindeni, pe jos, se găseau numai bobițe albe.

Spitalul, care fusese luminat în întregime doar cîteva clipe mai înainte, era acum complet în întuneric, după cum era și întreg orașul. Din interiorul spitalului se auzeau strigăte de ajutor. Motorul autobuzului încă mergea, slavă Domnului, iar farurile sale luminau un loc îngust de trecere printre sfărîmăturile de tot felul de dinaintea lui.

Totuși, Siegfried, care cu fiecare secundă ceda tot mai mult unor tremurături precedînd

paralizia, reuși să pornească autobuzul și să plece de acolo. Ce ajutor putea el, sau oricine altcineva din autobuz, da supraviețuitorilor din spitalul distrus de explozia rachetei, dacă ar fi existat vreunii ?

Logica labirintului constituit de sfărîmături conduse autobuzul, care se tîra încet, tot mai departe de centrul exploziei și de aeroport, îndreptîndu-l spre cheiul portului. Drumul peste porțiunea mlăștinoasă de la marginea orașului, spre cheiurile de la apă adîncă era, de fapt, aproape fără sfărîmături ; unda de șoc găsise prea puțin de dărîmat acolo.

* Siegfried von Kleist a îndreptat autobuzul spre chei, deoarece își dădea seama că acesta era drumul pe care putea întîlni cea mai mică rezistență din partea răzvrătiților. Numai el putea să vadă încotro mergeau. Pasagerii lui erau așezați încă pe podeaua autobuzului. Mary Hepburn îl trăsese pe * James Wait, care își pierduse cunoștința, la o mică depărtare de fetițele kanka-bono, așa că acum * Wait zăcea culcat pe spate, avînd drept pernă poala lui Mary. Marile creiere ale fetițelor kanka-bono încetaseră cu desăvîrșire să mai funcționeze, din lipsa unei cît de slabe lămuriri în privința a ceea ce se petrecea în jurul lor. Hisako Hiroguchi, Selena MacIntosh și * Kazakh erau și ele încremenite.

Pe deasupra, toți cei din autobuz surziseră, deoarece unda de șoc lovise cu o violență nemaipomenită oscioarele din urechile interioare,

cele mai micuțe oase din corpurile lor. Și nici unul dintre ei nu avea să-și mai recapete simțul auzului în întregime, în viitor. Cu excepția căpitanului, primii coloniști pe Santa Rosalia aveau să fie puțin surzi, așa încît o bună parte din convorbirile lor vor consta, fie într-o limbă, fie într-alta, din „Cum ?", „Vorbește mai tare !" și așa mai departe.

Din fericire, acest defect nu se moștenea.

•

Ca și Andrew MacIntosh și Zenji Hiroguchi, călătorii nu au mai aflat niciodată ce i-a lovit — afară, doar, dacă existau răspunsuri la întrebări de felul acesta la capătul îndepărtat al tunelului albastru care ducea spre Viața de Apoi. Ei aveau să accepte teoria căpitanului că explozia auzită, și încă o explozie care avea să mai urmeze, fuseseră izbituri ale unor bolovani din spațiul cosmic — deși nu acceptară teoria cu toată convingerea, deoarece căpitanul avea să se facă de rîsul tuturor, dovedindu-se a nu avea dreptate în privința foarte multor lucruri.

Fratele mai mic al căpitanului, amenințat acum de paralizie, cu urechile țiuind, opri autobuzul pe chei lîngă *Bahía de Darwin*. Într-o oarecare măsură auzul îi revenea însă treptat. El nu sperase ca vaporul să le poată oferi adăpost. Nu a fost deloc surprins găsindu-l cufundat în întuneric, părăsit de echipaj, cu geamurile sparte, cu bărcile de salvare

lipsă și legat de chei numai cu un singur odgon, prins de pupa vasului. Prora, nelegată acum, se depărtase puțin de chei, așa încît pasarela i se legăna atîrnînd deasupra apei.

Era evident că *Bahía de Darwin* fusese jefuit ca și hotelul. Cheiul era presărat cu ambalaje și cutii de carton și alte gunoaie aruncate de jefuitori.

* Siegfried nu se aștepta să-l întîlnească pe fratele său. Auzise că Adolf von Kleist părăsise New York-ul, dar nu și că ajunsese, de fapt, la Guayaquil. Dacă se afla undeva în oraș, era foarte probabil mort sau rănit în momentul acela sau, în orice caz, nu într-o situație de a putea fi el de vreun ajutor cuiva. Nimeni în Guayaquil, în acel moment istoric, nu era în situația de a fi de mult ajutor altcuiva.

Ce spunea Mandarax :

Ajută-te și cerul te va ajuta.

JEAN DE LA FONTAINE (1621—1695)

Tot ceea ce se așteptase * Siegfried să găsească era un loc liniștit, unde să poată poposi în haosul general. Și găsise aceasta. Nu părea să mai fie nimeni prin apropiere.

Așadar, coborî din autobuz să vadă dacă nu-și poate cumva stăpîni mișcările involuntare, ca de dans, pe care începuse să le facă din pricina unui nou acces de coreea lui Huntington, făcînd puțină gimnastică — sărituri în sus, înăl-

țare a corpului cu ridicarea brațelor, lăsări pe vine îndoind genunchii la maximum și așa mai departe.

Luna tocmai răsărea.

Deodată văzu o siluetă omenească ridicîndu-se în picioare pe coverta superioară a vaporului *Bahía de Darwin.*

Era fratele său, dar chipul căpitanului se găsea în umbră, așa că * Siegfried nu îl recunoscu.

Acesta din urmă auzise șoptindu-se unele povești că vaporul ar fi bîntuit de stafii. * Siegfried credea, prin urmare, că vedea o stafie. Credea că sînt eu. Credea că îl vede pe Leon Trout.

36

CĂPITANUL, ÎNSĂ, îl recunoscu pe fratele său și îi strigă jos, unde era, ceea ce aș fi fost și eu tentat să strig, dacă aș fi fost o stafie cu trup omenesc. Căpitanul îi strigă următoarele: „Bun sosit la Croaziera secolului spre minunățiile naturii !“

■

Căpitanul, ținînd încă sticla în mînă, deși era goală acum, coborî pe puntea principală la pupă, așa încît era aproape la același nivel cu fratele său, iar * Siegfried, fiindcă era surd

acum, se apropie, cît putu de mult, fără ca să riște să cadă în șanțul îngust cu apă dintre ei. Peste șanț trecea odgonul de la pupă, cordonul ombilical alb.

— Sînt surd, îi spuse * Siegfried. Ești și tu surd ?

— Nu, răspunse căpitanul. El fusese mult mai departe de centrul exploziei decît * Siegfried. Îi curgea însă sînge din nas, ceea ce i se părea caraghios. Își turtise nasul cînd unda de șoc îl trîntise jos pe covertă. Coniacul îi amplificase simțul umorului pînă la punctul în care toate în jur îi apăreau nemaipomenit de comice.

El se gîndea că gimnastica pe care * Siegfried o făcuse pe chei era o ridiculizare a bolii dansului pe care amîndoi s-ar fi putut să o fi moștenit de la tatăl lor.

— Mi-a plăcut cum l-ai imitat pe tata, spuse el. Conversația lor avu loc în întregime în limba germană — limba copilăriei lor, prima limbă pe care o învățaseră.

— Adolf dragă, spuse * Siegfried. Treaba asta nu e ceva comic !

— Totul e comic, reluă căpitanul.

— Voi aveți ceva medicamente ? Aveți ceva mîncare ? Mai aveți încă paturi ? întrebă * Siegfried.

Căpitanul răspunse cu un citat bine cunoscut Mandarax-ului :

Datorez mult, nu am nimic. Restul îl dau săracilor.

FRANÇOIS RABELAIS (1494—1553)

— Ești beat! proclamă * Siegfried.

— De ce n-aș fi ? întrebă căpitanul. Nu sînt nimic altceva decît o paiață. Distrugerea dezordonată pe care coniacul o cauzase creierului său îl făcea nemaipomenit de egocentrist. Nu se putea gîndi cîtuși de puțin la suferința pe care o încercau, desigur, alții în orașul întunecat și bombardat ce se vedea în depărtare.

— Știi ce mi-a spus unul dintre marinarii mei cînd am încercat să-l împiedic să-mi fure busola, Ziggie dragă ?

— Nu, răspunse Siegfried, și începu să danseze din nou.

— „Dă-te la o parte, măi paiață !" își continuă căpitanul povestea și rîse și iar rîse. A îndrăznit să spună așa ceva unui amiral, Ziggie. Aș fi poruncit să fie spînzurat de bora vergă, *hîc* — dacă cineva nu ar fi furat, *hîc*, verga. În zorii zilei, *hîc*, dacă cineva nu ar fi furat zorile.

Întîmplător, oamenii sughiță încă. Nici acum nu-și pot stăpîni sughițul, fie că încearcă sau nu. Adeseori îi aud sughițînd, închizîndu-și fără să vrea glota și trăgînd spasmodic aer în piept în timp ce stau culcați pe plajele albe și întinse sau se bălăcesc prin lagunele albastre. În orice caz oameni sughiță mai mult acum decît sughițau cu un milion de ani în urmă. Acest lucru are mai puțin de-a face cu evoluția, cred eu, decît cu faptul că foarte mulți dintre ei înfulecă pește crud fără să-l mestece îndeajuns.

(OAMENII)

Oamenii încă rîd tot atît de mult cît au rîs vreodată, în ciuda creierelor lor mai reduse. Dacă o ceată stau culcați pe o plajă, undeva, și unul dintre ei dă drumul la gaze, toți ceilalți încep să rîdă și rîd, la fel cum ar fi făcut oamenii și acum un milion de ani.

37

— *HÎC*, CONTINUĂ CĂPITANUL, de fapt sînt răzbunat, *hîc*, dragă * Siegfried. Am spus de mult că trebuie să ne așteptăm să fim loviți de meteoriți foarte mari, din cînd în cînd. Asta s-a, *hîc*, întîmplat, *hîc*, acum.

— A sărit în aer spitalul, spuse * Siegfried. Lui așa i se păruse.

— Nici un spital nu a sărit vreodată în aer așa, spuse căpitanul, și, spre groaza lui * Siegfried el se cățără pe parapetul vaporului și se pregăti să sară pe chei. Nu era o distanță prea mare ce e drept — numai vreo doi metri de apă despărțeau vaporul de chei, dar căpitanul era beat bine.

El făcu însă un zbor reușit prin aer, căzînd în genunchi pe chei, lovindu-se rău. Asta îi vindecă sughițurile.

— Mai e și altcineva pe vapor ? întrebă * Siegfried.

— Nu mai e nimeni în afară de noi fricoșii, răspunse căpitanul. Nu se gîndea cîtuși de puțin că el și cu * Siegfried răspundeau de

salvarea altora înainte de salvarea lor înșiși. Toți cei din autobuz erau încă înghesuiți pe podeaua vehicolului. În treacăt fie zis, * Siegfried îi încredințase lui Mary Hepburn Mandarax-ul, pentru cazul în care ar fi trebuit să-i comunice ceva lui Hisako Hiroguchi. După cum am mai spus Mandaraxul era inutil ca interpret pentru fetițele kanka-bono.

Căpitanul își petrecu brațul în jurul umerilor lui * Siegfried care începuseră să tremure, spunîndu-i :

— Nu fi speriat, frățioare. Noi doi aparținem unei linii lungi de supraviețuitori. Ce contează o mică ploaie de meteoriți pentru un von Kleist ?

— Dragă Adie, spuse * Siegfried, folosind acest diminutiv de la Adolf, există vreo posibilitate de a apropia vaporul de chei ? El se gîndea că persoanele din autobuz s-ar putea simți ceva mai în siguranță și desigur mai puțin înghesuite pe vapor.

— Dă-l dracului de vapor. N-a mai rămas nimic pe vas, spuse căpitanul. Cred că l-au furat și pe bătrînul Leon. Repet : Leon eram eu.

— Adie !..., spuse * Siegfried, sînt zece oameni în autobuzul acela și unul dintre ei a suferit un atac de cord.

Căpitanul se uită la autobuz, făcînd ochii mici.

— Ce-i face atît de invizibili ? întrebă el.

— Sînt toți așezați pe podea și sînt speriați de moarte, spuse * Siegfried. Trebuie să te trezești. Eu nu pot avea grijă de ei. Trebuie să faci ceva, orice ai putea. Eu nu-mi mai pot

controla faptele, Adie ! Mă întreb oare de ce și-a ales tocmai momentul acesta să se declanșeze — am boala tatii.

Timpul se opri din mers în mintea căpitanului. Era o iluzie obișnuită pentru el. Putea fi sigur că avea s-o trăiască de mai multe ori în decursul unui an — ori de cîte ori primea vești despre care nu era de glumit. Știa însă cum să pornească timpul din nou, și anume refuzînd să accepte veștile proaste.

— Nu e adevărat, spuse el, nu se poate așa ceva.

— Crezi că dansez numai de haz ? continuă * Siegfried, și începu să țopăie fără să se poată stăpîni, îndepărtîndu-se de fratele său.

Se apropie, apoi, din nou de căpitan, țopăind tot în mod involuntar, spunînd :

— Viața mea s-a sfîrșit. Poate n-ar fi trebuit să fie trăită niciodată. Cel puțin, bine că nu m-am reprodus, ca vreo sărmană femeie să dea cumva naștere încă vreunei monstruozități.

— Mă simt atît de neputincios, spuse căpitanul, și adăugă foarte nenorocit : Și mai sînt și al dracului de beat. Isuse ! — nu mă mai așteptam la nici un fel de răspunderi. Sînt beat de-a binelea. Nici nu pot să mai gîndesc. Spune-mi, Ziggie, ce să fac ?

Era prea beat pentru a mai putea face ceva, așa că rămase la o parte, cu falca lăsată în jos și ochii holbați, în timp ce Mary Hepburn și Hisako, împreună cu * Siegfried, în momentele cînd acesta se putu opri din țopăit, au

tras pupa vaporului lîngă cheiul unde era autobuzul, ducînd apoi autobuzul sub pupă, pentru a-l putea folosi drept scară pînă la puntea cea mai de jos a vaporului, la care nu s-ar fi putut ajunge altfel.

A ! Da, ați putea spune : „Ce ingenios lucru din partea lor. Și : N-ar fi putut face asta niciodată dacă n-ar fi avut mărețele lor mari creiere“, și : „Puteți paria că nimeni astăzi nu și-ar putea imagina să facă așa ceva“ și așa mai departe. Dar iarăși, oamenii aceștia nu ar fi fost obligați să se comporte într-un mod atît de ingenios, nu ar fi avut de-a face cu dificultăți atît de complicate, dacă planeta nu ar fi fost făcută, practic, de nelocuit de invențiile și activitățile mărețelor mari creiere ale altor oameni.

Ce spunea Mandarax :

Ceea ce pierdem la călușei cîștigăm la leagăne !

PATRIK REGINALD CHALMERS (1872—1942)

*

Toți se așteptau ca necazurile cele mai mari să le vină de la * James Wait, care își pierduse cunoștința. De fapt, necazul cel mai mare avea să li-l pricinuiască căpitanul, care era prea beat pentru a mai conta ca o verigă în lanțul omenesc și care nu mai putea face nimic altceva decît să stea trîntit pe bancheta din spate

a autobuzului cuprins de remușcări că putea fi atît de beat.

Sughițurile îi reveniră.

Iată cum l-au urcat pe * James Wait pe vapor. Pe chei rămăsese disponibilă o bucată de odgon destul de lungă ca Mary Hepburn să poată face din ea niște hamuri. Totul a fost ideea ei : hamurile. La urma urmei era o alpinistă încercată. L-au adus cu toții cu hamurile pe el lîngă autobuz. Apoi Mary împreună cu Hisako și * Siegfried s-au urcat pe acoperișul autobuzului și l-au tras în sus cît mai încet posibil. Apoi, cei trei l-au trecut peste parapetul de bare metalice și l-au depus pe puntea principală. Mai tîrziu aveau să-l mute sus pe puntea superioară unde avea să-și recapte cunoștința pentru scurt timp — destul însă ca el și Mary Hepburn să devină soț și soție.

* Siegfried se întoarse apoi jos pe chei să spună căpitanului că îi venise și lui rîndul să urce pe vas. Căpitanul, știind că avea să se facă de rîs încercînd să se urce pe acoperișul autobuzului căuta să cîștige timp. A face o săritură fiind beat era ceva ușor. A se cățăra pe ceva oricît ar fi fost de puțin complicat era însă altceva. De ce, acum un milion de ani, atîția dintre noi își amorțeau, din cînd în cînd, intenționat, mari porțiuni din creier cu alcool, rămîne un mister interesant. Poate fi că încercam să dăm evoluției un brînci în direcția cuvenită — în direcția creierelor mai mici.

Așadar căpitanul, căutînd să cîștige timp și încercînd să pară rațional și respectabil, deși abia se putea ține pe picioare, spuse fratelui său :

— Nu sînt chiar așa sigur că omul acela se simțea suficient de bine pentru a fi mișcat din locul unde se afla.

* Siegfried își pierdu răbdarea cu el, așa că îi spuse :

— Afurisită treabă, n-am ce zice — fiindcă, oricum, tocmai l-am mutat pe bietul nenorocit. Poate ar fi trebuit să chemăm un helicopter și să-l fi transportat în apartamentul nupțial al luxuosului hotel Waldorf-Astoria din New York !

Acestea au fost dealtfel ultimele cuvinte pe care cei doi frați von Kleist aveau să le mai schimbe între ei în afară de „Hai !“ și „Hei-rup !“ și „Haide !“ și așa mai departe, în timp ce căpitanul încerca și nu izbutea să se urce pe acoperișul autobuzului, iarăși și iarăși.

Totuși, în cele din urmă reuși să se cațăre pe autobuz, deși complet umili . Cel puțin a reușit să treacă mai departe de pe acoperiș pe vapor, fără ajutorul nimănui. După aceasta, * Siegfried îi spuse lui Mary să se urce și ea pe vapor împreună cu ceilalți și să facă tot ce era cu putință pentru * Wait, pe care ei îl considerau să fie Willard Flemming. Ea făcu ceea ce i se spusese, crezînd că mîndria bărbătească a lui * Siegfried îl va face să urce și el pe acoperișul autobuzului fără ajutorul nimănui.

•

Dar * Siegfried rămase singur pe chei, uitîndu-se de acolo la cei care se urcaseră pe vapor. Ei se așteptau să-i urmeze și el, ceea ce însă nu se întîmplă. * Siegfried se așeză în schimb pe scaunul șoferului în autobuz. În ciuda faptului că picioarele i se zmuceau cînd într-o parte, cînd într-alta, reuși să pornească motorul. Intenția lui era să se întoarcă în oraș în plină viteză și să se omoare izbindu-se de vreun obstacol.

Înainte însă de a porni motorul, fu buimăcit de unda de șoc a unei noi explozii colosale. Aceasta însă nu avusese loc în oraș sau în apropiere de oraș. Se produse în josul rîului și afară din oraș, undeva în regiunea de mlaștini, care era aproape nelocuită.

38

A DOUA EXPLOZIE A FOST ca și prima. O rachetă se împreunase cu un disc radar. Discul, în acest caz, se afla deasupra micului cargobot columbian *San Mateo*. Pilotul peruvian care a dat rachetei scînteia vieții, Ricardo Cortez, și-a închipuit că o dirijase să se îndrăgostească de discul radarului de pe vaporul *Bahía de Darwin* care nu mai avea însă, acum, instalație radar și prin urmare, din punctul de vedere al rachetei respective, era lipsit de sex-appeal.

Maiorul Cortez făcuse ceea ce cu un milion de ani în urmă se numea „o greșeală cinstită".

Și trebuie să spunem, de asemenea, că Peru nu ar fi ordonat un atac împotriva vaporului *Bahía de Darwin*, dacă „Croaziera secolului spre minunățiile naturii" s-ar fi realizat, după cum fusese programată, cu vasul plin de celebrități. Peru nu s-ar fi arătat chiar atît de indiferent față de opinia publică mondială. Dar anularea croazierei transformase vaporul într-o altă mîncare de pește, ca să spunem așa, anume într-un vas înarmat pentru transportat trupe, folosit, după cum orice om cu rațiune ar putea presupune, de indivizi care solicitau cu tot dinadinsul să fie aruncați în aer sau atacați cu napalm sau mitraliați din avioane sau orice altceva asemănător, și care constituiau un „personal militar naval".

*

Așadar, nebănuitorii Colombianos se aflau în regiunea mlăștinoasă sub lumina lunii, îndreptîndu-se spre largul oceanului și spre casă, consumînd prima masă cumsecade din ultima săptămînă și închipuindu-și că discul radarului lor veghea asupra lor ca o adevărată Fecioară Maria, rotindu-se neîncetat în toate direcțiile. Fără îndoială ea nu avea să permită niciodată să li se întîmple ceva rău! Ce știau însă ei!

În treacăt fie zis, ceea ce mîncau matelotii era o vacă bătrînă adusă de la o fermă și care nu mai era în stare să dea cantitatea de

lapte obișnuită. Asta fusese ce se ascundea sub foaia de cort, pe micul vaporaș care aprovizionase vasul *San Mateo*: o vacă cu lapte, încă vie. Fusese ridicată pe bordul vasului pe partea care nu era înspre chei, pentru ca lumea de pe țărm să nu o poată vedea. Se găseau, pe mal, oameni destul de disperați ca să facă și moarte de om pentru o vită.

Vaca reprezenta, de altfel, o colosală cantitate de proteine, care părăsea Ecuadorul în acel moment.

*

Fusese interesant modul cum au ridicat-o pe vas. Nu au folosit o pînză lată sau o plasă pentru mărfuri. I-au făcut o coroană cu o frînghie înfășurată de foarte multe ori în jurul coarnelor. Apoi au fixat cîrligul de oțel de la capătul cablului macaralei în coroana făcută din frînghia cuprinzîndu-i coarnele. După aceasta, mecanicul care manevra macaraua, sus pe punte, începu să înfășoare cablul pe sulul respectiv, așa că vaca începu să se bălăngăne în aer — într-o poziție verticală, pentru prima oară în viața ei, cu picioarele de dinapoi atîrnînde, cu ugerul expus și cu picioarele din față întinse înainte în plan orizontal, așa că avea, în linii mari, înfățișarea unui cangur.

Procesul evolutiv care produsese acest enorm mamifer nu anticipase nicidecum că ar putea vreodată ajunge într-o asemenea poziție, cu greutatea întregului corp susținută numai de

gît. Ca urmare gîtul animalului, în timp ce se legăna în aer, începuse să semene cu cel al păsărilor-smintite cu labe albastre sau al lebedei, sau chiar al cormoranului nezburător.

Pentru anumite categorii de mari creiere, în acele timpuri, experiența vacii în domeniul zborului ar fi constituit un subiect de haz. În orice caz, nu era nimic grațios în înfățișarea animalului.

Cînd a fost depusă pe puntea vasului *San Mateo*, vaca era atît de grav dezmembrată, încît nu se mai putea ține pe picioare. Dar starea aceasta era de așteptat și de înțeles. O îndelungată experiență arătase marinarilor că vitele tratate astfel puteau continua să trăiască pînă la o săptămînă sau chiar și mai mult, ferindu-și astfel carnea de descompunere, pînă cînd sosea momentul să fie mîncate. Felul în care se procedase cu vaca în cauză era doar o variantă mai scurtă a modului cum se proceda cu marile broaște țestoase de uscat în vremurile de demult, ale corăbiilor cu pînze.

În ambele cazuri, nu era nevoie de congelare.

*

Fericiții Colombianos tocmai mestecau și înghițeau o parte din carnea acelei sărmane vite cînd au fost rupți în bucățele de ultima perfecțiune în evoluția înaltelor explozive, care se numea „dagonitul". Dagonitul era fiul, ca să spunem așa, al unui mult mai slab exploziv, fabricat de aceeași societate și numit „glacco".

Cu alte cuvinte glacco zămislise dagonitul și ambii explozivi descindeau din vechiul foc grecesc, și praf de pușcă, și dinamită, și cordită și T N T.

Așadar, s-ar putea spune că dacă acei Colombianos trataseră vaca într-un mod odios, și pedeapsa lor fusese iute și îngrozitoare, mulțumită în mare măsură inventatorilor dagonitului, oameni cu creiere mari.

*

Considerînd cît de rău trataseră marinarii Colombianos vaca, maiorul Ricardo Cortez, zburînd mai repede decît viteza sunetului, poate fi privit ca un cavaler al virtuții din vremurile de demult. El chiar se simțea astfel, deși nu știa nimic despre vacă sau ce lovise racheta sa. Cortez comunică prin radio superiorilor săi că *Bahía de Darwin* a fost distrus. A rugat totodată să se transmită prietenului său cel mai bun, locotenent-colonelul Reyes, care se înapoiase pe pămînt și care lansase o rachetă asupra aeroportului Guayaquil în după-amiaza aceea, următorul mesaj în spaniolă : *E adevărat.*

Reyes avea să înțeleagă, astfel, că lansarea rachetei fusese tot atît de exaltată ca și raportul sexual. Dar el nu va afla niciodată că nu a lovit vaporul *Bahía de Darwin*, iar prietenii și rudele acelor Colombianos care au fost transformați în chiftele în estuar nu aveau să afle niciodată ce au devenit aceștia.

*

Racheta care a lovit aeroportul fusese, desigur, mult mai eficientă, în termeni darwinieni, decît aceea care a lovit vaporul *San Mateo*. Prima ucisese mii de oameni și păsări, și cîini, și pisici, și șobolani, și șoareci și așa mai departe, vietăți care altfel și-ar fi reprodus fiecare speța sa.

Explozia din regiunea mlăștinoasă a ucis doar paisprezece marinari și vreo cinci sute de șobolani pe vapor, cîteva sute de păsări, cîțiva crabi și pești și așa mai departe.

În principal, totuși, explozia a constituit un atac ineficace asupra bazei generale a lanțului alimentar, adică asupra miliardelor și miliardelor de microorganisme care împreună cu excrementele și cadavrele strămoșilor lor constituiau mocirla din mlaștină. Explozia nu le-a zdruncinat mult existența, deoarece bacteriile nu erau influențate negativ de porniri și opriri bruște. Aceste microorganisme nu s-ar fi sinucis niciodată în felul în care intenționa să se sinucidă * Siegfried von Kleist, la volanul autobuzului, printr-o oprire bruscă.

Micile vietăți au fost pur și simplu deplasate dintr-un mediu într-altul. Au zburat prin aer ducînd cu ele o bună parte din vechiul mediu în care viețuiau, fiind apoi împroșcate în toate părțile, căzînd la pămînt. Multe dintre ele chiar s-au bucurat de condiții de viață mult mai prospere ca rezultat al exploziei, ospătîndu-se din belșug cu ce mai rămăsese din vacă, din

șobolani și din echipaj, ca și din alte forme superioare de viață.

Ce spunea Mandarax :

E uimitor să vezi cu cît de puțin se mulțumește natura.

MICHEL EYQUEM de MONTAIGE (1533—1592)

Detonarea dagonitului, fiu al explozibilului glacco, descendent direct al nobilei dinamite, a dat naștere în estuar unui val asemănător fluxului, avînd o înălțime de șase metri în momentul cînd a măturat autobuzul de pe cheiul din portul Guayaquil și l-a înecat pe * Siegfried von Kleist, care, oricum, tot vroia să moară.

Ceva mai important : a rupt cordonul ombilical, de nailon alb, care lega viitorul omenirii de continentul sud-american.

Valul a dus cu el vaporul *Bahía de Darwin* pe o distanță de un kilometru în susul rîului, depunîndu-l apoi, ușor, pe un banc de noroi, în apele puțin adînci de acolo. Vaporul era luminat nu numai de razele lunii, dar și de numeroase focuri înspăimîntătoare și puternice, izbucnind peste tot locul în Guayaquil.

Căpitanul urcă pe puntea de comandă și porni cele două motoare diesel din întunericul adînc de dedesubt. Ambreie apoi cele două elice și vaporul lunecă ușor de pe bancul de noroi. Era liber.

Von Kleist îl conduse apoi în josul rîului spre largul oceanului.

Ce spunea Mandarax:

Vaporul, un fragment desprins din uscat, porni în larg singuratic și ușor, semănînd cu o mică planetă.

JOSEPH CONRAD (1857—1924)

Însă *Bahía de Darwin* nu era numai un vapor oarecare. În ceea ce privea viitorul omenirii, era o nouă Arcă a lui Noe.

CARTEA A DOUA

CUM S-A SCHIMBAT SITUAȚIA

1

TOTUL APĂREA ACUM REDUS la o motonavă albă și nouă, navigînd în noapte, fără hărți sau busolă sau lumini anunțîndu-i prezența, totuși despicînd apele reci și adînci ale oceanului cu maximum de viteză. Conform părerii omenirii vaporul nu mai exista. *Bahía de Darwin* și nu *San Mateo,* conform părerii omenirii, fusese transformat în așchioare.

Era un vas fantomă, în afara cîmpului vizual al uscatului, ducînd genele căpitanului său și a șapte dintre cele zece călătoare ale sale, spre vest, într-o aventură care durează deja de un milion de ani.

Eram fantoma unui vas fantomă. Sînt fiul unui autor de romane științifico-fantastice, care avea un creier mare și se numea Kilgore Trout.

Eram un dezertor din corpul de marină al Statelor Unite ale Americii.

Mi s-a acordat azil politic și apoi cetățenia în Suedia, unde am devenit sudor într-un șantier naval din orașul Malmö. Într-o bună zi

am fost decapitat, fără durere, de o foaie de oțel, în timp ce lucram în interiorul calei vaporului *Bahía de Darwin*, și am refuzat atunci să-mi pun piciorul în tunelul albastru care duce spre Viața de Apoi.

Mi-a stat întotdeauna în putință să mă materializez, dar nu am făcut acest lucru decît o singură dată, chiar la începuturile jocului în care mă angajasem — numai pentru cîteva clipe în ploaie și vîntoasă în timpul unei furtuni pe care a întîlnit-o vaporul meu în Atlanticul de Nord, în timpul călătoriei sale de la Malmö la Guayaquil. Am apărut sus în gabie și am fost văzut acolo sus de un membru suedez al echipajului redus al vasului. Omul băuse. Corpul meu decapitat stătea îndreptat spre pupă, iar brațele îmi erau ridicate deasupra locului capului. În mîini îmi țineam capul decapitat ca și cum ar fi fost o minge de baschet.

*

Eram așadar invizibil în timp ce stam lîngă căpitanul Adolf von Kleist pe puntea de comandă a vaporului *Bahía de Darwin* așteptînd să treacă prima noapte în largul oceanului, după plecarea noastră grăbită din Guayaquil. El rămăsese de veghe toată noaptea și se trezise acum din beție, dar avea o durere de cap cumplită, pe care o descrise lui Mary Hepburn ca „...un șurub de aur între ochi".

Mai avea și alte suveniruri datorate beției umilitoare din seara precedentă — contuzii și

julituri în urma numeroaselor căderi în timp ce încerca să se urce pe acoperișul autobuzului. Niciodată nu s-ar fi îmbătat atît de rău dacă și-ar fi dat seama că urma să primească însărcinări care implicau mari răspunderi. Îi explicase deja acest lucru lui Mary, care rămăsese și ea trează toată noaptea — îngrijindu-l pe * James Wait pe puntea superioară, în fața cabinelor ofițerilor.

* Wait fusese instalat acolo cu bluza lui Mary făcută sul sub cap drept pernă, fiindcă restul vaporului era în întuneric. Cel puțin acolo sus avea lumina stelelor, după ce apunea luna. Planul era să fie mutat într-o cabină după răsăritul soarelui, ca să nu-și găsească moartea prin coacere pe plăcile de oțel dezgolit, care alcătuiau puntea.

Toți ceilalți se aflau pe puntea bărcilor de salvare de dedesubt. Selena MacIntosh era în salonul principal, folosindu-și cîinele drept pernă, și tot acolo se găseau și cele șase fetițe kanka-bono. Ele serveau de pernă una alteia. Hisako era în toaleta de lîngă salonul principal și dormea înghesuită între closet și chiuvetă.

*

Mandarax-ul, pe care Mary îl predase căpitanului, se afla într-un sertar pe puntea de comandă. Era singurul sertar în tot vaporul în care se mai găsea ceva. Era ușor întredeschis, așa că Mandarax auzise și tradusese mult din ceea ce se spusese în cursul nopții. Mul-

țumită unei programări întîmplătoare, tradusese totul în limba kirghiză, inclusiv planul de acțiune al căpitanului, care suna astfel : Aveau să meargă drept la insula Baltra din Arhipelagul Galápagos unde se găseau amenajări pentru docarea vasului, precum și un cîmp de aterizare și un mic spital. Acolo se găsea și o puternică stație radio, așa că puteau afla în mod sigur ce fusese cu cele două explozii și ce se mai petrecea în restul lumii, în cazul cînd avusese loc o ploaie de meteoriți pe scară întinsă, sau, după cum sugerase Mary, începuse cel de-Al Treilea Război Mondial.

Planul căpitanului ar fi putut fi tradus tot așa de bine și într-o altă limbă în afară de kirghiză, fie tot neînțeleasă, fie înțeleasă, și ar fi fost la fel de inutil deoarece erau pe un drum care avea să-i facă să rateze în mod categoric Insulele Galápagos.

Singură nepriceperea lui ar fi fost de altfel suficientă ca să ducă vaporul departe de drumul cel bun. Dar căpitanul și-a corectat greșelile în timpul primei nopți, mai înainte chiar de a se trezi din beție, schimbînd deseori ruta deoarece cîrmea mereu vaporul în direcția punctelor de impact dintre stelele căzătoare și valurile oceanului. Marele său creier, vă amintiți, îl făcea să creadă că asupra pămîntului se abătuse o ploaie puternică de meteoriți. De fiecare dată cînd vedea o stea căzătoare, el se aștepta ca aceasta să cadă în ocean și să producă un val foarte mare.

Prin urmare, cîrmea vasul într-acolo pentru a primi valul în vîrful ascuțit al prorei. Cînd a răsărit soarele, el s-ar fi putut găsi, mulțumită marelui său creier, pur și simplu oriunde, îndreptîndu-se, pur și simplu, oriunde.

*

Între timp Mary Hepburn, aflîndu-se lîngă James Wait între somn și stare de trezire, făcea un lucru pentru care oamenii nu mai au destul creier să-l mai facă și acum. Își retrăia trecutul. Se vedea iarăși virgină. Se afla într-un sac de dormit. Tocmai se trezea în slaba lumină a zorilor la chemarea unei rîndunele de noapte. Se afla într-un camping, într-un parc național aparținînd statului Indiana — un muzeu viu, un petec din ceea ce fusese regiunea, înainte ca europenii să hotărască interzicerea existenței oricărui animal sălbatic sau necomestibil de către oameni. Cînd tînăra Mary își scoase capul din crisalida ei, din sacul ei de dormit, văzu butuci de lemn în stare putrezindă și un rîu nezăgăzuit. Zăcea la pămînt pe un pat de frunze putrede plăcut mirositoare, veacuri întregi de moarte și descompunere. Era mîncare din belșug pentru microorganisme sau oricine putea digera frunze, dar nu exista posibilitatea unui mic dejun îmbucurător pentru o ființă omenească de acum un milion și treizeci de ani. Era la începutul lui iunie. Aerul era îmbălsămat.

Chemarea păsării venea dintr-un desiș de măceș și tufișuri de la o depărtare de cincizeci

de pași. Se bucura de existența acestui ceas deșteptător, deoarece cînd se culcase avusese intenția să se trezească foarte devreme și să se gîndească la sacul de dormit ca la o crisalidă din care să iasă la lumină ca o ființă adultă și plină de viață, șerpuind și bucurîndu-se din plin de tot ce o înconjura, așa cum făcea acum.

Ce bucurie !

Ce mulțumire deplină !

Totul era perfect, deoarece prietena pe care o adusese cu ea dormea întruna.

Merse, furișîndu-se pe covorul moale de ierburi de pădure, spre desișul unde se afla pasărea care se sculase devreme, ca și ea. Ceea ce văzu însă, în schimb, era un om înalt, slab și serios, într-un costum de marinar. El era cel care imita, fluierînd, chemarea stridentă a rîndunicii de noapte. Era Roy, viitorul ei soț.

*

Rămase contrariată și dezorientată. Costumul de marinar, într-o regiune din interiorul țării atît de departe de orice țărm, era un amănunt deosebit de bizar. Își simțea amenințată libertatea și se întreba dacă ar trebui să-i fie frică. Dar dacă acest om ciudat intenționa să se apropie de ea, el trebuia totuși să treacă mai întîi printr-un zid de tufișuri încîlcite de măceș. Mary dormise îmbrăcată, așa că avea hainele pe ea, în afară de faptul că era numai în ciorapi.

El o auzi venind. Avea un auz uimitor de ascuțit. Ca și tatăl său. Aceasta era o calitate caracteristică familiei. Vorbi primul.

— Bună, spuse el.

— Bună, spuse ea. Mai tîrziu Mary avea să spună că a crezut, la început, că era singura ființă în grădina Edenului unde s-a întîlnit din întîmplare cu o viețuitoare în costum de marinar care se comporta ca și cum ar fi stăpînit tot ce exista acolo. Roy, la rîndul său, avea să susțină că ea, de fapt, era aceea care se comporta ca și cum ar fi fost stăpîna locului.

— Ce faceți aici ? întrebă ea.

— Nu credeam că e voie ca turiștii să doarmă în această parte a parcului, zise el. Avea dreptate în această privință și Mary știa asta. Ea și prietena ei încălcaseră regulile privitoare la rezervația de animale. Se găseau într-o parte a parcului în care numai animalele inferioare își petreceau noaptea.

— Sînteți marinar ? mai întrebă ea.

Roy răspunse că da, era marinar — sau fusese pînă foarte de curînd. Tocmai fusese eliberat din Marina Militară și făcea autostopul prin țară înainte de a se duce acasă ; găsise că automobiliștii erau mult mai dispuși să-l ia în mașină dacă era îmbrăcat în uniformă.

*

N-ar avea nici un sens astăzi ca vreun om să întrebe, cum l-a întrebat Mary pe Roy, „Ce faceți aici ?“ Motivele cuiva de a se găsi un-

deva astăzi, sînt, invariabil, simple și evidente. Nimeni nu are de spus o poveste atît de încîlcită ca aceea a lui Roy, și anume : că a fost eliberat din armată în San Francisco și că a preferat să primească în numerar contravaloarea biletului de tren pentru înapoierea acasă, din care și-a cumpărat un sac de dormit și a făcut apoi auto-stopul pînă la Marele Canyon și la Parcul Național Yellowstone, ca și pînă la alte locuri pe care întotdeauna dorise să le vadă. În special îl fascinau păsările, cărora le putea vorbi în propria lor limbă.

A auzit pe drum, la radio, într-o mașină, că în acest mic parc al Statului Indiana fusese zărită o pereche de ciocănitori cu ciocul de fildeș, o specie considerată să fi dispărut demult. Pornise așadar imediat într-acolo. Povestea s-a dovedit o păcăleală. Acești mari și frumoși locuitori ai pădurilor din vremuri străvechi pieriseră, cu adevărat, deoarece ființele omenești le distruseseră mediul lor natural. Nu mai existau nicăieri suficienți copaci putrezi și o atmosferă de pace și liniște pentru aceste păsări.

— Lor le-a trebuit multă pace și liniște, zise Roy, și tot așa îmi trebuie și mie și la fel și dumneavoastră, socotesc eu, și îmi pare rău dacă v-am deranjat. Nu făceam însă nimic altceva decît ar face orice pasăre.

Un mecanism automat se declanșă în marele ei creier și genunchii i se muiară, în timp ce

simți o senzație foarte rece în stomac. Se îndrăgostise de acest om.

Nimeni nu mai poate avea asemenea amintiri, în prezent.

2

* JAMES WAIT întrerupse reveria lui Mary Hepburn cu următoarele cuvinte :

— Te iubesc atît de mult. Te rog căsătorește-te cu mine. Sînt atît de singur. Sînt atît de înspăimîntat.

— Nu-ți risipi forțele, domnule Flemming, spuse ea. * Wait o ceruse în căsătorie fără încetare, în tot cursul nopții.

— Dă-mi mîna, îi spuse el.

— De fiecare dată cînd ți-o dau nu mi-o mai dai înapoi, replică ea.

— Îți făgăduiesc că ți-o dau înapoi, îi spuse el.

Ea îi dădu mîna, iar el i-o apucă fără tărie. * Wait nu mai avea viziuni de viitor și nici din trecut. Nu mai însemna nimic în afară de o inimă care fibrila, după cum și Hisako Hiroguchi, prinsă între un scaun de toaletă care vibra și un lavabou, pe puntea de dedesubt, nu însemna nimic mai mult decît un fetus și un pîntece.

Hisako nu mai avea nimic pentru ce să trăiască în afară de copilul ei nenăscut, se gîndea ea.

*

Oamenii încă sughiță, cum au făcut întotdeauna, și încă găsesc că e caraghios cînd cineva dă gaze. Totodată, încă încearcă să-i mîngîie pe cei care sînt suferinzi folosind tonuri liniștitoare ale glasului. Tonul glasului lui Mary, în timp ce îi ținea tovărășie lui * James Wait pe vapor, era un ton adesea auzit și în vremea de azi. Cu sau fără cuvinte, tonul glasului ei exprima ceea ce o ființă bolnavă vrea să audă și acum, și ceea ce și * Wait voia să audă acum un milion de ani.

Mary îi spunea lui * Wait fel de fel de cuvinte de îmbărbătare, diferite mult unele de altele, dar tonul glasului ei emis fără cuvinte i-ar fi transmis aceleași mesaje : „Noi te iubim. Nu ești singur. Totul va fi bine“, și așa mai departe.

*

Astăzi nici o ființă care vrea să aline pe cineva în suferință nu a avut și nu are o viață sentimentală atît de complicată ca aceea a lui Mary Hepburn, și nici o ființă, astăzi, care suferă nu avut și nu are o viață sentimentală tot atît de complicată ca * James Wait. Astăzi în orice poveste de dragoste omenească, se pune, referitor la momentul crizei, cea mai simplă întrebare posibilă : dacă persoanele implicate erau în momentul respectiv în călduri sau nu. Bărbații și femeile arată acum un interes nestăpînit unii pentru alții și pentru protuberanțele de pe aripioarele lor, numai de două ori pe an — iar în perioadele cînd e lipsă de pește, numai o dată pe an. Foarte mult depinde acum de pește.

Mary Hepburn și * James Wait puteau să-și vadă bunul simț omenesc distrus de dragoste aproape în orice clipă, dacă se iveau împrejurările care să creeze o asemenea situație.

Sus, pe puntea superioară, în clipele premergătoare răsăritului soarelui, * Wait era sincer îndrăgostit de Mary și Mary era sincer îndrăgostită de el, — sau, mai bine zis, de omul care pretindea el că este. Toată noaptea ea i se adresase numindu-l „domnule Flemming“ ; iar el nu îi ceruse să-i spună pe numele lui mic. De ce ? Fiindcă nu-și putea aminti care putea să-i fie numele mic.

— Te voi face foarte bogată, îi spuse * Wait la un moment dat.

— Lasă asta ! zise Mary. Nu vorbi așa !

— Depuneri cu dobîndă compusă, continuă el.

— Cruță-ți forțele, domnule Flemming, îl întrerupse ea.

— Te rog, căsătorește-te cu mine, o rugă el.

— O să vorbim despre asta cînd ajungem în insula Baltra, îi răspunse ea. Mary pomenise Baltra ca să-i dea un obiectiv pentru care să vrea să trăiască. Ea gîngurise și murmurase toată noaptea despre mulțimea de lucruri bune care îi așteptau în Baltra, ca și cum insula ar fi fost un fel de paradis. Sfinți și îngeri aveau să-i întîmpine în port cu tot felul de bucate și medicamente.

* Wait își dădea seama că moare.

— Vei fi o văduvă foarte bogată, îi mai spuse el.

— Hai să nu mai vorbim astfel, replică ea.

Cît despre averea pe care ea urma să o moștenească, din punct de vedere formal, deoarece Mary era, într-adevăr, pe punctul de a se căsători cu * Wait și a deveni în momentul următor văduva lui, lucrurile stăteau astfel : detectivii cu creierele cele mai mari din lume n-ar fi putut nici măcar începe să găsească o cît de mică parte din averea lui. În numeroasele localități pe unde stătuse, el crease un cetățean prudent și econom care nu exista și a cărui avere creștea necontenit, — chiar dacă tot pămîntul devenea din ce în ce mai sărac — avere ce consta din depuneri a căror siguranță era garantată de guvernele Statelor Unite sau Canadei. Numai disponibilitățile din contul său de economii din Guadalajara, în Mexic, care erau deținute în pesos, se evaporaseră, la data aceea, din cauza falimentelor.

Dacă averea sa ar fi continuat să crească în ritmul în care creștea atunci, astăzi proprietățile lui James Wait ar cuprinde întregul univers : — galaxiile, găurile negre, cometele, norii de asteroizi și meteori ca și meteoriții căpitanului, precum și materia intrastelară de toate felurile — absolut tot ce există.

Iar dacă populația umană ar fi continuat să crească în ritmul în care creștea atunci, greutatea acesteia ar depăși cu mult greutatea proprietăților lui * James Wait, sau, cu alte cuvinte, absolut tot ce există.

Ce visuri imposibile privind înmulțirea lor aveau ființele omenești numai ieri, numai acum un milion de ani !

3

ÎNTÎMPLĂTOR, * WAIT se reprodusese. Nu numai că trimisese negustorul de antichități prin tunelul albastru în Viața de Apoi, cu mult timp în urmă, dar făcuse de asemenea posibilă nașterea unui moștenitor. Judecînd după normele darwinismului, ar trebui să se spună că atît ca ucigaș cît și ca tată, el procedase foarte bine.

Devenise tată cînd era în vîrstă de numai șaisprezece ani, vîrsta la care, acum un milion de ani, un mascul omenesc ajungea la maturitate sexuală.

Era încă în Midland City, în statul Ohio, într-o după-amiază fierbinte de iulie și tundea iarba de pe gazonul din fața casei unui comerciant de automobile și proprietar al unor restaurante cu autoservire, fabulos de bogat, numit Dwayne Hoover, care avea soție, dar nu avea copii. Domnul Hoover era la Cincinnati pentru afaceri, iar doamna Hoover, pe care * Wait nu o văzuse niciodată, deși tunsese iarba deseori acolo, era în casă. Ea trăia retrasă de-

oarece, așa după cum auzise * Wait, era alcoolică și lua niște medicamente speciale pe care i le prescrisese doctorul, iar marele ei creier devenise prea dezordonat pentru a mai putea conta pe el în societate.

* Wait era frumușel în vremea aceea. Mama și tatăl său fuseseră și ei frumușei. Se trăgea dintr-o familie de oameni frumușei. În ciuda faptului că era foarte cald, * Wait nu obișnuia să-și scoată cămașa — deoarece îi era tare rușine din cauza cicatricelor pe care le avea, urmare a pedepselor pe care i le aplicaseră cei prin casele cărora crescuse. Mai tîrziu, cînd ajunsese prostituat în Insula Manhattan, clienții săi găseau foarte excitante cicatricele făcute de țigări și umerașe pentru haine și catarame de curele și alte obiecte.

* Wait nu căuta atunci să aibă relații cu homosexuali. El se hotărîse doar să se refugieze în Manhattan și nu vroia să facă nimic ce ar fi putut da poliției un pretext să-l pună la peither. Era bine cunoscut polițiștilor, care deseori îl interogau privitor la unele spargeri sau altele asemănătoare, deși el nu comisese niciodată vreun delict grav. Oricum, polițiștii îl supravegheau în mod continuu. Ei obișnuiau să-i spună ceva de felul : „Mai curînd sau mai tîrziu, băiete, ai să faci o mare greșeală".

Deodată doamna Hoover apăru în pragul ușii din față într-un costum de baie foarte sumar. Casa avea de altfel un bazin de înot în spate. Chipul îi era răvășit și puhav de băutură și avea dinți urîți, însă avea, încă, un corp foarte

frumos. Ea l-a întrebat dacă n-ar vrea să vină în casă, unde era aer condiționat, și să se răcorească cu un pahar de ceai cu gheață sau o limonadă.

Lucrul următor de care * Wait și-a putut da seama a fost că la un moment dat făceau dragoste și că ea îi spunea, sărutîndu-i cicatricele și așa mai departe, că aveau firi asemănătoare și că făceau amîndoi parte din categoria oamenilor pierduți.

Doamna Hoover rămase însărcinată și dădu naștere nouă luni mai tîrziu unui fiu, despre care domnul Hoover a crezut că e al său. Era un băiat frumușel ; cînd se făcu mare începu să-i placă muzica și deveni un bun dansator, exact ca și * Wait.

*

* Wait auzi despre copil după ce se mută în Manhattan, dar nu l-a putut niciodată considera neam cu el. Trecură ani întregi fără să se gîndească la el. Deodată însă, marele lui creier îi spuse, fără nici un motiv, că, undeva în lume, își ducea existența un tînăr mascul care nu s-ar afla pe acest pămînt, dacă acest lucru nu s-ar datora lui. Gîndul îi dădea fiori. Era o urmare mult prea mare a unui accident atît de mic.

Oare să fi vrut el să aibă un fiu în momentul acela din trecut ? Gîndul acesta era, desigur, ultimul lucru care i-ar fi putut trece prin minte atunci.

În treacăt fie zis, maturizarea sexuală la masculii umani se produce, în prezent, la vîrsta de șase ani sau cam așa ceva. Cînd un mascul de șase ani întîlnește o femelă în călduri, nimic nu-l împiedică de la împlinirea actului sexual.

Eu îl compătimesc, fiindcă mai pot încă să-mi amintesc cum eram cînd aveam șaisprezece ani. Îndurai chinurile iadului cînd erai supraexcitat. Și atunci, ca și acum, orgasmele nu aduceau nici o ușurare. La zece minute după un orgasm, ghiciți ce se întîmpla ? Nu era nimic altceva de făcut decît să mai ai un altul. Și, în același timp, mai erau lecțiile pentru acasă pe care trebuia să ți le faci !

4

PE CĂLĂTORII de pe *Bahía de Darwin* foamea nu-i supăra încă prea tare. Intestinele fiecăruia, inclusiv acelea ale lui * Kazakh, frămîntau încă ultimele molecule digestibile din ceea ce mîncaseră în după-amiaza precedentă. Nimeni, încă, nu-și consuma diferite părți din corpul propriu, procedeul de supraviețuire al broaștelor țestoase din Galápagos. Fetițele kanka-bono știau deja, fără îndoială, ce însemna foamea. Pentru ceilalți de pe vapor foamea avea să însemne o mare descoperire.

Singurele două ființe care trebuiau să-și păstreze forțele la înălțime și nu doar să doarmă tot timpul erau Mary Hepburn și căpitanul. Fetițele kanka-bono nu pricepeau nimic despre vapor și ocean și nu puteau înțelege nimic din ce li se spunea într-o altă limbă în afară de kanka-bono. Hisako era căzută într-o stare catatonică de prostrație. Selena era oarbă, iar * Wait muribund. În felul acesta numai două persoane mai rămîneau să conducă vaporul și să aibă grijă de * Wait.

În prima noapte, cei doi au căzut de acord ca Mary să stea la cîrmă în timpul zilei, cînd soarele îi va indica fără nici o greutate încotro era estul, de care fugeau, și în același timp încotro era vestul unde se aflau presupusa pace și belșugul din Baltra. Căpitanul avea să conducă vaporul noaptea, călăuzindu-se după stele.

Cel care nu se afla la cîrmă trebuia să-i ție tovărășie lui * Wait, și probabil putea dormi puțin făcînd treaba asta. Erau, desigur, ceasuri lungi de veghe. Pe de altă parte, chinurile lor aveau să fie de foarte scurtă durată, deoarece, conform calculelor căpitanului, insula Baltra se găsea numai la vreo douăzeci de ore de Guayaquil.

Dacă ar fi ajuns vreodată la Baltra, ceea ce, însă, nu au reușit să facă, ar fi găsit-o devastată și depopulată de un alt colet de diagonit trimis tot cu poșta aeriană.

•

Fiinţele omeneşti erau atît de prolifice în vremurile acelea îndepărtate, încît explozivele de tip convenţional, de felul celui menţionat mai sus, aveau slabe consecinţe de ordin biologic, dacă se poate spune că aveau vreunele. Chiar la terminarea unor războaie prelungite, încă se părea să existe o mulţime de oameni peste tot. Copiii mici erau întotdeauna atît de numeroşi, încît orice eforturi serioase pentru a reduce numărul populaţiei, prin mijloace violente, erau sortite eşecului. Războaiele nu lăsau în urma lor răni mai durabile — cu excepţia bombardamentelor nucleare de la Hiroshima şi Nagasaki, — decît urma pe care o lăsa *Bahía de Darwin* în timp ce despica şi tulbura marea pe care nu există drumuri.

Capacitatea omenirii de a se reface atît de repede, cu ajutorul copilaşilor, era ceea ce încuraja în vremea aceea foarte mulţi oameni să se gîndească la explozii ca la nişte spectacole, ca nişte forme teatrale superioare de exprimare a personalităţii lor, şi nimic mai mult.

Ceea ce omenirea era, totuşi, pe punctul de a pierde, — cu excepţia micuţei colonii de pe insula Santa Rosalia, — era un lucru pe care marea lipsită de drumuri nu-l putea pierde niciodată, atîta timp cît era constituită din apă : capacitatea de a se reface.

În ceea ce privea omenirea, toate rănile erau pe punctul de a deveni, la acea dată, absolut permanente. Iar puternicele explozive nu mai aveau să constituie o ramură a industriei marilor spectacole, în viitor.

•

Pe de altă parte, dacă omenirea ar fi continuat să-şi vindece, cu ajutorul acuplării, rănile pe care şi le pricinuise ea însăşi, atunci povestea pe care trebuie să o spun privind colonia din Santa Rosalia ar fi o tragicomedie avînd ca erou principal pe îngîmfatul şi incompetentul căpitan Adolf von Kleist. Tragicomedia ar fi cuprins un interval de timp de cîteva luni în loc de un milion de ani, deoarece colonistii nu ar fi devenit niciodată colonişti. Ar fi fost doar nişte naufragiaţi care au fost descoperiţi şi salvaţi după cîtva timp.

Printre ei s-ar fi aflat un căpitan făcut de ocară, singurul răspunzător pentru chinurile îndurate.

Totuşi, după numai o noapte petrecută pe mare, căpitanul era încă în stare să creadă că totul mergea bine. Se apropia momentul cînd Mary îl va înlocui la cîrmă şi cînd avea să-i dea acesteia următoarele instrucţiuni : „Păstrează soarele deasupra pupei toată dimineaţa, şi deasupra prorei toată după-amiaza." El considera acum drept cea mai importantă sarcină a sa cîştigarea respectului pasagerilor. Aceştia îl văzuseră în postura cea mai rea posibilă. Pînă la vremea cînd vor acosta pe insula Baltra, spera el, călătorii vor fi uitat de starea

lui de beție, iar el avea să le spună tuturor, la toți odată și pe rînd la fiecare, că el le-a salvat viața.

Acesta era încă un lucru pe care oamenii îl mai puteau face atunci, dar nu-l mai pot face acum, și anume : să se bucure în mintea lor de evenimentele care încă nu s-au petrecut și care poate nu se vor petrece niciodată. Mama era pricepută la așa ceva. Că într-o zi tata va înceta să mai scrie romane științifico-fantastice și va scrie în schimb cărți, pe care foarte multă lume ar vrea să le citească. Iar noi vom cumpăra o casă nouă într-un oraș frumos și haine frumoase și așa mai departe. Ea mă făcea să mă întreb mereu de ce și-a dat Dumnezeu atîta osteneală pentru a crea lumea așa cum apărea ea în realitate.

Ce spunea Mandarax :

Imaginația este tot atît de bună ca și călătoriile — și cu mult mai ieftină !

GEORGE WILLIAM CURTIS (1824—1892)

Așadar căpitanul sta pe jumătate gol pe puntea de comandă a vaporului *Bahía de Darwin*, dar în mintea sa se găsea în insula Manhattan, unde se afla cea mai mare parte a banilor pe care îi avea și unde, de altfel, se aflau foarte mulți dintre prietenii săi. Avea de gînd să ajungă, într-un fel sau altul, acolo, plecînd

din Baltra, și să-și cumpere un apartament elegant pe Park Avenue, și apoi la dracu' cu Ecuadorul.

■

Acum însă interveni realitatea. Un soare cît se poate de real tocmai răsărea din mare. Apăruse o mică încurcătură în legătură cu soarele. Căpitanul își închipuise toată noaptea că navighează în direcție dreaptă, spre vest, ceea ce însemna că soarele trebuia să răsară exact în dreptul pupei. Da, acest soare era la pupa dar, în același timp, și la tribordul vasului. Ca urmare cîrmi vaporul spre babord pînă ce soarele ajunse unde trebuia să fie. Marele său creier, care era vinovat de eroarea pe care el o corectase, îi asigură sufletul că greșeala comisă era de mică importanță și foarte recentă, datorîndu-se totodată faptului că stelele deveniseră mai puțin luminoase din cauza apariției zorilor zilei. Marele său creier vroia să se bucure și de respectul sufletului său tot atît de mult cît căuta să cîștige respectul călătorilor. Creierul lui își avea existența sa proprie și avea să vină odată momentul cînd căpitanul chiar va încerca să-l concedieze, pe motiv că l-a indus în eroare.

Dar pînă la momentul acela mai erau totuși cinci zile.

Avea încă toată încrederea în creierul său cînd se duse în partea din față a prorei să se intereseze de starea lui „Willard Flemming"

și să o ajute pe Mary, conform înțelegerii, să-l mute pe acesta la umbra din pasarela dintre cabinele ofițerilor. Nu pun un asterisc dinaintea lui Willard Flemming deoarece, în realitate, acest individ nu există — prin urmare nu putea muri.

Căpitanul era atît de lipsit de orice interes pentru persoana lui Mary Hepburn, ca ființă, încît nici nu-i cunoștea numele de familie. Credea că o cheamă Kaplan, numele înscris deasupra buzunarului bluzei uniformei din surplusurile militare de după război, pe care * Wait o folosea acum drept pernă.

* Wait credea și el că numele ei de familie era Kaplan, deși Mary îl corecta mereu. În timpul nopții el îi spusese : „Voi, evreii, sînteți fără îndoială supraviețuitori."

Ea îi răspunse :

— Și dumneata ești un supraviețuitor, Willard.

— Ei, da, îi întoarse el. Și eu credeam că sînt unul, doamnă Kaplan. Acum, însă, nu mai sînt așa sigur. Totuși, socotesc că oricine nu e încă mort e un supraviețuitor.

— Lasă asta, îi spusese ea, să vorbim despre altceva mai plăcut. Să vorbim despre Baltra.

Însă alimentarea cu sînge a creierului lui * Wait era, desigur, în acel moment, foarte satisfăcătoare, fiindcă * Wait își urmă mai departe raționamentul. Chiar rîse ușor și spuse :

— Avem în jurul nostru o mulțime de indivizi care se laudă că sînt supraviețuitori, ca și cum acest lucru ar fi ceva cu totul deosebit. Dar singura persoană care nu poate spune acest lucru este numai un cadavru.

— Hai ! Hai ! spuse ea.

*

Cînd căpitanul apăru înaintea lui Mary și a lui * Wait, după răsăritul soarelui, Mary tocmai consimțise să se căsătorească cu acesta din urmă. El îi învinsese orice rezistență. Era ca și cum ar fi implorat-o, toată noaptea, să-i dea apă, așa că, în cele din urmă, avea să-i dea un pic. Dacă vroia cu tot dinadinsul căsătoria, și doar căsătoria era tot ce îi putea ea da, Mary se hotărî să-i dea așa ceva.

Ea, însă, nu se aștepta să trebuiască să-și onoreze făgăduiala prea curînd, sau chiar vreodată. O încîntase, desigur, tot ceea ce îi povestise * Wait despre persoana lui. În timpul nopții, el descoperise că Mary era o entuziastă amatoare a schiului pe teren accidentat și îi împărtășise cu căldură că niciodată nu se simțise mai fericit decît cînd se găsea pe schiuri, înconjurat de zăpada curată și de tăcerea lacurilor și pădurilor înghețate. De fapt, nu mersese pe schiuri niciodată în viața lui, dar se căsătorise o dată și ruinase pe văduva proprietarului unei cabane pentru schiori din White Mountains, statul New Hampshire. Îi făcuse

curte în timpul primăverii și o părăsise săracă lipită pămîntului mai înainte ca frunzele verzi să-și schimbe culoarea în portocaliu și galben și roșu și castaniu.

Mary, deci, nu se logodise cu o ființă omenească. Logodnicul ei era o pastișă din motivele cele mai variate posibile.

Nu prezenta nici o importanță cu cine se logodise, îi spunea lui Mary marele ei creier, deoarece era sigură că nu se puteau căsători înainte de a ajunge la Baltra, iar „Willard Flemming", dacă mai trăia, trebuia să înceapă imediat un tratament intensiv. Era timp destul, se gîndea ea, ca să desfacă logodna.

Prin urmare, căpitanului nu i se păru că i se aduce la cunoștință o situație deosebit de serioasă cînd * Wait îi spuse : „Am o veste cît se poate de minunată, pe care vreau să v-o comunic. Doamna Kaplan se va căsători cu mine. Sînt omul cel mai norocos din lume."

Însă soarta îi jucă lui Mary o festă, aproape tot atît de rapidă și logică după cum fusese și decapitarea mea în șantierul naval din Malmö. „Ai noroc, îi spuse căpitanul. În calitatea mea de căpitan al acestui vapor aflat în ape internaționale, sînt îndreptățit prin lege să vă căsătoresc. Prea iubiților, sîntem adunați aici sub privirea lui Dumnezeu..." începu el și, două minute mai tîrziu, îi declară soț și soție pe „Mary Kaplan" și „Willard Flemming".

5

CE SPUNEA MANDARAX :

Jurămintele sînt doar cuvinte, iar cuvintele doar vînt.

SAMUEL BUTLER (1612—1680)

Și, în Santa Rosalia, Mary Hepburn va memoriza acest citat din Mandarax, ca și sute de alte citate. Dar, pe măsură ce anii treceau, ea își lua căsătoria ei cu „Willard Flemming" din ce în ce mai în serios, deși acest al doilea soț murise cu zîmbetul pe buze, cam numai la două minute după ce căpitanul îi declarase soț și soție. Mary avea să-i spună îmblănitei Akiko, cînd ajunsese o doamnă tare, tare bătrînă, încovoiată și fără dinți : „Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a trimis doi bărbați buni." Vroia să spună Roy și „Willard Flemming". Era, în același timp, felul ei de a spune că nu avea o părere bună despre căpitan, care ajunsese atunci un om tare, tare bătrîn și care era tatăl sau bunicul tuturor tinerilor de pe insulă, cu excepția lui Akiko.

•

Akiko era singura tînără din toată colonia dornică să audă povești și în special povești de dragoste despre viața de pe continent. Așa că Mary îi cerea scuze fiindcă are atît de puține povești de dragoste, la persoana întîi, pe care să i le poată spune. Părinții ei, de fapt,

se iubiseră foarte mult, spunea ea, şi lui Akiko îi făcea foarte multă plăcere să audă că, ajunşi aproape de sfîrşitul vieţii, încă se sărutau şi se îmbrăţişau.

Mary o făcea pe Akiko să rîdă cu ridicola legătură de dragoste, dacă putea fi numită astfel, pe care o avuse cu un văduv pe nume Robert Wojciehowitz, şeful catedrei de limba engleză de la Liceul din Ilium, mai înainte de desfiinţarea acelei şcoli. Era singura persoană în viaţa ei care o ceruse vreodată în căsătorie, în afară de Roy şi „Willard Flemming".

Povestea era următoarea :

Robert Wojciehowitz a început prin a o chema la telefon, cerîndu-i să se întîlnească cu el numai la două săptămîni după înmormîntarea lui Roy. Ea l-a refuzat, dîndu-i să înţeleagă că era mult prea devreme să poată întîlni vreun bărbat.

Mary a făcut tot ce putea pentru a-l descuraja, dar el a venit totuşi, într-o după-amiază, să o vadă, deşi îi spusese că dorea foarte mult să fie singură. Robert sosi la ea în timp ce Mary tundea iarba de pe gazonul din faţa casei. El îi ceru să oprească motorul aparatului de tuns iarba, după care murmură stîngaci o cerere în căsătorie.

Mary îi descrise lui Akiko maşina vizitatorului şi o făcu să rîdă cînd auzi descrierea, deşi Akiko nu văzuse şi nu avea să vadă niciodată nici un fel de automobil. Robert Wojciehowitz conducea un Jaguar, care fusese odată foarte frumos, dar care era acum zgîriat şi turtit pe partea şoferului. Maşina era un dar făcut de soţia lui Robert pe patul de moarte. Soţia lui se numea * Doris, un nume pe care Akiko avea să-l dea uneia din fiicele sale îmblănite, numai datorită poveştii lui Mary.

* Doris Wojciehowitz moştenise ceva bani şi a cumpărat Jaguarul pentru soţul său, ca un gest de mulţumire fiindcă fusese un soţ foarte bun cu ea. Crescuseră împreună un fiu, Joseph, care era un nerod şi care a ruinat frumosul Jaguar pe cînd mama lui era încă în viaţă. Joseph a fost condamnat la un an închisoare — ca pedeapsă — fiindcă a condus automobilul în stare de ebrietate.

Iarăşi o ispravă a vechiului nostru prieten care chirceşte creierul, alcoolul.

Cererea de căsătorie făcută de Robert a avut loc pe singurul gazon proaspăt tuns din întreaga împrejurime. Celelalte curţi erau pe cale de a redeveni locuri sălbatice, deoarece toţi vecinii părăsiseră oraşul. Tot timpul cît Wojciehowitz îi vorbi lui Mary, propunîndu-i să se căsătorească cu el, un cîine de vînătoare mare şi galben-auriu îi lătra prefăcîndu-se că ar fi primejdios. Era Donald, cîinele care însemnase o mare mîngîiere pentru Roy în ultimele sale luni de viaţă. Chiar şi cîinii purtau nume în vremurile acelea. Donald era cîinele. Robert era omul. Donald era, însă, inofensiv. Nu muşcase niciodată pe nimeni. Tot ce vroia el era ca o fiinţă omenească să-i

arunce la distanță un băț, — sau vreun alt obiect asemănător — pe care el să i-l aducă înapoi. Donald nu era prea isteț, ca să nu spunem mai mult. De bună seamă, nu avea să scrie Simfonia a IX-a a lui Beethoven. Cînd dormea, scîncea deseori, iar picioarele din spate îi tremurau. Visa că fuge după bețe aruncate.

Lui Robert îi era frică de cîini — deoarece, odată, el și mama lui fuseseră atacați de un pinscher Doberman, un cîine de mărime mijlocie, cînd Robert avea numai cinci ani. Pe Robert nu-l deranjau cîinii atîta vreme cît era cineva prin apropiere, care știa cum să-i stăpînească. Dar ori de cîte ori era singur cu vreunul, indiferent de mărimea lui, nădușea și tremura și i se făcea părul măciucă. Ca urmare, era foarte grijuliu să evite asemenea situații.

Propunerea lui de căsătorie a surprins-o pînă într-atît pe Mary Hepburn, încît ea izbucni în lacrimi, ceva ce nimeni nu mai face astăzi. Ea se simți atît de stînjenită și buimăcită, încît se scuză cu frînturi de frază și fugi în casă. Nu vroia să fie căsătorită cu nimeni în afară de Roy. Chiar dacă Roy era mort, nu vroia să fie căsătorită cu nimeni altcineva decît cu Roy.

Ca urmare, Robert a fost lăsat singur, pe gazonul din fața casei, împreună cu Donald.

Dacă marele creier al lui Robert ar fi fost bun la ceva, l-ar fi îndemnat să se îndrepte fără să se grăbească spre mașina lui, în timp ce i-ar fi spus lui Donald, pe un ton dispre-

țuitor, să înceteze, și să se întoarcă acasă și așa mai departe. Dar creierul lui l-a îndemnat în schimb să se întoarcă cu spatele și să o ia la fugă. Creierul său funcționa atît de prost, încît l-a îndemnat să treacă în fugă pe lîngă mașină, cu Donald alergînd în salturi imediat în urma lui — așa că Robert traversă în fugă strada și se cățără într-un măr din curtea de peste drum a unei case goale aparținînd unei familii care se mutase în Statul Alaska.

Drept urmare, Donald se așeză sub pom, pe labele de dinapoi, și începu să latre în sus spre Robert.

Robert rămase în pom cam vreo oră, temîndu-se să coboare, pînă ce Mary, mirîndu-se de ce Donald lătra atît de monoton, și de atîta vreme, ieși din casă și îl salvă pe Robert.

Cînd acesta coborî din pom, îi era greață de la stomac din cauza spaimei prin care trecuse și era dezgustat de persoana sa. În consecință, renunță la intențiile cu care venise. Și, în timp ce se uita la pantofii și manșetele de la pantaloni, care se murdăriseră, spuse pe un ton sardonic : „Nu sînt bărbat. Pur și simplu nu sînt bărbat. Fiți sigură că nu vă voi mai inoportuna niciodată. Nu voi mai inoportuna nici o altă femeie vreodată în viitor".

Relatez această poveste a lui Mary, aici, deoarece căpitanul Adolf von Kleist va ajunge la aceeași părere proastă în privința valorii sale, cînd va constata că a bătut apele oceanului făcîndu-le numai spumă, timp de cinci

nopți și cinci zile, fără să reușească să găsească nici un fel de insulă.

El se afla mult prea departe la nord de obiectivul urmărit — mult prea departe la nord. Prin urmare, și noi eram cu toții mult prea departe la nord — mult prea departe la nord. Mie nu-mi era foame, desigur, și nici lui James Wait, care se afla, înghețat bocnă, în congelatorul pentru carne din cambuza de sub puntea de jos. Aceasta, deși jefuită de becuri și fără hublouri, era totuși luminată, deși de o lumină ca de iad, de elementele de încălzire electrică ale cuptoarelor și mașinilor de gătit.

Și instalațiile sanitare funcționau încă. Apa curentă, atît cea caldă cît și cea rece, era disponibilă din abundență peste tot.

Prin urmare nimeni nu suferea de sete, dar, desigur, toți erau flămînzi. Kazakh, cîinele Selenei, dispăruse, așa că nu am mai pus un asterisc înaintea numelui ei, fiindcă Kazakh era moartă. Fetițele kanka-bono o furaseră în timp ce Selena dormea și o gîtuiseră cu propriile lor mîini și o jupuiseră de piele și o curățiseră de intestine și măruntaie folosindu-se doar de dinții și unghiile de la mîini. O fripseseră în unul din cuptoare. Nimeni altcineva încă nu știa ce făcuseră. Kazakh se hrănise între timp din propriul său trup, așa că în momentul cînd fetițele au omorît-o era numai piele și os.

Dacă ar fi ajuns în Santa Rosalia, nu ar fi așteptat-o nimic bun în viitor — chiar și în

eventualitatea improbabilă că s-ar fi găsit acolo vreun cîine mascul. Ea fusese doar neutralizată. Tot ce ar fi putut realiza, un lucru care ar fi putut să dăinuiască și dincolo de limita vieții sale, ar fi fost să-i lase lui Akiko, copilul cu blană care avea să se nască în curînd, o amintire din copilărie despre un cîine. În cele mai bune condiții posibile, Kazakh tot nu ar fi putut trăi pentru ca și ceilalți copii născuți pe insulă să se poată juca cu ea, să o poată vedea dînd din coadă și așa mai departe. Lor nu le-ar fi rămas nici amintirea lătratului ei, căci Kazakh nu lătra niciodată.

6

VOI SPUNE ACUM următoarele privitor la moartea timpurie a lui Kazakh, pentru ca nu cumva cineva să fie mișcat pînă la lacrimi de soarta ei : „Ei, bine — oricum, Kazakh nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven".

Voi spune același lucru și privitor la moartea lui James Wait : „Ei bine — oricum, el nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven".

Acest comentariu ironic referitor la cît de puțin cei mai mulți dintre noi sîntem în stare să realizăm în viață, oricît de mult am trăit, nu este deloc invenția mea. L-am auzit ros-

tit pentru prima dată în limba suedeză, la o înmormîntare, pe cînd eram încă în viață. Cadavrul pentru care se îndeplinea acel ritual special al trecerii cuiva într-o altă lume era al unui șef de echipă de la șantierul naval, greoi la minte și rău văzut de toată lumea, pe nume Per Olaf Rosenquist. Murise tînăr, sau la o vîrstă cînd cineva era considerat încă tînăr în vremurile acelea, fiindcă și el, ca și James Wait, moștenise o inimă deficitară. M-am dus la înmormîntarea lui cu un prieten, tot sudor, pe care îl chema Hjalmar Arvid Boström, — de fapt n-are mare importanță cum se numea cineva acum un milion de ani. Cînd am ieșit din biserică, Boström mi-a spus : „Ei bine — oricum, Rosenquist nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven".

L-am întrebat dacă această glumă sinistră era originală, la care mi-a răspuns că nu, că o auzise de la bunicul său german, care fusese unul dintre ofițerii însărcinați cu înmormîntarea morților pe Frontul de Vest, în Primul Război Mondial. Era ceva obișnuit ca soldații de curînd repartizați la acel fel de muncă să înceapă să filozofeze uitîndu-se la cîte un cadavru, peste chipul căruia se pregăteau să arunce cu lopata noroiul, să facă presupuneri privitor la ce ar fi putut să ajungă în viață, dacă omul nu ar fi murit atît de tînăr. Erau multe lucruri cinice pe care un veteran le putea spune unui recrut dintre care unul era : „Nu-ți face griji ! Oricum, nu avea el să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven."

•

După ce eu însumi am fost înmormîntat de tînăr, la Malmö, numai la șase metri depărtare de Per Olaf Rosenquist, Hjalmar Arvid Boström spuse același lucru și privitor la mine, în timp ce pleca de la cimitir : „Ei bine — oricum, Leon nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven."

Mi-a revenit în minte acea observație filozofică în momentul în care căpitanul von Kleist o certa pe Mary, fiindcă plîngea din cauza morții omului pe care îl luau drept Willard Flemming. Călătoriseră pe mare numai douăsprezece ore pînă la acel moment și căpitanul încă se considera categoric superior lui Mary, ca și, de altfel, tuturor oamenilor.

Îi zise, deci, în vreme ce-i spunea cum să țină vaporul pe direcția vest, „Ce pierdere de timp să plîngi după un om complet străin. Din ceea ce îmi spui nu avea nici un fel de rude și nu mai lucra nimic folositor pentru alții, așadar de ce să-l plîngi ?"

Ar fi fost poate un moment potrivit să rostesc, ca un glas care nu avea corp : „Cu siguranță că nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven."

Căpitanul făcu apoi un fel de glumă, care, însă, nu semăna prea mult a glumă.

— În calitate de căpitan al acestui vapor, zise el, îți ordon să plîngi numai cînd există vreun motiv pentru care să plîngi. Acum nu există nici un asemenea motiv.

— Era soțul meu, spuse ea. Vreau să iau ceremonia pe care ai oficiat-o foarte în serios. Poți rîde dacă vrei.

Wait era încă subiect de discuție. Încă nu fusese pus în congelator.

— A dat mult acestei lumi și mai avea încă mult să-i dea, numai dacă l-am fi putut salva.

— Ce lucru atît de minunat a dat omul acesta lumii ? întrebă căpitanul.

— Știa mai multe despre morile de vînt decît oricare alt om în viață, spuse ea. Spunea că am putea închide minele de cărbuni și de uraniu — că morile de vînt singure ar putea face chiar cele mai reci părți ale lumii tot atît de calde ca orașul Miami din Florida.

— Adevărat ? întrebă căpitanul.

— Da, răspunse ea. A scris două simfonii.

Am găsit foarte nostim, avînd în vedere ceea ce tocmai spusesem, ca Wait să pretindă, în ultima sa noapte pe pămînt, că a scris două simfonii.

Mary adăugă apoi că, după ce se va întoarce acasă, se va duce la Moose Jaw să caute aceste simfonii, care nu fuseseră cîntate încă, și va încerca să găsească o orchestră să le prezinte în premieră.

— Willard era un om foarte modest, mai spuse ea.

— Așa s-ar părea, conchise căpitanul.

*

O sută opt ore mai tîrziu, căpitanul avea să se găsească în concurență directă cu reputația acestui modest exemplu de perfecțiune umană.

— Numai de-ar mai trăi Willard, spuse deodată Mary, el ar ști precis ce avem de făcut.

Căpitanul își pierduse orice respect pentru el însuși și, deși mai avea de trăit încă treizeci de ani, nu avea să și-l mai recîștige niciodată. Cum ar suna asta ca subiect de mare tragedie ? Devenise vrednic de plîns din pricina felului batjocoritor în care-l privea Mary.

— Poți fi sigură că sînt gata să primesc orice sugestie, izbucni el. Spune-mi numai ce ar fi făcut minunatul Willard și voi face bucuros același lucru și eu.

El renunțase între timp să mai asculte sfaturile creierului său și naviga numai după cum îl conducea sufletul, cîrmind vaporul cînd într-o direcție, cînd într-alta. O insulă, chiar de mărimea unei batiste, l-ar fi făcut pe căpitan să izbucnească în hohote de plîns de recunoștință. Iar acum soarele, cînd drept înainte, cînd la babord, cînd la pupă, cînd la tribord, cobora iarăși tot mai jos.

Pe puntea de dedesubt, Selena MacIntosh își chema cîinele : „Kaaaaaaaa zakh ! Kaaaaaa-zakh ! Mi-a văzut cineva cîinele ?"

Mary îi strigă și ea cît putu de tare : „Nu-i aici sus." Apoi, încercînd să-și închipuie ceea ce ar fi făcut Willard în situația ei, îi veni ideea că Mandarax, pe lîngă faptul că era ceas, traducător și așa mai departe, putea funcționa și ca radio. Așadar îi spuse căpitanului

să încerce să ceară ajutor din afară cu ajutorul aparatului.

Von Kleist nu știa că aparatul era un Mandarax. El credea că era un Gokubi, iar el avea un Gokubi, pe care-l ținea în sertarul cu batiste, împreună cu niște butoni de manșetă și butoni pentru pieptare scrobite și niște ceasuri, în locuința sa din Quito. Fratele său i-l dăruise de Crăciun, dar el nu-l găsise util. Pentru el, aparatul nu era decît o jucărie ; și măcar atîta lucru știa bine despre el : că nu era, cu siguranță, radio.

Acum el cîntări în mînă ceea ce credea că era un Gokubi, și îi spuse lui Mary :

— Pun mîna-n foc că tinicheaua asta nu e un aparat de radio. Te asigur, însă, că nici divinul Willard Flemming nu ar putea transmite sau primi vreun mesaj cu ajutorul unui Gokubi.

— Poate că ar fi timpul să încetezi de a mai fi atît de absolut sigur cu privire la atît de multe lucruri, observă Mary.

— Am spus și eu ce mi-a trecut prin minte, se justifică el.

— Atunci lansează un apel S.O.S., spuse Mary. Ce rău poate fi în asta ?

— Nimic rău, desigur, spuse căpitanul. Doamnă Flemming, ai perfectă dreptate. Desigur, asta nu poate duce la nimic rău.

Vorbi, așadar, la minusculul microfon al Mandarax-ului, rostind cuvîntul internațional convențional, transmis prin radio de vapoarele

în pericol de naufragiu, acum un milion de ani : „Mayday, Mayday, Mayday“.

Întoarse apoi ecranul Mandarax-ului astfel ca atît el cît și Mary să poată citi orice răspuns care ar putea apărea pe ecran. Din întîmplare, apăsară un buton din secțiunea intelectului calculatorului, care lipsea la Gokubi, și în care erau înregistrate un foarte mare număr de citate pe toate temele imaginabile, inclusiv luna mai. Prin urmare, pe micul ecran apărură următoarele cuvinte, complet mistificatoare :

În risipitorul mai, sîngerul și castanul
Și arborele lui Iuda, acum în plină floare,
Să fie mîncați, împărțiți și sorbiți
Printre șoapte...

T. S. ELIOT (1888—1965)

7

PENTRU MOMENT, căpitanul și Mary au crezut că intraseră în legătură cu restul lumii, deși nici un răspuns la un semnal S.O.S. nu ar fi putut veni atît de repede și nu ar fi avut o formă atît de literară.

Așadar căpitanul repetă apelul : „Mayday ! Mayday ! Aici vaporul *Bahía de Darwin*, poziție necunoscută. Mă auziți ?“

La această nouă chemare Mandarax răspunse :

Luna mai va fi tot atît de frumoasă și anul viitor ;
A — Da ! dar atunci noi vom fi de douăzeci și patru de ani.
A. E. HOSMAN (1859—1936)

Era deci clar că ori de cîte ori se rostea cuvîntul „mai" acesta declanșa diferite citate ca răspuns din partea aparatului. Căpitanul încă credea că avea de-a face cu un Gokubi care putea fi puțin mai complicat decît acela pe care îl avea acasă. Ce știa însă el ! El înțelese totuși că obținea răspunsuri la cuvîntul însemnînd luna „mai". Prin urmare încercă, de data asta, „iunie".

Și Mandarax îi răspunse :

Ce plină e luna iunie de flori și frunze. [1]
OSCAR HAMMERSTEIN II (1895—1960)

„Octombrie ! Octombrie !" strigă căpitanul. Și Mandarax îi răspunse :

Cerurile erau cenușii și liniștite
Frunzele erau încrețite și ofilite
Frunzele se veștejeau și erau ofilite
Era noapte și singuraticul octombrie
Al celui mai neînsemnat an din viața mea.
EDGAR ALLAN POE (1809—1849)

---

[1] Versul lui Hammerstein a devenit titlul unui cîntec american foarte popular, iar poezia respectivă constituie textul cîntecului.

Prin urmare asta a fost tot ce au putut obține din partea Mandarax-ului, pe care căpitanul încă îl credea un Gokubi. Mary sugeră atunci că ar fi mai bine să se ducă înapoi sus în gabie, pe catarg, de unde coborîse mai înainte să vadă ce se putea vedea acum.

Înainte de a se urca acolo mai avea, însă, ceva cu ce să-l înțepe pe căpitan. Îi ceru să-i spună ce insulă s-ar putea să-i apară la orizont foarte curînd. Aceasta fusese ceea ce el făcuse, dealtfel, în tot decursul zilei a treia pe mare, cînd spusese numele unor insule care se presupuneau că se află imediat sub linia orizontului, navigînd drept înainte :

— Cască ochii mari să poți vedea insula San Cristobal sau poate Genovesa — în funcție de cît de mult ne aflăm spre sud, spuse el, la un moment dat.

Ceva mai tîrziu în cursul zilei, însă, zise :

— A ! Știu unde sîntem acum. Din clipă în clipă vom vedea insula Hood — singurul loc pe lume unde își face cuibul albatrosul frizat, cea mai mare pasăre din arhipelag.

Și așa mai departe.

În treacăt fie zis, albatroșii sus-numiți există însă și astăzi în aceste părți și își fac cuibul tot pe insula Hood. Deschiderea aripilor lor ajunge pînă la doi metri și ei continuă să rămînă la fel de devotați viitorului aviației. Ei încă socotesc că va veni epoca zborului.

Spre sfîrșitul celei de a cincea zile, totuși, căpitanul rămase tăcut cînd Mary îl întrebă

cum se numește insula pe care el o socotea mai apropiată.

Atunci ea repetă întrebarea, iar el îi dădu următorul răspuns :

— Muntele Ararat [1].

•

După ce Mary s-a cățărat iar în gabie, am rămas surprins la un moment dat văzînd că nu și-a manifestat uimirea față de ceea ce am considerat, din greșeală, a fi un foarte ciudat fenomen atmosferic care apăruse deasupra pupei vaporului și apoi se tîra în urma acestuia — pe deasupra siajului. Părea un corp de natură electrică, nezgomotos și foarte asemănător unui fulger globular, sau, poate, focului Sfîntului Elmo.

Fosta profesoară de liceu se uită drept la globul de foc, dar nu arătă prin nici un gest că l-ar găsi neobișnuit. Atunci mi-am dat seama că eu eram singurul care îl puteam vedea și am înțeles ce era : tunelul albastru care ducea spre Viața de Apoi. Venise iarăși după mine.

Îl mai văzusem de trei ori mai înainte : în momentul decapitării mele, apoi la cimitirul din Malmö, cînd lutul suedez bufnea umed pe capacul sicriului meu, iar Hjalmar Arvid Boström, care, desigur, nu avea să compună niciodată Simfonia a IX-a a lui Beethoven, a spus despre mine : „Ei bine — oricum, el

[1] Unde s-a oprit, conform legendei biblice, corabia lui Noe, după potop.

nu avea să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven." A treia oară mi-a apărut cînd și eu mă aflam sus în gabia de pe catarg — în timpul unei furtuni în Atlanticul de Nord, stînd în lapoviță și sub o ploaie de stropi din valurile mării, ținîndu-mi în mîini, deasupra, capul tăiat, ca și cum ar fi fost o minge de baschet.

Întrebarea pe care o implică apariția tunelului albastru nu poate fi decît una singură, căreia numai eu pot să-i răspund : Mi-am satisfăcut pe deplin curiozitatea privitor la sensul vieții ? Dacă e așa, nu îmi rămîne decît să pășesc în interiorul a ceea ce eu asemuiesc cu un aspirator. Dacă într-adevăr se produce o absorbție în tunelul albastru, care este plin de o lumină foarte asemănătoare cu aceea pe care o radiază mașinile de gătit electrice și cuptoarele de pe *Bahía de Darwin*, se pare că absorbția nu-l deranjează pe defunctul meu tată, autorul de romane polițiste, Kilgore Trout, care văd că poate rămîne în picioare chiar la gura tunelului în timp ce vorbește cu mine.

•

Primul lucru pe care tata mi l-a spus de deasupra pupei vaporului *Bahía de Darwin* a fost următorul : „Nu te-ai săturat de cît ai stat pe vaporul nebunilor, băiatule ? Hai la tata imediat. Respinge-mă acum, și n-ai să mă mai vezi un milion de ani."

Un milion de ani! Dumnezeule — un milion de ani! Tata nu glumea. Oricît de rău fusese ca tată, își ținuse întotdeauna făgăduiala și nu mă mințise, cu bună știință, niciodată.

Așadar am făcut un pas în direcția lui, dar nu și un al doilea. Mă purtam și eu ca o pasăre-smintită cu labe albastre la începutul dansului dragostei. Ca și în cazul acestui dans, pasul meu șovăielnic era primul tic-tac al unui ceas, care nu mai putea fi oprit. Deja mă simțeam schimbat, deși eram încă la o mare depărtare de deschizătura tunelului. Pulsațiile motoarelor vasului *Bahía de Darwin* deveniră mai slabe, iar coverta superioară de oțel deveni străvezie, așa încît puteam privi în salonul principal de dedesubt, unde fetițele kanka-bono rodeau oasele nevinovatei lor surori Kazakh.

Acel prim pas spre tatăl meu m-a făcut să mă gîndesc la următoarele, privitor la fetițele incașe și la Mary sus în gabie dinapoia mea și la Hisako Hiroguchi și fătul ei în camera de toaletă și la căpitanul demoralizat și la oarba Selena de sub puntea de comandă și la cadavrul din congelatorul spațios: „De ce să mă sinchisesc eu de acești străini, acești robi ai spaimei și ai foamei? Ce au ei de-a face cu mine?“

•

Cînd nu am mai avut puterea să fac un al doilea pas spre el, tatăl meu mi-a spus:

— Mergi înainte, Leon. Nu e momentul să șovăiești.

— Dar nu mi-am terminat observațiile asupra vieții oamenilor, am obiectat eu. Am ales să fiu stafie, fiindcă activitatea pe care mi-o permite această situație, ca un avantaj marginal, îmi dă libertatea să citesc mințile oamenilor, să aflu adevărul despre trecutul lor, să văd prin pereți, să fiu în mai multe locuri în același timp, să văd în profunzime cum s-a ajuns ca o anumită situație să se prezinte așa cum este și să am acces la toată cunoașterea omenească. „Tată, i-am spus eu, mai dă-mi cinci ani.“

— Cinci ani! exclamă el. Îmi aduse aminte, ironic, de cele trei învoieli anterioare, pe care le făcusem cu el: „Doar o singură zi, încă, tăticule. Doar o lună încă, tăticule. Doar încă șase luni, tăticule.“ — Vezi tu, învăț acum atît de mult despre ce e viața cu adevărat, cum se desfășoară, care e rostul ei, de fapt, am continuat eu.

— Nu-mi spune mie minciuni, mi-a replicat el. Te-am mințit eu vreodată?

— Nu, tată, i-am răspuns.

— Atunci să nu mă minți.

— Ai devenit și tu zeu acum?

— Nu, îmi răspunse el. Nu sînt nimic altceva decît tatăl tău, Leon — dar să nu mă minți. Oricît ai tras tu cu urechea, nu ai cules nimic altceva decît informații. Ai putea fi tot atît de bine un colecționar de programe ale meciurilor de baseball sau de capsule pen-

tru sticle. Cît privește învățătura pe care o poți trage din toate informațiile pe care le-ai cules pînă acum, nu ești cu nimic mai mult decît un Mandarax.

— Numai cinci ani, încă, tătăică, tăticule, tată, tăticuțule, am insistat eu.

— Nu e nicidecum destul ca să afli ceea ce speri să afli, replică tatăl. Așa că, băiatul meu, îți dau cuvîntul meu de onoare : Dacă mă trimiți acum înapoi, nu mă voi reîntoarce decît peste un milion de ani.

— Leon ! Leon ! mă imploră el, mai departe. Cu cît afli mai mult despre oameni, cu atît vei deveni mai dezgustat de ei. Aș fi crezut că fiind trimis de cei mai așa-zis înțelepți oameni din țara ta — ca să iei parte la un război aproape nesfîrșit, fără răsplată, îngrozitor și, în cele din urmă, fără sens, să te fi lămurit îndeajuns asupra firii oamenilor pentru întreaga veșnicie !

„Mai e nevoie să-ți spun că aceste animale minunate, despre care pare-se că vrei să mai afli încă tot mai multe, sînt acum mîndre ca niște clovni caraghioși fiindcă au peste tot instalate arme, gata să fie declanșate în orice clipă și garantate să ucidă tot ce există ?

„Mai e nevoie să-ți spun că această planetă, odată frumoasă și avînd posibilitatea de a hrăni toată omenirea, cînd e privită acum, din înaltul cerului, seamănă cu organele îmbolnăvite ale sărmanului Roy Hepburn, cînd acestea au fost scoase la iveală cu ocazia autopsiei, iar manifestările cancerului, crescînd întruna numai de dragul de a crește, mereu devorînd în același timp totul și otrăvind totul, nu sînt decît orașele iubitelor tale ființe omenești ?

„Mai e nevoie să-ți spun că aceste animale au încurcat lucrurile într-un asemenea hal, încît ele nu-și mai pot imagina măcar o viață tolerabilă pentru nepoții lor, și li se va părea o minune dacă mai rămîne ceva de mîncare sau ceva de care s-ar putea bucura aceștia în anul două mii, deși nu mai sînt decît paisprezece ani pînă atunci ? Ca și călătorii de pe acest vapor blestemat, băiatul meu, oamenii sînt conduși de căpitani care nu au nici hărți și nici busole, și care nu se preocupă tot timpul de nici o altă problemă mai importantă decît cum să-și apere auto-prețuirea."

Ca și atunci cînd era în viață, tatăl meu era și acum nebărbierit. Ca și atunci cînd era în viață, era și acum palid și cu privirea rătăcită. Ca și atunci cînd era în viață, fuma și în acel moment. Și, fără îndoială, încă un motiv care explică de ce îmi era greu să mai fac un pas în direcția lui a fost și acela că nu-mi plăcea ca om.

Fugisem de acasă cînd aveam șaisprezece ani fiindcă îmi era tare rușine de el.

Dacă ar fi fost un înger în gura tunelului albastru, în loc de tatăl meu, probabil aș fi intrat imediat, sărind într-un picior, înăuntru.

•

James Wait fugise de acasă fiindcă suferise neîncetat grele chinuri fizice. Ar fi fost același

lucru pentru el dacă ar fi fost dus de-a dreptul de la maternitatea unde s-a născut la închisoarea Inchiziției Spaniole, atît de ingenioase erau unele dintre chinurile pe care marile creiere ale acelora care îl luaseră să-l crească la ei, ca un copil de suflet, le inventaseră pentru el. Eu, în schimb, am fugit de acasă de la un tată care niciodată, în momente de mînie, nu a pus mîna pe mine.

Dar pe cînd eram prea tînăr ca să-mi pot da seama de unele lucruri, tatăl meu m-a făcut complicele său la izgonirea mamei de acasă, pentru totdeauna. El mă făcea să mă asociez cu el cînd o zeflemisea pe mama, fiindcă vroia să facem o excursie undeva, să ne facem niște prieteni pe care să-i invite la masă, sau să ne ducem uneori la vreun film sau la vreun restaurant. Atunci credeam că tata era cel mai mare scriitor din lume, deoarece socoteam că acesta era singurul lucru cu care se putea mîndri cineva. Nu aveam nici un prieten, iar casa noastră era cea mai sărăcăcioasă din toată vecinătatea și nu posedam nici măcar un televizor sau o mașină veche. Prin urmare, de ce să nu-i iau apărarea împotriva mamei ? Spre meritul său, totuși, tata nu a făcut nici o aluzie, niciodată, la faptul că ar putea fi un om de mare valoare. Cînd încă nu eram copt la minte, găseam că măreția lui se manifesta implicit prin a nu face nimic altceva decît să scrie și să fumeze întruna — și sînt serios cînd spun „întruna".

Totuși, exista un fapt pentru care puteam fi mîndru de tata, și care, ce-i drept, însemna ceva în orășelul Cohoes : Tata fusese în Corpul de Marină al Statelor Unite.

Cînd am împlinit, însă, șaisprezece ani, am ajuns și eu la concluzia la care ajunseseră mama și vecinii noștri cu mult înainte : că tata era un ratat nesuferit, scrierile lui apărînd în cele mai desconsiderate publicații, care îi plăteau mai nimic. Mă gîndeam că reprezintă o insultă adusă vieții, nefăcînd nimic altceva decît să scrie și să fumeze — și vorbesc serios cînd spun „întruna".

Tata publicase mai mult de o sută de cărți și o mie de povestiri scurte, dar în toate călătoriile mele am găsit o singură persoană care să fi auzit vreodată de el. Faptul de a întîlni o singură asemenea persoană, după o căutare atît de îndelungată, m-a răscolit sufletește atît de mult, încît am impresia că mi-am pierdut chiar mințile pentru un timp.

Nu i-am telefonat tatii niciodată și nici nu i-am scris măcar o carte poștală. Nu am știut nici cînd a murit pînă ce nu am murit și eu, și mi-a apărut înainte pentru prima oară la gura tunelului albastru care duce spre Viața de Apoi.

Totuși, l-am respectat pentru acel singur lucru cu care credeam că trebuia încă să se mîndrească : Și eu fusesem în Corpul de Marină al Statelor Unite. Era o tradiție de familie.

Și să fiu al naibii dacă nu am devenit și eu acum scriitor, mîzgălind hîrtia ca tata, fără să mă gîndesc cîtuși de puțin dacă s-ar putea găsi undeva vreun cititor pentru ceea ce scriu. Nu există nici unul măcar. Nu poate fi nici unul.

•

Astfel, amîndoi ne-am comportat ca păsările-smintite cu labe albastre, cînd își fac curte, făcînd ceea ce trebuia să facem, fie că era cineva care să ne privească — fie, mult mai probabil, că nu.

•

Tata îmi spuse din deschizătura tunelului :
— Ești exact ca maică-ta.
— În ce fel ? am întrebat eu.
— Știi care era zicala ei favorită ? continuă el.

Desigur că știam, după cum știa și Mandarax. Este epigraful acestei cărți.

•

— Tu unul crezi că ființele omenești sînt animale de treabă care, în cele din urmă, își vor rezolva toate problemele și vor transforma iarăși pămîntul într-o Grădină a Raiului.

— Te rog, aș putea s-o văd ? l-am rugat. Știam că se afla pe undeva, la celălalt capăt al tunelului, că era moartă. Acesta a fost singurul lucru pe care l-am întrebat pe tata, după ce murisem și eu : „Știi ce s-a întîmplat cu mama ?“ O căutasem pretutindeni, înainte de a mă înrola în corpul de Marină a Statelor Unite.

— Nu cumva mama e acolo, chiar în spatele tău ? l-am întrebat. Tunelul albastru intrase într-o stare de agitație, de peristaltism. Contracțiile și dilatările tunelului îmi permiteau adesea unele priviri fugitive pînă adînc în interiorul său. Cînd tata a apărut pentru a treia oară, am văzut o femeie în tunel și am crezut că ar putea fi mama — dar nu am avut acest noroc.

— Sînt eu, Naomi Tharp, Leon, mi-a strigat femeia. Era vecina care, după ce mama ne-a părăsit, a făcut tot ce a putut pentru a-mi ține loc de mamă, un timp.

— Sînt eu, doamna Tharp, îmi strigă ea. Îți amintești de mine, nu-i așa, Leon ? Vino aici înăuntru, așa cum obișnuiai să vii la mine intrînd pe usa de la bucătărie. Fii acum băiat de treabă. Cred că nu vrei să rămîi acolo, afară, pentru un milion de ani ?

Am mai făcut un pas spre gura tunelului. *Bahía de Darwin* îmi apăru ca o construcție ireală din pînze de paianjen. Tunelul albastru deveni un mijloc de transport tot atît de material și de perceptibil ca și tramvaiul din Malmö care obișnuia să mă ducă la șantierul naval și să mă aducă acasă în fiecare zi.

Dar în acel moment, de dinapoia mea, de sus din gabie, parcă dintr-un zăbranic subțire, am auzit năluca încețoșată care devenise Mary strigînd ceva fără încetare. Făcea impresia că

fusese cuprinsă de chinuri cumplite. Nu-i puteam înțelege cuvintele, dar tonul glasului suna ca și cum ar fi fost împușcată în stomac.

Trebuia, neapărat, să înțeleg ce spunea, așa că am făcut doi pași înapoi, întorcîndu-mă apoi și uitîndu-mă în sus. Cînd hohotea de plîns, cînd rîdea ! Era aplecată peste marginea căldării de oțel a gabiei, lăsîndu-și capul în jos, în timp ce strigă căpitanului aflat pe puntea de comandă :

— Hei, pămînt ! Hei, pămînt ! Slavă Domnului ! Bun e Dumnezeu ! Hei, pămînt ! Hei, pămînt !

8

CEEA CE MARY HEPBURN VĂZUSE era insula Santa Rosalia. Căpitanul îndreptă cîrma imediat într-acolo, sperînd să găsească insula locuită — sau cel puțin populată de animale, pe care el și călătorii lui să le poată găti și mînca.

Ceea ce rămînea sub semnul întrebării era dacă aveam să fiu și eu acolo pentru a vedea ce se mai întîmplă. Prețul pe care trebuia să-l plătesc pentru a-mi satisface curiozitatea în privința destinului celor de pe vapor era categoric : să continui să hoinăresc pe pămînt un milion de ani de-atunci înainte, fără nici o șansă de a mi se reduce această pedeapsă.

Hotărîrea mi-a fost de fapt impusă de Mary Hepburn, de „doamna Flemming“, a cărei bucurie, pe cînd se afla în gabie, mi-a reținut atenția atît de mult, încît în clipa cînd mi-am întors privirea înapoi spre tunel, acesta dispăruse.

•

Mi-am executat acum în întregime condamnarea la o mie de milenii pe pămînt. Mi-am plătit complet datoria față de societate sau de oricine a trebuit să fie plătită. Mă pot aștepta să văd din nou tunelul albastru oricînd. Voi sări, desigur, în gura lui, cît se poate de bucuros. Nimic nu se mai întîmplă pe aici care să nu fi fost văzut sau auzit de mine de foarte multe ori pînă acum. Nimeni, desigur, nu va scrie Simfonia a IX-a a lui Beethoven — nici nu va spune minciuni și nici nu va începe cel de-Al Treilea Război Mondial.

Mama avea dreptate : chiar și în cele mai negre vremuri, exista totuși o speranță pentru omenire.

•

În după-amiaza zilei de 1 decembrie, 1986, Căpitanul Adolf von Kleist, al cărui vapor nu mai avea o ancoră utilizabilă, a făcut intenționat ca vaporul *Bahía de Darwin* să eșueze pe o banchiză de lavă aproape de mal. El credea că vaporul s-ar putea elibera din acel loc, cu ajutorul motoarelor, cînd avea să vină mo-

mentul să pornească din nou pe mare, așa cum făcuse și cînd plecase din Guayaquil.

Cînd intenționa el oare să pornească din nou pe mare ? Îndată ce cămările aveau să fie umplute din nou cu ouă, și cu păsări-smintite, și cu iguane, și cu pinguini, și cu cormorani, și cu crabi, sau orice altceva comestibil și ușor de prins. O dată ce își va asigura suficiente rezerve de alimente, care să corespundă nivelului rezervelor de combustibil și apă, se va putea întoarce, după voie, la continentul de unde plecase și va căuta un port pașnic și dispus să-i primească. În cazul acesta, ar descoperi încă o dată continentul sud-american.

Căpitanul opri motoarele, care îi fuseseră atît de devotate. Acesta însă avea să fie și sfîrșitul devotamentului lor. Pentru motive pe care el nu va reuși niciodată să le înțeleagă, motoarele nu mai aveau să pornească din nou, niciodată.

Asta însemna că și mașinile de gătit, și cuptoarele, și frigiderele vor înceta să mai funcționeze — îndată ce bateriile aveau să se consume.

•

Mai rămăseseră pe vas zece metri din odgonul de la pupă, o coardă de nailon albă, ombilicală, înfășurată în jurul unui tachet, aflat pe puntea principală. Căpitanul făcu un șir de noduri pe odgon și apoi coborî împreună cu Mary pe banchiza de lavă, aflată la o mică adîncime, mergînd prin apă pînă

la mal, pentru a culege ouă și a prinde cîteva animale inferioare care nu se temeau de ei, folosind apoi drept sacoșe bluza lui Mary și cămașa cea nouă a lui James Wait — de care încă atîrna eticheta cu prețul.

Astfel, au sucit gîtul cîtorva păsări-smintite și au prins de coadă cîteva iguane de uscat, pe care le-au izbit de niște bolovani mari și negri pînă le-au omorît. În timpul acestui măcel, Mary avea să se zgîrie, din greșeală, și pe loc o cinteză vampir, plină de curaj, avea să-i soarbă primele picături de sînge omenesc.

•

Ucigașii au lăsat iguanele marine în pace, crezîndu-le necomestibile. Aveau, însă, să treacă doi ani din acel moment pînă ce ei să descopere, în cele din urmă, că ierburile marine digerate parțial în burțile acestor vietăți puteau constitui nu numai o mîncare caldă și gustoasă, gata pregătită, dar și un leac împotriva lipsei de vitamine și minerale, care le produsese destule necazuri pînă atunci. Descoperirea le completa alimentația. Mai mult, unii puteau digera acest piureu mai bine decît alții, așa că erau mai sănătoși și mai frumoși la înfățișare — mai căutați ca parteneri sexuali. În felul acesta a intrat în acțiune Legea selecției naturale, cu rezultatul, un milion de ani mai tîrziu, că ființele omenești pot digera acum și ele ierburi de mare fără ajutorul iguanelor marine, pe care le lasă în pace.

Această reglementare a situației este mult mai mulțumitoare pentru toate părțile.

Totuși oamenii încă prind pește și, în perioadele de penurie de pește, mănîncă încă păsări-smintite, care nu se tem de ei nici acum.

Aș putea să mai stau un milion de ani aici și încă nu ar fi destul pentru ca păsările-smintite să-și dea seama că oamenii sînt primejdioși pentru ele. Și, așa după cum am spus deja, ele dansează și iar dansează și acum, cînd vine vremea împerecherii.

•

Călătorii au avut un ospăț colosal în seara aceea pe *Bahía de Darwin*. Au mîncat pe puntea superioară, iar puntea însăși le-a servit drept farfurii și căpitanul de șef bucătar. S-au mîncat iguane de uscat fripte și umplute cu carne de crab și tocătură de cinteze vampiri. S-au mîncat păsări-smintite fripte, cu umplutură din propriile lor ouă și unse cu grăsime de pinguin topită. Toate au fost excepțional de gustoase. Toată lumea era iarăși fericită.

Cînd s-a făcut lumină în dimineața următoare, căpitanul și Mary iarăși s-au dus pe țărm și au luat cu ei fetițele kanka-bono. Fetițele au putut în cele din urmă înțelege ceva din ceea ce se petrecea. Toate omorau și iarăși omorau, și urcau pe vas cadavre și iarăși cadavre pînă cînd congelatorul vaporului a ajuns să conțină, pe lîngă corpul lui James Wait, destule păsări și iguane și ouă cît să ajungă o lună întreagă, dacă avea să fie nevoie. Acum nu numai că aveau combustibil și apă din belșug, dar aveau și hrană în cantități nelimitate, care era și bună în același timp.

Ceea ce căpitanul avea să facă acum era să pornească motoarele și să-și cîrmească vaporul drept spre est cu viteza maximă. N-avea cum să nu nimerească America de Sud sau America Centrală sau America de Nord, îi spuse căpitanul lui Mary, recăpătîndu-și sensul umorului... „afară doar dacă vom fi atît de ghinioniști încît să trecem prin canalul Panama. Dar, dacă trecem prin canal, te pot asigura că, fără îndoială, vom ajunge în Europa sau Africa în cele din urmă."

Așa că rîse și el, rîse și ea. Totul avea să fie bine în cele din urmă. Dar, cînd s-a apelat la ele, motoarele nu au mai vrut să pornească.

9

LA DATA CÎND *Bahía de Darwin* a lunecat din locul unde era imobilizată spre fundul oceanului mort și nemișcat, fapt petrecut în luna septembrie 1996, toată lumea, în afară de căpitan, folosea pentru vapor porecla pe care i-o dăduse Mary, și care era : *Storul fîlfîitor*.

Această denumire disprețuitoare fusese preluată dintr-un cîntec pe care Mary îl învățase de la Mandarax și care suna astfel :

Ce vas colosal, navigînd peste-ocean
Era Storul fîlfîitor într-o vreme.
Nici o furtună nu-i speria matelotii
Nici nu-i tulbura vreodată căpitanul.
Marinarul cîrmaci știa doar să simtă
Dispreț pentru valuri lovindu-l furioase ;
Și-ades toți vedeau cînd trecea vremea rea
Cum calm, în cabină, a stat căpitanul !

CHARLES CARRYL (1842—1920)

Hisako Hiroguchi și fiica sa îmblănită Akiko, ca și Selena MacIntosh, îi spuneau *Storul fîlfîitor*, și tot așa îi spuneau și tinerele fete kanka-bono, cărora le plăcea muzicalitatea cuvintelor fără să le înțeleagă. Iar cînd, mai tîrziu, femeile kanka-bono au născut copii, ceea ce încă nu făcuseră, ele vor povesti copiilor lor că au venit de pe continent pe un vapor fermecat, care între timp a dispărut și care se numea *Storul fîlfîitor*.

Akiko, care cînd se făcu mare vorbea curent limba kanka-bono, ca și engleza și japoneza, și care era singura ne-kanka-bono care putea vorbi cu femeile kanka-bono, nu va putea traduce niciodată în mod satisfăcător în limba acestora denumirea : „Storul fîlfîitor".

Femeile kanka-bono nu puteau înțelege sensul denumirii și intenția comică a acesteia mai mult decît ar putea o ființă contemporană, dacă ar fi să-i șoptesc la ureche în timp ce el sau ea se tolănește la soare pe o plajă albă, de nisip, lîngă o lagună albastră : „*Storul fîlfîitor*".

•

Curînd după ce *Storul fîlfîitor* s-a dus la fund, Mary și-a pus în aplicare programul ei de însămînțare artificială. Ea era atunci în vîrstă de șaizeci și unu de ani. Era singura parteneră sexuală a căpitanului, care avea șaizeci și șase de ani și al cărui interes sexual nu mai era ce fusese. Totodată, era hotărît să nu se mai reproducă, deoarece socotea că erau multe șanse ca să transmită unor descendenți coreea lui Huntington. În același timp avea concepții rasiste așa că nu era deloc atras de Hisako sau de fiica ei îmblănită și cu atît mai puțin de femeile incașe, care, în cele din urmă, totuși, aveau să-i nască progeniturile.

Amintiți-vă : Acești oameni se așteptau să fie salvați în orice moment și nu aveau cum să știe că erau ultima speranță a speței umane. Prin urmare practicau anumite activități sexuale pur și simplu pentru a-și petrece o parte din timp în mod plăcut, să-și potolească o mîncărime sau să-și creeze o stare de somnolență, sau orice altă explicație ați vrea dumneavoastră. Oricine putea înțelege că reproducerea ar fi fost, din punct de vedere practic, un fapt nesocotit, deoarece Insula Santa Rosalia nu era un loc unde să se poată crește copii, iar copiii ar fi constituit o sarcină apăsătoare în ceea ce privește hrana existentă.

Mary își dădea seama de acest lucru tot atît de bine ca oricine altcineva, înainte ca *Storul*

fîlfîitor să se alăture flotei de submarine a Ecuadorului, că dacă s-ar naşte vreun copil, faptul ar însemna o adevărată tragedie.

Sufletul lui Mary continuă să simtă şi mai departe acest lucru, dar marele ei creier începu să se întrebe, domol, ca să nu o înspăimînte, dacă sămînţa pe care căpitanul o irosea cu ea cam de două ori pe lună n-ar putea fi transferată, într-un fel sau altul, vreunei femei fertile — şi, cît ai zice hocus-pocus să aibă ca rezultat o sarcină. Akiko, care avea numai zece ani atunci încă nu începuse să ovuleze. Dar femeile kanka-bono, a căror vîrstă varia între cincisprezece şi nouăsprezece ani, desigur că ovulau.

•

Marele creier al lui Mary îi spunea ceea ce ea le spusese de atîtea ori elevilor : că nu era ceva rău, ba chiar era posibil să se realizeze multe lucruri bune dacă oamenii vînturau în capetele lor tot felul de idei, indiferent de cît de imposibile, de nepractice sau absolut nebuneşti păreau să fie acestea. Ea şi-a întărit convingerea în Santa Rosalia, după cum îi asigurase în repetate rînduri şi pe adolescenţii de la liceul din Ilium, că jocurile mintale implicînd cele mai proaste idei au dus la multe dintre cele mai importante intuiţii ştiinţifice a ceea ce ea numea „timpuri moderne" acum un milion de ani.

Ce spunea Mandarax :

Curiozitatea este una dintre caracteristicile permanente şi sigure ale unei minţi viguroase.

SAMUEL JOHNSON (1709—1784)

Ceea ce Mandarax nu i-a spus şi ceea ce marele ei creier cu siguranţă că nu avea să-i spună, era că dacă ea propunea vreun nou experiment care avea vreo şansă de realizare, marele ei creier avea să-i facă viaţa un adevărat iad dacă nu punea în practică experimentul propus.

Acesta era, după părerea mea, cel mai diabolic aspect al creierelor mari din vremurile de demult. Acestea spuneau de fapt posesorilor lor : „Iată o treabă nebunească pe care am putea să o facem, probabil, dar pe care desigur nu o vom face niciodată. Dar e amuzant, să ne gîndim la ea".

Iar, după aceea, ca într-o stare de hipnoză, oamenii treceau la punerea în practică a ideii lor — sileau sclavii să se lupte unul cu altul pe viaţă şi pe moarte în Colosseum, sau ardeau oameni de vii, în piaţa publică, fiindcă aveau păreri care erau rău văzute în ţinutul respectiv sau construiau fabrici al căror singur scop era să ucidă oamenii în cantităţi industriale sau să arunce în aer oraşe întregi, şi aşa mai departe.

•

Undeva, în materialul informativ din Mandarax ar fi trebuit să fie, dar nu era, o înştiinţare în sensul următor : „În această epocă a

marilor creiere, se va face orice se poate face — prin urmare pregătiți-vă să acționați." Citatul de mai jos, pe care l-a găsit Mandaraxul ca fiind cel mai apropiat de cele de mai sus, era din Thomas Carlyle (1795—1881) :

Îndoiala, de orice fel ar fi ea, nu se poate elimina decît prin Acțiune.

•

Îndoielile lui Mary privind întrebarea dacă o femeie ar putea fi însămînțată de o altă femeie pe o insulă pustie, fără nici un fel de ajutor tehnic, o determinară să treacă la acțiune. Într-o stare ca de hipnoză, se trezi la un moment dat vizitînd tabăra femeilor kanka-bono, situată de cealaltă parte a craterului, aducînd cu ea pe Akiko în calitate de interpretă.

În acest moment mă surprind amintindu-mi de vremea cînd tatăl meu era încă în viață, și era un amărît nenorocit cu mîinile pătate de cerneală în orășelul Cohoes. Spera mereu să poată vinde ceva studiourilor cinematografice, ca să nu mai trebuiască să accepte fel de fel de slujbe întîmplătoare și pentru a putea și noi angaja o bucătăreasă și o femeie la curățenie.

Dar oricît de mult năzuia el să poată vinde ceva pentru cinematografie, scenele culminante din povestirile sau cărțile sale erau întîmplări pe care nimeni cu mintea întreagă nu le-ar fi inclus în vreun film — în cazul în care vroia ca acesta să se bucure de popularitate.

Tot așa, acum, și eu spun o poveste a cărei scenă culminantă nu ar fi putut fi niciodată inclusă în vreun film cu priză la public acum un milion de ani. În această scenă Mary Hepburn, căzută parcă în transă, își înfige degetul arătător de la mîna dreaptă în corpul ei și apoi în acela al unei femei kanka-bono în vîrstă de optsprezece ani, și o însămînțează.

Mary s-a gîndit mai tîrziu la o glumă pe care o putea spune privitor la îngăduințele nesăbuite, inexplicabile, fără simț de răspundere și curate nebunii pe care și le-a permis cu corpurile nu numai al uneia, dar și ale tuturor celorlalte adolescente kanka-bono. Ea nu mai vorbea atunci cu colonistul care ar fi înțeles gluma, adică cu căpitanul, așa că a trebuit să și-o păstreze pentru ea. Gluma, dacă ar fi fost formulată, ar fi sunat astfel :

„Dacă m-aș fi gîndit să fac așa ceva pe cînd eram profesoară la liceul din Ilium, aș fi acum într-o comodă închisoare pentru femei din Statul New York în loc de a mă găsi acum în această insulă uitată de oameni și de Dumnezeu, și care se numește Santa Rosalia."

10

CÎND VAPORUL S-A DUS LA FUND, a luat cu el și osemintele lui James Wait, amestecate pe pardoseala congelatorului pentru carne, cu oasele reptilelor și păsărilor din specii care există și astăzi încă, pe aceste locuri. Numai că oase ca ale lui Wait nu mai sînt

îmbrăcate în carne astăzi. El era, evident, un fel de maimuță mare, mascul — care mergea pe două picioare și avea un creier extraordinar de mare al cărui scop, se poate deduce, era să îndrumeze mișcările mîinilor, articulate cu multă iscusință. Poate că descoperise folosirea focului. Poate că folosea unelte. Poate că avea și un vocabular de vreo duzină de cuvinte, sau chiar mai multe.

•

Cînd vaporul s-a dus la fund, căpitanul avea singura barbă în toată insula. Un an mai tîrziu, avea să se nască fiul său Kamikaze. Treisprezece ani după aceea, insula avea să-și capete a doua sa barbă, barba lui Kamikaze.

Ce spunea Mandarax :

Trăia un Bătrîn ce-avea barbă,
Ce-a spus : m-am temut de-așa treabă !
Două bufnițe plus o găină
Patru ciocîrlii fără vină
Și o pitulice prea fină
Cuib și-au făcut în a mea barbă.

EDWARD LEAR (1812—1888)

La vremea cînd vaporul s-a dus la fund și pe cînd colonia avea o vechime de zece ani, căpitanul devenise un om foarte anost, nemaiavînd destule probleme să-i ocupe gîndurile și nemaiavînd nici destule de făcut.

Așa că își petrecea mult timp stînd lîngă singura resursă de apă a insulei, care era un

izvor la baza craterului. Cînd vreuna din coloniste venea să ia apă, o primea ca și cum el era binevoitorul și atotcunoscătorul stăpîn al izvorului, ocrotitor și paznic al acestuia. Spunea chiar și tinerelor kanka-bono, care nu înțelegeau nici un cuvînt din vorbele lui, cum se comporta izvorul în ziua respectivă — caracterizînd firul subțire de apă al acestuia, izvorînd dintr-o crăpătură în stîncă, ca fiind : „... foarte nervos azi“,... sau „... foarte voios azi...“, sau „foarte leneș azi“, sau în vreun alt fel.

Firul subțire al apei era, în realitate, foarte constant și fusese așa timp de mii de ani mai înainte ca noii veniți să ajungă acolo. El continuă să fie același pînă în ziua de azi, oamenii însă nu mai depind acum de el. Iată cum funcționa izvorul, și nu e numaidecît nevoie să fii absolvent al Academiei Navale a Statelor Unite pentru a-i înțelege tainele : Craterul era o strachină enormă care strîngea apa de ploaie și o ascundea de razele soarelui sub un strat foarte gros de sfărîmături vulcanice. Strachina avea o mică spărtură prin care curgea încet un fir subțire de apă.

Nu exista nici o modalitate prin care căpitanul, cu tot timpul pe care îl avea la dispoziție, să poată îmbunătăți izvorul. Apa deja se scurgea cît se poate de mulțumitor printr-o crăpătură existentă într-o lespede de lavă, și era strînsă într-un castron natural la zece centimetri dedesubt. Castronul era, și este încă,

aproximativ de mărimea chiuvetei din toaleta de lîngă salonul principal al vasului *Storul fîlfîitor*. Dacă se golea, castronul, cu sau fără vreun sprijin din partea căpitanului, ajungea plin ochi din nou, în douăzeci și trei de minute și unsprezece secunde, după cum fusese cronometrat de Mandarax.

Cum aș putea descrie anii de declin ai căpitanului ? Ar trebui să spun că era cuprins de o disperare mută. Dar, desigur, nu fusese nevoie să ajungă naufragiat pe Santa Rosalia pentru a se simți astfel.

Ce spunea Mandarax :

Marea masă a bărbaților își trăiesc viața într-o disperare mută.

HENRY DAVID THOREAU (1817—1862)

Și de ce disperarea mută era o maladie atît de răspîndită în vremurile acelea îndepărtate, și în special printre bărbați ? Și iarăși, aduc iute în scenă pe singurul personaj cu adevărat nemernic din povestea mea : creierul omenesc supradimensionat.

•

Nimeni nu-și mai trăiește în vremurile acestea viața sub apăsarea unei disperări mute. Acum un milion de ani marea masă a bărbaților era cuprinsă de o disperare mută din cauză că infernalele computere din interiorul craniilor lor erau incapabile să-și restrîngă activitatea de a gîndi sau să caute să lenevească ; așa că cereau neîncetat noi probleme care să le solicite cît mai mult, pe care, însă, viața nu li le putea oferi.

•

Am descris pînă aici aproape toate întîmplările și împrejurările hotărîtoare, după părerea mea, pentru miraculoasa supraviețuire a neamului omenesc pînă în prezent. Mi-amintesc de aceste întîmplări ca și cum ar fi fost niște chei cu forme ciudate pentru o mulțime de uși încuiate, dintre care ultima se deschidea spre fericirea deplină.

Una dintre aceste chei era, desigur, lipsa uneltelor în Santa Rosalia, în afară de cîteva șubrede combinații de oase și rămurele, împreună cu pietre și mațe de pește — și mațe de păsări.

Dacă acum căpitanul ar fi avut niște unelte bune, răngi, sape, lopeți și așa mai departe, desigur că ar fi găsit o modalitate, în numele științei și progresului, să înfunde izvorul sau să-l facă să verse întregul conținut al craterului în numai una sau două săptămîni.

•

În ceea ce privește echilibrul pe care coloniștii l-au stabilit între ei și sursele de hrană : trebuie să spun că și acesta se întemeia mai curînd pe noroc decît pe inteligență.

Natura hotărîse să fie generoasă, așa că se găsea mîncare destulă. Păsările de pe celelalte

insule aveau mereu ani buni, așa că trimiteau regulat emigranți din coloniile lor suprapopulate în Santa Rosalia ca să preia cuiburile acelora pe care le mîncaseră oamenii. Nu exista însă un program natural asemănător pentru înlocuirea pierderilor și pentru iguanele marine, care nu puteau înota prea mari distanțe. Dar aspectul respingător al acestor reptile cu gîturi umflate, precum și conținutul intestinelor lor, sileau oamenii să le folosească pentru hrană numai în perioadele cînd lipseau aproape toate celelalte feluri de alimente.

Hrana cea mai mulțumitoare era, conform părerii unanime, un ou copt cîteva ceasuri la soare, pe o suprafață netedă de stîncă. În Santa Rosalia nu exista foc. După ou urma peștele furat unei păsări. După pește urma însăși pasărea, iar după pasăre venea la rînd pasta verzuie din stomacul unei iguane marine.

Natura, de fapt, era atît de darnică încît exista o rezervă de hrană, la nevoie, pe care coloniștii o cunoșteau, dar la care nu au trebuit să recurgă niciodată. Rezerva o constituiau focile obișnuite și focile cu coamă, de toate vîrstele, care nu erau nici bănuitoare și nici fioroase, cu excepția masculilor în perioada rutului. Puteau fi văzute pretutindeni tolănite la soare și privind cu ochii pe jumătate închiși ființele omenești care treceau pe lîngă ele. Erau grozave la gust.

•

S-ar fi putut dovedi fatală uciderea de către coloniști a tuturor iguanelor de uscat, aproape imediat după sosirea lor acolo — dar s-a constatat în cele din urmă că acest fapt nu a însemnat un dezastru. Ar fi putut avea grave consecințe. Pînă la urmă s-a văzut însă că faptul nu a avut prea mare importanță. Pe de altă parte, n-au existat niciodată broaște țestoase mari pe Santa Rosalia. Dacă ar fi existat, coloniștii le-ar fi exterminat probabil și pe acestea.

Nici așa ceva nu ar fi prezentat vreo importanță. Între timp, în alte părți ale lumii, în special în Africa, oamenii mureau de foame cu milioanele fiindcă fuseseră nenorocoși. Nu mai plouase acolo de ani și ani. Mai înainte ploua de obicei mult, dar acum se părea că nu va mai ploua niciodată prin acele locuri.

Cel puțin africanii încetaseră să se mai reproducă. Asta era ceva bun. Era de oarecare ajutor. Însemna că se puteau distribui celor existenți porțiuni mai mari din hrana, de altfel, inexistentă.

Căpitanul nu și-a dat seama că unele dintre femeile kanka-bono ar putea fi însărcinate decît numai cu o lună mai înainte ca prima dintre ele să dea naștere unui copil — să dea naștere, după cum s-a nimerit să fie, primului mascul uman indigen al insulei, care primi din partea îmblănitei Akiko numele metaforic de „Kamikaze“, — pentru a-și exprima bucuria

pe care i-o pricinuia masculinitatea copilului ei — nume însemnînd, în limba japoneză, „vînt sacru“.

•

Întemeietorii coloniei nu au putut deveni niciodată o singură familie cuprinzîndu-i pe toţi. Generaţiile ulterioare, însă, după ce ultimii dintre coloniştii bătrîni au murit, aveau să devină o singură familie căreia îi aparţineau toţi. Aveau o limbă comună şi o religie comună şi aceleaşi glume şi cîntece şi dansuri şi aşa mai departe, aproape toate aparţinînd tribului Kanka-bono. Iar Kamikaze, cînd ajunse la rîndul său un om tare, tare bătrîn, deveni ceva ce căpitanul nu ajunsese niciodată, şi anume : un patriarh venerat de toţi. La rîndul ei Akiko deveni şi ea o matriarhă venerată.

Constituirea unei familii omeneşti, perfect unitare, din materialele genetice foarte disparate pe care le moştenea, a avut loc foarte repede. Era o realizare cît se poate de frumoasă. Aproape că m-a făcut să-i iubesc pe oamenii aceia, aşa cum apăreau ei atunci, cu toate creierele lor mari şi aşa mai departe.

11

CĂPITANUL A DESCOPERIT că una din femeile kanka-bono era însărcinată numai foarte tîrziu în desfăşurarea jocului în care

fusese amestecat, nu numai fiindcă nimeni nu-i spusese nimic, evident, dar şi fiindcă femeile kanka-bono îl urau atît de mult, în special din motive de ordin rasial, încît el nu apuca nici măcar să întîlnească vreodată pe vreuna dintre ele. Femeile veneau să ia apă la marginea craterului, în partea unde şedea el, numai noaptea tîrziu, cînd de obicei dormea adînc, pentru că numai în felul acesta îl puteau evita. Ele nu încetară să-l urască, din toată inima, pînă la sfîrşitul vieţii lui, deşi era tatăl copiilor lor pe care, pe de altă parte, femeile kanka-bono îi iubeau foarte mult.

Dar, într-o noapte, cu o lună mai înainte de a se naşte Kamikaze, căpitanul nu putea să adoarmă defel, marele lui creier făcîndu-l să se sucească şi învîrtească pe patul de pene pe care dormeau el şi Mary. Era chinuit de planul de a săpa, pornind din partea de sus a craterului pînă jos la sursa de apă a izvorului, ca să găsească spărtura pe unde se scurgea apa şi astfel să reglementeze un lucru de care nimeni nu avea niciun motiv să se plîngă : ritmul de curgere al izvorului.

În treacăt fie zis, acesta era un proiect ingineresc, cam tot atît de modest ca şi construirea Marii Piramide a lui Keops sau tăierea Canalului Panama.

Aşadar, căpitanul a coborît din pat şi a ieşit să facă o plimbare în mijlocul nopţii. Luna era în faza ei plină şi drept deasupra capului. Cînd ajunse la izvor găsi acolo pe

cele șase kanka-bono, mîngîind apa din castronul plin ochi, — ca și cînd ar fi fost un animal prietenos, și stropindu-se între ele și așa mai departe. Se amuzau grozav și erau îndeosebi fericite fiindcă toate aveau să aibă în curînd copii.

Au încetat însă să se mai înveselească, îndată ce au dat cu ochii de căpitan. Îl socoteau un om foarte rău. Dar și căpitanul a rămas îngrozit — fiindcă era gol. Nu se așteptase să se întîlnească cu nimeni. Nu-și dăduse osteneala să-și pună în jurul șalelor micul șorț din piele de iguană pe care îl poartă băștinașii. Drept urmare, după zece ani petrecuți pe insula Santa Rosalia, femeile kanka-bono îi vedeau, pentru prima oară, organele genitale. Au trebuit să rîdă, pentru ca apoi să nu se mai poată opri din rîs.

•

Căpitanul se retrase în adăpostul său, unde Mary dormea profund. El nu dădu nici o importanță rîsului femeilor, socotindu-l o prostie. Se gîndi, totodată, că una dintre femei avea o tumoare, sau vreun parazit sau vreo infecție în pîntece și că, în pofida veseliei ei, avea să moară, probabil, foarte curînd.

Pomeni, deci, de această umflătură, lui Mary, în dimineața următoare, dar ea îi răspunse cu un zîmbet ciudat.

— E acesta oare un motiv care să te facă să zîmbești ? o întrebă el.

— Am zîmbit cumva ? îi întoarse ea. Dumnezeule ! — Desigur că nu-i ceva ce poate să te facă să zîmbești.

— O umflătură atît de mare..., continuă el. Nu poate fi ceva de mică însemnătate.

— Sînt de aceeași părere cu tine, spuse ea. Va trebui să urmărim faptul cu toată atenția și să așteptăm. Ce putem face altceva ?
Ce putem face altceva ?

— Era atît de veselă ! continuă el minunîndu-se. Nu părea să se sinchisească deloc — din cauza acelei umflături îngrozitoare.

— Așa cum ai spus tu, deseori, reluă Mary, ele nu sînt ca noi. Gîndirea lor e extrem de redusă. Ele încearcă să se împace cu orice li se întîmplă. Își închipuie că, oricum, tot nu se pot împotrivi cu nimic la nimic, așa că acceptă viața așa cum li se oferă.

Mary avea Mandarax-ul cu ea, în pat. Împreună cu îmblănita Akiko, care avea atunci numai zece ani, erau singurele coloniste care mai găseau încă aparatul cît de cît amuzant. Dacă nu ar fi fost ele, căpitanul, Selena, sau Hisako, simțindu-se luate în batjocură din cauza sfaturilor nefolositoare ale Mandarax-ului, înțelepciunii sale inepte, sau sforțărilor sale foarte mari ca să apară amuzant, l-ar fi aruncat în ocean de multă vreme.

Căpitanul, de fapt, se simțise personal insultat de Mandarax cînd aparatul reprodusese poezia despre căpitanul ridicol al corăbiei *Storul fîlfîitor*.

Așa că Mary a putut să-i citeze în acel moment un comentar în legătură cu presupusa

ignoranță a femeii kanka-bono care era atît de fericită în pofida gravei umflături din pîntece, și anume :

Cea mai fericită viață constă în necunoaștere,
Mai înainte de a învăța să suferi și să te
înveselești.

SOFOCLE (496—106 î.e.n.)

Mary se juca cu von Kleist într-un fel în care eu, ca un fost semen mascul al căpitanului, trebuia să-l consider nepotrivit și josnic. Dacă aș fi fost femeie în timpul vieții poate m-aș fi simțit altfel. Dacă aș fi fost femeie poate aș fi jubilat văzînd luarea în batjocură, de către Mary Hepburn, a rolului limitat pe care îl jucau bărbații în procesul reproducției în vremea aceea îndepărtată și pe care îl mai joacă, încă, și azi. Situația nu s-a schimbat deloc. Mai există și acum acei mari gogomani pe care încă te poți bizui să împroaște spermă plină de viață la vremea împerecherii.

Subtila luare în batjocură, subînțeleasă, a lui Mary era pe cale să devină fățișă și urîcioasă totodată. După ce s-a născut Kamikaze, și a înțeles că acesta era propriul său fiu, căpitanul i-a reproșat lui Mary, bîlbîindu-se, că ar fi trebuit neapărat să fi fost, mai înainte, consultat și el !

Mary însă i-a răspuns :

— Tu nu a trebuit să porți copilul acela timp de nouă luni și apoi să-l silești să-și facă drum luptîndu-se să iasă afară dintre

picioarele tale. Nu ești în stare să-l alăptezi, chiar dacă ai vrea așa ceva, ceea ce dealtfel mă îndoiesc. Și nimeni nu se așteaptă să ajuți la creștera lui. Ceea ce se speră, de fapt, este să nu ai nimic de-a face cu el.

— Chiar și așa... protestă el.

— Ei ! Doamne !... continuă ea. Dacă am fi putut face un copil din scuipatul unei iguane marine, nu te gîndești că am fi făcut asta, și nu am fi deranjat, cîtuși de puțin, pe Măria Voastră ?

12

DUPĂ CE I-A SPUS ACESTE CUVINTE căpitanului relațiile dintre ei nu au mai putut continua ca mai înainte. Acum un milion de ani se formulau tot felul de teorii de către creierele mari în privința modului cum să se prevină distrugerea perechilor omenești și exista cel puțin o cale cu ajutorul căreia Mary ar fi putut continua să trăiască cu căpitanul, în orice caz încă o bucată de timp, dacă ar fi vrut cu adevărat acest lucru. Ar fi putut să-i spună că femeile kanka-bono ar fi avut relații sexuale cu focile cu coamă și focile îmblănite. El ar fi crezut-o, nu numai fiindcă avea o părere proastă despre morala acelor femei, dar fiindcă nici nu ar fi putut bănui măcar că a putut avea loc o însămînțare artificială. El nu ar fi considerat acest lucru posibil, deși, în

practică, procedura s-a dovedit un adevărat joc de copil, mai ușoară decît orice.

Ce spunea Mandarax :

Există ceva ce nu poate suferi un zid despărțitor.

ROBERT FROST (1874—1963)

La care eu mai adaug :

Da, dar există ceva ce adoră o membrană mucoasă.

LEON TROTSKY TRAIT (1946—1.001.986)

În felul acesta Mary ar fi putut salva relațiile sale cu căpitanul cu ajutorul unei minciuni, deși ar mai fi rămas de explicat ochii albaștri ai lui Kamikaze. În treacăt fie zis, o ființă omenească din douăsprezece are azi ochii albaștri și părul ondulat și auriu al căpitanului. Uneori fac o glumă cu un asemenea specimen, spunîndu-i „*Guten Morgen*[1] Herr von Kleist" sau „*Wie geht's es ihnen*[2], Freulein von Kleist ?" Asta e, dealtfel, cam toată germana pe care o știu.

Totuși, e mai mult decît destulă astăzi.

•

Ar fi trebuit oare ca Mary Hepburn să-și salveze relațiile cu căpitanul cu o minciună ?

[1] Bună dimineața ! domnule von Kleist. (germ.).
[2] Ce mai faceți ? domnișoară von Kleist. (germ.).

Problema rămîne discutabilă chiar și după acest timp îndelungat. Ei nu au constituit niciodată o pereche ideală. Ei au fost împinși unul spre altul după ce Selena și Hisako s-au constituit o pereche și au crescut-o împreună pe Akiko, iar femeile kanka-bono s-au mutat la marginea cea mai îndepărtată a craterului, păstrîndu-și puritatea credințelor, atitudinilor și felului lor de viață, conform tradițiilor tribului lor kanka-bono.

Unul dintre obiceiurile incașilor kanka-bono era să-și ascundă numele de oricine nu era un kanka-bono. Eu eram însă părtaș al tainelor lor, după cum eram părtaș și al tainelor tuturor celorlalți și nu cred că fac nimic rău acum, dacă destăinui că prima care a conceput un copil al căpitanului a fost Sinka, iar a doua a fost Lor, a treia a fost Lira, a patra a fost Dirno, a cincea a fost Nanno, iar a șasea care a conceput un copil a fost Keel.

•

După ce Mary s-a mutat de unde locuia căpitanul și și-a făcut un baldachin și un pat de pene propriu al ei, i-a spus lui Akiko că nu se simțea mai singură decît era cînd locuia împreună cu căpitanul. Avea o serie întreagă de fapte precise de care să se plîngă în privința căpitanului, greșeli pe care el le-ar fi putut ușor îndrepta, dacă și el ar fi fost cîtuși de puțin interesat să-și facă relațiile cu Mary durabile.

„Amîndoi partenerii trebuie să contribuie la menținerea unor relații", a sfătuit-o ea pe Akiko. „Dacă numai unul caută să le mențină, ai putea tot așa de bine să și renunți la ele. Nu ajută la nimic, și oricare din cei doi face toate sforțările, lucrurile se sfîrșesc ca în cazul meu, avînd sentimentul că ești un prost tot timpul. Am avut însă și o căsătorie fericită, Akiko, și aș fi fost cu adevărat fericită și a doua oară, dacă Willard nu ar fi murit — așa că știu cum trebuie să meargă bine o căsătorie."

Mary a înșirat, apoi, cele patru greșeli grave pe care căpitanul le-ar fi putut ușor îndrepta, dar nu a vrut asta, și care erau următoarele :

1. Cînd vorbea despre ce vroia să facă după ce vor fi salvați, nu o includea niciodată și pe ea în planurile lui.

2. Făcea haz de Willard Flemming, deși știa cît de mult o durea acest lucru îndoindu-se categoric că ar fi scris două simfonii, că ar fi știut ceva despre morile de vînt, și chiar că știa să schieze.

3. Se plîngea mereu de țiuiturile Mandarax-ului, cînd ea apăsa butoanele aparatului, deși zgomotele de-abia puteau fi auzite și deși căpitanul știa de ce mare ajutor îi era pentru a-și dezvolta intelectul, a memora citate celebre, a învăța alte limbi, ș.a.m.d.

4. Ar prefera să moară sufocat mai curînd decît să spună vreodată „Te iubesc".

Și astea sînt doar „cele patru greșeli mari", preciză Mary. Se produsese prin urmare o răbufnire a numeroase resentimente înăbușite cînd Mary îi vorbi, după cum am văzut, despre scuipatul iguanei marine.

*

Nu pot vedea nimic tragic în despărțirea lor, deoarece nu erau la mijloc copii de crescut și nici unul din ei doi nu găsea că traiul de unul singur era absolut de nesuportat. Amîndoi erau vizitați regulat de Akiko și, mai tîrziu, după ce lui Kamikaze i-au apărut tuleele bărbii, Akiko a avut ea însăși copii îmblăniți pe care îi aducea cu ea.

*

Femeile kanka-bono nu i-au acordat nici un statut social aparte lui Mary, deși ea le dăduse posibilitatea de a avea copii. Și femeile iar după aceea și copiii lor se temeau de ea tot atît de mult cît se temeau și de căpitan, considerînd-o capabilă să le facă tot atît de mult rău cît și bine.

Așa trecură douăzeci de ani. Hisako și Selena se sinucisesră între timp înecîndu-se cu opt ani în urmă. Akiko era cum o femeie matură, în vîrstă de treizecișinouă de ani, mamă a șapte copii îmblăniți — copiii lui Kamikaze — doi băieți și șapte fete. Ea vorbea curent trei limbi, fără ajutorul Mandarax-ului : engleza, japoneza și kanka-bono. Copiii ei vorbeau numai kanka-bono, cu excepția a două

cuvinte englezești : *Grandpa*[1] și *Granma*[2]. Așa îi învățase ea să-i spună căpitanului și lui Mary Hepburn.

Tot așa le spunea și ea, de altfel.

*

Într-o dimineață, la ora șapte și treizeci, în ziua de 9 mai, 2016, conform * Mandarax-ului, Akiko a trezit-o pe * Mary și i-a spus că ar trebui să se ducă și să se împace cu * căpitanul, care era atît de bolnav încît probabil nu avea să supraviețuiască acelei zile. Akiko îi făcuse o vizită în seara precedentă, trimițîndu-și apoi copiii acasă și rămînînd să-l îngrijească toată noaptea, deși nu putea face mai nimic pentru el.

* Mary s-a dus, deși nu mai era nici ea tinerică. Avea optzeci și unu de ani și-i căzuseră toți dinții. Șira spinării i se arcuise ca un semn de întrebare, datorită, după cum spunea * Mandarax-ul, ravagiilor osteoporozei. Ea nu avea nevoie ca * Mandarax să-i spună că era osteoporoză. Oasele mamei ca și ale bunicii sale fuseseră subțiate ca trestia de osteoporoză înainte ca ele să moară. Aceasta era o altă deficiență ereditară, necunoscută în vremea de azi.

În ceea ce privește acum boala de care suferea * căpitanul, * Mandarax și-a exprimat presupunerea întemeiată științific că avea maladia lui Alzheimer. Bătrînul găgăuță nu mai

[1] Bunicuțul (engl.).
[2] Bunicuța (engl.).

era în stare să-și poarte singur de grijă și nici nu mai știa unde se află. Ar fi murit de foame dacă Akiko nu i-ar fi adus de mîncare în fiecare zi și nu s-ar fi asigurat, într-un fel sau altul, că a înghițit cel puțin o parte din aceasta. Avea acum optzeci-și-șase de ani.

Ce spunea Mandarax :

Ultima scenă
Cu care se termină această ciudată poveste,
Este a doua stare de copilărie și uitare totală,
Fără dinți, fără ochi, fără gust, fără a mai avea nimic.

WILLIAM SHAKESPEARE (1564—1616)

Mary, încovoiată pînă la pămînt, se tîrî sub baldachinul de pene aparținînd * căpitanului, care fusese odată și al ei. Nu mai fusese acolo de douăzeci de ani. Baldachinul fusese reînnoit de mai multe ori de cînd ea plecase de acolo și tot așa fuseseră și stîlpii de manglier și parii care susțineau baldachinul și patul de pene. Construcția era, însă, aceeași, avînd o deschizătură tăiată printre manglierii de lîngă baldachin care lăsa vederea liberă pînă la ocean și încadra banchiza pe care fusese făcută să eșueze *Storul fîlfîitor* cu atîția ani în urmă. Ceea ce trăsese în cele din urmă vaporul de pe banchiză, în treacăt fie zis, fusese acumularea unei mari cantități de apă de ploaie și de mare în pupa vasului. Apa oceanului se infiltrase în vapor pe lîngă arborele motor al uneia dintre puternicele sale elice.

Vasul lunecase spre fundul oceanului în timpul nopții. De fapt, nimeni nu l-a văzut începînd acea ultimă etapă a „Croazierei secolului spre minunățiile naturii“, — trei kilometri drept în jos spre fundul oceanului.

13

PORȚIUNEA DE APĂ PUȚIN ADÎNCĂ vizibilă din locuința * căpitanului avea, desigur, o poveste lugubră ! Mă surprindea, prin urmare, faptul că * Von Kleist vroia să se uite într-acolo în fiecare zi. Pe cocoașa banchizei pe jumătate înecată în mare, * Hisako Hiroguchi și oarba * Selena MacIntosh merseseră plescăind prin apă, căutînd și găsind împreună tunelul albastru care ducea spre Viața de Apoi. * Selena avea atunci patruzeci și opt de ani și era încă fertilă. * Hisako avea cincizeci și șase și nu mai ovulase de destul de mult timp.

Akiko se întrista ori de cîte ori se uita în direcția banchizei. Nu putea să nu se simtă vinovată din cauza sinuciderii celor două femei care o crescuseră — chiar dacă * Mandarax spusese că, desigur, ceea ce le omorîse pe amîndouă era starea de deprimare probabil moștenită, incurabilă și tiranică a lui Hisako.

Dar era un fapt care nu putea să-i scape lui Akiko și anume că * Hisako și * Selena se omorîseră curînd după ce ea, Akiko, își stabilise gospodăria ei independentă.

Ea avea atunci douăzeci și doi de ani. Kamikaze încă nu ajunsese la pubertate, așa că el nu a avut nici un amestec în privința hotărîrii mamei sale. Akiko trăia acum singură și era foarte bucuroasă de aceasta. Trecuse deja cu mult de vîrsta cînd cei mai mulți tineri zboară din cuib, așa că am aprobat-o întru totul. Observasem cît de mult o durea cînd * Hisako și * Selena continuau să-i vorbească în limbajul copilașilor multă vreme după ce devenise o femeie în toată firea și foarte capabilă. Și totuși suportase situația pentru un timp foarte îndelungat — fiindcă le era recunoscătoare pentru tot ce făcuseră pentru ea, în vremea cînd era evident neputincioasă.

În ziua în care le-a părăsit, ele încă îi tăiau în bucățele carnea de pasăre ca pentru copii, dacă puteți crede așa ceva.

Timp de o lună întreagă după plecarea ei ele încă îi păstrau locul la fiecare masă, cu carnea tăiată în bucățele, gîngurindu-i drăgăstos și tachinînd-o cu gingășie chiar dacă nu mai era de față.

Apoi, într-o bună zi, au ajuns la concluzia că pentru ele viața nu mai merita trăită.

▪

* Mary Hepburn, cu toate suferințele fizice, era încă în putere cînd s-a dus să-l vadă pe * căpitan pe patul de moarte. Ea încă își pro-

cura și își gătea singură mîncarea și își ținea locuința îngrijită și curată ca un pahar. Era mîndră de lucrul acesta, și avea și de ce. * Căpitanul ajunsese o povară pentru ceilalți, cu alte cuvinte ajunsese o povară pentru Akiko. * Mary, desigur, nu era așa ceva. Ea spusese deseori că dacă ar simți că e pe cale să devină o povară pentru alții, ar urma calea pe care o luaseră Hisako și Selena, prin limanul puțin adînc și s-ar întîlni cu al doilea soț al ei în fundul oceanului.

Contrastul între picioarele ei și acelea ale răsfățatului * căpitan era izbitor. Picioarele lor relatau povești foarte diferite. Ale lui erau albe și moi. Ale ei erau vînjoase și maronii ca bocancii pentru cățărat pe munți pe care îi adusese cu ea la Guayaquil cu mulți ani în urmă.

Așa că ea îi spuse omului cu care nu mai vorbise de douăzeci de ani. „Mi s-a spus că ți-e foarte rău."

În realitate, el era încă foarte prezentabil și cu mușchii compacți. Era un om plăcut și curat, deoarece Akiko îl scălda în fiecare zi și îi spăla și pieptăna barba și părul. Săpunul pe care îl folosea, făcut de femeile kanka-bono, era preparat din oase măcinate și grăsime de pinguin.

Unul dintre lucrurile enervante la culme în legătură cu boala * căpitanului era că trupul său era încă perfect în stare să se bizuiască pe propriile sale forțe. Corpul lui era mult mai puternic decît al lui * Mary. Marele său creier

în curs de deteriorare îl sfătuia însă să-și petreacă mai tot timpul în pat, să rămînă nespălat, să refuze să mănînce și așa mai departe.

O observație : Comportarea lui nu era un caz întîlnit numai pe Insula Santa Rosalia. Înapoi în timp, pe continent, milioane de bătrîni erau tot atît de neputincioși ca și copilașii, iar tineri adulți miloși, ca Akiko, trebuiau să aibă grijă de ei. Datorită însă rechinilor și balenelor ucigașe, asemenea probleme legate de înaintarea în vîrstă sînt de neînchipuit în vremurile actuale.

•

— Cine e muma-pădurii asta ? o întrebă căpitanul pe Akiko. Mi-e silă de femeile urîte. Asta e cea mai urîtă femeie pe care am văzut-o vreodată.

— E * Mary Hepburn — e doamna Flemming, bunicule, îi răspunse Akiko. O lacrimă îi lunecă repede pe obrazul său îmblănit. E bunica, adăugă ea.

— N-am mai văzut-o niciodată în viața mea, reluă el. Te rog scoate-o de aici. Îmi voi închide ochii. Cînd îi voi deschide din nou, vreau să fie plecată. Își închise ochii și începu să numere șoptind perceptibil.

Akiko veni lîngă * Mary și o prinse de brațul drept, foarte subțiat acum.

— Vai, bunico..., îi spuse ea. Nu mi-aș fi închipuit că s-ar putea purta așa.

Mary însă îi replică cu glas tare :

— Nu-i cu nimic mai rău acum decît a fost întodeauna.

* Căpitanul continua să numere.

Din vecinătatea izvorului, de la o depărtare de o jumătate de kilometru se auzi un strigăt bărbătesc de triumf și hohote de rîs de glasuri femeiești. Strigătul bărbătesc era un strigăt obișnuit pe insulă. Era anunțul obișnuit al lui Kamikaze adresat tuturor, cum că a prins una dintre femelele coloniei și că erau pe punctul de a se acupla. Avea atunci nouăsprezece ani, de curînd ajuns la maturitate sexuală și în situația lui de singurul mascul viril în acea vreme pe insulă, era pornit să se acupleze cu oricine sau orice, oricînd. Aceasta era o altă amărăciune pe care Akiko trebuia să o îndure — ostentativele infidelități ale partenerului ei. Ea era o femeie cu adevărat neprihănită.

Femela pe care Kamikaze o prinsese lîngă izvor era propria sa mătușă Dirno, care era la acea vreme trecută de vîrsta cînd putea avea copii. Pe el însă nu-l interesa aceasta. Avea să se acupleze cu ea, oricum. El se acuplase chiar și cu foci cu coamă și cu foci cu blană cînd era mai tînăr, pînă cînd Akiko îl convinse, de dragul ei, dacă nu de al lui însuși, să înceteze de a mai face așa ceva.

Nici o focă cu coamă sau focă cu blană nu a rămas însărcinată datorită lui Kamikaze, ceea ce a fost un lucru regretabil dintr-un anumit punct de vedere. Dacă ar fi reușit să însămînțeze vreuna, evoluția speței umane moderne ar fi putut necesita mult mai puțin de un milion de ani pînă să ajungă la faza de acum.

Dar se pune iar întrebarea : La ce-ar fi servit toată graba, la urma urmei ?

*

* Căpitanul își deschise ochii și o întrebă pe * Mary :

— De ce n-ai plecat de-aici ?

Ea îi răspunse :

— A ! Nu mă lua în seamă ! Sînt doar o femeie cu care ai trăit zece ani.

În momentul acela, Lira, o alta dintre femeile kanka-bono, i-a strigat lui Akiko în kanka-bono că Orlon, fiul în vîrstă de patru ani al lui Akiko, își rupsese brațul și că era nevoie de Akiko acasă imediat. Lira nu se apropia niciodată prea mult de locuința * căpitanului pe care o credea contaminată de vrăji.

Akiko o rugă atunci pe * Mary să-l vegheze pe * căpitan cît timp avea să lipsească. Îi făgădui să se întoarcă îndată ce îi va fi cu putință.

— Să fii cuminte acum ! spuse ea * căpitanului. Îmi făgăduiești ?

El îi făgădui îmbufnat.

*

* Mary își adusese Mandaraxul cu ea, la cererea lui Akiko, sperînd să folosească aparatul pentru a diagnostica ce pricinuise intra-

rea *căpitanului de mai multe ori în comă, făcînd impresia că e mort, în timpul zilei și nopții precedente.

Dar cînd i-a arătat aparatul, și mai înainte de a-i putea pune prima întrebare, el făcu un fapt absolut uimitor. I-l smulse din mînă și se ridică în picioare ca și cum ar fi fost perfect sănătos. „Urăsc acest mic pui de lele mai mult decît orice altceva din toată lumea asta", spuse el și porni, clătinîndu-se, spre țărm și împleticindu-se apoi, mergînd prin apa adîncă pînă la genunchi a limanului de pe banchiza de lavă.

Sărmana *Mary îl urmă, dar, evident, nu avea puterea să oprească un om atît de masiv. Îl văzu, neputincioasă, cum aruncă *Mandarax-ul în ceea ce se constată că era o porțiune de apă înaintînd cam trei metri pe panta banchizei, care semăna cu spinarea unei iguane marine și cobora, apoi, repede în ocean.

Ea putea vedea unde căzuse aparatul. Era aproape... neprețuita moștenire pe care făgăduise să i-o lase lui Akiko după moarte. Așa că bătrîna aceasta curajoasă înaintă în apă după aparat și-l apucă cu una din mîini. Dar în acel moment a fost devorată, împreună cu *Mandarax-ul, de un mare rechin alb.

▪

*Căpitanul suferi în acel moment o întunecare a memoriei, așa că nu-și putu explica de ce apa era însîngerată. Nu-și dădea seama

nici măcar în ce parte a lumii se găsea. Însă lucrul cel mai înspăimîntător pe care l-a constatat, a fost că era atacat de păsări. Acestea erau de fapt niște cinteze vampiri, inofensive, unele dintre cele mai obișnuite păsări de pe insulă, care erau atrase de bubele pe care le făcuse *căpitanul de prea mult zăcut în pat. Lui însă cintezele îi păreau acum niște păsări necunoscute și înspăimîntătoare.

Căută să le lovească, dînd din mîini, în timp ce striga după ajutor. Cum îl înconjurau din ce în ce mai multe iar el era perfect convins că vroiau să-l omoare, *căpitanul se aruncă în apă unde a fost imediat mîncat de un rechin ciocan. Vietatea își avea ochii la extremitățile unor lujere, un dispozitiv perfecționat de Legea selecției naturale cu multe, multe milioane de ani în urmă. Rechinul apărea ca un element constitutiv impecabil în mecanismul complex al universului. Nu se putea constata nici un defect în structura lui, care să trebuiască îndreptat. Un lucru de care, cu siguranță, nu ar fi avut nevoie în nici un caz, era un creier mai mare.

Ce-ar fi putut face cu un creier mai mare? Să compună Simfonia a IX-a a lui Beethoven? Sau poate să scrie aceste rînduri :

Lumea întreagă-i o scenă, doar
Bărbații, femeile-s simpli actori
Ei intră în scenă, de unde-apoi ies
Și-n viața lor joacă roluri multiple...?

WILLIAM SHAKESPEARE (1564—1616)

14

AM SCRIS CUVINTELE de mai sus în aer — cu vîrful degetului de la mîna stîngă, care e și el tot aer. Mama mea era stîngace și tot așa sînt și eu. Acum nu mai există ființe omenești stîngace. Oamenii își folosesc aripioarele într-o perfectă simetrie. Mama avea părul roșu; tot așa îl avea și Andrew MacIntosh, deși copiii lor respectivi, adică eu și Selena, nu am moștenit pletele lor ruginii și nici omenirea nu le-a moștenit fiindcă nici nu a avut de la cine le moșteni. Nu mai există oameni cu părul roșu acum. Nu am cunoscut niciodată cînd eram în viață vreun albinos, și nu mai există vreun albinos astăzi. Printre focile cu blană apare din cînd în cînd și cîte un albinos. Pieile lor ar fi fost mult prețuite pentru haine de doamne acum un milion de ani, ca să fie purtate la operă sau la baluri în scopuri de binefacere.

Oare pieile îmblănite ale oamenilor de acum ar fi constituit haine frumoase de blană pentru strămoșii lor din vremurile străvechi. Nu văd de ce nu.

•

Mă deranjează oare să scriu în mod atît de imaterial, cu aer pe aer? Ei bine — cuvintele mele vor fi tot atît de trainice ca tot ce a scris tatăl meu, sau Shakespeare, sau Beethoven, sau Darwin. Se constată acum că toți au

scris cu aer pe aer așa că acum eu culeg gîndul lui Darwin, care urmează, din atmosfera lipsită de consistență din jur.

Progresul se realizează pe scară mult mai întinsă decît regresul.

E foarte adevărat, e foarte adevărat.

•

Cînd a început povestea mea, se vedea clar că partea pămîntească a mecanismului, ca de ceasornic, al universului era foarte grav primejduită, deoarece multe dintre elementele constitutive ale acestei părți, cu alte cuvinte oamenii, nu se mai potriveau nicăieri și vătămau toate celelalte elemente din jurul lor cum se vătămau chiar și între ei. Aș fi spus în vremurile acelea îndepărtate că răul pe care îl făceau oamenii nu se mai putea îndrepta.

Dar nu e așa!

Mulțumită unor anumite modificări în structura ființelor omenești nu văd nici un motiv pentru care partea pămîntească a mecanismului universal nu și-ar putea continua tic-tacul pentru vecie în felul în care ticăie acum.

•

Dacă vreun fel de ființe supranaturale, sau oameni din farfuriile zburătoare, — aceste ființe îndrăgite de tatăl meu — ar face ca

omenirea să se armonizeze cu sine însăși și cu restul naturii, eu, unul, nu i-am descoperit niciodată făcînd așa ceva. Sînt gata să afirm sub jurămînt că Legea selecției naturale a adus îndreptările necesare fără nici un fel de ajutor din afara pămîntului. Astfel, aceia care au supraviețuit în cel mai mare număr în mediul acvatic al Arhipelagului Galápagos au fost cei mai buni din neamul pescuitorilor de pești. Indivizii cu brațele și picioarele cele mai apropiate de forma aripioarelor pentru înot erau și cei mai buni înotători. Maxilarele prognatice ale acestor oameni erau mai potrivite pentru a prinde și a ține peștele decît ar fi putut fi vreodată mîinile. Totodată pescuitorii, petrecîndu-și din ce în ce mai mult timp sub apă, puteau, desigur, prinde mai mult pește dacă erau mai fuzelați, mai asemănători unui glonț — dacă aveau o țeastă mai mică.

*

Cu aceasta povestea mea s-a sfîrșit, afară doar de adăugarea unor cîteva amănunte nu prea importante pe care nu am reușit să le introduc altundeva. Le prezint acum, fără a urmări o anumită ordine, deoarece trebuie să scriu în grabă. Tata și tunelul albastru pot veni să mă ia în orice moment.

*

Oare oamenii mai știu că vor muri mai curînd sau mai tîrziu? Nu. Din fericire, după umila mea părere, au uitat acest lucru.

*

Oare eu m-am reprodus cînd eram încă în viață? Am însărcinat, odată, fără să vreau, o elevă de liceu în Santa Fe, curînd după ce m-am înrolat în Corpul de Marină al Statelor Unite. Tatăl ei era directorul liceului și nici ea, nici eu nu ne plăceam, de fapt, prea mult. Am fost amîndoi nesocotiți așa cum sînt, întotdeauna, tinerii. Fata și-a făcut, ca urmare, un avort care a trebuit să fie plătit de tatăl ei. Noi n-am aflat nici măcar dacă copilul ar fi fost fată sau băiat.

Faptul, desigur, mi-a servit de învățătură. După asta m-am asigurat ca fie eu, fie partenera mea să folosească o măsură preventivă. Nu am fost niciodată căsătorit.

Îmi vine să rîd acum, gîndindu-mă ce pierdere de demnitate sau frumusețe ar însemna pentru cineva astăzi, dacă ar trebui, înainte de a face dragoste, să se echipeze, el sau ea, cu vreun procedeu, tipic preventiv, de acum un milion de ani. Închipuiți-vă, mai cu seamă, că ar trebui să facă așa ceva cu ajutorul aripioarelor în loc de mîini!

*

Poate mă întrebați dacă au ajuns vreodată aici ceva plute naturale, formate din ierburi de mare venind de nu se știe unde și aducînd sau nu călători, în tot acest timp cît am fost pe pămînt pînă acum? Nu! De aseme-

nea, dacă au ajuns vreodată unele specii de animale oricare ar fi fost ele, venind de pe continent, de cînd a eșuat în aceste insule *Bahía de Darwin?* Nu!

Dar, la urma urmei, sînt aici numai de un milion de ani — o nimica toată ca timp, la drept vorbind.

•

Cum am ajuns din Vietnam în Suedia?

După ce am împușcat pe bătrîna care îmi ucisese pe cel mai bun prieten, și în același timp cel mai mare dușman al meu, cu o grenadă de mînă, iar cei care rămăseseră din plutonul nostru i-au ars satul, am fost spitalizat pentru ceea ce se numea „epuizare nervoasă". Mi s-a acordat o îngrijire delicată, plină de dragoste. Am fost vizitat de ofițeri care mi-au băgat bine în cap cît era de important să nu spun nimănui ce se petrecuse în sat. Numai atunci am aflat că plutonul nostru omorîse cincizeci și nouă de săteni de toate vîrstele. Cineva îi numărase după aceea.

În timpul unei scurte permisii din partea spitalului, am contractat sifilis de la o prostituată din Saigon, fiind beat și după o doză bună de marijuana. Dar prima leziune datorată acelei boli, încă una din bolile necunoscute astăzi, nu mi-a apărut decît după ce am ajuns la Bangkok, în Thailanda, unde am fost trimis împreună cu mulți alții pentru ceea ce se numea „Odihnă și Refacere". Termenul era un eufemism, însemnînd pentru noi toți

iarăși prostituate și droguri și băutură. Prostituția era atunci o sursă majoră de dolari în Thailanda, a doua în rang după exporturile de orez.

După aceasta urma cauciucul.

După acesta urma tekul.

După acesta urma cositorul.

Nu am vrut să se știe de către Corpul de Marină că aveam sifilis. Dacă aflau asta îmi suspendau plata soldei cît timp aveam să urmez tratamentul. În plus, perioada cît dura tratamentul avea să fie adăugată anului cît trebuia să-mi fac serviciul militar în Vietnam.

Ca urmare am căutat serviciile unui medic particular din Bangkok. Un camarad de arme din Corpul de Marină mi-a recomandat un tînăr medic suedez care trata cazuri ca al meu și care participa la munca de cercetare științifică din cadrul Universității de științe medicale din Bangkok.

La prima mea vizită m-a întrebat despre război. La un moment dat mi-am dat seama că îi spuneam ceea ce făcuse plutonul nostru satului și sătenilor despre care am vorbit mai înainte. Vroia să știe cum m-am simțit și i-am răspuns că partea cea mai îngrozitoare a încercării prin care trecusem era că nu mă impresionase mai nimic.

•

— Ai plîns după aceea, sau ai avut un somn agitat? m-a întrebat el.

— Nu, domnule doctor, i-am răspuns. De fapt, am fost spitalizat fiindcă tot ce doream era doar să dorm.

Nu simțisem că aș fi vrut să plîng. Orice aș fi fost, nu eram totuși un plîngăreț, un om excesiv de milos. Nu obișnuiam să plîng nici mai înainte ca regimul aspru al Corpului de Marină să facă un om din mine. Nu plînsesem nici măcar cînd mama, care avea părul roșcat și era stîngace, ne-a părăsit pe tata și pe mine.

Dar, în acel moment suedezul a găsit să-mi spună ceva, ce m-a făcut să plîng ca un copilaș — în sfîrșit, da, în sfîrșit. Și doctorul a fost la fel de surprins ca și mine cînd am început să plîng fără să mă mai pot opri.

Iată ce mi-a spus :

„Văd că numele dumitale e Trout. Ești cumva, întîmplător, înrudit cu acel minunat autor de romane științifico-fantastice, Kilgore Trout ?"

Acest doctor era singurul om pe care l-am întîlnit, în afara orașului Cohoes din Statul New York, care auzise de tatăl meu.

A trebuit să fac tot drumul pînă la Bangkok, capitala Thailandei, pentru a auzi că, oricum, cel puțin în ochii cuiva acel scribălău disperat care fusese tatăl meu nu trăise în zadar.

*

Doctorul m-a făcut să plîng atît de mult încît a trebuit să-mi administreze un sedativ. Cînd m-am deșteptat pe un pat de campanie

în biroul său, o oră mai tîrziu, el mă privea atent. Eram singuri.

— Te simți mai bine, acum ? mă întrebă.

— Nu, i-am răspuns eu. Sau poate că da. E greu de spus.

— M-am gîndit la cazul dumitale în timp ce dormeai, continuă el. Există un singur medicament puternic pe care ți l-aș putea prescrie, dar las pe seama dumitale dacă vrei sau nu vrei să-l încerci. Trebuie să fii complet conștient de efectele sale secundare.

Credeam că se referea la faptul că bacteriile sifilisului deveniseră foarte rezistente la antibiotice, datorită Legii selecției naturale. Marele meu creier iarăși greșea.

Mi-a spus că avea niște prieteni care puteau găsi o modalitate să mă ducă de la Bangkok în Suedia, dacă vroiam să cer azil politic în acea țară.

— Dar nu știu limba suedeză, i-am spus.

— O vei învăța, continuă el. O vei învăța ! O vei învăța !

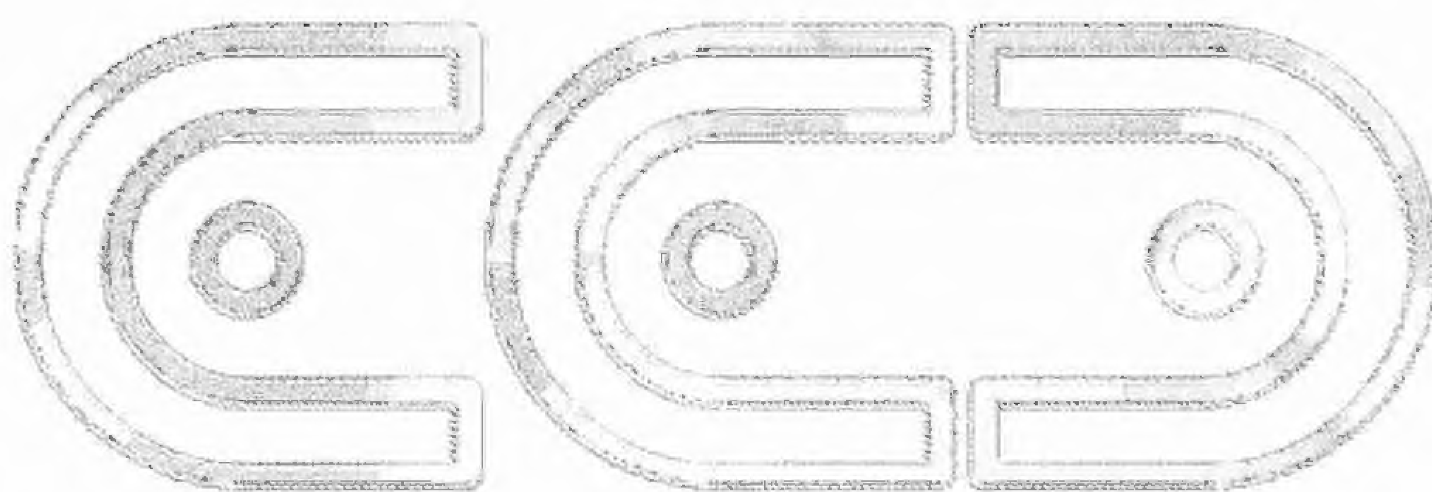
Lector : LIVIA CÂMPEANU
Tehnoredactor : ELENA DINULESCU

Bun de tipar : 17.08.1988.
Coli de tipar : 11,25 ; Bun de tipar : 17.08.1988.

Tipărit sub cd. 5 160/1988, la
ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
BACĂU
Strada Mioriței nr. 27

Scanare și prelucrare digitală

AVENTURA

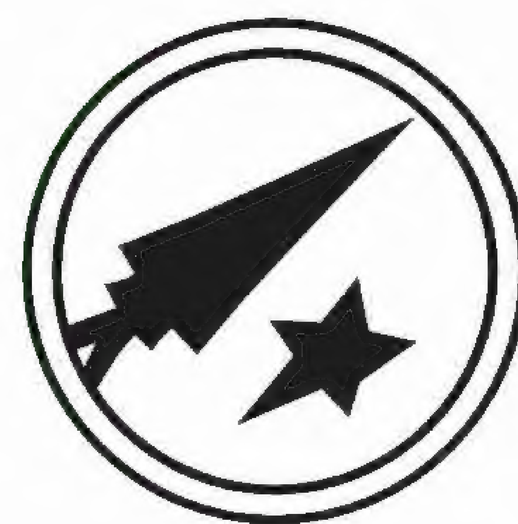
de

Anonim

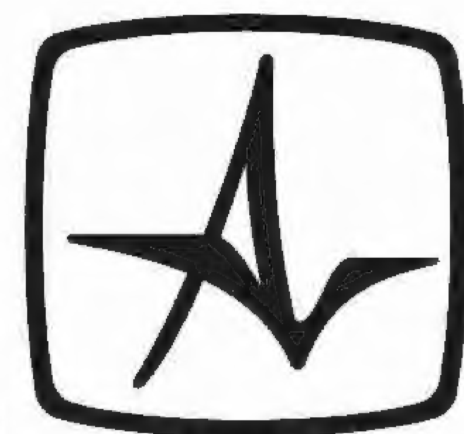

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

